

ПОЛ АНДЕРСЪН ДЯВОЛСКИ СВЯТ

Част 4 от „Никълъс Ван Рийн“

Превод от английски: Милена Илиева, 2000

chitanka.info

*На Дана
и Грейс Уорън*

1.

Елфия е новата част на Луноград. Така пише, следователно това е истината за компютрите на администрацията. Живите същества имат по-широк поглед. Те виждат чудеса, красоти, развлечения — място на удоволствия и скръб. И познават магията — уникална сама по себе си.

Но в стария град под земята машините не спират да работят.

До един стълб на границата между тези две вселени, Дейвид Фолкейн рязко спря.

— Е, любима — каза той, — мястото е добро да си кажем адиос.

Девојката, която наричаше себе си Вероника, вдигна ръка към устните си.

— Сериозно ли говориш? — невярващо попита тя.

Донякъде изненадан, Фолкейн я изгледа внимателно. Което си беше приятно занимание само по себе си — интересни черти, тежка тъмна коса, в която синтетични диаманти проблясваха като миниатюрни звезди, галеща окото фигура под символичен метраж от лека материя с цветовете на дъгата.

— Е, не завинаги, надявам се. — Той се усмихна. — Просто трябва да се залавям за работа. Ще се видим ли пак довечера?

Устните ѝ трепнаха и се извиха нагоре.

— Това вече е друго. Стресна ме. Разхождахме се, а после ти изведнъж... не знаех какво да мисля. Да ме разкараш ли искаше или какво?

— Защо, в името на галактиката, бих направил нещо толкова абсурдно? Познавам те от, я да видим, само от три стандартни дни, нали така, от купона на Териол?

Вероника се изчерви и погледна встрани.

— Така е, но може би предпочиташ разнообразието — на жени, както и на всичко друго, което ти е липсвало в космоса — тихо изрече тя. — Сигурно ти е ясно, че разполагаш с голям избор. Ти си звезда, космополит в истинския смисъл на думата. Ние тук може и да сме в крак с последните клюки и най-новата мода, но никоя от нас не е

пътувала по-далеч от Юпитер. Същото важи и за мъжете, които познаваме. Никой от тях не може да се сравнява с теб. Бях толкова щастлива, всички ми завиждаха, но непрекъснато ме беше страх, че всичко ще свърши изведнъж.

Фолкейн усети как собствената му кръв се разиграва във вените. Самодоволството го изкушаваше. Наистина малко хора печелеха сертификатите си за Майстор търговец толкова млади като него, а още по-малко ставаха доверени сътрудници на некоронован принц като Никълъс Ван Рийн или съдбата ги превръщаше в свои оръдия, предопределящи бъднините на цели планети. А се смяташе и за доста привлекателен — носът му бе по-скоро къс, но скулите му бяха високи, а челюстта — тежка, очите — стряскащо сини на фона на потъмнялата му кожа, косата — къдрава и руса, изсветляла под лъчите на чужди слънца. Сто и деветдесетте му добре сложени сантиметра не бяха за изхвърляне и макар да пристигаше от външните райони на познатия космос, перленосивата му туника и златистите панталони бяха дело на най-добрия моделиер, с който можеше да се похвали Луна.

„Полека, синко.“ Животинската бдителност, изградена в земи, за които човекът не е бил създаден, се размърда в стомаха му. „Изпълнението ѝ не е безплатно, нали не си забравил? Причината да не ѝ кажа, че днес се връщам на работа, все още е в сила — по-добре да не се обзавеждам предварително с излишна компания, за която после да се притеснявам.“

— Страхотно съм поласкан — каза той, — най-вече от желанието ти да ми правиш компания. — Усмивката му стана дръзка. — В замяна с удоволствие бих подновил ласките си. Все пак първо вечеря. Може би ще успеем и за балета. Но за вечерята е решено. След дългото ми отсъствие от Слънчевата система, изпълнено с изследване на дивни нови планети, нямам търпение да продължа изследването на дивите нови ресторанти — той се поклонил, — с помощта на толкова привлекателен гид.

Вероника изпърха с мигли.

— Местният скаут с радост се поставя в услуга на големия капитан от Полесотехническата лига.

— Ще те намеря веднага щом мога, след 18.00.

— Ще ти бъда дълбоко признателна. — Хвана го подръка. — Но защо да се разделяме веднага? След като така и така съм си взела

почивен ден — заради теб, капитане, — мога да те придружа, където и да си тръгнал.

Животното в него оголи зъби. Трябваше по-често да си напомня, че е наложително да изглежда спокоен.

— Съжалявам, невъзможно е. Въпрос на секретност.

— Защо? — Тя вдигна вежди. — Наистина ли имаш нужда от атрикалите? — Тонът ѝ бе наполовина шеговит, наполовина звучеше като предизвикателство към неговата мъжественост. — Чух, че си високо в йерархията на „Солар Спайс & Ликърс Къмпани“^[1], която е високо в йерархията на Полесотехническата лига, която стои над Планетарния закон — и дори над този на Общността. От какво се страхуваш?

„Ако се опитва да ме провокира, — помисли си Фолкейн, — може би си струва да обърна провокацията ѝ срещу самата нея.“

— Лигата не е единна организация — каза той, сякаш обясняваше на дете. — Тя е съюз на междузвездни търговци. Ако е по-силна от което и да е отделно правителство, това се дължи единствено на мащабите, при които звездните търговци са принудени да оперират. Което не значи, че Лигата е правителство. Тя организира различни дейности, основани на сътрудничество и взаимна изгода, и се явява посредник при конкуренцията, която в противен случай би се изродила в кървава баня. И макар съперничещите си членове на Лигата да не прибъгват до откровено насилие над агентите на конкуренцията, то измамата е напълно в реда на нещата.

— Е, и? — Макар лекцията му върху очевидни неща да бе навярно обидна, негодуванието в очите ѝ се появи толкова бързо, че нямаше начин да не е планирано предварително, реши той. После сви рамене.

— И, колкото и нескромно да звучи, аз съм в центъра на прожекторите. Дясна ръка и странстващ въжеиграч на Стария Ник. Всеки намек за по-нататъшните ми действия може да се равнява на мегакредити печалба за някого. Трябва да съм нащрек за, нека ги наречем, фенове на търговското разузнаване.

Вероника го пусна, отстъпи крачка назад и сви юмруци.

— Да не би да намекваш, че съм шпионка? — възкликна тя.

„В интерес на истината, — помисли си Фолкейн, — да.“

Всичко това му беше неприятно. В търсене на душевен мир, той остави погледа си да се плъзне за секунда покрай нея. Пейзажът бе също толкова прекрасен и не съвсем истински, точно като нея.

Елфия не беше първия град на открито, построен върху лунната повърхност. Затова пък създателите ѝ са имали възможността да черпят от натрупания вече опит. Основната идея бе проста. Космическите кораби бяха снабдени с електромагнитни щитове, за да екранират радиацията на елементарните частици. Използваха изкуствено създадена положителна и отрицателна гравитация не само като двигателна тяга, не само за поддържане на постоянно ниво на притегляне вътре в корпуса, независимо от ускорението, но също и за генериране на теглещи и напорни лъчи. Задачата беше да се открие онази увеличена пропорция на същите тези системи, при която те ще са в състояние да поддържат огромен въздушен мехур върху една иначе празна повърхност.

На практика задачата се бе оказала монументална. Освен всичко останало, трябваше да се решат и въпросите с течовете, температурната регулация и контрола на озоновия слой. Но те намериха своето разрешение, в резултат на което Слънчевата система се сдоби с един от най-обичаните си курорти.

Погледът на Фолкейн се плъзна по обширната градина наоколо, по зелените морави, беседките и веселата шарения на цветните лехи. При слабата лунна гравитация, дърветата се извисяваха в главозамайващи арки, които си съперничеха по фантастичност с колоритния плясък на фонтаните, а хората се разхождаха със същата чудна, скоклива лекота. И всичко това на фона на гора от кули и колони, издигащи се нависоко като ръчно плетени дантели и преливащи в отънъците на дъгата. Птици и въздушни улици летяха между тях. Парфюми, смях, акорди от мелодии и всепроникващ ромон на двигатели се вплитаха в топлия въздух.

Но отвъд и отгоре царуваше Луна. Часовниците вървяха по Гринуичкото време, хиляда малки слънца, провесени на бронзови лози, създаваха утрото. Макар че в действителност приближаваше полунощ. Прекрасна и ужасяваща, тъмнината си проби път. При зенит небето беше черно, звездите се виждаха с вледеняваща яснота. На юг се издуваше облачно яркосиният щит на Земята. Внимателният наблюдател можеше да съзре слаби трептящи светлинки в

неосветената ѝ част — мегаполисите, смалени до рояк искри от това минимално за космическите мащаби разстояние. От Булеварда на Сфинксовете на запад се откриваше ясна гледка към ръба на въздушния мехур, пепелявата, осяяна с кратери повърхност отвъд и пръстеновидната стена на Платон, с която погледът се сблъскваше на линията на хоризонта.

Фолкейн насочи вниманието си обратно към Вероника.

— Извинявай — каза той. — Нямам нищо лично предвид, разбира се.

„Имам, естествено. Може и да съм привикнал към предградията на галактиката, но това още не значи, че съм простовата и лековерна душица. Точно обратното. Когато една толкова привлекателна и изискана дама се залепи за мен часове след пристигането ми... и ми угажда по всеки възможен начин, освен с информация за самата себе си — а една дискретна проверка, направена от Чий Лан, доказва, че малкото, което все пак е споделила по този въпрос, не отговаря сто процента на истината, — какво би трябвало да си помисля тогава?“

— Дано да е така! — сопна му се Вероника.

— Дал съм клетва за вярност на Свободен Ван Рийн — обясни Фолкейн, — а неговите заповеди са изрични — пълна секретност. Не иска конкуренцията да разбере какви са плановете му. — Той взе ръцете ѝ в своите. — Това е и за твое добро, сърчице — добави нежно.

Тя остави гнева си да заглъхне. Дойде ред на сълзите и те затрепкаха по ръба на долните ѝ клепачи с прецизност, която Фолкейн сметна за възхитителна.

— Исках... исках да споделя с теб... нещо повече от няколко дни необвързващо удоволствие, Дейвид — прошепна момичето. — А сега ти ме наричаш шпионин в най-лошия случай и безмозъчна глупачка — тук преглътна, — в най-добрия. Обидно е.

— Няма такова нещо. Само че онова, което не знаеш, не може да те вкара в беля. А аз не искам да пострадаш.

— Но нали каза, че н-нямало... н-насилие и така нататък...

— Не, не, такива неща наистина няма. Убийства, отвличания, промиване на мозъка... Членовете на Полесотехническата лига не прибъгват до подобни архаични методи. Не са толкова глупави. Кое то не означава, че са светци. Те, или по-скоро някои от наемниците им, са известни с доста гадничките методи, които използват, за да получат

онова, което искат. Подкупите може и да ти се сторят смешни, Вероника. — „Ха!“ — помисли си Фолкейн. „Подозирам, че «силно желани» е по-близо до истината. Кой придворен ти плаща и какво ти е било предложено в замяна на солидна информация за мен?“ — Но са възможни и по-неприятни подходи. Уж всички ги отричат, ама понякога прибегват до тях. Различните видове следене, например — предполагам, че цениш високо неприкосновеността на личния си живот. Съществуват поне сто начина за упражняване на натиск, бил той пряк или косвен, изтънчен или не. Изнудване — в този капан най-често се хващат невинните. Правиш услуга на някого, едно води към второ и, докато се усетиш, този някой ти е нахлузил примката и започва да я затяга.

„Както вероятно си планирала да направиш с мен“, добави наум той. После си каза саркастично: „Защо да не те оставя да опиташ, всъщност? Ти си познатото дяволче. Хем ще държиш настрана непознатите дяволчета, хем ще се позабавлявам с теб междувременно. Може и да е мръсен номер хитър безскрупулен селяндур като мен да подхлъзне така една наивна оперативна работничка от градски тип като теб. Но смятам, че компанията ми ще ти достави искрено удоволствие. А като дойде време да си тръгвам, ще ти подаря надписана гривна от огнекамък или нещо такова.“

Тя дръпна рязко ръцете си. Гласът ѝ отново прозвуча студено:

— Не съм те молила да нарушаваш клетвата си. Но бих ти била благодарна, ако не ме третираш като безгръбначна и безмозъчна играчка.

„А, така значи. Нова доза скреж в гласчето. Или по-скоро слана, ако трябва да бъдем точни. Е, не мога да стоя тук и да споря до края на седмицата. Щом не иска да обърне векторите, най-добре я зарежи, синко.“

Фолкейн пренасочи цялото си внимание към нея. Тракна с токове. Със същия успех гласът му можеше да бъде генериран и от машина.

— Свободна, приемете извиненията ми, задето ви натрапих компанията си при условия, които изглежда намирате за неприемливи. Няма да ви притеснявам повече. Приятен ден. — Той се поклони, завъртя се на пета и си тръгна.

За миг си помисли, че не се е получило. После от гърдите ѝ се изтръгна нещо като вопъл, тя хукна след него и се впусна в пространно и съзливо обяснение за това как го била разбрала погрешно и колко съжалявала, и как никога, никога вече нямало да излиза от орбита, стига той само да...

Възможно бе дори да е искрена донякъде. Да кажем, двайсет и пет процента?

Да си издънка на баронски дом от Великото херцогство на Хермес помагаше, замисли се Фолкейн. Е, не беше първороден син, освен това си бе тръгнал съвсем млад, след като бе демонстрирал прекалено твърда непримиримост към качествата, които аристократите би трябвало да притежават, и оттогава не се беше връщал на родната си планета. Но явно някаква част от онова сурово обучение се бе смесила в качествена сплав с метала в него. Знаеше как да се оправя с нахалници.

Или как да се върне на работа, когато би предпочел да удължи ваканцията си. Отърва се от Вероника веднага щом стана възможно предвид сцената на сдобряването и продължи по пътя си.

[1] *Solar Spice & Liquors Company* — Компания за подправки и алкохолни напитки от Слънчевата система. — Б.пр. ↑

2.

Първо се отби в един голям магазин за спортни стоки от другата страна на парка. Евентуалните опашки би трябвало да го изгубят сред изложените експонати. Вакуумните костюми и превозните средства не оправдаха очакванията му с малките си размери. Но пък излетите из лунните планини, където въздушните скутери на спасителната служба долитаха минути, след като си се обадил за помощ по радиото, не приличаха на експедициите из некартографирани светове, където си единственото човешко същество в радиус от няколко светлинни години. Сгъваемите лодки с ярките им платна му свършиха повече работа. Чудеше се доколко са популярни. Езерото Лeши беше малко, а плаването при слаба гравитация криеше доста рискове, докато не му хванеш цаката — както сам се бе убедил извън Слънчевата система.

Измъкна се от един заден вход, откри най-близката станция и влезе в гравшахтата. Неколцината, които се носеха заедно с него надолу по g-лъча, изглеждаха обикновени граждани.

„Може би съм прекалено предпазлив“, помисли си той. „Има ли значение дали конкурентите ни ще разберат, че съм ходил в «Серендипити^[1] Инкорпорейтид»? Май все забравям, че това тук не е гнездо на извънземни варвари. Това е луната на самата Тера, в сърцето на Общността! Агентите на компаниите не се борят за физическо оцеляване с цената на всичко, по същество играта е за пари и губещите не губят нищо жизненоважно. Отпусни се и се радвай на живота.“ Но навикът беше прекалено силен и му напомни за ситуацията, в която за пръв път му бе даден този съвет.

Слезе на осмото подниво и тръгна по коридорите. Колкото и да бяха широки и високи, пак изглеждаха претъпкани от оживения трафик — товарни ленти, роботизирани машини, пешеходци в работни комбинезони. Облицовката бе издържана в едноцветни пастелни тонове, покрити с неизбежния фин пласт мръсотия и грес. Огромните врати водеха към фабрики, складове, депа, канцеларии. Тропот и грохот изпълваха въздуха, заедно с миризмите на бързащи хора,

химикали и статично електричество. Гореща пара изригваше на струи от обезопасени скари. Дълбока, почти подсъзнателно усещана вибрация минаваше през скалата, пода и нагоре по костите с ритъма на неуморните огромни генератори. Елфия беше една красива маска. Тук — в индустриалната зона на стария Луноград, се помещаваха карантите.

Коридорът „Гагарин“ излизаше, както и много други, на площад „Титов“. Кухият цилиндър, издигащ се до остъкления купол, през който се виждаха Земята и блещукащите звезди, и спускащ се до дъното на подземния град, не беше толкова голям, колкото Фолкейн бе очаквал, съдейки по славата му. Но е бил построен в ранните години, помисли си той. А балконите, които го обграждаха на всяко ниво, със сигурност бяха претъпкани. Ще трябва да си пробие път през тълпите. Повечето бяха местни хора — работници, бизнесмени, чиновници, наблюдатели, техници, домакини — ефектът от живота на Луна в продължение на поколения личеше повече в походката и жестовете, отколкото в телата им. Но имаше и много външни — търговци, астронавти, студенти, туристи, включително и диво разнообразие от нехуманоиди.

Забеляза, че престижните магазини, като „Бижута Иварсен“, бяха сврени в малки помещения, за разлика от новите фирми. Големите пари нямат нужда от самореклама. Жизнерадостната шумотевица откъм „Марсианска пържола“ го изкуши да спре за една халба от прословутата им бира, за която бе чувал чак на Бетелгейзе^[2]. Но не... може би по-късно... дългът го зовеше „с писклив и неприятен глас“, както често казваше Ван Рийн. Фолкейн продължи да си пробива път по протежение на балкона.

Вратата, до която стигна накрая, беше широка, от масивен бронз, украсена със сложен барелеф на кръговидна диаграма. Няколко сантиметра по-напред стереопроектиран надпис гласеше: СЕРЕНДИПИТИ, ИНК. Но ефектът си оставаше дискретен. Човек би предположил, че въпросната „Серендипити“ развива активна дейност поне от два века насам. А в действителност, само за петнайсет години — толкова беше, нали? — тя се бе появила от нищото и се бе намърдала в самата основа на Полесотехническата лига.

„Е, — помисли си Фолкейн, — в една пазарна икономика, видиш ли обширна ниша за нова дейност и успееш ли да я запълниш, бързо

ставаш богат. Всъщност, когато Стария Ник събра пионерните си търговски екипи — като моя, — той ги изпрати да вършат във физическия свят онова, което «Серендипити» вече правеше във виртуалния свят на компютрите си.“

„Има известна ирония тук. От Адзел, Чий Лан и мен се очаква да изследваме всеки интересен доклад, който роботизираните ни сонди върнат от неизследвани до този момент планети. Ако преценим, че има потенциално ценни природни богатства или пазари, ние на свой ред докладваме на Ван Рийн, тайничко, така че той да ги разработи преди останалите от Лигата да са разбрали за съществуването им. А ето, че аз, професионалният серендипитист, идвам в «Серендипити, Инк» като всеки изпълнен с надежди, неопитен бизнесмен от Земята.“

Той сви рамене. Екипът отдавна не се беше прибирал в Слънчевата система. След като вече бяха пристигнали, нищо не пречеше да провери дали компютърът няма да посочи нещо подходящо и изгодно. Ван Рийн се бе съгласил да плати таксите, при това без да мрънка особено.

Вратата се отвори. Вместо във фойе, Фолкейн се озова в богато драпирана, но миниатюрна стая, от която излизаха още няколко врати. Един воколир пропя:

— Добър ден, сър. Моля, продължете през номер четири.

Въпросната врата се отваряше към тесен и къс коридор, който водеше до друга врата, през която най-накрая се озова в някакъв офис. За разлика от повечето стаи в Луноград, тази не компенсираше липсата на прозорци с пейзажен филм, въртящ се върху екран на стената. Всъщност, макар килимът да беше морскосин, стените — лазурни, таванът — перлен, въздухът — с аромат на цветя, а мебелите — удобни, стаята изглеждаше някак гола. В единия край, зад голямо бюро, седеше жена. Батарейта от офисно оборудване около нея приличаше на барикада.

— Добре дошли — поздрави тя.

— Благодаря — отвърна той с опит за усмивка. — Останах с чувството, че превземам крепост.

— В известен смисъл е точно така, сър. — Гласът ѝ можеше да бъде приятно дрезгав, още повече при гърления акцент, с който говореше англик и който дори неговото видяло път ухо не можа да идентифицира. Но бе прекалено отсечен, прекалено безполов, а и

усмивката ѝ оставяше същото впечатление за заученост. — Защитата на личния живот е основен елемент на нашите услуги. Много от клиентите ни не желаят да се разчува, че са се консултирали с нас по определен въпрос. Ние, партньорите, приемаме лично всеки клиент и обикновено не се налага да прибъгваме до помощта на персонала.

„Дано да е така, — помисли си Фолкейн, — като видях какви пари взимате за една нищо и никаква среща.“

Тя му подаде ръка, без да става.

— Аз съм Теа Белданиел. — Ръкуването беше формално от страна и на двамата. — Моля, седнете, Свободен Кубичек.

Той настани сто и деветдесетте си сантиметра в един шезстол, едната странична облегалка се плъзна напред и му предложи първокласни пури. Фолкейн си взе една.

— Благодаря — повтори той. — Тъ, след като вече съм тук, мога да зарежа псевдонима. Предполагам, че повечето ви клиенти го правят.

— Всъщност, не. Рядко има причина за това, поне докато не останат сами с машините. Разбира се, няма как да не познаем много от тях, защото са известни хора. — Теа Белданиел поспря преди да добави с такт, който изглеждаше също толкова заучен: — Известни в галактическата околност, имам предвид. Без значение колко известни са някои същества, ничий мозък не би могъл да ги познава всичките, при положение, че цивилизацията се простира на толкова светлинни години. Вие, например, очевидно сте от колонизирана планета. Обноските ви подсказват, че социалната ѝ система е от рода на аристокрациите, а вие самият сте от благороден произход. В Общността наследствени привилегии не съществуват. Следователно вашият роден свят е автономен. Но дори и така възможностите съвсем не са малко.

Тъй като отдавна го гризеше любопитство по отношение на тази организация, Фолкейн се опита да завърже нормален разговор.

— Познахте, Свободна. Но не съм дошъл по политически въпрос. Работя за една компания, базирана на Земята — „Солар Спайс & Ликърс“. Истинското ми име е Дейвид Фолкейн. От Хермес, ако трябва да бъдем точни.

— Всички са чували за Никълъс Ван Рийн. — Тя кимна. — Лично съм се срещала с него няколко пъти.

„Ако трябва да бъда честен пред себе си, той е основната причина да се превърна в знаменитост“, помисли си Фолкейн. „Отразена слава. На висшето общество вече му текат лигите за мен. Поканите ваят като из ведро — от кралете на индустрията, от техните съпруги, дъщери и хрантутници до безстрашния космически рейнджър и неговите партньори, в чест на нашите (обикновено неупоменати) подвизи сред далечните звезди. Но това е, защото не сме кои да е безстрашни космически рейнджъри, а безстрашните космически рейнджъри на Стария Ник.“

„Един парадокс остава, обаче. Сестрите Белданиел, Ким Йон-Кун, Анастасия Херера, Свободен и Свободна Латимър — основателите и собствениците на «Серендипити, Инк.», чиято цел е да съпоставя цялата информация в рамките на познатия космос — те не са чували за нас. Те не водят светски живот. Общуват само помежду си, в тези офиси и в тази крепост, където външни хора никога не се допускат... Определено би ми харесало тази жена да ми клъвне на въдицата.“

Не изглежда зле, постепенно осъзна той. Даже можеше да се нарече красива — висока, гъвкава, с хубави форми, въпреки усилията на строгия бял костюм да прикрие този факт. Косата ѝ беше подстригана късо, но това само подчертаваше правилната форма на главата; лицето ѝ всъщност бе класическо, макар че обикновено представата за Атина се свързваше с повече топлота. Годиците ѝ трудно можеха да се определят. Най-малко на четирийсет. Но като се има предвид, че се грижи за тялото си и, без съмнение, се ползва от най-добрата подмладяваща профилактика, можеше и да е с десетилетие по-стара, без да показва други видими следи, освен сивеещите кичури тук-там в кестенявите къдрици, едва забележимата сухота на чистата бледа кожа и малките бръчици около очите. Въпросните очи са най-хубавото у нея, реши Фолкейн, раздалечени, големи и яркозелени.

Запали пурата и остави дима да се стеле в устата му.

— Може би ще се спазарим — каза той. — Нали купувате информация, или срещу пари в брой, или срещу намаляване на таксата за услугите ви?

— Разбира се. Колкото повече, толкова по-добре. Трябва да ви предупредя, че сами определяме цената си и понякога отказваме

плащане, дори след като сме получили стоката. Разбирате ли, стойността ѝ зависи от онова, което вече е складирано в базата данни. А не можем да позволим на други да го видят. Това би изложило на риск тайни, поверени ни от нашите клиенти. Ако желаете да продавате, Свободен Фолкейн, ще трябва да се доверите на доброто ни име.

— Ами, бил съм на много планети, виждал съм много раси, култури...

— Анекдотичният материал е приемлив, но не се заплаща високо. Най-много ценим подробните, точни, документирани факти. Не непременно за нови открития в космоса. Онова, което става в основните цивилизовани светове, често представлява първостепенен интерес.

— Вижте — без заобикалки заговори той, — не се обиждайте, но се чудех за нещо. Аз работя за Свободен Ван Рийн, при това на отговорен пост. Да предположим, че ви предлага подробности за негови операции, които той би искал да запази в тайна. Бихте ли ги купили?

— Вероятно. Но впоследствие няма да ги разкрием пред други. Позицията ни в Полесотехническата лига като цяло зависи от дискретността ни. Това е една от причините да имаме толкова малко служители — минимален екип от специалисти и техници, без изключение нехуманоиди, и компютрите ни, разбира се. Отчасти това е и една основателна причина да бъдем толкова пословично асоциални. Ако Свободен Ван Рийн знае, че не ходим по едни и същи партита със Свободен Харлеман от „Вънусиън Тий & Кофи“^[3], ще има по-малко основание да подозира, че сме в комбина с последния.

— Хм — промърмори Фолкейн.

Теа Белданиел скръсти ръце в скута си, облегна се назад и каза:

— Възможно е, тъй като идвате от покрайнините на познатия космос, Свободен, да не разбирате напълно принципа на работа на „Серендипити, Инк.“. Нека го обясня с прости думи. Проблемът със съхраняването на информация за по-нататъшно ползване е бил разрешен много отдавна, чрез електронно складиране на данни, сканиране, кодиране и копиране. Но проблемът с използването на информацията все още е на дневен ред. Възприятината вселена на човека и на другите овладели космоса видове продължава да се разширява по-бързо от вселената на техните проучвания. Да

предположим, че сте учен или творец, който смята, че има новаторска идея. До каква степен мисълта на безброй милиарди други същества, на хилядите познати светове ще повтаря вашата? Какво бихте могли да научите от тях? С какво бихте могли да допринесете, което да е наистина новаторско? Е, може да преобърнете библиотеките и информационните центрове и да получите повече информация по всеки въпрос, отколкото обикновено си представяме, че може да съществува. Прекалено много! Не само, че няма да сте в състояние да я изчетете в рамките на един човешки живот, но времето няма да ви стигне дори да отберете онова, което ви интересува конкретно. Още по-неприятна дилема стои пред компания, която планира търговска операция. С какви операции другаде в космоса ще се сблъска и конкурира, с риска да изгуби вложените средства и усилия? Или какви добри възможности са останали недогледани, само защото никой не е в състояние да обхване с поглед цялата картина?

— Чувал съм да задават тези въпроси — кимна Фолкейн. Говореше суховато, по-скоро изумен, отколкото ядосан от снизходителното отношение. Тази жена толкова ли беше безчувствена към човешкото достойнство — по дяволите, към нормалния човешки здрав разум, — че поучава клиентите си, сякаш са някакви шестокраки наивници, току-що излезли от каменната ера на планетата си?

— Очевидно е, разбира се — невъзмутимо продължи тя. — И по принцип, отговорът е също толкова очевиден. Компютрите не трябва просто да складираат, а да пресяват информацията. Трябва да разпознават възможните съвместимости, да ги проверяват, с електронна скорост и капацитет за паралелни операции. Може да се каже, че трябва да предлагат идеи. На практика се оказва трудно. В технологично отношение бе необходим голям напредък в кибернетиката. Освен това... членовете на Лигата пазеха ревниво труднопридобитото си познание. Защо да казваш на съперника си всичко, което знаеш? Или на трета страна, която не ти е конкуренция, но би могла да сключи сделка със съперника ти — или да реши да разшири дейността си и сама да се превърне в твой съперник? Независимо дали можеш да използваш дадената информация, тя не е била получена безплатно. Много скоро ще банкрутираш, ако подаряваш наляво и надясно информация, която не те ползва лично. И докато тайните се продаваха и купуваха без проблем, преговорите за

информация вървяха бавно и трудно. „Серендипити, Инк.“ разреши този проблем с помощта на подобрени системи — не само по-добра технология, но и по-добър начин за обмен на знания.

Фолкейн се облегна назад с пурата в ръка. Чувстваше се зашеметен, очарован и малко уплашен. Тази жена беше дори по-странна, отколкото се говореше за нея и за останалите партньори. Да прави пространна търговска реклама на човек, който вече си е платил за срещата... *защо*, за Бога? Разправяха се какви ли не истории за произхода на тези хора. Но каква история можеше да обясни поведението, което наблюдаваше в момента?

Под повърхността на бързите ѝ, безстрастни думи се събираше напрежение:

— Колкото по-голям е информационният басейн, толкова по-голяма е вероятността да се открие сходство, което да е полезно за даден индивид. Така че създаването на подобен басейн беше изгодно за всички, стига никой да не се ползва със специално предимство. Това е услугата, която предложихме. Източниците ни са съвсем обикновени, разбира се. И това само по себе си е ценно, като се има предвид колко библиотеки и банки с памет са пръснати по всички планети. В добавка, обаче, ние купуваме всичко, което клиентите ни решат да споделят с нас, стига да си струва, естествено. И на свой ред им продаваме всякаква друга информация, която би представлявала интерес за тях. Важното в случая е, че всичко това се прави анонимно. Ние, основателите на компанията, не знаем, нито искаме да знаем какви въпроси задават, какви отговори получават, каква информация предлагат, как я оценяват компютрите и до какви допълнителни заключения стигат логическите им вериги. Тези неща си остават в паметта на машините. Единственото, с което се занимаваме ние или персоналът ни, са евентуалните специфични проблеми, които сме били помолени да разрешим. Иначе цялото ни внимание е насочено към статистиката, към средните нива на постъпващата и излизаща информация. Фирмата ни се разрасна право пропорционално на растящото доверие на нашите клиенти. Безброй частни разследвания доказаха, че се отнасяме еднакво към всички, че знаем как да пазим тайните си и че не се поддаваме на корупция. Същото доказват и сборните впечатления на клиентите ни от съвместната ни работа.

Тя се наведе напред. Гледаше го, без да мига.

— Например — каза тя, — да предположим, че наистина желаете да ни продадете поверителна информация за компанията, в която работите. Твърдения, основаващи се единствено на частни разговори, ще бъдат вкарани във файловете, тъй като слуховете и лъжите също представляват информация, макар че информация от този тип рядко се смята за достоверна. Обичайните предпазни мерки срещу търговския шпионаж би трябвало да охраняват достъпа до документирания доказателствен материал. Но ако случайно се провалят — да, ние ще купим информацията. Допълнителната проверка веднага ще покаже, че сме закупили крадена стока и този факт се отбелязва надлежно. Ако работодателят ви е единственият, който разполага с въпросната информация, тя ще бъде временно задържана, докато някой друг не дойде при нас по същия въпрос. Но логическите вериги се съобразяват с тази ситуация, когато подготвят препоръките си — което те правят за всеки от нашите клиенти. Тоест, те може да посъветват конкурента на вашия работодател да се въздържа от определени действия, защото знаят от откраднатата информация, че биха завършили с провал. Но няма да му кажат защо са му предложили подобен съвет.

Фолкейн побърза да вземе думата, докато тя си поемаше дъх:

— Така че за всеки е изгодно да се консултира с вас възможно най-често. И колкото повече се казва на машините по време на консултациите, толкова по-добър съвет ще могат да дадат. Аха. Ето как се разрастват.

— Това е един от механизмите ни на растеж — потвърди Теа Белданиел. — Всъщност обаче, кражбата на информация се среща рядко. Защо Свободен Ван Рийн да не ни продаде информацията, че, да кажем, един от търговските му кораби е попаднал на планета, където правят чудесни скулптури? Той няма кой знае какви интереси в бизнеса с произведения на изкуството. В замяна той научава срещу значително намалена такса, че екипаж от дишащи водород същества е попаднал на планета с кислородна атмосфера, където се произвежда нов тип вино.

— Едно нещо не ми е ясно — каза Фолкейн. — Останах с впечатлението, че той трябва да дойде лично, за да получи каквато и да било важна информация. Вярно ли е това?

— Не и в този конкретен случай — отговори тя. — Би било очевидно какво търси. А ние сме задължени да гарантираме правото

му на поверителност. Вие, например... — Тук замълча. Странният израз напусна очите ѝ и Теа Белданиел лукаво се усмихна. — Според мен планът ви е да седнете в машината и да заявите: „Името ми е Дейвид Фолкейн. Кажете ми всичко, което би представлявало интерес за мен“. Несъмнено имате основателна причина да смятате, че в банките памет има нещо и за вас. Не знам съзнавате ли, сър, че в името на вашата собствена безопасност, не можем да позволим на никого да постъпва така? Наложително е да изискваме стопроцентова идентификация.

Фолкейн посегна към джоба си. Тя вдигна ръка.

— Не, не. Не на мен. На мен не ми е необходимо да знам дали наистина сте този, за когото се представяте. Но при машината е друго — сканиране на ретината, пръстови отпечатащи и другите обичайни процедури, ако сте регистриран в Общността. Ако не, ще ви бъдат предложени други начини да докажете кой сте, които да удовлетворят компютъра. — Теа Белданиел се изправи. — Елате, ще ви заведа там и ще ви покажа как се работи с техниката.

Докато я следваше и оглеждаше, Фолкейн не можа да прецени дали походката ѝ е като на фригидна жена.

Нямаше значение. Нещо по-интересно му бе дошло наум. Смяташе, че е разбрал защо се бе държала по този начин, спирайки се надълго и нашироко върху незначителни детайли, макар да си е давала сметка, че той вече е запознат с повечето от тях. И другаде се бе сблъсквал с този модел на поведение. Обикновено го наричаха фанатизъм.

[1] *Serendipity* (англ.) — способност да се откриват случайно интересни или ценни неща. — Б.пр. ↑

[2] *Бетелгейзе* (астрон.) — звезда червен гигант от първа величина от съзвездието Орион. — Б.пр. ↑

[3] *Venusian Tea & Coffee* (англ.) — Венериански чай и кафе. — Б.пр. ↑

3.

Седнал сам — и в същото време не съвсем сам, защото великият квазимозък също беше тук и вече му бе проговорил, — Фолкейн си даде няколко минути да разгледа обстановката. Макар че бе прекарал живота си сред умни машини, включително и в компанията на любимата си Тъпичка, тук го побиваха тръпки. Опита се да разбере защо.

Седеше в обикновен самонагласяващ се стол пред обикновено бюро със стандартно офисно оборудване. Около него имаше голи сиви стени, бяла флуоресцентна светлина, рециклиран въздух без никаква миризма и неясно жужене сред тежката тишина. Срещу него — основен контролен панел и голям екран 3D, в момента празен. Кое беше странното?

Сигурно е субективно, реши той, собствената му реакция на мистерията, обграждаща цялата компания. Детективите на предпазливата Лига бяха потвърдили, че основателите на „Серендипити, Инк.“ не са свързани по никакъв начин с друга групировка — или, като става дума за това, с никой и с нищо, било то хуманоидно или нехуманоидно, в границите на познатия космос. Произходът им, обаче, си оставаше неясен. Хладното им, недодялано поведение (това на Теа Белданиел явно бе типично за цялата половин дузина) и нежеланието им да се появяват в обществото само подчертаваха изолирания им стил на живот.

Тайната им не можеше да бъде изрочена. Въпреки уважението към личния живот, залегнало в основите на съвременния индивидуализъм, поведението им не беше правдоподобно. Вселената е прекалено голяма. Този миниатюрен сегмент от покрайнините на един спирален ръкав от една-единствена галактика, който някак сме успели да изучим и разработим... е прекалено голям. Отправяйки се към хиляди слънца, събудили любопитството ни, сме подминали буквално милиони други. Ще ни отнеме векове само да ги посетим, какво остава да започнем да ги разбираме малко от малко. А междувременно, и

завинаги, отвъд най-далечния радиус на нашите странствания ще лежат почти всички съществуващи звезди.

Партньорите се появили в Слънчевата система на борда на търговски кораб, натоварен с тежки метали. Взели им добра цена и основали информационното си предприятие. Макар да поръчали много части от Земята, основните запаметяващи и съпоставящи устройства дошли от Другаде. Веднъж, воден от чисто любопитство, Никълъс Ван Рийн бе подкупил един митнически инспектор от Общността, но човекът му казал следното: „Вижте, сър, моята работа е да потвърдя, че внасяните неща не са опасни. Проверявам дали не са заразени със смъртоносни бацили, дали няма да избухнат, такива работи. Какво друго можем да спрем, при този закон за свободна търговия? «Серендипити» получи само товар с някакви компютърни работи. Не бяха направени от човеци, това мога да кажа. Човек придобива усет към, тъ, стила след някоя и друга година на моята служба. И щом, както вие казвате, никой не е успял да наподоби изцяло работата, която това оборудване върши откак са го инсталирали... ами, ако питате мен, сър, отговорът е съвсем ясен. Тези хора са открили планета, на която правят номера, за които ние още не сме дорасли, нито пък някой от другите ни познати видове. Сключили са сделка. Покрили са всичко. Вие не бихте ли направили същото? Не *правите* ли същото, сър?“

Фолкейн се стресна и бързо се върна към настоящето. Машината бе проговорила отново.

— Извинете? — каза той. И веднага си помисли: „Какво съм тръгнал да се извинявам на някаква си машинария, за Бога?“ Взе си пурата и дръпна нервно.

— Дейвид Фолкейн от Хермес и „Солар Спайс & Ликърс Къмпани“, вашата самоличност е потвърдена. — Гласът не приличаше на безизразните баритони, с които говореха повечето създадени от човека работи. Беше висок, с чудат подсвиркващ тембър и се менеше, както в мелодиката, така и в скоростта, по начин, труден за описване. — Вашето име е свързано с няколко файла в базата данни, най-вече с тези, свързани с Бета Кентавър, Икрананка и Мерсея. — „Мили Боже“, помисли си Фолкейн. „Как е разбрало това чудо за Икрананка?“ — Много файлове са логически свързани с всеки от горните три, и на свой ред са свързани с други факти. Разбирате, че цялостното проследяване на разклоненията ще продължи безкрайно. В този

смисъл е необходимо да се избере една точка и да се потърсят асоциативните вериги, тръгващи от нея в ограничен брой направления. Ако нито една от тях не се окаже продуктивна, ще бъдат изпробвани други линии, след което друга начална точка, докато не се постигне желания резултат. — „Или докато не ми свършат парите.“ — Какъв вид търсене бихте желали да се извърши?

— Ами... аз... — Фолкейн събра зашеметените си мисли. — Какво ще кажеш за нови пазари на планети извън Слънчевата система?

— Тъй като тук не се касае за поверителна информация, услугата, която желаете, може да бъде извършена от обикновените центрове за информация.

— Я чакай малко. Искам да направя онова, което си бил създаден да правиш. Вземи точките Аз и Пари и виж какви асоциативни вериги съществуват между тях.

— Начало.

Жуженето ли се засили, или тишината стана по-тиха? Фолкейн се облегна назад и се помъчи да се отпусне. Зад този панел, зад тези стени електрони и кванти фучаха през вакуума; заряди и липса на заряди се движеха през кристални решетки; деформирани молекули влизаха във взаимодействие с магнитни, електрически, гравитационни и ядрени полета; машината мислеше.

Машината сънуваше.

Чудеше се дали функционира непрекъснато, изплитайки огромни паяжини от съпоставки и заключения, без значение дали пред нея стои клиент или не. Твърде вероятно. И в този смисъл беше по-близо от всяко друго същество или машина до окончателното разгадаване на нашия ъгъл от вселената. И все пак фактите трябва да са прекалено много, а връзките между тях — неизброими. Малкото полезни бяха заровени някъде в тази неизбродна маса. Всяко велико откритие трябва да е било плод на подобни редки полезни асоциации. (Между нивото на водата във ваната и тежестта на златото; между песимизма на пастора в малкото градче и механизма на органичната еволюция; между змея Уроборос, който отхапва собствената си опашка и молекулата на бензола...) Живите същества като Фолкейн, които идваха от живия космос и влизаха в пещерата, която машината обитаваше, сигурно бяха спуська, който задействаше истинската й

работа и я караше да осъзнае значението на неща, които до този момент са изглеждали като поредните изолирани факти.

— Дейвид Фолкейн от Хермес!

— Да? — Той се изправи в стола и се напрегна.

— Възможност. Сигурно си спомняте, че преди няколко години сте установили, че звездата Бета Кентавър има собствени планети.

Фолкейн не можа да потисне злорадството си, безполезно, освен дето подчертаваше значимостта му в контраст с огромния сляп мозък.

— Как бих могъл да забравя? Нали именно това привлече вниманието на големите клечки и се превърна в началния тласък, довел ме дотук. Гигантските сини слънца не би трябвало да имат планети. Но това има.

— Информацията е вкарана в паметта, както и повечето новини — продължи машината, невпечатлена. — Вашата хипотеза за феномена по-късно е получила потвърждение. Докато звездата още се е сгъстявала — на етап ядро, обградено от обширна мъглявинна обвивка, — рой скитащи планети са се озовали наблизко. Губейки енергия от триенето в мъглявината, са били уловени от гравитационното поле. Планетите без слънца са обичайно явление. Смята се, че са около хиляда пъти повече от звездите. Тоест, тела без собствена светлина, с размери от мащаба на Юпитер до тези на обикновен астероид, населяват междузвездното пространство в количество по-голямо с величина от три порядъка в сравнение с телата със собствена светлина и ядрена реакция, наречени звезди. Въпреки това, при мащаба на космическите разстояния, вероятността такъв обект да мине близо до звезда е пренебрежимо малка. Всъщност изследователите не са се натъквали на много планети-скитници, дори и в междузвездното пространство. Улавянето на подобна планета от звезда трябва да е толкова рядко явление, че случаят, на който сте попаднали, може би е единствен по рода си в галактиката. Както и да е, вашето откритие породи значителен интерес и не след дълго Колективът на Мъдростта от държавата Котгар на планетата Леминкайнен организира експедиция. Това са имената на англик, разбира се. Следва копие на целия доклад. — Един процеп изплю навита на макара микролента, която Фолкейн веднага прибра в джоба си.

— Чувал съм за тях — каза той. — Нехуманоидна цивилизация, но имат някакво далечно родство с нас. А и самият аз следих развитието на нещата. Имах нещо като личен интерес, нали се сещаш? Провериха всеки непосещаван дотогава гигант в радиус от няколкостотин светлинни години. Резултатът беше отрицателен, както и се очакваше. Поради което никой друг не си направи труда да опита на свой ред.

— По онова време вие сте бил на Земята, за да получите сертификата си за Майстор — заговори пак машината. — В противен случай можеше и никога да не разберете. И макар земните системи за съхраняване на информация и предаване на новини да са ненадминати в познатия космос, те все пак са толкова претоварени, че незначителните на пръв поглед детайли не се включват в базата данни. Сред въпросните непреминали филтъра подробности е и тази, за която става въпрос понастоящем. Няколко години по-късно „Серендипити, Инк.“ случайно се сдобил с пълния доклад. Един леминкайненски капитан, участвал в експедицията, предложи тази информация срещу намаляване на таксата за собственото си проучване. Всъщност той донесе информация и записи, свързани с множеството изследователски експедиции, в които е участвал. Тази се случи между тях. Приложение не беше открито, до този момент, когато вашето присъствие стимулира подробно проучване на въпросния факт.

Пулсът на Фолкейн се ускори. Пръстите му стиснаха облегалките на стола.

— Преди да изчетете лично копието, предлагам устно резюме на горното — изсвири оракулът. — Планета-скитник е била открита, докато приближавала към Бета Крусис. Няма да бъде уловена, но хиперболата на орбитата ѝ е тясна и планетата ще се приближи на една астрономическа единица^[1] от звездата.

Екранът потъмня. Космосът и звездите се втурнаха напред. Една от тях грееше с постоянна стоманеносиня светлина. После започна да нараства, докато корабът, направил записа, се приближаваше към нея.

— Бета Крусис лежи приблизително южно от Сол^[2], на приблизително разстояние от двеста и четири светлинни години. — Суховатата рецитация сякаш навяваше студ откъм движещия се образ. — Тя е от тип В1, с маса приблизително шест пъти, радиус четири пъти и светлинно излъчване осемстотин и петдесет пъти по-голямо от

тези на Сол. Доста млада е и пълното ѝ време на пребиваване по основния ред е от порядъка на сто милиона стандартни години.

Образът на екрана се промени. Лъч светлина прекоси студения звезден фон. Фолкейн разпозна техниката. Ако се движиш с висока скорост по две или три ортогонални оси, записващите устройства улавят сравнително близки обекти, като планети например, благодарение на видимото им движение, а местоположението им може да се определи чрез триангулация.

— В този случай е уловен само един обект и то на значително разстояние — продължи машината. — Тъй като други подобни обекти не са били засичани от експедицията, е било предприето близко наблюдение.

Картината се смени рязко и на екрана се появиха сцени, заснети от орбита. На фона на звездите висеше кръгло небесно тяло. Едната му страна беше тъмна, съзвездията се издигаха над лишения му от атмосфера хоризонт с движението на кораба. Другата му страна искреше в бледо синкавобяло. Виждаха се неправилните очертания на голи стръмни планини. Но в по-голямата си част повърхността изглеждаше еднообразна.

Фолкейн потръпна. „Криосфера“, помисли си той.

Този свят се бе сгъстил, без свое слънце, от някое миниатюрно възелче на древна мъглявина. Дъждове от прах, големи и малки камъни и метеорити са се изсипвали в продължение на безброй хиляди години. И накрая една самотна планета е потеглила сред звездите. Радиоактивността е раждала енергия, както и гравитационната компресия на материята в по-плътни алотропи^[3]. Земетресения са раздирали новородената планета, вулкани са изригвали газ, водна пара, въглероден двуокис, метан, амоняк, цианид, водороден сулфид... същите, от които в крайна сметка са се родили въздухът и океаните на Земята.

Но тук не е имало слънце, което да топли, да свети и да забърка химическата супа, която би могла да завърши с раждането на живот. Тук е царял мрак и студ, близък до абсолютната нула.

Планетата е губела топлина и постепенно океаните ѝ са замръзнали. По-късно газовете във въздуха един по един са се слегнали, вече в твърдо състояние, върху образувалите се огромни глетчери, под формата на снежна буря, която може да е продължила и

няколко века. Обвита в леден щит — лед, навярно по-стар от самата Земя, — планетата се е носила гола, пуста, безименна и безсмислена през времето, без друго пристанище, освен края на самото време.

Докато...

— Масата и диаметърът са малко по-големи от тези на Земята, а средната плътност малко по-малка — каза мозъкът, който мислеше, без да разбира. — Детайлите са посочени в копието на доклада, до степената, в която са били потвърдени. Според тях небесното тяло е доста старо. Не са открити значителни количества нестабилни атоми, като се изключат малкото с най-дългото време на полуразпад. Група от екипажа е слязла за кратко на повърхността.

Картината се смени отново. През камерата, монтирана на всъдехода, пустотата се втурна към Фолкейн. Бета Крусис изгря. Дори и на филм, беше толкова ярка, че очите не можеха да издържат светлината ѝ даже с периферното зрение. Независимо от това, представляваше само една точица в небето — далечна, много далечна. При цялото ѝ сатанинско излъчване, Бета Крусис хвърляше по-малко светлина, отколкото Сол изпраца към Земята.

Тя обаче бе достатъчна — отразена от замръзналия въздух и неподвижните морета. Фолкейн трябваше да примижи срещу сиянието, за да разгледа повърхността отпред.

Беше равнина, еднообразна докъдето стигаше погледът, с изключение на местата, на които всъдеходът и екипажът бяха нарушили спокойствието ѝ. Планинска верига разсичаше небето по ръба на хоризонта — тъмни, голи скали, нашарени с бяло. Всъдеходът хвърляше синя сянка върху ослепителния сняг под изпъстреното със звезди черно небе. Няколко леминкайненци се движеха насам-натам и взимаха проби. Видроподобните им форми бяха загубили от обичайната си грациозност, затруднени от изолиращите подметки, които защитаваха тях и материята на костюмите им от коварната загуба на топлина, характерна за среда като тази. За Фолкейн не беше трудно да си представи тишината, която ги обгръщаше, нарушавана само от радиогласовете или от пращенето на космическите смущения.

— Не открили нищо ценно, според техните стандарти — продължи компютърът. — Макар планетата несъмнено да била богата на минерални залежи, те се намирили на такава дълбочина под криосферата, че не си заслужавало да се разработват. С

приближаването към Бета Крусис втвърдената материя ще започне да се топи или изпарява. Но трябва да минат години, преди планетата да се приближи достатъчно, за да стане този ефект забележим.

Фолкейн кимна несъзнателно. Като си помислиш за атмосферата и океаните на цял един свят, охладени до температурата на открития космос... Колко ли Дантеви ада от енергия трябва да излееш в нея, преди да видиш първото облаче пара да се мерзелее над ледената кора!?

Машината не спираше:

— Макар че преминаването в периастрон^[4] ще бъде придружено с основни геологични промени, няма основание да се смята, че ще възникне някакъв качествено нов порядък от природни явления. Понататъшното развитие на нещата е предсказуемо въз основа на познатите свойства на материята. Криосферата^[5] ще се превърне в атмосфера и хидросфера^[6]. Макар че това би довело до основна пренастройка на цялата система, процесът би бил по-скоро зрелищен, отколкото ценен, било за науката, било във финансово изражение, а членовете на доминиращата култура на Леминкайнен не са любители на катастрофичните гледки. По-късно планетата ще се отдръпне. След време криосферата ще се формира отново. И всичко ще си продължи по старому. Както си му е редът, експедицията съобщила за срещата си с планетата-скитник, определяйки я като не особено интересно откритие в едно иначе неоправдало надеждите им пътуване. Сметната за незначителна, информацията била вкарана в базата данни и забравена. Докладът, който стигнал до Земята, не включвал моментите, сметнати от леминкайненците за несъществени.

Фолкейн удари по бюрото. Мисълта звънеше с пронизителни акорди в главата му. За Бога, леминкайненците със сигурност не ни разбират нас, хората. Ние не бихме оставили разтапянето на цял един леден свят ненаблюдавано!

За кратко въображението му се развихри на пълни обороти. Да си представим, че разполагаш с планета като тази, която внезапно е стоплена до приемлива за живот температура. Въздухът ще е отровен, земята — гола скала... но това може да се промени. Можеш да си създадеш свое собствено царство...

Не. Дори да оставим настрана финансовия аспект (далеч по-евтино е да намериш необитаеми планети, с вече съществуващ живот),

остават елементарните закони на физическата реалност. Човекът може да промени един свят или да го разруши, но не може да го премести и на сантиметър от предназначения му курс. Това би изисквало енергия от космически мащаб.

Така че не можеш да вкараш тази планета в подходяща орбита около Бета Крусис. Тя е обречена да продължи безкрайното си лутане сред звездите. Няма да замръзне веднага, разбира се. Преминаването близо до син гигант ще влее в ядрото ѝ невероятни количества топлина, чието излъчване ще отслабва бавно. Но полумракът ще падне след няколко години, пълният мрак — в рамките на няколко десетилетия, а Студът и Гибелта — след няколко столетия.

Безименната сфера за последен път изпълни екрана и бързо се смали, докато корабът се отдалечаваше. После картината изчезна. Фолкейн седеше застинал, разтърсен от прилив на страхопочитание.

Чу се да казва, сякаш говореше не той, а някой непознат, с насмешливост, която бе по-скоро защитна реакция, отколкото откровено чувство:

— Да не би да предлагаш да водя туристи да гледат как този обект се мотае покрай звездата? Гледката ще си струва, сигурен съм. Но как ще получи изключителните права?

Машината обясни:

— Ще бъде необходимо допълнително проучване. Например, да се разбере дали цялата криосфера ще се втечни. А и орбитата трябва да се изчисли с по-голяма прецизност от настоящата. Въпреки това, наистина изглежда, че планетата може да се превърне в туристически обект с безпрецедентна стойност за тази индустрия. Леминкайненците не са се сетили за това, защото в културата им не е залегнала идеята за непременно разрастване във външни светове. Но съпоставката, която беше направена във връзка с тази планета, е друга, а именно, че въпреки голямото търсене на тежки изотопи, производството им е строго ограничено заради топлинната енергия и опасните за живота отпадъчни материали, с които е свързано. Така че тази планета може да се окаже добро място за построяването на необходимите съоръжения.

Идеята удари Фолкейн право в стомаха, после се издигна към главата му като мехурчетата на шампанско. Не парите, които щяха да потекат, го накараха да скочи на крака и да закрещи. Парите бяха хубаво нещо, но той можеше да спечели достатъчно за нуждите и

капризите си с далеч по-малко усилия. Водеше го инстинктът му. Внезапно се бе превърнал в ловец от плейстоцена^[7], тръгнал по следите на мамут.

— Юда! — извика той. — Да!

— Имайки предвид търговския потенциал, на този етап ще е необходима дискретност — каза гласът, който не познаваше триумфа. — Предлагам работодателят ви да плати таксата, която се изисква за временно засекретяване на тази информация. Може да обсъдите това със Свободна Белданиел, когато си тръгнете, след което е необходимо да се свържете със Свободен Ван Рийн. — После млъкна за един милиард наносекунди. Каква ли нова информация, забелязана внезапно, впиташе в готовата вече паяжина? — По причини, които не могат да бъдат посочени, е желателно да се въздържате от споделяне на информацията с когото и да било, преди да напуснете Луна. За момента, след като сте тук, предлагам въпросът да бъде проучен в дълбочина, устно, с надеждата, че асоциативните линии ще ни отведат до нова полезна информация.

Когато два часа по-късно влезе в офиса, Фолкейн спря пред бюрото на жената и подсвирна — триумфално и уморено.

Тя му се усмихна на свой ред, с нещо близко до доволството.

— Да разбирам ли, че времето ви е било добре оползотворено?

— И още как. Ъ-ъ, има едно-две неща, които трябва да обсъдим.

— Седнете, моля. — Теа Белданиел се наведе напред. Очите ѝ светеха, без да трепкат. — Докато бяхте вътре, капитан Фолкейн, аз използвах друг източник, за да получа от базата данни цялата информация за вас, която е на разположение. Само онова, което е обществено достояние, разбира се, и с надеждата да ви помогнем възможно най-добре. Постигнатото от вас е удивително.

„Така си е“, съгласи се наум Фолкейн.

— Благодаря — кимна той.

— Информационните машини не са единствените информирани при нас. — О, Небеса, та тя имала и чувство за хумор! — Хрумна ми, че ние с вас можем да си сътрудничим по определен начин, с голяма изгода и за двете страни. Дали не бихме могли да поговорим за това?

[1] *Астрономическа единица* — мярка за дължина, равна на средното разстояние от Земята до Слънцето — приблизително 93

милиона мили (около 150 милиона километра). — Б.пр. ↑

[2] *Сол* — с това име авторът нарича нашето слънце, за да го разграничава от другите слънца, споменати в романа. — Б.пр. ↑

[3] *Алотрон* — една, две или повече съществуващи форми на един и същи елемент. Например въглищата, графитът и диамантът са алотропи на въглерода. — Б.пр. ↑

[4] *Периастрон* — точката, в която две слънца от бинарна система (или други две космически тела) се намират най-близо едно до друго. — Б.пр. ↑

[5] *Криосфера* — ледена обвивка. — Б.пр. ↑

[6] *Хидросфера* — водна обвивка. — Б.пр. ↑

[7] *Плейстоцен* — епоха, настъпила преди около един милион години, когато Земята е била покрита с ледове. — Б.пр. ↑

4.

От Луноград хотел „Вселена“ отправя предизвикателство към галактиката: „Не съществува дишащо кислород разумно същество, което да не можем да настаним удобно в нашия хотел. Освен ако всички стаи не са вече заети, ние ще осигурим на всеки наш гост необходимото, за да се чувства здрав, спокоен и доволен. Ако наличните запаси и оборудване са недостатъчни, ние ще доставим каквото трябва, стига да ни предупредите в разумен срок и да сте готови да платите разумна допълнителна такса. В случай, че не успеем да изпълним условията на тази гаранция, ще изплатим на разочарования ни гост сумата от един милион кредита — валутата на Соларната общност.“

Много опити бяха правени да се прибере въпросната сума, предимно от астронавти в комбина с най-странните извънземни същества, които можеха да открият. На два пъти адаптирането на апартаментите бе надвишило като сума стойността на обявеното обезщетение. (В единия случай се бе наложило да се направи молекулярен синтез на определени хранителни съставки; в другия управата на хотела трябваше да доведе симбиотичен^[1] организъм от родната планета на своя гост.) Но рекламата си струваше. Туристите, и особено хуманоидните, плащаха десеторно, за да отседнат тук и да се почувстват космополити.

Чий Лан не представляваше проблем за управата. Най-развитите търговски пътища в нейния свят — „търговски път“ е по-добър превод на идеята, отколкото „нация“ — са били в близък контакт с човека, още откакто първата експедиция до О₂ Еридани А II^[2] ги беше открила. Все повече синтиянци пристигат в Слънчевата система в качеството си на пътници, търговци, делегати, специалисти или студенти. Някои от тях след това се връщат в космоса като професионални астронавти. На Чий Лан бяха дали стандартен апартамент.

— Не, не ми е удобно — сопна се тя на Фолкейн, когато ѝ се обади да я попита как е. — Но не трябваше да очаквам, че ще ми

осигурят сваятна жазнена среда, при положение, че даже името на планетата ми не изговарят правилно.

— Ами, вярно, вие я наричате Дом под небето — невъзмутимо отговори Фолкейн, — но на съседния континент я...

— Знам, знам! Точно там е работата. Тия тъпащи забравят, че Та-чи-чиен-пи е завършен свят, със своя география и сезони. Регистрирали са ме, сякаш съм от другия континент и направо умирам от студ!

— Ами вдигни телефона и ги разбий на пух и прах — предложи Фолкейн. — За това поне те бива.

Чий изсумтя, но по-късно последва съвета му.

Човек от Земята едва ли би забелязал направените промени. Най-много да усети намалената гравитация — 0,8 от стандартната; червено-оранжевата светлина, която се менеше по време на петдесет и пет часовото денонощие; горещия влажен въздух, изпълнен с мускусни ухания; саксии с гигантски цветя по пода; дърво, обточено с лиани и пресичащи се решетки, използвано не само за упражнения, но и за придвижване из стаите. (Придобилото популярност впечатление е погрешно, а именно, че синтиянциите живеят на дърветата по начина, по който го правят маймуните. Те просто са се адаптирали и нагодили към преплетените клоии на безкрайните си гори и често ги предпочитат пред повърхността.) Човекът от Земята би забелязал, че анимираното изображение, създаващо илюзия за прозорец, представлява джунгла, преливаща в прерия, където се издигаха изящните сгради на голяма странноприемница. Той би обърнал внимание на пръснатите книги и недовършената глинена скулптура, с които се бе забавлявала Чий, чакайки Фолкейн да свърши работата, заради която бе довел екипа им на Луна.

В този момент нашият землянин би забелязал как тя се обръща с гръб към телефона, където образът на мъжа току-що бе избледнял, и присяда напрегната, с извит на дъга гръб.

Тай Ту, с когото също се бе забавлявала, се опита да наруши сгъстяващото се мълчание.

— Да разбирам ли, че това беше един от партньорите ти? — Той говореше еспански, а не англий.

— Разбирай — отрязва го Чий. — Разбирай и се разкарай.

— Би ли била така любезна да ме осветлиш за последното?

— Изчезвай — каза Чий. — Имам да мисля.

Тай Ту ахна и опули очи.

Хипотетичният наблюдател от Земята вероятно би я определил като сладка или даже красива — много от неговия вид смятаха така. За Тай Ту тя бе желана, пленителна и в голяма степен ужасяваща.

Когато се изправеше, беше около деветдесет сантиметра висока, а пухкавата ѝ опашка щръкваше на половината от тази височина. Лъскава и мека бяла козина покриваше иначе голото ѝ тяло. Макар да беше двукрака (и краката доста дълги), имаше по пет хватателни пръста на всяко стъпало и стъпваше на пръсти като повечето четирикраки. Ръцете, малко по-къси и мускулести, имаха по пет четириставни пръста с розови нокти и един палец. Главата ѝ беше кръгла, с остри уши, лицето завършваше с къса муцунка, а плоското носле и нежната уста бяха оброчени от мустаци като тези на котките. Огромните изумрудени очи бяха подчертани от маска в същия сивосинкав оттенък като на стъпалата, ръцете и ушите. Макар да бе космата, живораждаща и топлокръвна, тя не беше бозайник. Малките от нейната раса ядяха месо още от раждането си, като смучеха кръвта с устни.

Тай Ту беше по-дребен и не толкова агресивен хищник. В процеса на тамошната еволюция, от мъжките синтиянци никога не се е изисквало да се катерят с малките си по дърветата и да ги защитават. Почувствал се бе поласкан, когато Чий Лан му каза — на него, скромния хоноруван преподавател в университета „Ломоносов“, докато тя беше ксенолог^[3] на служба при Никълъс Ван Рийн — да се премести при нея.

Все пак и той си имаше гордост.

— Не мога да приема подобно отношение — заяви възмутено.

Чий оголи зъбите си. Бяха бели и много остри. Махна с опашка към вратата.

— ВЪН — отсече тя. — И не се връщай.

Тай Ту въздъхна, събра си нещата и се върна в предишната си квартира.

Чий стоя известно време сама, мръщейки се все по-страховито. Най-накрая избра един номер по телефона. Нямаше отговор.

— Проклятие, знам, че си там! — изкрещя тя. Екранът си остана черен. Не след дълго Чий вече подскочаше нагоре-надолу от бяс. — Ти

и тъпите ти будистки медитации! — След като позвъни стотина пъти, тя щракна копчето и излезе през шлюзовата камера.

Коридорите отвън бяха пригодени към земните условия. Чий се адаптира към промяната без никакво усилие. По необходимост, членовете на един и същ космически екип имат почти еднакви биологични характеристики. Плъзгалаторите бяха прекалено бавни за вкуса ѝ и тя заподскача надолу. По пътя събори Негово превъзходителство посланика на Епопоянската империя. Той изграчи възмутено. Чий му просъска такава дума през рамо, че човката на Негово превъзходителство провисна и, в продължение точно на три минути, той остана да лежи онемял там, където беше паднал.

Междувременно тя стигна до вратата на единичната стая на Адзел. Облегна се на звънеца. Без резултат. Явно наистина се бе отплеснал някъде извън този континуум. Чий започна да натиска точки и тирета, изписвайки кодови сигнали за опасност. „SOS. Помощ. Повреда на двигателите. Сблъсък. Катастрофа. Бунт. Радиация. Глад. Чума. Война. Свръхнова.“ Това го извади от транса. Той активира клапаните и тя мина през камерата. От бързата смяна на налягането я заболяха ушите.

— Горкият аз — изклокочи мекият му дълбок бас. — Какъв език. Боя се, че си по-далеч от просветлението, отколкото предполагам.

Чий погледна нагоре към лицето на Адзел, нагоре, нагоре и още нагоре. Гравитация два пъти и половина колкото земната, адското бяло сияние на симулираното слънце от тип F, силата на всеки звук при тази плътна, прегорена, миришеца на светкавици атмосфера, я поразиха и потушиха гнева ѝ. Тя се скри пълзешком под масата. Голотата на стаята не се разчупваше от филмираната гледка към безкрайните ветровити равнини на неговата планета, която хората наричаха Уоден, нито от мандалата^[4], която Адзел бе окачил на тавана, или от плаката с махаянските^[5] писания върху стената.

— Надявам се, че новината, която носиш, е от изключителна важност, щом оправдава подобно прекъсване на упражненията ми — продължи той, възможно най-строго.

Чий помълча, после се предаде.

— Не знам — призна тя. — Но ни засяга.

Адзел се приготви да я изслуша.

Тя го изгледа внимателно, опитвайки се да прецени как ще реагира на онова, което имаше да му казва. Без съмнение ще реши, че преувеличава. А може и така да е. Но по-скоро щеше да се остави да я изкормят, отколкото да му го признае!

Той се извисяваше над нея. С мощната си опашка, кентавроподобното му тяло беше дълго четири и половина метра и тежеше повече от един тон. Широкият като врата на плевня торс имаше две съответстващи му по мащаб ръце с по четири пръста всяка. Дългият врат завършваше с глава, която стърчеше на повече от два метра над четирите копита. Тази глава много приличаше на крокодилска, с широки ноздри и страховити зъби. Външните уши бяха от твърда костна материя, също като триъгълните гръбни плочки, които стърчаха назъбени от темето му чак до края на опашката. Черепът се издуваше силно назад, за да побере големия мозък, а под надвисналите гребени на веждите, очите му бяха големи, кафяви и тъжни. Малки и тънки люспици покриваха шията и корема, по-големи и по-твърди — останалата част от тялото му. Бяха красиви, блестяха в тъмозелено по върха и се преливаха в златно отдолу. Адзел бе уважаван учен в своята област от планетологията или поне беше такъв, преди да зарече академичните си занимания и да се захване с долнопробна търговска дейност. В някои отношения той беше биологично по-близък до човека от Чий. Освен че бе топлокръвен и всеяден, принадлежеше към вид, чиито женски раждаха малките си и ги кърмеха.

— Дейв ми се обади — каза Чий. Посъвзела се малко, тя добави със сумтене: — Най-накрая се е отлепил за няколко часа от онова курве, заради което ни губи времето.

— И е отишъл в „Серендипити, Инк.“, според плана? Отлично, отлично. Надявам се, че се е сдобил с интригуващ материал. — С цел да поддържа знанията си, Адзел оформяше внимателно с гуменявите си устни латинския на Лигата, вместо общоприетия англик, който използваше Чий.

— Направо беше пощурял от вълнение — отвърна синтиянката. — Но не пожела да каже нищо конкретно.

— Нормално, при незасекретена връзка. — В гласа на Адзел прозвуча неодобрение. — Доколкото разбирам, в този град всяко десето същество е нечий шпионин.

— Имам предвид, че нито той ще дойде тук, нито ние ще отидем в неговия хотел да обсъдим информацията — обясни Чий. — Компютърът го предупредил да не говори с никого, при това без да посочи причината.

Уоденитът потри челюстта си.

— Това вече е любопитно. Стаите тук не са ли осигурени срещу подслушвателни устройства?

— Би трябвало — при парите, които плащаме за тях. Но може да се е появил нов вид бръмбар и машината да е научила за него поверително. Нали знаеш каква им е политиката за тия неща? Дейв поръча да се обадим в щаба за още пари и да платим таксата за засекретяване на информацията, която е купил днес. Каза, че като се върнем на Земята, ще можем да си поговорим на спокойствие.

— Защо не преди това? Щом той не може да напусне незабавно Луна, защо тримата да не направим една обиколка с кораба? Там няма как да ни подслушат, не и когато Тъпичка е активирана.

— Слушай, прославен алигатор такъв, очевидното го виждам побързо от теб, включително и очевидния факт, че разбира се, бих предложила кораба. Но той каза „не“, поне на първо време. Работата е там, че един от партньорите, собственици на СИ, го е поканил да прекара известно време в тяхната крепост.

— Странно. Бях чувал, че никога не канят гости.

— Поне веднъж и ти да си чул правилно. Но Дейв обясни, че тя искала да говорят по работа, не му казала каква точно, само намекнала за големи печалби. Решил, че такава възможност не е за изпускане. Обаче трябвало да отиде веднага. Имал време само колкото да прескочи до хотела си за чиста риза и четка за зъби.

— И работата за Ван Рийн ще почака? — попита Адзел.

— Така изглежда — въздъхна Чий. — Във всеки случай, Дейв не беше сигурен, че светското настроение на партньорите ще продължи дълго, ако той се помотва. По всичко личи, че душичките им са направени от електронни вериги. Дори и нищо да не излезело от посещението му при тях, поне щял да има уникалната възможност да огледа отблизо оборудването им.

— Наистина — кимна Адзел. — Наистина. Дейвид е постъпил съвсем правилно. Рядко ти се открива възможност да проникнеш в една толкова мощна и мистериозна организация. Не разбирам какъде

си се разбързала толкова. Просто ще трябва да поостанем още няколко дни тук.

Чий настръхна.

— Аз нямам твоето каменно спокойствие. Компютърът е насочил Дейвид към нещо голямо. Нещо огромно — пари с лопата да ги ринеш. Личеше си по настроението му. Я си представи, че домакините му искат да му светят маслото, за да се докопат сами до това нещо?

— Хайде, хайде, малка приятелко — смъмри я Адзел. — „Серендипити, Инк.“ не се меси в бизнеса на клиентите си. Не разкрива тайните им. Като правило, партньорите дори не знаят какви са тези тайни. Няма връзка с други организации. Това е потвърдено не само от множеството частни разследвания, но и от опита, натрупан през всичките тези години. Ако дори веднъж бяха нарушили обявената от самите тях етика и бяха демонстрирали предпочитания или предразсъдъци, последиците сами щяха да разкрият стореното. Нито един друг член на Полесотехническата лига — нито някоя групировка от целия познат космос — не е доказал, че заслужава повече доверие от тях.

— За всичко си има първи път, синко.

— Помисли, все пак. Ако усилието не е прекалено голямо за теб — добави Адзел с необичайна хапливост. — Заради самия спор, нека приемем, колкото и да е абсурдно, че от „Серендипити“ наистина са подслушали разговора на Дейвид с компютъра и са решили да престъпят думата си никога да не се възползват от информацията за собствена изгода. Дори и тогава остават обвързани от конвенцията на Лигата, конвенция, която е била създадена и приведена в действие по чисто прагматични съображения. Затвор, убийство, мъчения, наркотици, мозъчно промиване и всяка директна атака срещу психобиологичното здраве на индивида са забранени. Наказанията за пристъпването на тази забрана са варварски жестоки. Както казват на Земята, играта не си струва усилието. Оттук следва, че методите на шпионажа, изкушението и принудата са ограничени. Дейвид е имунизиран срещу подкупи и изнудване. Хипотетичното наблюдение над него не би им донесло нищо, нито пък той би се хванал в някой словесен капан. Ако му размахат женска стръв, той с радост ще я приеме, без да захапва кукичката. Нима досега не е...

В този момент, по силата на съвпадение, толкова невероятно, че можеше да се случи само в истинския живот, телефонът извънтя. Адзел натисна бутона за приемане. Появи се образът на последната приятелка на Фолкейн. Партньорите му я познаха — и двамата се бяха срещали за кратко с нея и бяха прекалено опитни, за да вярват на старото клише, че всички човеци си приличат.

— Добра вечер, Свободна — поздрави я Адзел. — С какво мога да ви бъда полезен?

Изречението ѝ беше нещастно, гласът — заглъхнал.

— Извинявам се за безпокойството — започна тя. — Но се опитвам да се свържа с Дей... с капитан Фолкейн. Още не се е прибрал. Знаете ли...

— Съжалявам, но не е и тук.

— Обеща, че ще се срещнем... по-рано... а не дойде и... — Вероника преглътна. — Започнах да се тревожа.

— Изникна нещо спешно и той нямаше възможност да ви се обади — галантно излъга Адзел. — Помоли ме да ви предам искрените му извинения.

В усмивката ѝ се четеше отчаяние.

— Спешното нещо русо ли беше или чернокосо?

— Нито едното, нито другото, Свободна. Уверявам ви, че се касае за въпрос от чисто професионално естество. Може би ще отсъства няколко стандартни дни. Да му напомня ли да ви се обади, когато се върне?

— Бих ви била дълбоко признателна, ако го направите, сър. — Тя закърши ръце. — Бл-благодаря ви.

Адзел изключи екрана.

— Неприятно ми е да кажа такова нещо за приятел — промърмори той, — но от време на време Дейвид ме впечатлява с безсърдечието си по определени въпроси.

— Ха! — изсумтя Чий. — Това същество го е страх само от едно — че Дейвид ще се измъкне, без преди това да ѝ снесе нещо.

— Съмнявам се. О, признавам, че подобен мотив е присъствал и вероятно продължава да присъства до определена степен. Но мъката ѝ ми изглежда искрена, доколкото мога да съдя по човешкото поведение. Изглежда е започнала да се чувства привлечена от него. — Адзел

изпръхтя съчувствено. — Един фиксиран размножителен период като моя е далеч по-добър проводник на мир и спокойствие.

По време на прекъсването Чий се бе поуспокоила. Освен това, желанието ѝ да се махне от тази тежка като олово нагорещена фурна, която Адзел наричаше дом, нарастваше с всяка изминала минута.

— Тя е симпатичен екземпляр според стандартите на Дейвид — призна Чий. — Нищо чудно, че си удължи почивката. А и не мисля, че ще се мотае излишно преди да се върне при нея, поне докато не е готов да излети окончателно от Луна. Може би наистина не е необходимо да се притесняваме за него.

— Убеден съм в това — каза Адзел.

[1] *Симбиоза* — състояние, при което два различни организма живеят заедно, особено когато съжителството е взаимноизгодно. — Б.пр. ↑

[2] Вероятно става въпрос за планета с кислородна атмосфера в орбита около звезда от спектрален клас А (бяла звезда) от съзвездието Еридан — голямо южно съзвездие между Кит и Орион. — Б.пр. ↑

[3] *Ксенолог* — учен, който се занимава с извънземни раси. — Б.пр. ↑

[4] *Мандала* (ориент.) — опростено изображение на космоса, характеризиращо се най-вече с концентрична организация на геометрични форми, всяка от които съдържа образа на божество или негов атрибут. — Б.пр. ↑

[5] *Махаяна* — една от двете големи школи на будизма, която се характеризира с вярата в стремежа към спасение. — Б.пр. ↑

5.

Със скутер замъкът в Алпите беше на десетина минути от Луноград. Но километрите помежду им бяха ужасни — планинарите никога не идваха толкова далеч. А и голям периметър от въздух и земя около замъка бе забранен за свободен достъп — в него патрулираха въоръжени мъже и го охраняваха роботизирани картечни гнезда — онази кралска абсолютна власт, която си присвояваха големите клечки в една цивилизация, която издигаше на пиедестал правото на личен живот и частна собственост.

Беше построен от нехуманоидна работна сила, внесена за целта от десетина далечни планети и след това върната и принудена да се разпръсне. За известно време негодуванието на местните, заедно с естественото любопитство, роди множество невероятни слухове. Бяха направени телескопични снимки от орбита и своевременно публикувани, докато половината от Общността не разбра за мрачните черни кули, голите стени, за пристигащите и заминаващи космически кораби на частния космодрум в планините на Луна.

Но клюките отшумяха заедно със загубата на интерес. Големите имения бяха нещо обичайно сред лордовете на Полесотехническата лига, а повечето от тях бяха издържани в далеч по-колоритен стил от замъка на тези отшелници. Лукавството и потайността бяха част от обичайната бизнес практика. Вече години наред „Серендипити, Инк.“ се приемаше за нещо нормално.

„Кое би се променило, — помисли си Фолкейн, — ако плъзнат слухове, че са ме докарали до тук и даже са ме пуснали вътре...“ Кисела усмивка разтегли устните му. „Няма ли да е жестоко да се каже истината на бедните сладурчета?“

Гледката беше изключителна от стаята на едно от горните нива, където се намираше в момента. Широк шлюзов прозорец гледаше към дълбокия стръмен склон от скали, канари и сипеи чак до черната пропаст накрая. От другата страна на тази долина и от двете страни на платото, върху което бе кацнал замъкът, високи върхове се забиваха

право в съзвездията. Земята висеше ниско на южния хоризонт, почти пълна, почти ослепителна с блясъка си. Безкрайни сенки обграждаха синкавата светлина, която хвърляше.

Но същото, а дори и по-добро, можеше да се наблюдава и от много други места — места, където има веселие, музика, декорации, свята храна и свестни разговори. Храната, която току-що бе изял, малко след пристигането си, беше строго функционална, както и всичко, което бе видял из множеството огромни стаи. Разговорът с четиримата присъстващи партньори се бе състоял от баналности, редуващи се с паузи от мълчание. Извини се веднага, щом стана възможно. Което очевидно беше по-рано, отколкото на тях им се искаше, но той имаше дар слово, а те — не.

След онази първа пура в офиса, не му бяха предложили друга. Фолкейн реши, че и за нея трябва да благодари единствено на шезстола, който явно е бил програмиран да раздава пури, преди да бъде закупен от настоящите си собственици. Бръкна във вътрешния джоб на туниката си за лулата и тютюна. Ким Йон-Кун, дребен, спретнат човечец с безизразно лице и костюм, който приличаше повече на униформа, го беше последвал.

— Нямаме нищо против да пушите на масата, капитан Фолкейн — каза той, — макар че никой от нас не практикува това... развлечение.

— Аз, обаче, имам против — отговори Фолкейн. — Възпитанието ми категорично забранява лулите на трапезата. В същото време ми се пуши много. Така че ви моля да ме изтърпите.

— Разбира се — съгласи се Ким с ясно доловим акцент. — Вие сте наш гост. Жалко, че Свободен Латимър и Свободна Белданиел не могат да присъстват.

„Странно“, помисли си Фолкейн, при това не за първи път. „Хю Латимър зарязва жена си тук и изчезва със сестрата на Теа.“ После сви мислено рамене. Сексуалните им предпочитания си бяха тяхна работа. Ако въобще имаха такива. По всичко личеше, че Латимър е същият сухар като Ким, въпреки славата му на опитен космически пилот. Съпругата, също като Анастасия Херера и несъмнено като сестрата на Теа, успяваше да прилича повече на стара мома от последната. Старанието им да поддържат светски разговор с госта си би било трогателно, ако не беше толкова настойчиво.

„Само едно има значение“, помисли си Фолкейн. „Да се махна оттук, да се върна в града и да се позабавлявам като хората. Тоест с Вероника.“

— Това не е подходяща стая за вас, между другото — обади се Ким с колосана усмивка. — Сигурно сте забелязали колко оскъдна е мебелировката. Тук сме само шест човека и няколко нехуманоидни слуги. Построихме това място голямо с изглед на евентуално разрастване, привличане на нови сътрудници, а защо не и за бъдещите ни деца, ако това се окаже приемливо. Но засега само ние, тъй, трополим наоколо. Смятам, че двамата с вас би трябвало да разговаряме в по-приятна обстановка. Другите вече тръгнаха натам. Може да поръчаме кафе и бренди, ако желаете. Бихте ли ме последвали?

— Благодаря — каза Фолкейн. Несъмнено репетираната реч не обезсърчи надеждата му скоро да се измъкне от тази цитадела на суката. — Още не можем да говорим по работа, така ли?

— Защо... — Стреснат, Ким търсеше верните думи. — Не беше планирано за тази вечер. Не е ли прието първо... хората да се опознаят... по светски? Мислехме, че ще ни гостувате няколко дни, най-малко. Има възможност за интересни екскурзии в околността, например. А на нас ще ни бъде много приятно да ни разкажете за приключенията си в далечния космос.

— Много мило от ваша страна — усмихна се Фолкейн, — ала се боя, че няма да имам време за това.

— Но нали сте казали на по-младата Свободна Белданиел...

— Сгреших. Говорих с партньорите си и те ми съобщиха, че шефът е започнал да губи търпение. Защо не нахвърляте още сега предложението си, така че да мога да реша колко време би ми отпуснал във връзка с него?

— Една задълбочена дискусия изисква наличието на материали, с които не разполагаме тук. — Нетърпение и известна доза откровеност напукаха едва забележимо маската Ким Йон-Кун. — Все пак, елате с мен и ще обсъдим предложението ви с останалите.

Фолкейн внезапно осъзна: „Той направо няма търпение да ме изкара от тази стая, нали?“

— Искате да кажете, че ще обсъдим началото на обсъждане? — започна да увърта. — Голям майтап. Не съм ви искал документацията.

Не можете ли просто да ми обясните в общи линии какво имате предвид?

— Последвайте ме. — Гласът на Ким определено звучеше изнервено. — Имаме проблем със сигурността, с гарантирането на поверителността, с който трябва да се справим предварително.

На Фолкейн започна да му става забавно. Обикновено беше мил и любезен млад човек, но онзи, който се опита да притисне един търговски пътешественик и син на военен аристократ, трябва да е готов да бъде притиснат на свой ред, при това да бъде притиснат жестоко. Той си надяна високомерната маска.

— Ако ми нямате доверие, сър, значи поканата ви е била грешка — заяви студено. — Не желая да пилея ценното ви време с преговори, които са обречени на провал.

— Няма такова нещо. — Ким хвана Фолкейн за ръката. — Елате с мен, моля ви, и всичко ще ви бъде обяснено.

Фолкейн не помръдна. Беше по-силен и по-тежък, а гравитационното ниво бе нагласено според земните стандарти, обичайна практика на световете-джуджета, където в противен случай мускулите биха атрофирали. Съпротивата му не пролича през туниката.

— След малко, Свободен — отсече той. — Не веднага, моля да ми простите. Дойдох тук да медитирам.

Ким го пусна и отстъпи назад. Черните му очи станаха още потесни.

— В досието ви не се споменава за религиозна принадлежност — бавно каза той.

— Досие? — Фолкейн вдигна суетно вежди.

— Интегрираният файл от материали, които се съдържат в компютъра ни относно вас — нищо, извън широко известното — побърза да обясни Ким. — С единствената цел да ви служим по-добре.

— Разбирам. Е, прав сте, само че един от съекипниците ми е будист — приел е будизма преди години, докато е учел на Земята — и аз се запалих покрай него. Освен това — продължи Фолкейн, набирайки скорост, — спорът дали чисто теоретичните секти на будизма са религия или не, си е чист семантичен каламбур. Те със сигурност са агностични по отношение на боговете или други хипотетични анимистични елементи в комплексната реалност.

Доктрината им за кармата не изисква непременно прераждане, в смисъла, в който то най-често се разбира и всъщност нирваната не е унищожение, а по-скоро състояние, което може да се постигне в този живот и се състои от...

И в този момент времето на Ким свърши.

Космическият кораб пресече гледката, откриваща се през прозореца. Тесен цилиндър, лъщящ под сиянието на Земята и блещукащ от активираните гравитационни полета. Завъртя се във вертикална позиция, издигна се нагоре и постепенно изчезна в мразовитата нощ на Млечния път.

— Виж ти — промърмори Фолкейн. — Виж ти, виж ти.

После хвърли поглед към Ким.

— Предполагам, че Латимър и Белданиел са на борда? — подхвърли той.

— Рутинен полет — отговори Ким, свил юмруци край тялото си.

— Ако трябва да съм честен, сър, нещо не ми се вярва. — Фолкейн си спомни за лулата, която държеше, и се зае да я пълни. — Мога да позная кой кораб е с хипертяга и кой не. Тези с хипертяга не се използват за полети между планетите вътре в една система — защо да се ангажира толкова много капитал, когато и по-евтин кораб би свършил работа? По същата причина вътрешнопланетарните полети най-често се извършват с обикновени превозвачи. А пълноправни партньори в голяма компания не потеглят всеки ден на дълги космически пътешествия. От пръв поглед се вижда, че работата е спешна.

„А ти не искаше аз да разбера“, добави наум той. Мускулите му се стегнаха. „Защо така?“

Отсреща го заливаше гняв на вълни. Фолкейн премери подходящата доза самодоволен смях и я изстреля в отговор:

— Не е трябвало да се притеснявате за мен, в случай че сте били притеснени. Аз не бих се ровил в тайните ви.

Ким се поотпусна.

— Мисията им е важна, но няма нищо общо с нашите евентуални бизнес отношения — каза той.

„Нима? — помисли си Фолкейн. — Тогава защо не ми каза още от самото начало, вместо да събуждаш подозренията ми?... Мисля, че знам защо. Толкова сте изолирани от човешкия поток, толкова сте

неопитни в нюансите на човешките мисъл и поведение, че сте се съмнявали в собствената си способност да ме убедите, че този полет е безобиден що се отнася до мен... при положение, че вероятно изобщо не е така!“

Ким отново направи опит да се усмихне.

— Моля да ме извините, капитан Фолкейн. Не бихме искали да се натрапваме в религиозните ви ритуали. Моля, останете тук, необезпокояван, колкото пожелаете. Когато решите, че имате нужда от компания, може да използвате интеркома ей там, и някой от нас ще дойде да ви заведе в другата стая. — Той се поклони. — Желая ви приятно духовно изживяване.

„Туш!“ — помисли си Фолкейн, загледан в гърба на отдалечаващия се мъж. „След като белята вече е станала, той ме замеря със собствените ми камъни — по някаква причина държи да остана тук по-дълго, а с категорично изразеното си желание да си бая на пъпа му спечелих още един час. Но какъв смисъл се крие зад всичко това?“

Той запали лулата си и одими цялата стая. Крачеше напред-назад, гледаше през прозореца, без да вижда, хвърляше се в столовете и скачаше на крака. Кое от двете — подвежда го безпричинното, автоматично недоверие към всичко непознато или наистина чувства нещо дълбоко нередно, чак до мозъка на костите си?

За него идеята не беше нова — че информацията, предоставяна на компютрите на „Серендипити“, не остава там. Партньорите така и не бяха позволили на независим следовател да инспектира машинките им отвътре. Като нищо може да са инсталирали някаква джаджа, която да записва и после да показва при команда желаната информация, или да са намерили начин да подслушват разговорите на клиентите си с компютъра. Може да са инструктирали машинките да дават съвети, каквито на тях им е изгодно. И — в името на космоса — след като веднъж са си спечелили доверие, след като големите клечки в Лигата са започнали да използват максимално услугите им, с какъв шпионин са се сдобили! С какъв саботьор!

Въпреки всичко обаче, фактът си оставаше — нито един от онези подозрителни, лукави предприемачи не бе открил и най-малкото основание да подозира, че „Серендипити“ работи в незаконно сътрудничество с който и да било от съперниците му или че се опитва

да се намеси в нечии операции, дори само с инвестиции, основани на предварителна информация.

„Може да са решили да променят политиката си. Тази моя планетка би изкушила и най-добродетелните... Не, и това не звучи смислено. Половин дузина закоравели студенокръвници като тези не могат за един час да се превърнат от брокери на информация в пирати. Просто не могат.“

Фолкейн си погледна часовника. Бяха минали трийсет минути, достатъчно за измислената му медитация. (На която и без това едва ли бяха повярвали.) Отиде до интеркома, натисна бутона и обяви:

— Готов съм.

Едва се бе обърнал, когато Теа Белданиел застана на прага.

— Не се забавихте много! — възкликна той.

— Минавах наблизко. Съобщението ми беше предадено.

„Или си чакала отвън през цялото време?“

Тя се приближи и спря, когато и двамата стигнаха до прозореца. Походката ѝ изглеждаше по-грациозна в роклята с дълги ръкави и висока яка, а усмивката по-убедително топла, отколкото преди. Още се забелязваше известна доза несръчност, когато застина вдървено, след като се приближи на ръка разстояние. Но по някаква необяснима причина, Фолкейн се усети привлечен от нея. Може би я възприемаше като предизвикателство или просто като едно животинче с хубави форми.

Той изтръска лулата си.

— Надявам се, че не съм ви обидил.

— Ни най-малко. Напълно ви разбирам. Гледката вдъхновява, нали? — Тя махна с ръка към един контролен панел. Осветлението намаля до полумрак и лунният пейзаж изпъкна пред очите им.

„Вече не ме притискат“, цинично си помисли Фолкейн. „Точно обратното. Колкото повече се мотая, преди да докладвам на Стария Ник, толкова по-доволни ще са. Е, за момента и аз нямам възражения. Тук взе да става интересно. Ще трябва да задоволя любопитството си.“

— Възхитително е — прошепна Теа.

Той я изгледа. Сиянието на Земята бе извадило профила ѝ от сенките и се плъзгаше нежно надолу. Звезди блещукаха в очите ѝ. Тя гледаше жадно към зимния им безброй.

Без да се замисля, обхванат от внезапно и изненадващо съпричастие, Фолкейн каза:

— Чувствате се у дома си в космоса, нали?

— Не мога да бъда сигурна. — Теа вдигна поглед към небето. — Тук не, признавам си. Така и не успях да се почувствам у дома си тук. Трябва да ни простите за неумението да бъдем добра компания. То идва от стеснителност, незнание... и страх, предполагам. Живеем сами и работим с информация — с абстрактни символи, — защото не можем да правим нищо друго.

Фолкейн не знаеше защо се открива така пред него. Но пък на вечеря пиха вино. В ръководството по етикет може да са прочели, че така трябва, и алкохолът да я е ударил в непривикналата глава.

— Бих казал, че сте се справили добре, като се има предвид, че сте започнали на едно напълно непознато за вас място — поощри я той. — Прав съм, нали? Непознато за целия ви вид.

— Да — въздъхна тя. — Няма причина да го пазя в тайна. Първоначално не искахме да разкриваме произхода си, защото... ами, не можехме да предвидим каква ще бъде реакцията. После, когато опознахме донякъде тукашната култура, нямаше причина да го разкриваме — хората бяха спрели да задават въпроси, а ние се бяхме приспособили към отшелническия си живот. Освен това не искахме да се говори за нас. Не искаме и сега. — Теа вдигна очи към него. На тази синя вълшебна светлина крехката жена на средна възраст се бе превърнала в младо момиче, което го молеше за снизхождение. — Няма да... проговорите пред... медиите, нали?

— Давам ви честната си дума — обеща той и наистина го мислеше.

— Историята е съвсем обикновена, всъщност — изрече приглушеният ѝ глас. — Кораб, тръгнал от една от колонизираните планети в търсене на нов свят. Знаем, че хората на борда са напуснали планетата си заради политически разногласия, но и досега не мога да го разбера. Всичко това ми изглежда напълно безсмислено. Защо трябва разумни същества да се карат за... Няма значение. Семействата продали всичко, което имали, събрали парите, купили голям кораб и го съоръжили с най-модерната техника, до която можели да се доберат. И тръгнали.

— Към неизвестното? — недоверчиво попита Фолкейн. — Без нито една разузнавателна експедиция преди това?

— Има много планети, където хората могат да живеят. Били сигурни, че ще намерят някоя. Не искали враговете им да разберат накъде са заминали.

— Но... имам предвид, сигурно са знаели колко коварен може да бъде един нов свят — биохимия, болести, климат, милион непредсказуеми коварни номера и половината от тях смъртоносни, ако не си отлично подготвен...

— Както казах, корабът е бил голям, добре запасен и напълно екипиран — отвърна тя. Остротата се стопи в гласа ѝ, когато продължи: — Имали готовност да изчакат в орбита, докато се проведат тестовите. Кое то беше добре за нас. Разбирате ли, по пътя антирадиационните екрани се повредили зле. С изключение на детското отделение, където бяхме ние, децата, и което имало спомагателен генератор, целият кораб бил облъчен смъртоносно. Хората можело и да бъдат спасени в болница, но нямало как да стигнат навреме до такава, още повече, че системите на автопилота също били повредени. Поддържащото лечение ги закрепило само колкото да поправят екраните и да програмират няколко робота. После умряха. За нас се грижеха машините, отгледаха ни, по своя си лишен от любов, механичен начин. Обучиха онези от нас, които оцеляха — едва, — като ни натъпкаха главите с миш-маш от предимно техническа информация. Ние нямахме нищо против, между другото. Корабът беше толкова пуст, че всичко, което ангажираше вниманието, бе добре дошло. Нямахме си никого, освен собствената си компания. Възрастта ни варираше от дванайсет до седемнайсет години, когато ни откриха. През цялото време корабът се бе движил със скорост под хипертягата, с надеждата, че най-после ще минем достатъчно близо покрай някого, за да ни засече. Тези някои се оказаха нехуманоиди. Но бяха добри и направиха за нас каквото можаха. Само че бяха прекалено закъснели, разбира се, за да ни помогнат да се превърнем в нормални същества. Няколко години останахме със спасителите си на тяхната планета. Няма значение къде е — бързо добави Теа. — Те знаят за Лигата — имали ся кратки случайни срещи, — но водачите им не желаят древната им цивилизация да бъде корумпирана от влиянието на вашия пещерен капитализъм. Гледат си собствения живот и избягват да привличат

вниманието към себе си. Но жизнената среда не беше подходяща за нас. Освен това все повече чувствахме, че трябва да направим опит да се върнем при себеподобните си. Онова, което бяха научили от корабани, помогна на нашите спасители да постигнат технологичен напредък в някои области. В замяна — те живеят според законите на строг морален кодекс — ни помогнаха да започнем, първо с ценен товар метали, а после и с компютърните устройства, които сметнахме, че ще можем да използваме. Освен това са доволни, че имат влиятелни приятели в Лигата. Рано или късно, близките контакти ще станат неизбежни. Това е историята зад „Серендипити Инкорпорейтид“ — завърши Теа Белданиел.

Усмивката ѝ не стигаше по-далеч от предните зъби. В гласа ѝ се долавяше следа от фанатизма, с който Фолкейн се бе сблъскал в офиса ѝ.

Само следа ли? Но онова, което току-що му бе разказала, не касаше операционни процедури. Беше нейният живот!

Така ли бе? На някои места разказът ѝ му прозвуча фалшиво. Най-малкото би искал да научи повече подробности, преди да приеме, че отговаря сто процента на истината. Без съмнение някои от фактите бяха верни. Въпросът бе колко и какво значение имаха по отношение на неговата цел?

— Изключителна история — беше единственото, което измисли да каже.

— Не търся съжалението ви — заяви тя с твърдост, която го изпълни с възхищение. — Ясно е, че можеше да свършим много по-зле. Но се чудех дали... не знам... — Гласът притихна, очите се сведоха и запримигнаха объркано, — дали вие, който сте видял толкова много, бил сте къде ли не извън границите на системата... дали вие бихте разбрали.

— Бих искал да опитам — нежно отвърна Фолкейн.

— Наистина ли? Ще можете ли? Искам да кажа... да предположим, че останете няколко дни... и си говорим като сега и правим, ох, дребните неща... важните неща... онова, което правят хората... може би ще успеете да ме научите как да бъда човек...

— Затова ли ме поканихте тук? Боя се, че...

— Не. Не. Осъзнавам, че... за вас работата ви е на първо място. Мисля, че... имайки предвид какво знаем ние, партньорите... ако

обменим идеи с вас... може да се получи нещо наистина хубаво. Няма нищо лошо в това да споделим идеите и разбиранията си, нали? Какво може да загубите? А в същото време... вие и аз... — Тя се обърна наполовина. Ръката ѝ докосна неговата.

За миг Фолкейн почти каза да. Сред най-големите изкушения, тревожили мисълта на човечеството, е това на Пигмалион^[1]. Пък и в нея се криеше интересна жена. Скитничката можеше да почака.

Скитничката! Внезапно осъзна какво става. „Те действително искат да ме задържат тук. Това е единствената им цел. Няма никаква определена оферта, предлагат само неясни намеци с надеждата да ме забавят. А това е нещо, което не бива да допусна в никакъв случай.“

Теа Белданиел се дръпна рязко.

— Какво има? — приглушено извика тя. — Ядосахте ли се?

— Аз? — Фолкейн мобилизира волята си, засмя се и се отпусна, взе лулата си от амбразурата на прозореца и извади кесийката си с тютюн. Лулата още не беше изстинала, но трябваше да намери работа на ръцете си. — Не. Разбира се, че не, Свободна. Ако се гневя, то е на обстоятелствата. Разбирате ли, бих искал да остана, но нямам избор. До утре сутрин трябва да съм се върнал, с крясъци и ритане, ако се налага, но трябва да съм там.

— Казахте, че можете да останете няколко дни.

— Както обясних и на Свободен Ким, това беше преди да разбера, че старият Ван Рийн е започнал да си скубе мустаците.

— Обмисляли ли сте възможността да започнете работа другаде? „Серендипити“ може да ви предложи добри условия.

— Той държи договора и лоялността ми — сопна ѝ се Фолкейн. — Съжалявам. С удоволствие ще поговоря с вас тази вечер, ако искате. Но след това си тръгвам. — Той сви рамене, макар че кожата му настръхна. — А и закъде бързате толкова? Мога да намина друг път, когато имам повече свободно време.

В погледа ѝ се четеше отчаяние.

— Не можем да ви убедим, така ли?

— Боя се, че не.

— Е... в такъв случай, моля, последвайте ме до конферентната зала. — Тя натисна копчето на интеркома и каза няколко думи, които Фолкейн не можа да разпознае. Тръгнаха по коридор с висок таван,

облицован с каменни плочи. Краката ѝ се влачеха, главата ѝ висеше безжизнено.

Ким ги пресрещна по средата. Появи се от един коридор, който пресичаше техния, със зашеметяващ пистолет в ръка.

— Горе ръцете, капитане — безизразно каза той. — Няма да си тръгнете скоро.

[1] *Пигмалион* (гр. мит.) — скулптор и цар на Кипър, който направил статуя на девойка от слонова кост и се влюбил в нея. В отговор на молитвата му, Афродита вдъхнала живот на статуята и я нарекла Галатея. — Б.пр. ↑

6.

След началото си в покрайнините на Джакарта^[1], Делфинбург продължава покрай Макасарския проток^[2] и Сулавеси и навлиза във водите на Тихия океан. Някъде там Никълъс Ван Рийн пристигна с въздушен автомобил. Градът не беше негова лична собственост — ако трябва да бъдем точни, правата му върху него се ограничаваха само до една къща, един док за големи плавателни съдове и седемдесет и три процента от цялото производство. Но кметът и капитанът се съгласиха с предложението му да променят курса и да минат по-близо от обикновено до Марианските острови^[3].

— Добре ще е за бедните работяги да погостуват на тез хубави островчета, нал тъй? — Усмихна се широко той и потри косматите си ръце. — Може пък да им се ще и една малка ваканция и да дойдат да викат за почитаемия си чичо на регатата за Микронезийската купа на дваيسة и четвърти тоз месец. Стига да цъфнем там най-късно на дваيسة и втори по обяд, щото трябва да си починем на док няколко дни. Не ща да ви затруднявам, обаче.

Капитанът направи няколко бързи изчисления.

— Да, сър — рапортува той. — Ще стигнем дотам на дваисет и първи. — Той даде знак да увеличат скоростта с три възела. — А и сте прав, да знаете, няма да е лошо да поспрем за малко и да почистим катализаторните резервоари или нещо друго.

— Хубаво, хубаво! Много зарадвахте тоз беден стар самотник, такава нужда има от почивка и възстановяване, а точно сега му се ще един джин с тоник да си успокои стомаха. Бая има за успокояване, а? — засмя се Ван Рийн и се потупа по шкембето.

Следващата седмица прекара в тренировки на екипажа, които биха ужасили и капитан Блай^[4]. Мъжете нямаха нищо против — платната се белееха ослепително на фона на живия, безкраен, обточен с дантели от пяна син океан, който слънцето посипваше с диамантен пращец; вълните връхлитаха, клатеха, пееха и съскаха, заливайки носа; солта засъхваше по устните и вятърът пълнеше дробовете с чистота —

само дето се правеше на обиден, ако отклоняха ежевечерната му покана да пируват с него. Най-накрая им даде почивка. Искаше ги вярно настроени и много навити за състезанието, а не пренапрегнати. Освен това, в един бизнес, който оперира в рамките на двеста светлинни години, неминуемо възникват проблеми, изискващи личното му внимание. Той пъшка, руга и бълва най-сърцераздирателно, но работата не се свърши сама.

— Ба! Шарка и зараза! Работа! Англосаксонска дума от шест букви! Защо аз, дето на моята възраст би трябвало да излъчвам ведрост и да разпръсквам мъдрост върху по-младите поколения, защо трябва да се съсипвам от работа?

— Можеш да продадеш всичко, при това за повече пари, отколкото би могъл да изхарчиш и за десет живота — отговори неговият главен секретар, който произхождаше от военната каста на един тигроподобен вид и следователно се предполагаше, че е безстрашен. — Или би могъл да си свършиш работата за наполовина по-малко време, ако спреш да цивриш.

— Да оставя собствената си компания, дето съм я изградил от нищото и която храни милиони от така наречените мислещи същества, да я оставя да иде по дяволите? Или да се свия като божа кравица и дума да не обелвам за конкуренцията, дето има вакуум вместо съвест, за подчинените си с обърната перисталтика, за гилдии, братства, съюзи, пиявици и... — Ван Рийн си пое дъх, преди да изплюе последното и най-висше сквернословие: — *бюрократи*? Не, не, може да съм стар и уморен, и немощен, и самотен, но ще въртя меча си до последния патрон. Да се хващаме на работа, а?

Кабинетът му се намираще в един солариум на горните етажи на къщата му. Отвъд редиците от телефони, компютри, рекордери, банки с информация и друго портативно офис оборудване се разкриваше просторна гледка към безбройните кейове на флотилията, заради която бе построен Делфинбург. Нямаше много външни знаци за развиващата се в града индустрия. Човек можеше и да забележи турбуленцията около клапаните на завода за добив на минерали или сенките на подводните овчари, наглеждащи стадата с риба, или апетитните миризми, които се носеха от фабриката за преработка на водорасли в хранителни продукти. Но повечето работа се вършеше във вътрешността, скрита под пъстрия камуфлаж на висящи градини,

магазини, паркове, училища, центрове за отдих. Спортните лодки бяха малко — днес океанът се сърдеше, макар че гневът му не се усещаше ни най-малко върху тези стабилизирани великански шлепове.

Ван Рийн намести огромното си тяло в един шезстол. Беше облечен само със саронг и гердан от сплетени цветя — защо да не се чувства удобно, докато страда?

— Начало! — изрева той. Машините се разбърбиха, повръщайки факти, калкулации, оценки, сводки и предложения. Основният телефонен екран просветна при първото обаждане, дошло от един изпит мъж, който тъкмо се бе измъкнал от някаква война на десетина парсека^[5] от Земята. Междувременно от високоговорителите се заизлива Осмата симфония на Моцарт, една оскъдно облечена млада жена донесе бира, друга запали пурата на господаря, а трета доприпка с поднос, отрупан с пресни датски сандвичи, в случай че господарят огладнее. Последната пристъпи необмислено близко и той я дръпна към себе си с огромната си като на горила ръка. Тя се разкикоти и прокара пръсти през мазните черни къдрици, които падаха по раменете му.

— Какво се пипкаш толкова? — изръмжа срещу образа на екрана Ван Рийн. — Някакво недорасло кралче ни гори плантациите, значи даваме войски на враговете му, които го разбиват на пух и прах и подписват мирен договор, който позволява на нас, бедните потискани и експлоатирани данъкоплатци на безсрамно надутите данъци, да изкараме малко парици, с които да преживяваме. Нал тъй? — Мъжът му възрази. Мънистените очички на Ван Рийн се опулиха. Той дръпна козята си брадичка. Напомадените му мустаци потрепнаха като рога на елен. — Какви ги приказваш, че никоя местна армия не можела да им се опре? Какво сте правили през всичките тези години, продавали сте им сламени чуцела вместо смъртоносни оръжия, може би?... Добре, добре, упълномощавам те да доведеш дивизия външни наемници. Опитай на Диомед. Върховен адмирал Делп хир Орикан от флотата на Дарк'хо ще си спомни за мен и може да ти отдели няколко енергични младежи, които си падат по приключенията и плячката. След шест месеца искам да ми докладваш, че при вас цари всемирна любов, иначе ще си търсиш работа да търкаш нечии други клозети. Изчезвай! — Той махна с ръка и един от помощник-секретарите включи следващото обаждане. Междувременно Ван Рийн зарови огромния си закривен нос

в халбата, пи, после изпръхтя, пръскайки доволно пяна, и я протегна за още един литър.

На екрана се появи нехуманоид. Ван Рийн му отговори със същата мистериозна серия от подсвирквания и писукания. След което надвисналото му чело се сбърчи замислено и той изръмжа:

— Неприятно ми е почти колкото плащането на данъците да го призная, но този тип е доста компетентен. Ако уреди настоящия проблем, мисля да го направим началник-сектор, а?

— Не можах да проследя разговора — каза главният секретар. — Колко езика говорите, сър?

— Двайсет-трийсет лошо. Десет-петнайсет добре. Англик най-добре. — Ван Рийн отпрати момичето, което си бе играло с косата му. Макар и доброжелателно като намерение, шляпването по очевидната мишена, когато момичето тръгна да си върви, предизвика бомбен трясък и вой на болка. — Ох, ох, малката ми кокошчица, извинявай. Иди си купи оная рокля от искрелин, за която ми се умилкваш толкоз време и довечера може да излезем да се покажеш с нея — а ти показваш бая, срамота е колко изрязани ги правят тия неща, обаче какви пари ти искат бандитите му с бандити за няколко квадратни сантиметра плат! — Тя изписка доволно и изприпка навън, преди да си е променил решението. Той се ококори към другите членки на настоящия му харем. — Да не вземете сега и вие да ми въртите опашки. Чакайте си реда, преди да издоите от бедния изглупял старец и последната му парица, която го дели от просията... Така, кой е следващият?

Секретарят бе пресякъл стаята, за да обслужи лично телефона. Той се обърна към шефа си.

— В дневния ред са настъпили промени, сър. Имаме директно обаждане, Приоритет две.

— Хмм. Хмм-хмм. — Ван Рийн се почеса по руното, с което бяха тапицирани гърдите му, остави бирата си, посегна за един сандвич и го погълна на една хапка. — Кой от нашите е в този район, дето да е упълномощен да използва Приоритет две? — Преглътна, задави се и прокара сандвича с още половин литър пиво. Но след това застина в стола си, с пура на сантиметър от устните, примижа от дима и каза, без да се суети повече: — Включи ги.

Екранът просветна. Връзката не можеше да бъде съвършена, когато закодиран лъч трябваше да излезе от движещ се космически кораб, да пробие атмосферата и да нацели единствената станция, която може да го декодира и пренасочи. Ван Рийн позна контролната кабина на кораба си за далечни проучвания „Как да е“, Чий Лан на преден план и Адзел зад нея.

— Проблеми ли имате? — меко ги поздрави той.

Паузата беше кратка, но осезаема, докато електромагнитните вълни прекосяваха разделящото ги разстояние.

— Така смятам — каза Адзел. Смущенията във връзката съскаха покрай думите му. — И не можем да предприемем ответни мерки. Какво ли не бих дал тези машинарии и лакеи наоколо ви да ни бяха позволили директен достъп по-рано.

— Аз ще говоря — намеси се Чий. — Ти има да бръцоловиш с часове. — После се обърна към Ван Рийн: — Сър, сигурно ще си спомните, че когато докладвахме на Земята, ви казахме, че ще продължим към Луноград и ще поогледаме „Серендипити, Инк.“. — Тя описа посещението на Фолкейн там и по-късно в замъка. — Това бе преди две седмици. Още не се е върнал. Три стандартни дни след заминаването му получихме обаждане. Не беше истински разговор — само съобщение, изпратено по време, когато е знаел, че ще спим. Запазихме записа, разбира се. Казва да не се притесняваме, че работел по нещо, което можело да се окаже най-обещаващата стъпка в кариерата му, и че можело да му отнеме доста време, докато го уреди. Нямало нужда да оставаме на Луна, той можел да се прибере на Земята с някоя совалка. — Козината й настръхна в рошав ореол около муцунката. — Стилът не беше неговия. Наехме една детективска агенция да направи гласов и соматичен анализ, като използват за сравнение няколко негови анимирани образа от различни източници. Няма съмнение, че е той. Но стилът *не е неговия*.

— Пусни записа — нареди Ван Рийн. — Веднага. Преди да продължиш. — Той гледа, без да мига, докато младият рус мъж предаваше съобщението. — Проклятие, имаш право, Чий Лан. Би трябвало поне да се ухили и да ти заръча да предадеш горещите му поздрави на три-четири момичета.

— Едно определено не ни оставя на мира, това е сигурно — заяви синтиянката. — Шпионка, пусната по петите му, която е открила,

че не може да се справи с техниката му или с каквито дяволии там си служи. При последното си обаждане направо си призна, че е имала задача, удави ни в извинения и надълго и нашироко ни се кле как тя никога, ама никога, никога... по-нататък и сам можете да се досетите.

— Пусни и нея, все пак. — Последва хленченето на Вероника. — Да, палава мома си имате там. Може лично да я разпитам, хо-хо! Някой трябва да го направи. Рядко се открива такава възможност да разбереш кой се интересува от теб! — Ван Рийн се отрезви. — Какво стана после?

— Притеснихме се — каза Чий. — Най-накрая дори тази огромна статуя от свинска мас с душа на светец реши, че сме чакали достатъчно. Влязохме с маршова стъпка в централния офис на СИ и заявихме, че ако не получим по-задоволително обяснение, при това лично от Дейв, ще им потрошим компютрите. С гаечен ключ. Те се разписаха за конвенцията, да не говорим за цивилната полиция, но накрая обещаха, че ще ни се обади. — Чий замлъкна, после продължи мрачно: — Обади се. Ето записа.

Разговорът беше дълъг. Чий крещеше, Адзел увещаваше, а Фолкейн държеше на своето, безучастен и непоклатим:

— ... Съжалявам. Нямате представа колко съжалявам, приятели. Но никой не си избира кога и как ще го удари светкавицата. Теа е единствената жена за мен и точка по въпроса. Сигурно ще тръгнем да пътешестваме, след като се оженим. Ще работя за СИ. Но само технически. Защото онова, към което се стремим, което ме задържа тук, е нещо по-голямо, по-фундаментално за бъдещето на всички ни, отколкото... Не. Не мога да кажа нищо повече. Още не. Но само си помислете какво е да осъществиш контакт с раса, която ни превъзхожда хиляди пъти. Раса, за която мечтаем от векове, но която така и не открихме — Големите братя, Мъдрите, онези на една стъпка в еволюцията над нас... Да! — С известна доза раздражение: — Естествено СИ ще възстанови на „Солар С&Л“ жалките суми по договора ми. Може дори да ги удвоят. Защото един факт, който аз им предоставих, даде ход на цялото откритие. Макар че каква награда би могла да се равнява на услугата?... Сбогом и попътен вятър.

Мълчанието се проточи, между пляска на морските вълни и шепота на звездите. Докато Ван Рийн не се отърси, съвсем по животински, и не каза:

— Излезли сте в открития космос и ми се обаждате днес, когато съм на разположение.

— Какво друго можехме да направим? — изпъшка Адзел. — Дейвид може да е поставен под психоконтрол. Поне така подозираме двамата с Чий. Но не разполагаме с доказателства. За всеки, който не го познава лично, тежестта на правдоподобността накланя везните в полза на противната страна, до такава степен, че самият аз не мога да стигна до твърдо заключение какво всъщност се е случило. Тук не става въпрос само за репутацията на „Серендипити“. А за цялата конвенция. Членовете на Лигата не отвличат и не дрогират агентите си. При никакви обстоятелства!

— Обърнахме се и към лунната полиция — обади се Чий и махна с опашка към уоденита. — По настояване на Тин Пан Буда. Направо ни се изсмяха. Буквално. Не можем да внесем предложение пред Лигата за провеждане на спасителна акция — първо удряй, после спори със закона, — ние не можем. Не сме в Съвета. Вие сте там.

— Мога да го внесе — внимателно каза Ван Рийн. — И след едномесечни препирни ще го отхвърлят. И те няма да повярват, че от СИ биха направили нещо толкова лошо и то заради едните пари.

— И без това не вярвам да разполагаме с цял месец — въздъхна Чий. — Помислете. Да предположим, че на Дейв са му направили промиване на мозъка. Единствената причина би била, за да му попречат да ви докладва какво е научил от проклетата им машина. Освен това ще го доят за информация и препоръки. Като нищо. Но той се превръща в уличаващо ги доказателство. Всеки лекар може да определи състоянието му и да го излекува. Веднага щом стане възможно, или необходимо, те ще се отърват от доказателството. Може да го отпратят далече на борда на кораб заедно с новата му годеница, която да го държи под контрол. Може да го убият и да дезинтегрират трупа. Не виждам какво друго бяхме в състояние да направим с Адзел, освен да извършим проучванията, които ви описахме. Същите тези проучвания, обаче, най-вероятно ще накарат СИ да ускорят разписанието си, касаещо капитан Фолкейн.

Цяла една минута Ван Рийн пуши мълчаливо. После продължи:

— Корабът ви е добре въоръжен. Вероятно ще можете да нахлуете там, вие двамата, и да го грабнете под носа им?

— Може би — каза Адзел. — Не знаем нищо за отбранителните им системи. А и би било пиратски акт.

— Освен ако го държат против волята му. В който случай по-късно ще можем да загладим настръхналата козина. Коего едва ли ще е приятно. Но пък вие ще се превърнете в герои.

— Ами ако е там по собствена воля?

— Тогава ще се превърнете в тикви.

— Ако ударим, излагаме на риск живота му — предупреди Адзел. — Твърде възможно е, ако не е затворник, да отнемем няколко невинни живота. Не ни интересува толкова законният ни статус, колкото нашият съекипник. Но колкото и да е дълбока привързаността ни към него, той е от друга цивилизация, от друг вид, да, и резултат от една съвсем различна еволюция. Няма как да знаем дали е бил в нормално състояние, когато ни се обади. Вярно е, че се държеше особено. Но това може да се дължи на чувството, наречено любов? В съчетание, навярно, с чувство на вина, задето е нарушил самоволно договора си? Вие сте човек, ние не сме. Молим ви да отсъдите.

— И ме слагате мен — стария, уморен, притеснен, жалък човечец, който иска само да го оставят на мира и да изкара малка, съвсем мъничка печалба, — слагате ме на топа на устата? — възмути се Ван Рийн.

Адзел го погледна, без да се трогне.

— Да, сър. Ако ни упълномощите да атакуваме, излагате на риск себе си и всичко, което притежавате, в името на един човек, който може и въобще да не се нуждае от помощ. Съзнаваме това.

Ван Рийн дръпна от пурата си, докато крайчецът ѝ не припламна като миниатюрен вулкан. После я захвърли на пода.

— Добре — изръмжа той. — Кофти шеф е оня, дето не застава зад хората си. Значи планираме нападение, а? — Ван Рийн лисна на пода остатъка от бирата и метна халбата към терасата. — Дявол го взел! — избумтя той. — Ще ми се да можем да дойда с вас!

[1] *Джакарта* — столицата на Индонезия. — Б.пр. ↑

[2] *Макасарски проток* — между островите Калимантан и Сулавеси в Индонезия. — Б.пр. ↑

[3] *Мариански острови* — група малки острови в Тихия океан, източно от Филипините. — Б.пр. ↑

[4] *Уилям Блай* — британски морски офицер, капитан на кораба „Баунти“. През 1789 екипажът се разбунтувал заради жестокото отношение на капитана си. — Б.пр. ↑

[5] *Парсек* — мярка за разстояние, равна на 3,26 светлинни години. — Б.пр. ↑

7.

Адзел се спря пред шлюза.

— Ще внимаваш, нали? — попита той.

Чий настръхна.

— Ти си за притеснение — да се разхождаш наоколо без придружител. Пази си гърба, гигантски празноглавец такъв. — Тя примигна. — Плъхове и хлебарки! Нещо ми влезе в окото. Тръгвай — стига си ми се мотал в краката.

Адзел затвори маската на скафандъра си. Облечен в космическа ризница, едва успяваше да се вмести в камерата. Трябваше да почака, докато се изравни налягането, преди да нагласи екипировката на гърба си. Тя включваше и едно малко въртящо се оръдие.

„Как да е“ се плъзна покрай него, ниско и бавно над назъбената пустош. Маскировъчната му окраска го правеше труднозабележим на фона на миш-маша от ослепителна обедна светлина и индигово-черни сенки. Когато премина хоризонта, се заиздига нагоре.

Адзел изчака търпеливо, докато смущенията в радиослушалките му не бяха нарушени от гласа на синтиянката:

— Здравсти, чуваш ли ме?

— Идеално — каза той. Гласът му се заблъска в стените на скафандъра. Усещаше габаритите на защитния костюм, който му осигуряваше защита, но и тежеше; усещаше зараждащите се миризми, механични и органични; температурата, която започваше да се покачва и го гъделичкаше под люспите.

— Добре. Лъчът ще те следва. Заех позиция на около сто и петдесет километра над теб. Засега не са ме засекли радарите. Може и въобще да не ме засекат. Имаме ли готовност, сър?

— Да. — Гласът на Ван Рийн, препредаден от един взет под наем мазер^[1] в Луноград, идваше сякаш от по-малко разстояние от този на Адзел. — Говорих с местния шеф на полицията. Той не подозира нищо. Пратих едни мои момчета да вдигнат малко врява и да им отвлекат вниманието. Осигурил съм и съдия, който е готов да издаде

съдебно разпореждане, щом му кажа. Но не е от влиятелните съдии, макар да е скъп като хайвер от белуга, така че няма да може да задържа положението до безкрай. Набърка ли се лунната федерална полиция, ще си имаме неприятности. Ед Гарвър би си продал и душата, която няма, за да ни пъкне в затвора. Гледайте да сте бързи, все едно целувате усойница. А сега аз ще се кача на собствената си лодка, приятели, ще ви пална по една свецица в тамошното параклисче и ще се помоля на свети Дисмас, свети Никола и особено на свети Георги, да ги вземе дяволът всичките.

Адзел не се сдържа да не отбележи:

— Изучавайки земната култура, неведнъж се натъквах на последния персонаж. Но не реши ли самата Църква, още през далечния двайсети век, че той е митична фигура?

— Ба — високопарно изсумтя Ван Рийн. — Те нямат вяра. Щом ми трябва свестен светец с борбен дух, кой казва, че Бог не може да поправи миналото и да ми набави един?

После не остана нито време, нито дъх, нито мисъл за друго, освен за скоростта.

Адзел щеше да се придвижи по-бързо и лесно с гравитационна шейна или някакво подобно превозно средство. Но излъчването на двигателя щеше да го издаде. Пеша можеше да се приближи много повече, преди да го забележат. Изкачваше се с подскоци по алпийските склонове, прескачаше остри като бръснач хребети, спускаше се в проломи и се катереше по стръмните им стени, заобикаляше кратери и чукари. Сърцето му биеше бавно, дробовете му се трудеха неуморно в дълбок, постоянен ритъм. Възползваше се от склонността на масата си да го дърпа напред — по-голяма инерция в частта с по-ниско тегло, — както и естествения махов момент на краката си, за да се придвижва с цената на най-малко усилия. Случваше се да прескочи някое препятствие, като се издигаше в дъга и се приземяваше с удар, от който костите му започваха да вибрират. Доколкото беше възможно, се придържаше към сенките. Но всеки път, когато излезеше на слънце, горещината в камуфлажния му защитен костюм се покачваше безмилостно и по-бързо, отколкото символичната охлаждаща система смогваше да компенсира. Светлинните филтри не успяваха да предпазят напълно очите му от жестокия блясък на слънцето. Никой човек не би могъл да направи това, което правеше той — а и почти

никой от представителите на познатите раси, освен децата на звезди, по-свирепи от Сол и на планети, по-големи от Земята.

На два пъти прикляка зад най-близкото прикритие, докато патрулните лодки се плъзгаха над него. След час си проправи път от сянка в сянка, заобикаляйки отдалеч един наблюдателен пост, чийто радар и въоръжение се очертаваха в скелетоподобна конструкция на фона на небето. И стигна до последното възвишение незабелязан.

Замъкът се издигаше в края на изкачващ се нагоре път — черни кули, увенчани с кубета като вещерски шапки, стърчаха над висока стена с назъбени бойници. Вече нямаше къде да се скрие и Адзел тръгна открито по пътеката. За миг космическата тишина се стовари върху му с такава сила, че едва не погълна пулса, дъха и звука от стъпките му. Сетне:

— Кой е там? Стой! — долетя по стандартната радиовълна.

— Посетител — отвърна Адзел, без да забавя крачка. — Идвам по спешен въпрос и настоятелно моля за достъп.

— Кой си ти? Как се озова тук? — Гласът беше на жена от човешката раса, със силен акцент и писклив от тревога. — Спри, ти казвам! Това е частна собственост. Достъпът е забранен.

— Покорно моля за извинение, но наистина се налага настойчиво да помоля за достъп.

— Връщай се. В края на пътя има къщичка. Можеш да се подслониш там и да ми кажеш, каквото имаш да казваш.

— Благодаря за любезното предложение. — Адзел продължи да върви напред. — Свободна... ъ-ъ... Белданиел, ако не се лъжа? Доколкото знам, вашите партньори в момента са в офисите си. Моля, поправете ме, ако греша.

— Връщай се, казах! — изкрещя тя. — Или ще открия огън! Имам това право. Беше предупреден.

— Всъщност, дошъл съм заради капитан Фолкейн. — Адзел продължаваше да напредва. Оставаше му съвсем малко до главния портал. Външният му шлюз стърчеше широк пред стената от плътно прилепнали каменни блокове. — Ако бихте била така добра да го информирате, че желая да разговарям с него, лично, ние бихме могли да проведем разговора си на открито. Позволете ми да се представя. Аз съм един от членовете на екипажа му. Следователно моето право над

неговото внимание е приоритетно спрямо уединението на вашия дом. Но аз не желая да се натрапвам, ако не се налага, Свободна.

— Не си от екипажа му. Вече не. Той си подаде оставката. Сам говори с вас. Не иска да те вижда.

— С най-дълбоко съжаление и най-искрени извинения за неприятностите, които ви създавам, аз съм принуден да настоя за разговор лице в лице.

— Той... той не е тук. Ще го накарам да ти се обади по-късно.

— Тъй като е възможно да грешите относно местонахождението му, Свободна, навярно ще бъдете така добра да ми позволите да претърся обиталището ви?

— Не! Предупреждавам те за последен път! Спри веднага или ще бъдеш убит!

Адзел се подчини, но под ризницата мускулите му се стегнаха. Пръстите на лявата му ръка задвижиха контрола на оръдието. В дланта му лежеше миниатюрен телеекран, чиято мрежа следеше посоката на цевта. Дясната му ръка разхлаби бластера в кобура.

— Свободна — каза той, — насилието и принудата са нежелателни. Съзнавате ли колко уважение загубихте? Умолявам ви...

— Назад! — прекъсна го гласът, почти истеричен. — Давам ти десет секунди да се обърнеш и да тръгнеш обратно. Едно. Две...

— Боях се, че ще стане така — въздъхна Адзел. И скочи... напред. Оръдието му изстреля три насочени снаряда към главната порта. Изригна огън, разнесе се дим, захвърчаха шрапнели, злоещо беззвучни, с изключение на леката вибрация, разтресла земята под краката му.

Два енергийни лъча припламнаха към него от кулите, които обграждаха входа. Но той вече бе отскочил встрани. Оръдието му изтрещя отново. Едната установка падна сред свлачище от раздробени камъни. Дим и прах се завъртяха в облаци, скривайки го от другата. Докато се разнесат, той вече се намираше досами стената, извън обсега на оръжията.

Външният шлюз се бе продънил сред ивици изкривен метал.

— Влизам — съобщи той на Чий Лан и стреля в камерата. Един-единствен снаряд проби втората, не толкова масивна бариера. Нахлу поток от въздух и побеля моментално, когато влагата замръзна, после изчезна като мъгла, разнесена от жестокото слънце.

Вътре, вече неразсеяното осветление се стелеше на локвички в опустошеното преддверие. В сенките Адзел забеляза няколко картини и една грозна масивна статуя. В артистично отношение нямаха нищо общо с безбройните култури, с които се бе срещал по време на скитанията си. Не им обърна особено внимание. Кой ли път водеше към Дейвид сред този проклет лабиринт? Като огромна стоманена хрътка, той се хвърли да търси следи. Два коридора водеха в противоположни посоки. Но от единия се влизаше в празни помещения, а първите стаи в другия бяха обзаведени, макар и оскъдно. „Хм, строителите са планирали бъдещ прираст на населението. Но с кого или с какво?“ Той хукна по необитавания коридор. Не след дълго се натъкна на шлюз, който се бе затворил автоматично със спадането на налягането.

Свитата на Белданиел вероятно го чакаше от другата страна, облечени в скафандри и готови да го посрещнат с масивен преграден огън, веднага щом си пробие път. Самата тя без съмнение беше на телефона и информираше партньорите си в Луноград за нахлуването. С малко късмет и добър план Ван Рийн можеше да ангажира за кратко вниманието на полицията. А тя трябваше да бъде държана настрана, защото бе задължена да действа срещу агресора, в случая — Адзел. Каквото и да твърдеше той, полицаите нямаше да претърсват замъка, преди да е издадено необходимото съдебно нареждане. Дотогава, ако въобще получеха такова нареждане, бандата на „Серендипити“ щеше отдавна да е покрила следите си във връзка с Фолкейн.

Но и самата Белданиел можеше да се опита да го направи, ако Адзел продължаваше да се мотае. Уоденитът се върна в преддверието и свали работното си снаряжение. От другата страна на това помещение със сигурност имаше друго, принадлежащо към различен въздушен сектор. Макар и обезопасена срещу въздушен теч, вътрешната конструкция далеч не бе толкова масивна, колкото външната. Просто трябваше да се промъкне незабелязано. Разстла платно от пластмасова мехурчеста тъкан, стъпи в центъра му и залепи ръбовете за стената. Горелката му избумтя. Не след дълго проби дупка в стената и изчака, докато проникналият от другата страна въздух не изду докрай палатката от мехурчеста тъкан, която го обграждаше отвсякъде. След като довърши среза, той свали изрязания панел и прекрачи в един апартамент.

Беше обзаведен с потискаща аскетичност. Отдели секунда да отвори вратата на гардероба — да, женски дрехи — и да огледа една лавица с книги. Много от тях бяха с формат и символи, които не познаваше; други, на английски, представляваха текстове, описващи човешките институции в помощ на извънземни посетители. Бодхисатва! Що за произход имаха тия, все пак?

Той отвори лицевата си маска, махна една от слушалките и предпазливо подаде муцуната си в коридора. Дрънчене и тракане долитаха иззад един ъгъл, където би трябвало да се намира шлюзът. После някой заговори дрезгаво. Слугите още не си бяха затворили шлемовете... Произхождаха от няколко слабоцивилизовани планети и дори онези от тях, които не бяха професионална охрана, със сигурност бяха обучени как да си служат с модерни оръжия, наред с домакинската техника. Тих като котка в собствения си защитен костюм, Адзел тръгна в обратната посока.

Една стая, втора стая, нищо. „Презряно да е — да, току-виж съм стигнал дотам, че да кажа «проклето да е», — Дейвид трябва да е някъде наблизно... Почакай!“ Тренираният му в безкрайната пустош слух долови най-слабия възможен звук. Влезе в един будоар и активира външния му скенер.

По коридора мина жена, висока, в ежедневен костюм, енергична по суховат начин. Лицето ѝ беше бледо и напрегнато, дишането — ускорено. Позна я, благодарение на информацията, дадена им от Ван Рийн. Теа Белданиел. Отмина нататък. Ако бе погледнала зад себе си, щеше да види четири и половина метров дракон да я следва на пръсти.

Стигна до една врата и я отвори широко. Адзел надникна иззад касата. Фолкейн седеше в стаята, отпуснат в шезстол. Жената тръгна бързо към него и го разтърси.

— Събуди се! — извика тя. — О, по-бързо!

— Ъ? А. Кой? — Фолкейн се размърда. Гласът му беше глух, изражението — празно.

— Ела с мен, скъпи. Трябва да се махаме от тук.

— Ъххх... — Фолкейн се изправи със залитане.

— Тръгвай, казах! — Тя го задърпа за ръката. Той ѝ се подчини като сомнамбул. — Отиваме към космодрума. Ще ходим на, ъ, на кратко пътешествие, скъпи. Само трябва да потичаме малко!

Адзел разпозна симптомите. Наркотици за промиване на мозъка, да, при това в пълната им доза. Потопяш нещастника в сивкав сън, където той не е нищо друго, освен онова, което му заповядаш да бъде. Ако фокусираш енцефалодукторен лъч върху главата му и субзвукова радиовълна в средното ухо, упоеното му съзнание не може да се бори с генерираните по този начин импулси и той ще изпълни всичко, което му е казано, като изглежда и звучи почти нормално, стига да го водиш умело, макар в действителност да не е нищо повече от една марионетка. През останалото време просто си стои там, където си го зарязал за последно.

Ако всичко това продължи дълго, можеш да ремоделираш личността му като цяло.

Адзел се изправи в цял ръст на прага.

— Е, това вече е твърде много, по дяволите! — изрева той.

Теа Белданиел отскочи назад. Писькът ѝ изтъня, и още, и още. Фолкейн стоеше прегърбен.

Отговори ѝ друг вик, някъде из лабиринта от коридори. „Моя грешка“, осъзна Адзел. „Вероятно неизбежна. Но охраната е призована, а те са по-добре въоръжени от мен. Трябва да бягаме, докато още можем.“

Въпреки това нарежданията на Ван Рийн бяха ясни и гръмовити: „Заснемаш нашия младеж, веднага, и взимаш проби от кръвта и слюнката, това най-напред. Или аз ще ги взема от теб, и то от не толкова приемливо място, да знаеш!“ На уоденита това му се струваше глупаво, при положение, че смъртта можеше да ги застигне всеки момент. Но старецът рядко издаваше подобни категорични заповеди и Адзел реши, че ще е най-добре да ги изпълни.

— Извинете ме, моля. — Опашката му изблъска встрани пищящата жена и я прикова внимателно, но твърдо към стената. Той сложи камерата си на масата, насочи я към Фолкейн, нагласи я на запис и я остави да си свърши работата, докато сам поработи със спринцовка и пипета върху плътта, която преди бе представлявала негов другар. (И отново щеше да бъде, в името на всичко свято, или по-добре да загинат още сега в честен бой!) Благодарение на непоклатимото му спокойствие, процедурата отне само няколко секунди. Адзел мушна епруветките с пробите в една кесия, прибра камерата и взе Фолкейн на ръце.

Когато излезе в коридора, го пресрещнаха половин дузина лакеи. Не можеше да отговори на стрелбата им и едновременно да брани човека със собственото си тяло. Така че си пробви път, размахвайки покритата си с метална ризница опашка след себе си. Двама от противниците му отхвърчаха нагоре в различни варианти на акробатични салта. Куршуми свистяха из въздуха. Настана истински ад. Някои от изстрелите се спряха в бронята, други я пробиха — но не прекалено дълбоко, пък и тя се самовъзстановяваше, а той не беше лесен за убиване.

Никой не можеше да се мери със скоростта му надолу по коридора и нагоре по най-близката рампа. Но щяха да го последват. Нямаше да издържи дълго срещу гранати и портативни картечници. А незащитен, Фолкейн щеше да бъде разкъсан на парчета много преди него. Трябваше да се измъкнат от тази проклета дупка.

Нагоре, нагоре, нагоре! Стигна до една стая високо в кулата, гола и пълна с ехо, а от прозорците ѝ се откриваше гледка към целия див лунен пейзаж. Белданиел, или някой друг, трябва да си е събрал ума и да е повикал патрулите, защото няколко лодки се приближаваха устремно към замъка. От това разстояние оръжията им изглеждаха тънки като молив, но бяха твърде неприятни при поглед отблизо. Адзел положи Фолкейн в ъгъла. Внимателно пробви малка дупка в един от прозорците, колкото да провери предавателната антена на шлема си.

Тъй като радиото на Чий Лан вече прихващаше директно предавателя му, той разшири обхвата и увеличи мощността.

— Ало, ало. Адзел до кораба. Там ли си?

— Не. — Отговорът ѝ беше наполовина подигравателен, наполовина съзлив. — На Марс съм и поставям благотворително представление за „Плетящото и надзираващо гилотините общество на сладките малки стари дами“. Сега пък какво оплеска?

Адзел вече бе определил местонахождението им според външните снимки на замъка и непотвърдените данни на Ван Рийн.

— Двамата с Дейвид сме най-отгоре в кулата на Хъркащата красавица. Наистина са му промили мозъка. Смятам, че до пет минути ще ни атакуват откъм рампата. Или, ако решат да жертват тази част от сградата, флитерите им могат да я съборят за около три минути. Ще успееш ли да ни прибереш преди това?

— Вече съм на половината път, идиот такъв. Дръжте се!

— Ти няма да се качваш на борда, Адзел — намеси се Ван Рийн.
— Оставаш навън, където и както се разбрахме, ясно?

— Ако е възможно — отсече Чий. — Млъквайте.

— На теб ще млъкна — тихо каза Ван Рийн. — А на Господ не още.

Адзел издърпа антената си и залепи запечатваща лепенка върху дупчицата. Съвсем малко въздух бе изтекъл навън. После се обърна към Фолкейн.

— Донесъл съм ти скафандър. Ще можеш ли да се напъхаш в него?

Замъглените очи срещнаха погледа му, без да го познаят. Адзел въздъхна. Нямаше време да облича безжизнено тяло. Откъм една спираловидна рампа долитаха варварски крясъци. Не можеше да използва оръдието си — в такова тясно пространство сътресението щеше да е опасно за незащитения Фолкейн. Врагът не страдаше от подобни ограничения. А патрулните лодки се приближаваха като разярени стършели.

И „Как да е“ изникна като гръм от ясно небе.

Космическият кораб бе построен за неприятности — и, ако се наложи, за война. А Чий Лан не страдаше и от грам деликатност. Засвяткаха мълнии и слънцето изчезна за миг. По планинския склон заваля дъжд от стопени патрулни лодки. Корабът спря, поддържан от гравитационни полета, съвсем близо до кулата. Можеше да се приближи и още повече, но това би изложило съществата вътре на силна радиация. Затова пък, с теглещи и напорни лъчи, той раздели стените.

Въздухът излетя с гръм. Адзел бе затворил собствената си маска. Стреля с бластера си надолу по рампата, за да постресне слугите, и грабна Фолкейн. Човекът още беше незащитен и бе изгубил съзнание. От ноздрите му се процеждаше кръв. Но краткото излагане на вакуум не е толкова опасно; дълбоководните гмуркачи са издържали и на големи декомпресии, без течностите в тях да възврат моментално. Адзел метна Фолкейн към един отворен шлюз и той веднага бе поет от насочен лъч и изтеглен във вътрешността на кораба. Клапанът се затвори с трясък след него. Адзел подскочи. Бе хванат на свой ред и прилепен към корпуса.

„Как да е“ се изтегли вертикално с опашката надолу и набра известна височина.

Разтърсен и шамаросан, замъкът, заедно с планинската верига, се завъртяха под тях, докато Адзел приемаше заповедите на Ван Рийн, предадени на Чий Лан:

— „... Ще го оставиш там, където ти казах. Моята яхта ще го прибере след пет минути и ще ни закара в Луноград. А ти продължавай с Фолкейн. Може и да е оглупял временно, но все ще успее да ти каже посоката.“

— Хей, чакайте малко! — взмути се синтиянката. — Преди нищо не казахте за такова нещо.

— Нямахме време за подробни планове, критикарка такава. Откъде можем да знам накъде ще се извъртят кръгостоятелствата? Предполагам, че ще стане, каквото стана, но можеше да стане и по-добре, а можеше да е и по-зле. Добре. Тръгвайте.

— Вижте какво, тлъст пират такъв, другарчето ми е дрогирано и болно! Ако дори за пиросекунда сте си помислили, че ще го заведе другаде, освен в най-близката болница, предлагам да си извадите главата от едно място, където досега бих се заклела, че е анатомически невъзможно да се намира, и...

— Успокой топката, космата приятелко, успокой топката. Според думите ти, състоянието му не е такова, че да не можеш да го оправиш в движение. Снабдихме те с пълен комплект и наръчник за това как се отпромиват мозъци и се връщат към обичайното им мръснишко състояние, нал тъй? А ако знаеше колко струва, космите ти щяха да се изправят и искри щяха да хвърчат! Слушай сега. Става въпрос за нещо голямо. „Серендипити“ заложи цялото си съществуване на него, каквото и да е. Ние трябва да направим същото.

— Обичам парите не по-малко от вас — необичайно бавно каза Чий. — Но в живота има и по-важни неща.

— Да, да. — На Адзел му се зави свят от шеметната въртележка на земята под него. Затвори очи и си представи Ван Рийн в залата за свръзка, с дълга глинена лула в единия юмрук, гушите му се тресат, докато плюе думите отсечено, но и някак несигурно в същото време. — Като онова, след което са тръгнали ония от „Серендипити“. Трябва да е нещо повече от едните пари. Помисли, Чий Лан. Знаеш ли до какви изводи стигнах въз основа на фактите, с които разполагаме? Че

Дейви Фолкейн *трябва* да е бил дрогиран, което го прави повече затворник, отколкото ако го бяха оковали във вериги. Защо? По много причини, например, че не би ме зарязал така внезапно... но главно — той е човек и аз съм човек и, ако питаш мен, един здрав, млад и похотлив мъж, който бие дузпата на Вероника — дори да е мислил, че Вероника не става за нищо друго, освен за едното удоволствие, — та ако такъв мъж е зарязал готино парче като това, заради изчадие от Северния полюс като Теа Белданиел, значи нещо не му е в ред на горния етаж, а може и на долния, мама му стара. Така че изглеждаше твърде вероятно да са му забърсали мозъчето. И какво следва тогава? Следва, че „Серендипити“ са нарушили конвенцията на Полесотехническата лига. А това означава, че се готви нещо голямо, което си струва евентуалните последствия. Което може би си струва края на самата „Серендипити“ — който понастоящем е сто процента гарантиран! И какво следва от това, малката ми пухена топчица? Какво друго, освен че целта не е комерсиална? За пари може и да позаобиколиш правилата на играта, защото само заради едната печалба не си струва да ги нарушаваш, ако имаш достатъчно мозък да си сред силните играчи. Но можеш да играеш и за други неща — като война, завоевание, власт, — а тези игрички не са хубави, а? Лигата направи и невъзможното да се увери, че „Серендипити“ не се занимава с индустриален шпионаж. Но има и други видове. Като шпионаж в полза на някой външен — външен за цялата ни позната цивилизация, — някой, който се крие, и следователно е твърде, твърде вероятно да се е самоназначил за наш враг. Нал тъй?

Адзел се задави със собствения си дъх.

— Нямаме време да се мотаем — продължи Ван Рийн. — Те са изпратили кораб с послание преди две седмици. Или поне така пише в компютрите на Транспортен контрол — дали са им разрешение за излитане от замъка с двама от партньорите на борда, духом и телом. Може би все още имате шанс да надхитрите господарите им, където и да се намира целта. Във всеки случай, двамата с Фолкейн сте най-доброто, с което разполагаме за момента в Слънчевата система. Но ако се забавите и с един прояден от термити час, полицията ще се намеси и ще ви задържи като свидетели по следствието. Не, измъквайте се, докато още можете. Ще оправиш нашето момче по пътя. Виж какво ще ти каже и ми докладвай — лично или чрез робокуриер. Или по пощата,

или с гълъб, или както там ти отърва. Рискът е голям, но и печалбата може да се окаже правопрпорционална. А може би печалбата ще е да си запазим живота и свободата. Ясно?

— Да — тихо каза Чий Лан след дълга пауза. Корабът бе отминал планините и се спускаше към мястото на срещата. Маре Фригорис^[2] се простираше тъмно под лъчите на слънцето, което залязваше към южния хоризонт. — Но ние сме екип. Искам да кажа, Адзел...

— Той няма как да дойде — обясни Ван Рийн. — В момента самите ние нарушаваме конвенцията и гражданския закон. Достатъчно лошо е, че двамата с Фолкейн заминавате. Но трябва да замине Дейвид, а не Адзел, защото само той от екипа ви е специално обучен да работи с извънземни, нови култури, да ги льготы, контралгыоти и така нататък. От „Серендипити“ не са прости и ще се борят отчаяно тук, на Луна. Трябва да разполагам с доказателства за извършеното от тях, с материални улики, очевидци. Адзел беше там. Свидетелските му показания ще направят голямо впечатление.

— Ами... — Уоденитът никога не беше чувал Чий Лан да говори толкова умърлушено. — Сигурно. Не очаквах това.

— Да си жив не е ли да се изненадваш отново и отново? — попита Ван Рийн.

Корабът кацна. Теглещият лъч освободи Адзел. Той се препъна в замръзналата лава.

— Попътен вятър — пожела му Чий. Той бе твърде потресен, за да отговори смислено. Корабът се издигна отново. Адзел го проследи с поглед, докато не се стопи сред звездите.

Не след дълго яхтата пристигна, но по това време емоционалната реакция вече заливаше Адзел на високи вълни. Като в сън, той се качи на борда и остави екипажа да свали снаряжението му и Ван Рийн да вземе материала от замъка. Едва наполовина съзнаваше какво става, когато стигнаха до космодрума в Луноград, и не чу почти нищо от бесните крясъци на работодателя си — не съзнаваше почти нищо друго, освен належащата си нужда да спи и да спи, и да спи, — когато го арестуваха и го отведоха в затвора.

[1] *Мазер* — устройство за усилване на електрическите импулси.
— Б.пр. ↑

[2] *Маре Фригорис* — тъмна равнина в северното полукълбо на Луната, широка около 90 километра в най-тясната си част и дълга 1200 километра. Нарича се още Морето на студа. — Б.пр. ↑

8.

Телефонът съобщи:

— Сър, основният обект на разследването се е обадил в офиса на Мендес и настоява незабавно да бъде приет от него.

— Точно както очаквах — отбеляза със задоволство Едуард Гарвър, — и точно когато очаквах. — Той издаде челюстта си напред. — Давай, тогава, прехвърли го към мен.

Беше нисък човек с оредяваща коса над сплескано като на мопс лице, но под строгата сива туника раменете му изглеждаха необикновено широки. Офисното оборудване не само го заобикаляше, както би било при един обикновен изпълнител или бюрократ, а някак оставяше впечатлението, че го охранява. На бюрото му нямаше никакви лични вещи — той никога не се беше женил, — но по стените имаше много снимки, които Гарвър често активираше и които бяха запечатали ръкостисканията му с поредица от премиери на Соларната общност, с президенти на Лунната федерация и с други високопоставени лица.

Думите му достигаха по кабел до един компютър, който слушаше и се подчиняваше. Препратеният през електронни нива сигнал се преобразуваше в мазеров лъч и се препращаше от един трансмитер, кацнал високо над Селенополис върху хребета на кратера Коперник. Улавяше го сателит на естествения сателит на Земята и го предаваше на север, над гола, изгаряна от слънцето пустош, докато не го засечеше един предавател на Платон^[1]. Според кодирания адрес на получателя, той биваше насочван към друг компютър, с което веригата се затваряше. Тъй като тази луна е оживено място с тежки изисквания към комуникациите, целият процес отнемаше няколко милисекунди.

Широка физиономия с мустаци и козя брадичка, обградена от накъдрена грива, която беше модна преди няколко поколения, се появи на телефонния екран на Гарвър. Малките проникателни очички, разположени близо до огромен закривен нос, се разшириха.

— Шарка и зараза! — възкликна Никълъс Ван Рийн. — Търсех Ернандо Мендес, полицейския началник на Луноград. Ти пък откъде се взе? Нямах ли къде да си вреш носа в столицата?

— В столицата съм... все още — каза Гарвър. — Дадох нареждане всяко твое обаждане до него да бъде прехвърляно директно към мен.

Ван Рийн стана червеникавокафяв.

— Ти ли им нареди да арестуват моя Адзел, пуяк такъв?

— Никой *честен* полицейски служител не би оставил подобен опасен престъпник да се разхожда на свобода.

— Кой си ти, че да го наричаш престъпник? — разпеняви се Ван Рийн. — В Адзел има повече от млякото на човешката доброта, да, при това с дебел каймак, отколкото ти имаш в промитата, синкава, кисела суроватка, дето едвам капе от цицките ти, дяволите да те вземат!

Директорът на Федералния център за сигурност и прилагане на закона обузда гнева си.

— Мери си приказките — изръмжа той. — Самият ти си загазил сериозно.

— Точно от загазване се измъкнахме ние. Самозащита. Пък и това си беше местна разправия, така че въобще не ти влиза в работата. — Ван Рийн се опита да изобрази почитание. — Върнахме се, кацнахме с моята яхта, двамата с Адзел, след като той приключи. Тъкмо се канехме да излетим като стрели с гарванови пера към началник Мендес и да подадем оплакване. Но какво стана? Него го окошариха! Изведоха го от космодрума под стража! По чие нареждане?

— По мое — отговори Гарвър. — И, ако трябва да бъда честен, доста се постарях да включа и тебе в заповедта, Свободен. — Той замълча, преди да добави, колкото може по-спокойно: — А много скоро може и да получи необходимото за тази цел. Тръгвам за Луноград и лично ще ръководя разследването по този случай. Смятай се за предупреден. Не напускай територията на Федерацията. Ако го направиш, службата ми ще го приеме като косвено доказателство, достатъчно да оправдае ареста ти. Може и да не успеем да те екстрадираме от Земята или където там отидеш, но ще се опитаме. И ще поставим под възбрана цялата тукашна собственост на твоята компания, до последната бутилка с водка. А на твоя Адзел ще му се наложи да излежи страшно дълга присъда за коригиране на

поведението, каквото и да направиш ти, Свободен. Както и на съучастниците му, ако дръзнат да се върнат достатъчно близко.

Гласът му бе набрал инерция, докато говореше. Същото се отнасяше и до чувствата му. Знаеше, че се държи непредпазливо, дори глупаво, но сега, когато най-последно беше извоювал малка победа, трупаният с години гняв го бе завладял изцяло. Безсилен да направи друго, той се наведе напред и изрече в стакато:

— Отдавна чакам тази възможност. От години я чакам. Наблюдавах ви, теб и твоите другарчета плутократи от Полесотехническата лига, как се подигравате с правителството — интригантствате, давате подкупи, използвате принуда, корумпирате, заобикаляте всеки неудобен закон, сключвате тайни сделки помежду си, изграждате свои частни икономически системи, водите частните си войни, държите се като барони в една империя, която законно не съществува, но която си играе с цели цивилизации, превръща цели светове в свои васали... и възражда феодализма и капитализма в най-пещерния им вид! Тази „свобода“, с която се хвалите, която под ваше давление бе вписана в самата ни Конституция, не е нищо друго, освен едно разрешително. Разрешително да се съгрешава, да се играе комар, да се затъва в пороци... а Лигата предоставя средствата за това, и то срещу огромна печалба! Не мога да направя нищо за лудориите ви извън Общността. Нито някъде другаде, признавам, освен на Луна. Но все пак е някакво начало. Ако успея да подложя крак на Лигата тук, във Федерацията, значи ще умра спокоен. Ще съм положил крайгълния камък на едно почтено общество. И ти, Ван Рийн, си началото на началото. Най-последно отиде твърде далеч. Вярвам, че сега вече те спипах!

Той се облегна задъхан назад.

Търговецът го гледаше невъзмутимо. Преспойно извади една кутийка за емфие, вдиша, кихна и се покапа по дантеленото жабо на ризата. Най-накрая, спокоен като средокеанско мъртво вълнение, предхождащо цунами, той избоботи:

— Хубаво. Каж ми къде според теб съм сгрешил. В Светото писание се казва, че грешният човек е склонен да греши. Може би ще успеем да определим чия е грешката.

Гарвър се беше успокоил.

— Добре — каза той. — Не виждам защо да не си доставя удоволствието да ти кажа лично онова, което и сам би могъл да разбереш. Винаги съм държал под наблюдение дейността на Лигата с перманентното нареждане да ми бъде съобщавано всичко необичайно. Преди по-малко от седмица Адзел и другото извънземно в екипа — да, Чий Лан от Синтия — поискаха да се издаде съдебно нареждане срещу информационните брокери от „Серендипити, Инк.“. Казаха, че техният капитан, Дейвид Фолкейн, е държан затворник под въздействието на промиващи мозъка наркотици в алпийския замък, където живеят партньорите от СИ. Естествено, беше им отказано. Вярно е, че онези от СИ са доста мистериозни типове. Но, огън да ви гори, нали именно вие, капиталистите, превърнахте личния си живот във фетиш, както и правото на поверителност в бизнес делата си? А СИ е единственият член на Лигата, срещу когото не може да се каже нищо. Единственото, което правят — мирно и законно, — е да действат като клирингова къща за информация и съвети. Но искането на твоите хора ме заинтригува. Като ви знам какви сте вие, корсарите, реших, че не след дълго нещата ще загрубят. Предупредих партньорите и ги посъветвах да ми се обадят лично при първия знак за неприятности. Предложих им охрана, но те казаха, че защитните им системи били безупречни. — Гарвър стисна челюсти. — Още една от злините, които ни докарахте вие от Лигата. Самозащита, моля ви се! Но след като законът казва, че човек има право да държи и използва оръжие в рамките на частната си собственост... — Той въздъхна. — Трябва да призная, че СИ никога не са се отказвали от законните си привилегии.

— Те разказаха ли ти своя вариант за историята с Фолкейн? — попита Ван Рийн.

— Да. Всъщност, аз лично разговарях с него по телефона. Той обясни, че искал да се ожени за Свободна Белданиел и да работи за компанията ѝ. О, да, може и да е бил дрогиран. Не познавам нормалния му маниер на поведение. Нито ме интересува. Защото беше много по-вероятно ти просто да искаш да си го грабнеш обратно, преди да е издал мръсните ти тайни на новите си приятелчета. И така. — Гарвър сплете пръсти под брадичката си и се ухили. — Днес, преди около три часа, Свободен Ким ми позвъни от офиса на СИ. Свободна Белданиел току-що му се беше обадила. Някакъв уоденит в космическа броня, очевидно Адзел, се появил пред замъка и настоявал да се види с

Фолкейн. Когато това му било отказано, той си пробил насилствено път и в момента вилнеел из замъка. Инструктирах началник Мендез да изпрати група за борба с безредиците. Той каза, че вече бил зает да потушава друга безредица — или побой, най-малкото — между твои хора, Ван Рийн, в един от твоите бардаци. И не ми разправяй, че е съвпадение!

— Обаче си беше точно такава — възрази Ван Рийн. — Питай ги. Лоши момчета. Ще им трия аз сол на главите.

— И ще им бутнеш дебела премия, щом излязат от затвора.

— Е, за да ги утеша, може би. Трийсет дни за нарушение на общественения ред ги правят толкова тъжни, че старото ми сърце се трогва... Но, продължавай, директоре. Та какво направи ти после?

Гарвър посиня.

— Следващото, което ми се наложи да направя, бе да анулирам едно абсолютно безпочвено съдебно разпореждане. Някой от твоите съдии държанки, предполагам? Няма значение, просто още нещо, с което ще се занимая по-нататък. Процедурите ми отнеха цял час. След това вече бях в състояние да изпратя няколко души от луноградското ми подразделение. Те пристигнали твърде късно. Адзел вече се бил добрал до Фолкейн. Белята била сторена. — Той за пореден път обузда гнева си и продължи с горчиво самообладание: — Да изброявам ли различните ѝ аспекти? Частните, но законни, патрули на СИ се приближавали с гравитационните си лодки към кулата, където бил Адзел. После се появил един кораб. Трябва да е бил тежковъоръжен космически кораб, действащ в предварително планирана координация с него. Та той свалил лодките, разрушил кулата и си заминал. Фолкейн липсва. Също и отдавнашната му дружка Чий Лан. Както и корабът, който обикновено използват — излетял от космодрума в Луноград няколко стандартни дни по-рано. Мисля, ще се съгласиш, че заключението е очебийно. Но незнайно как, Адзел не е избягал с тях. Сигурно ти се е обадил по радиото да го прибереш, както си и направил, и да го докараш обратно. От това следва, че и ти си взел пряко участие в операцията, Ван Рийн. Знам каква глутница от адвокати храниш, затова искам да събера още малко доказателства, преди да те арестувам. Но ще ги намеря. И ще го направя.

— По какви обвинения? — безизразно попита другият мъж.

— Като за начало, по онези, повдигнати от „Серендипити“, със съдействието на Свободна Белданиел и прислугата в замъка в качеството им на очевидци. Заплаха. Тежка телесна повреда. Навлизане в частна собственост. Повреда на имущество в големи размери. Отвлечане. Убийство.

— Опа, по-полека! Адзел ми каза какво е станало. Може и да е поступал малко онези слуги и охраната, но той е будист и много внимава да не убива никого. Установката на кулата, по която е стрелял на влизане, е била от стандартния тип с дистанционно управление.

— Но патрулните лодки не са били. Половин дузина едноместни лодки, унищожени от енергийни лъчи. Е, пилотите, както и останалата част от обслужващия персонал на замъка, са нехуманоиди, наемници без гражданство. Но все пак са били разумни същества. Смъртта им, причинена по време на незаконно нахлуване, е убийство. Съучастниците имат равна вина. Така стигаме до обвиненията в конспирация и...

— Няма значение — прекъсна го Ван Рийн. — Стана ми ясно, че май не ни харесваш много. Кога пристигаш?

— Ще тръгна веднага, щом уредя нещата си тук. След няколко часа. — Гарвър отново оголи зъби в подобие на усмивка. — Освен ако не решиш да направиш официално самопризнание още сега. Хем ще ни спестиш усилията, хем може да получиш и по-лека присъда.

— Не, не. Нямам какво да признавам. Това е една ужасна грешка. Обърнал си ситуацията нагоре с краката. Адзел е добричък като бебче, с изключение на някои познати ми бебета, които ти взимат акъла с беснотията си. А аз съм един беден, самотен и стар дебеланко, който не ще нищо друго, освен ей толкоз печалбица, колкото да не свърши като товар за социалните служби.

— Млъкни — каза Гарвър и посегна да прекъсне връзката.

— Чакай! — извика Ван Рийн. — Казвам ти, всичко си объркал. Виждам, че трябва да те светна как стоят нещата, защото от сърце се старая да бъда добър християнин, който обича ближния си, и няма да те оставя да се плъснеш на грозната си мутра и да станеш за посмешище, макар да го заслужаваш. Ще ида да говоря с Адзел и със „Серендипити“, преди ти да пристигнеш и може би ще оправя миш-маша, който така глупашки си забъркал.

Един мускул подскочи в ъгъла на устата на Гарвър.

— Предупреждавам те — изсъска той, — ако прибегнеш до заплахи, подкупи, изнудване...

— Наричаш ме как ли не — обиди се Ван Рийн. — Поставяш под съмнение морала ми. Не ща да ти слушам неджентълменските приказки. Приятен ден, омекнал мозък такъв. — Екранът примигна.

Тъй като Луна беше център на космическия трафик, навлизащ в Слънчевата система, затворите на градовете, членове на Федерацията, бяха приспособими към нуждите на голям брой видове. Педантичното чувство за справедливост на Адзел го заставяше да признае, че по отношение на осветлението, температурата, влажността и притеглянето, в килията си се чувстваше по-добре, отколкото в стандартната земна среда. Но той нямаше нищо против последната. Имаше против храната тук — лепкава помия, приготвена според измислена рецепта в някой тъпашки справочник, който претендира да знае от какво се нуждаят уоденитите. Още повече го мъчеше тясното пространство, което не му позволяваше да си протегне опашката, да не говорим за някакво раздвижване или упражнения.

Работата беше там, че представители на неговата раса рядко се срещаха извън родната им планета. Повечето бяха примитивни ловци. Когато разбираемо нервното отделение полицаи го доведе тук, надзирателят само дете не се задави. „Аллах акбар! Трябва да настаним тая кръстоска между кентавър и крокодил? И всички големи килии вече са пълни, заради проклетата конференция по научна фантастика...“

Ето защо, часове по-късно, Адзел посрещна с облекчение образа на сержанта, който се появи на фоноекрана и каза:

— Вашият, въ, законов представител е тук. Искате ли среща. Съгласен ли сте?

— Несъмнено. Крайно време беше! С което не искам да ви обидя, сержант — побърза да добави затворникът. — Вашето учреждение се отнесе коректно към мен и аз съзнавам, че сте обвързан с дълга си така, както с Колелото на кармата. — На свой ред сержантът побърза да прехвърли връзката.

Образът на Ван Рийн примижа срещу сиянието, предадено едно към едно от екрана на телефона. Адзел беше изненадан.

— Но... но аз очаквах адвокат — запъна се той.

— Нямаме време за кълцачи на логика — отвърна шефът му. — Сами ще си накълцаме логиката, да, ще си я съдерем и съшием. Най-важното — дръж си голямата уста здраво затворена. И дума да не си продумал. Даже че си невинен няма да твърдиш. Не си задължен от закона да казваш каквото и да било на когото и да било. Като толкова искат да знаят, нека си пратят копоите дадушат насам-натам.

— Но какво да правя в тази кучешка колибка? — възрази Адзел.

— Ще седиш. Ще дебелееш. За моя сметка. А аз ще търча наоколо и ще си потя уморените стари крака. Знаеш ли — патетично заяви Ван Рийн, — че повече от час и едно питие не съм изпил? А по всичко изглежда, че ще си пропусна и обяда, който за днес щеше да бъде лимфьордски стриди и пълнени раци ала...

Адзел подскочи. Люспите му се блъснаха в твърдите стени.

— Но аз не трябва да съм тук! — извика той. — Моите доказателства...

Ван Рийн извърши удивителния за човешко същество подвиг да го надвика:

— Млъкни! Казах да си затваряш устата! Тишина! — После заговори с нормален тон. — Знам, че линията би трябвало да е сигурна, но Гарвър като нищо може да ни подслушва. Ще си запазим козовете за малко по-късно и ще ги изиграем последни. Разбираш ли?

— Ха — кухо изрече Адзел.

— Имаш нужното усамотение да си медитираш и първокласна възможност да се упражняваш в аскетизъм. Направо ти завиждам. Ще ми се и аз да имах времето да се отдам на святост като тебе в момента. Имай търпение. Ще ида да си поприказвам с хората от „Серендипити“. Айде, чао. — Лицето на Ван Рийн се стопи от екрана.

Адзел дълго клеча неподвижен.

„Но доказателствата бяха у мен!“ — зашеметен разсъждаваше той. „Направих онези снимки, взех проби от телесните течности на Дейвид в замъка... точно както ми беше казано... доказателства, че наистина е бил подложен на мозъчно промиване. Дадох материалите на Стария Ник, когато ми ги поиска, малко преди да кацнем. Реших, че той най-добре ще знае как да ги използва. Защото те със сигурност биха оправдали нахлуването ми в замъка. Тази цивилизация изпитва

ужас от нарушаването на личната територия. Но той — водачът, на когото вярвах — въобще не е споменал за тях!“

Когато Чий Лан и оздравелият Фолкейн се върнат, те ще могат да дадат показания, разбира се. Без материалните доказателства на Адзел, показанията им може и да нямат необходимата тежест, дори ако са взети под хипноза. Имаше много начини да излъжеш, докато си под влиянието на наркотиците и електроимпулсите, които следователите имат законното право да използват върху доброволци — имунизация или предварително наизустяване, например.

В най-добрия случай, положението щеше да си остане трудно. Кой би си затворил очите пред факта, че интелигентни същества са били убити при незаконно нападение? (Макар Адзел да го мъчеха повече угризения преди всяка битка в сравнение със средностатистическия скитник из днешните кипящи от напрежение граници на познатата вселена, точно за този инцидент по принцип не съжаляваше особено. Частната война все пак си беше война, вид конфликт, който обикновено намираше своето оправдание. Спасяването на приятел от отвратителна съдба като тази беше по-важно и приоритетно от живота на няколко врели и кипели професионални войници, които защитават похитителите на въпросния приятел. Работата бе там обаче, че законът на Общността не признаваше частните войни.) Но съществуваше голяма вероятност властите да бъдат достатъчно удовлетворени, така че да освободят, или да осъдят и после да помилват нападателите.

В случай че им се предоставят доказателствата за мозъчно промиване. И в случай че Чий и Фолкейн се върнат да разкажат историята си. Кое то може и да не стане. Неизвестните работодатели на шпионите от „Серендипити“ може да ги открият и премахнат, преди те да са научили истината. „Защо Ван Рийн не ме пусна да отида с тях?“ — ядосваше се Адзел. „Защо, защо, защо?“

Сами по себе си, доказателствата биха го извадили от затвора срещу гаранция. Защото щяха да докажат, че нападението му, макар и незаконно, поне не е било проява на безпричинен бандитизъм. Щяха също да унищожат „Серендипити“ като унищожат доверието, от което зависеше организацията — при това за нула време.

Вместо това Ван Рийн задържаеше доказателствата. Даже отиде да се пазари с похитителите на Фолкейн.

Стените сякаш го притискаха отвсякъде. Адзел произхождаше от раса на рейнджъри. В космическия кораб може и да бе тясно, но отвън блещукаха звездите. Тук имаше само стени.

„О, просторните прерии на Затлак, земетръсният тропот на копита, вятърът, който свири от планините, призрочно сини над широкия хоризонт! След мръкване — огньовете под сипващата се зора; старите песни, старите танци, старото родство, което тече дълбоко от самата кръв. Домът е свобода. Кораби, далечни пътешествия, планети и смях. Свободата е домът. Ще ме спазари ли като роб в сделката си?“

„Ще му позволя ли да ме спазари?“

[1] *Платон* — оградена със скални стени равнина на Луната, с диаметър приблизително 90 километра. — Б.пр. ↑

9.

Пуфтейки като древен парен локомотив, Никълъс Ван Рийн влезе в централния офис. И преди си беше имал работа със „Серендипити“, лично, както и чрез свои служители, но точно в тази стая не бе влизал никога, нито знаеше да е влизал друг, освен партньорите.

Не че се различаваше много от кабинетите за консултации, само дето беше по-голяма. Обзаведена бе със същите скъпи мебели в същия безрадостен функционален стил и същата силна бяла светлина струеше от флуоресцентните панели. Вместо бюро имаше голяма маса, около която можеха да седнат няколко души, но и тя бе съоръжена с пълен набор офисно оборудване. Притеглянето беше нагласено по земните стандарти, въздухът — малко по-топъл.

Останалите на Луна партньори го чакаха, седнали в редица зад масата. Ким Йон-Кун заемаше центъра — дребен, застинал и невъзмутим. Със същата тревожна безизразност се отличаваха Анастасия Херера и Ийв Латимър, които седяха от двете му страни. У Теа Белданиел се долавяше подобие на човешка умора и потрес — тъмни сенки под очите, фините бръчици, вдълбани по-доловимо в лицето, ръцете, треперещи леко, — но в по-малка доза от нормалното за жена, която преди няколко часа е била свидетел как дракон връхлита изневиделица върху замъка й.

Ван Рийн спря. Погледът му се стрелна към двойката четириръки, двукраки, сивокосмести и опашати същества, облечени в традиционните брони и въоръжени с модерни бластери, които стояха до стената отсреща. Жълтите им очи, разположени под твърди издатини, които приличаха на рога, заискриха в отговор от грубите им лица.

— Нямаше нужда да водите горзунските си убийци — отбеляза той. Наметалото му се разтвори в дъга, когато разпери широко ръце, после плесна с длани по впитите си морави панталони. — Не си нося арсенала и идвам сам-самичък, гукащ и невинен като гълъб на мира. Знаете как се държат гълъбите.

— Полковник Мелкарш оглавява патрула и външните постове на нашето имение — обяви Ким. — Капитан Уругу командва вътрешната охрана и целия обслужващ персонал. Те са в правото си да представляват своите подчинени, на които вашите агенти нанесоха тежки телесни повреди.

Ван Рийн кимна. Наемането изключително на нехуманоиди от варварски култури помага да опазиш тайните си. Обучението им може да бъде сведено до преките им задължения, без да се включват никакви други аспекти от знанията на техническата цивилизация. Така че да общуват само помежду си, да нямат светски контакти с външния свят, да не дрънкат наляво и надясно и, с изтичане на договора им, да бъдат върнати у дома и да изчезнат в анонимността на рядко посещаваните си планети. Но ако направиш това, трябва да приемеш и начина им на мислене. Ситурушите от Горзун бяха добри наемници — може би малко по-свирепи от необходимото — и една от причините се криеше в лоялността между командирите и обикновените войници.

— Добре — каза търговецът. — Може пък да е най-добре. Така ще сме сигурни, че всички ще участват в споразумението, което ще сключим. — Той седна, извади една пура и отхапа крайчето ѝ.

— Не сме ви поканили да пушите — студено изрече Анастасия Херера.

— О, няма нищо, не се извинявайте, знам, че си имате други неща на главата. — Ван Рийн запали пурата си, облегна се назад, кръстоса крака и издуха едно синкаво облаче. — Доволен съм, че се съгласихте да се видим на четири очи. Щях да дойда и в дома ви, ако така бяхте пожелали. Но по-добре тук, нал тъй? С всичките онези полицаи, които щъкат наоколо и се опитват да изглеждат заети. Тук навярно е единственото място в Луноград, където можем да бъдем сигурни, че никой не ни подслушва.

Мелкарш изръмжа гърлено. Може би разбираше малко английски. Ким заговори:

— Правим и невъзможното да бъдем от полза, Свободен Ван Рийн, но не злоупотребявайте с търпението ни. До каквото и споразумение да стигнем, то трябва да удовлетворява нашите условия и да се ползва с пълно съдействие от ваша страна. И не можем да гарантираме, че агентите ви няма да бъдат наказани от закона.

Веждите на госта подскочиха нагоре като черни стоножки чак до средата на скосеното му чело.

— Добре ли чух? — Той сви длан около едното си ухо. — Може би въпреки лудите пари, които плащам за подмладяващата си терапия, най-накрая съм оглушал от старост? Надявам се, че не сте се побъркали. Надявам се разбирате, че цялата тази дандания е за ваше добро, а не за мое, просто защото не искам да ви размажа на пестил. Така че, дайте да не приказваме празни приказки. — Той извади един издут плик от джоба на жилетката си и го хвърли на масата. — Разгледайте тези хубави снимки. Те са дубликати, естествено. Оригиналите съм ги скатал на друго място, адресирани до полицията и с указание да бъдат пуснати по пощата, ако не се върна до два часа. Заедно с проби от телесни течности, които със сигурност могат да бъдат идентифицирани като взети от Фолкейн, защото на Земята разполагат с медицинското му досие, където го има и десенът на хромозомите му. Радиоизотопните тестове ще докажат, че пробите са взети неотдавна.

Партньорите си подаваха снимките в мълчание, което ставаше все по-дълбоко и смразяващо. По едно време Мелкарш изръмжа и пристъпи напред, но Уругу го спря и двамата застанаха до стената, вторачени злобно във Ван Рийн.

— Промили сте мозъка на Фолкейн — заяви с укор той и размаха пръст. — Много лоша постъпка. В каквото и да сме прегрешили ние от „Солар Спайс“, вас полицията ще ви разследва от А до Я. А каквото и да се случи с вас след това, със „Серендипити“ е свършено. Само подозрението, че сте действали некоректно, ще ви отнеме клиентите и парите им.

Те вдигнаха очи към него. Лицата им бяха безизразни като метални маски, с изключение на Теа Белданиел, на чието се четеше някакво подобие на искрено терзание.

— Ние не... — полуизхлипа тя; а после, облягайки се тежко назад: — Да. Но аз... ние... не искахме да му навредим. Нямахме друг избор.

Ким й махна да мълчи.

— Трябва да сте имали някаква причина да не предоставите тази материали на официалните власти — каза той, сричка по сричка.

— Да, да — отговори Ван Рийн. — Моето момче изглежда не е сериозно увредено. А „Серендипити“ върши добра работа за цялата Полесотехническа лига. Не ви се сърдя много. Правя всичко възможно да ви спестя най-лошото. Разбира се, не мога да ви оставя да се измъкнете без известни отстъпки. Това е невъзможно. Но полицията я замесихте вие, не аз.

— Не се признавам за виновен в нищо — отсеке Ким. Очите му лумнаха. — Ние служим на друга кауза, различна от вашата презряна жажда за пари.

— Знам. Имате си шефове някъде в космоса, които не ни долюбват. Тъй че не можем да оставим компанията ви да продължава да шпионира за тях, а някой ден и да ни саботира може би. Но в дух на милосърдие, аз наистина искам да ви помогна да избягате от ужасяващите последици на собствената си глупост. Като за начало ще отзовем хрътките на закона. Веднъж да си махнат лепкавите зъбки от общия ни бизнес...

— Могат ли да бъдат отзовани... сега? — прошепна Теа Белданиел.

— Възможно е, стига да ми съдействате убедително. В края на краищата, слугите ви в замъка не са пострадали много от праведния гняв на Адзел, най-много няколко синини или някой и друг строшен кокал, нали? Ще им компенсирате щетите извън съда, по гражданския, а не по криминалния кодекс. — Ван Рийн издуха едно замислено кръгче дим. — Парите ще ги дадете вие. А сега за патрулните лодки, дето ги нашамариха. Кой е видял някакъв космически кораб да стреля по тях? Ако ние...

Мелкарш се отскубна от хватката на колегата си, скочи напред, вдигна и четирите си юмука и се развика на опростения латински, който се бе развил от общоприетия език на Лигата:

— В името на най-противния демон! Нима главите на другарите ми ще лежат неотмъстени?

— О, ще получите достатъчно пари, които да предадете на семействата им — каза Ван Рийн. — А може да добавим и една кръгла сумичка лично за теб, какво ще кажеш?

— Мислиш, че всичко е за продан — излая Мелкарш. — Но честта не се продава. Самият аз видях космическия кораб, макар и отдалеч. Удари ги и изчезна, преди да съм се приближил достатъчно.

Но знам, че класът му беше като на тези, които използвате вие от компаниите, и точно това ще кажа пред хората от Федерацията.

— Хайде, хайде — усмихна се Ван Рийн. — Никой не те кара да лъжесвидетелстваш. Ако си държиш устата затворена и не разправяш наляво и надясно какво си видял, никой няма и да те пита. Особено като се има предвид, че работодателите ти скоро ще те пратят да си вървиш вкъщи — със следващия удобен кораб, а може и аз да осигуря един — със заплатата до края на договора ти, че и с тлъста премия отгоре. — Той кимна благосклонно към Уругу. — Както и ти, приятелю, разбира се. Нали си имате щедри работодатели?

— Ако си мислиш, че ще приема мръсния ти подкуп — наежи се Мелкарш, — при положение, че мога да отмъстя за хората си, като кажа на...

— Можеш ли? — прекъсна го Ван Рийн. — Сигурен ли си, че можеш да ме събориш? Не съм лесен за събаряне, с моята голяма и тежка основа. Но със сигурност ще унищожиш работодателите си, на които си дал дума да служиш вярно. Освен това, ти и хората ти ще бъдете задържани като съучастници в отвлечане и други разни поразии. Как ще помогнеш на хората си, или на собственото си чувство за чест, от затвор на Луна? А? Много по-добре ще е да се върнеш при семействата им, да им занесеш парите и да им разкажеш как роднините им са загинали геройски в битка като истински воители.

Мелкарш си пое рязко дъх, но не успя да каже нищо. Теа Белданиел стана, отиде при него, погали го по гривата и промълви:

— Той е прав, стари приятелю. Може да е истински сатана, но е прав.

Горзунецът кимна отсечено и отстъпи назад.

— Добре, добре! — ухили се Ван Рийн и потри ръце. — Толкова обичам здравия разум и дружелюбието. Нека ви кажа за общите ни планове. — Той ги огледа последователно. — Само че съм ужасно жаден. Какво ще кажете да изпратите някой за бира?

10.

Когато пристигна в Луноград, Едуард Гарвър се отправи директно към полицейския комплекс.

— Доведете онзи уоденитски затворник в стаята за разпити — разпорежи се той. После кимна към тримата мъже с каменни физиономии, които го придружаваха. — С помощниците ми искаме лично да го повъртим на шиш. Направете околната му среда възможно най-неудобна в рамките на позволеното от закона — а ако се наложи по-свободен прочит на въпросния закон, какво пък, случаят е твърде голям, за да се занимаваме с дребни подробности.

Не очакваше с нетърпение разпита. По природа не беше жесток човек. А и чисто интелектуално планираният подход го изпълваше с презрение. Вината би трябвало да се доказва чрез логически анализ въз основа на научно събраните доказателства. Но какво да се прави, щом Лигата плаща по-високи заплати, отколкото ти би могъл да предложиш, и обира най-сръчните техници и аналитиците с най-остър ум? Целият си съзнателен живот бе посветил на едничката цел да направи от Центъра една ефикасна и високоморална организация. И се гордееше с прецизния начин, по който се справяха с обикновените престъпници. Но всеки път, когато видеше агентите си да се оттеглят, смутени и обезкуражени, от всяка следа, която водеше към Лигата, гордостта загорчаваше като пепел в устата му.

Усърдно беше изучавал апологетиките на съвременните философи. „Правителството е онази институция, която претендира за правото да насочва всички хора в избраната от него посока и да наказва неподчинението с отнемане на собственост, на свобода и, в краен случай, на живот. То е това и нищо повече. Факт, който не се променя от случайните актове на благотворителност. Притежавайки същата или по-голяма власт, но без да претендира за правото на принуда, Полесотехническата лига действа като най-ефективния коректив на правителството, познат досега от историята.“ Гарвър не вярваше и на дума от това.

Така Адзел се намери във въздушна среда, задушавашо разрежена и влажна, толкова студена, че люспите му се покриха със скреж, и при гравитация два пъти по-голяма от тази на родната му планета. Беше почти сляп под симулираната светлина на звезда от клас червено джудже и със сигурност не можеше да види нищо през стъкления панел, който го делеше от екипа на Гарвър, разположил се удобно при условия, равни на земния стандарт. Времето си минаваше, без някой да му предложи храна или нещо за пиене. Непрестанните въпроси бяха модулирани пискливо и пронизително, на честота, болезнена за тъпанчета, нагодени към ниския регистър.

Той не им обръщаше капка внимание.

След половин час Гарвър си даде сметка, че това може да продължи до безкрайност. Стегна се вътрешно за следващата фаза. Тя нямаше да е приятна за никого, но вината си беше изцяло на чудовището.

Напълни дробовете си с въздух и изрева:

— Отговори ни, проклет да си! Или искаш да те обвинят и във възпрепятстване на правосъдието отгоре на всичко?

За първи път Адзел отговори.

— В интерес на истината — каза той, — да. Тъй като просто се възползвам от правото си да запазя мълчание, подобно обвинение би увенчало подобаващо абсурдността на цялата тази процедура.

Гарвър натисна един бутон. Адзел примижа.

— Нещо не е наред ли? — попита помощникът на Гарвър, който бе поел ролята на доброто ченге.

— Усетих доста силен електрически удар през пода.

— Мили Боже! Сигурно е дало на късо някъде. Освен ако въображението не ти прави номера. Съзнавам, че си уморен. Защо да не приключим с този разговор и всички да идем да си починем?

— Правите ужасна грешка, да знаете — спокойно изрече Адзел. — Признавам, че малко се бях ядосал на работодателя си. Но сега съм много по-ядосан на вас. Няма да ви сътруднича при никакви обстоятелства. За щастие, кръстосвайки космоса, привикнах към какви ли не екзотични условия. А на настоящото си положение гледам като на възможност да облагородя характера си, като се извися над физическия дискомфорт. — Той се отпусна в четириногия вариант на

йогийската поза „лотос“, който представлява доста забележителна гледка. — Моля да ме извините, но трябва да си кажа молитвите.

— Къде беше вечерта на...

— *Ом мани падме хюм.*

Един от помощниците на Гарвър изключи вътрешната уредба и каза:

— Не знам дали си струва усилията, началник.

— Той е жив организъм — изръмжа Гарвър. — Издръжлив, признавам, но дори и той си има граници. Ще продължим на смени, докато не го пречупим.

Не след дълго телефонът в помещението иззвъня и образът на Мендес заговори почтително:

— Сър, съжалявам за прекъсването, но току-що ни се обадиха. От „Серендипити“. — Той преглътна. — Те... те оттеглят оплакването си.

— Какво? — Гарвър скочи от стола си. — Не! Не могат! Сам ще внесе обвиненията! — Млъкна. Червенината се оттече от страните му. — Включи ги — студено нареди той.

Ким Йон-Кун го погледна от екрана. Дали не изглеждаше една идея по-малко хладнокръвен отпреди? Зад гърба му се появи Ван Рийн. Гарвър потисна повечето от автоматично изпълнилия го при вида му гняв.

— Е? — попита той. — Какви са тези глупости?

— С партньорите ми разговаряхме с господина тук — започна Ким. Всяка дума сякаш си имаше свой собствен неприятен вкус, толкова бързо ги плюеше. — Смятаме, че се е получило непростимо недоразумение. То трябва да бъде поправено веднага.

— Като съживите мъртвите, например? — изсумтя Гарвър. — Няма значение с какъв подкуп ви е изкушил. Разполагам с доказателство, че е било извършено федерално престъпление. И трябва да ви предупредя, сър, че всеки опит да прикриете каквото и да било, ви прави съучастник.

— Но тук не става дума за престъпление — възрази Ким. — А за злополука.

Гарвър погледна покрай него към Ван Рийн. Ако старото копеле посмееше да злорадства... Но Ван Рийн само се усмихна и дръпна от голямата си пура.

— Позволете ми да започна от самото начало — каза Ким. — С партньорите ми бихме желали да се оттеглим от активна дейност. Поради факта, че „Серендипити, Инк.“ извършва истински необходими услуги, продажбата ѝ ще включва значителни суми и ще засегне интересите на много хора. Преговорите ще бъдат пропорционално деликатни. Това е особено вярно в светлината на факта, че дейността на компанията зависи изцяло от доверието на клиентите ни в нашата безпристрастност. Ако позволим името ѝ да бъде опетнено и с най-нищожното подозрение в некоректност, клиентите ще ни обърнат гръб. Всички вече знаят, че ние сме чужденци и отбягваме светския живот. Следователно не сме запознати с емоционалния лабиринт, с който може да се сблъскаме. Свободен Ван Рийн щедро — Ким определено срещна затруднения да изрече последното — ни предложи своето съдействие. Но ролята му на консултант трябва да остане строго поверителна, за да не решат конкурентите му, че цели да направи от „Серендипити“ своя креатура.

— Вие... вие... — Гарвър се чу да квичи, сякаш все още се опитваше да изтръгне признания от Адзел, — вие продавате компанията? На кого?

— Точно тук е проблемът, директоре — въздъхна Ким. — Купувачът трябва не само да е в състояние да плати, но и да е способен да извършва специфичната ни дейност и да стои над всяко подозрение. Може би консорциум от нехуманоиди? Във всеки случай Свободен Ван Рийн, при пълна поверителност, ще бъде нашият брокер.

— Срецу тлъста комисионна — изпъшка Гарвър.

Ким не можа да се сдържи и изпъшка на свой ред.

— Много тлъста. — После се стегна и продължи: — Капитан Фолкейн дойде като негов представител да обсъди въпроса с нас. С цел да гарантира нужната секретност, по необходимост той бе заблудил всички, дори и собствените си съекипници. Така се роди и историята за годежа му със Свободна Белданиел. Сега осъзнавам, че тази стратегия е била обречена на провал. Тя е възбудила подозрителността им до степен, принудила ги да прибегнат до отчаяни мерки. Адзел си осигури достъп насилствено, както знаете. Но щетите, които нанесе, са незначителни и, след като капитан Фолкейн му обясни как стоят нещата, ние бяхме доволни да приемем извиненията му. Исковете за обезщетение ще бъдат уредени извън съда. След като приключи с

работата си в нашия дом, капитан Фолкейн се отправи заедно с Чий Лан на едно пътешествие, чиято цел е да потърсят купувач за компанията. В заминаването му нямаше нищо нелегално, тъй като не бе престъпен нито един закон. Междувременно Свободен Ван Рийн беше така добър да вземе Адзел със собствената си яхта.

— Не са престъпени закони, така ли? Ами законите против убийство? — изкрещя Гарвър. Пръстите му се протегнаха, сякаш да стиснат нечие гърло. — Държа ги... и вас... с това!

— Но, моля ви, директоре — каза Ким. — Признавам, че на пръв поглед ситуацията изглеждаше зле, поради което и ние прибързахме да подадем оплакване. Като казвам „ние“, имам предвид онези от нас, които не присъстваха на мястото на инцидента. Но след разговор със Свободна Белданиел и сверка с оригиналните планове на замъка, разбрахме какво точно се е случило. Замъкът разполага както с автоматизирани, така и с ръчно управляеми системи за защита. Решително поднесената молба за достъп на Адзел е активирала роботизираните системи в една от кулите, които са реагирали погрешно, като са открили огън по собствените ни патрули, когато те са се върнали да окажат помощ. Чий Лан разрушила кулата от космическия си кораб в доблестен опит да спаси хората ни, но било твърде късно. Трагична злополука. Ако трябва да виним някого, то това е доставчикът, инсталирал тези машини с неадекватни разпознавателни връзки. За съжаление, доставчикът е нехуманоид, който живее далеч извън юрисдикцията на Общността...

Гарвър седна.

— Най-добре ще е незабавно да освободите Адзел — продължи Ким. — Свободен Ван Рийн каза, че вероятно би могъл да бъде убеден да не прави скандал заради безпочвения арест, стига вие да му се извините лично в присъствието на журналист.

— Сигнали сте до частно споразумение... с Ван Рийн? — прошепна Гарвър.

— Да — потвърди Ким, като човек с насочен към гърдите байонет.

Гарвър събра каквото беше останало от мъжкото му достойнство.

— Добре — изстиска от себе си той. — Така да бъде.

Ван Рийн надникна иззад рамото на Ким.

— Злорадствай — изсъска Гарвър и прекъсна връзката.

Космическата яхта излетя и се люшна към Земята. Звездите блещукаха в илюминаторите. Ван Рийн се облегна назад в шезстола си, вдигна халбата с разпенена бира и каза:

— Проклятие, по-добре да го отпразнуваме сега. Веднага щом кацнем, ще ни се отели волът от работа.

Адзел отпи от подобна халба, само дето неговата беше пълна с уиски. Да си голям си имаше някои предимства. Щастието му обаче не беше пълно.

— Ще оставите ли онези от „Серендипити“ да се измъкнат безнаказано? — попита той. — Те са лоши хора.

— Може би не точно лоши. Може би са просто врагове, а двете неща не са непременно синоними — поклати глава Ван Рийн. — Ще видим. Че няма да е безнаказано, е точно толкова сигурно, колкото, че това, дето го лочиш за моя сметка все едно е обикновена бира, всъщност си е чисто уиски. Не, виж сега, те загубиха компанията си, техния шпионски център, който е бил и единственото основание за пребиваването им тук. А от тяхната загуба аз ще извлека печалба, като уредя продажбата.

— Но трябва да имате и някаква друга цел, освен парите! — възкликна Адзел.

— О, да, да, естествено. Виж, не знаех какво ще стане, след като измъкнеш Дейви. Трябваше да свиря по слух. Стана това, че „Серендипити“ се опита да отвърне на удара с помощта на закона. Това водеше със себе си специфични рискове, както и специфични възможности. Тогава в ума ми се оформиха четири неща. — Ван Рийн започна да изброява нещата на пръсти, като ги свиваше един по един. — Първо, трябваше да сваля теб и другите си верни приятели от кукичката. Само по себе си това беше по-важно от отмъщението. Но такива бяха и някои други неща. Като второто, например — трябваше да пръждосам правителствените служители от операцията. Поне за известно време. Може би по-късно ще се наложи да ги повикаме обратно. Но за момента съществуват следните причини да ги държим настрана: подточка а) — правителството е твърде голямо и тромаво, за да се справи с проблем като нашия с толкова много неизвестни. Подточка б) — ако хората в Общността узнаят, че някъде там имат

мощен враг, може да ги хване истерията, а това би се отразило зле на една разумна и принципна политика, да не говорим, че ще е лошо за бизнеса. Подточка в) — колкото по-дълго работим необезпокоявани, толкова по-голяма е вероятността да си отрежем парченце от каквито там торти летят из космоса, като отплата за усилията ни.

Направи пауза, колкото да си поеме дъх и да отпие дълга глътка от бирата си. Адзел погледна през илюминатора към звездите, които бяха прекрасни, но не предлагаха повече утеха, от онази, за която животът сам можеше да се пребори. А ничий живот не беше дълъг, сравнен и с най-късото време, в което съществуваха тези слънца.

— Какви са другите ви цели? — приглушено попита той.

— Номер три — продължи Ван Рийн. — Според мен дадох ясно да се разбере, че сама по себе си „Серендипити“ е добра идея, полезна за всички, нали така? Тя не бива да се унищожавя, само да бъде предадена в честни ръце. Или пипала, лапи, перки и така нататък. Следователно не бихме искали да се вдига много шум около продажбата ѝ. По същата причина трябваше да се спазаря с партньорите. Не исках да се почувстват като Самсон^[1] — без грам надежда, която да им попречи да сринат цялата бръснарница. И четири. — Тонът му стана необичайно сериозен. — Кой са тези същества хикс? Какво искат? Защо се крият? Можем ли да постигнем някакво споразумение с тях? Никой разумен човек не търси война. Трябва да съберем повече информация, за да знаем как най-добре да постъпим. А „Серендипити“ е единствената ни следа към нейните господари.

Адзел кимна.

— Разбирам. Получихте ли някаква информация?

— Не. Не. По този въпрос не можах да ги накарам да отстъпят. По-скоро биха умрели. Казах им, че трябва да си идат у дома и да докладват на шефовете си. Ако не друго, поне да се уверят, че партньорите им, които тръгнаха по-рано, няма да бъдат заловени на връщане към Луна и евентуално подложени на разпит. И така, всичко е наред, те тръгват, аз имам кораб, който да следва техния от разстояние по целия път. Може да успеят да го прилъжат към някой капан, може и да не успеят. На мен ми се струва, че не си заслужава труда, така им казах, при положение, че никоя от двете страни не може да бъде сигурна, че ще надхитри другата. Дори и най-върлите врагове винаги

имат *някакви* общи интереси. Ако предположим, че искаш да убиеш някого, защо първо да не поговориш с него? В най-лошия случай ще си загубил малко време. В най-добрия — ще се окаже, че нямаш причина да го убиваш.

Ван Рийн пресуши халбата си.

— А-ах! И така — ухили се той, — стигнахме до компромис. Те си заминават, с изключение на един от тях, с кораб, който няма да бъде проследен. Собствените им детектори ще бдят за последното. Оставащият тук ще уреди законовите детайли по прехвърлянето на собствеността. Това ще бъде Теа Белданиел. На което тя не се противопостави и аз подозирам, че се е очовечила доста повече от приятелчетата си. По-късно ще тръгне с наш кораб и ще го отведе до предварително уговорено място за среща, предполагам на неутрален терен, където да се срещнем с шефовете ѝ. Заслужава си да се запознаем с тях, като се има предвид гениалната им идея да ни шпионират чрез „Серендипити“. Нал тъй?

Адзел вдигна рязко глава.

— Моля? — възкликна той. — Искате да кажете, че вие лично и... и аз...

— Че кой друг? — сви рамене Ван Рийн. — Това е една от причините да те задържа тук. Трябва да съм сигурен, че освен мен, ще има и още някой, на когото мога да се доверя. Студено пътуване ще е то, да знаеш. Както са казвали в старата Норвегия или там някъде. — Ван Рийн удари с длан по масата. — Момче! — изтреця той. — Няма ли повече бира на тоя кораб, дявол го взел?

[1] *Самсон* (библ.) — израилтянски съдия, прочут с огромната си физическа сила. Едно от преданията за него гласи, че когато го затворили във филистимски храм, той го раздрусал по време на богослужение и съборил стълбовете му, самият той загивайки в развалините. — Б.пр. ↑

11.

За десетината години, откакто леминкайненците я бяха открили, планетата-скитник бе изминала дълъг път. Загледан към Бета Крусис, кацнала на екрана в предната част на кораба, Фолкейн подсвири — тихо и със страхопочитание.

— Ще можем ли въобще да се приближим? — попита той.

Седнал сред контролните табла, заобиколен от мигащи и цъкащи уреди и мекото туптене от двигателите на „Как да е“, той не гледаше директно към звездата, не и при реално изображение. Дори да се намираха на много астрономически единици по-далеч, светлината ѝ пак би изгорила очите му. Екранът намаляваше сиянието и увеличаваше размера. Изображението представляваше кръг ярка светлина, напръскан с петна като леопардова кожа, увенчан с изящен филигран в рубинено, златно и опалово — дантела, с ширина няколко пъти по-голяма от диаметъра на кръга. Космосът отзад не беше черен, а трептеше перлено в първата четвъртинка от небето, преди да се стопи в мрака на нощта.

Фолкейн стисна здраво ръчките на пилотското кресло. Сърцето му запрепуска бясно в гърдите. В стремежа си да прогони надигацията се примитивен страх, той отмести поглед от екрана, от всички екрани, и го насочи към непретенциозните следи, с които членовете на екипажа бяха маркирали присъствието си по ухабените преградни стени на кораба. Ето тук Чий Лан бе закачила една от сложните мрежовидни плетеници, които народът ѝ ценеше като произведения на изкуството; там пък самият той бе залепил плакат с разсъблечено момиче; по-нататък Адзел отглеждаше дръвче бонзай върху една полица — „Адзел, приятелю, точно сега, когато се нуждаем от силата ти, от силата на самия ти глас, ти си на две светлинни столетия зад нас.“

„Престани, глупак такъв!“ — нареди си Фолкейн. „Май започваш да откачаш. Което е разбираемо, след като на Чий ѝ се наложи да ме връща към живота през по-голямата част от пътуването дотук...“

Мислите му замръзнаха. Не му достигаше въздух. Ужасът от това, което му бяха сторили, го връхлетя с пълна сила. Звездите се отдръпнаха някъде много далеч. Той седеше, свит на топка, сред тъмнина и студ.

Но въпреки това, не бе запазил никакъв ясен спомен за усещанията си, докато разумът му е бил заробен. Сякаш се опитваше да си спомни сън по време на треска. Всичко изглеждаше някак смътно и гротескно, времето се виеше като дим от пура, разпръскваше се и се събираше в нови мимолетни форми. Бил е уловен в капана на различна вселена и различна личност, които не бяха негови, и не би имал смелостта да се изправи лице в лице с тях в спомените си, дори да можеше да го направи. Беше желал Теа Белданиел така, както не бе желал никоя друга жена от най-първите години на младостта си; беше благоговял пред неznайната Стара раса така, както не бе благоговял пред никое божество в живота си; при необходимост бе навличал като дреха овладяното поведение и ясния логически разсъдък, а после се бе връщал към своята сумрачна и топла бездна. И в същото време му се струваше, че не той е вършил тези неща, а някои други. Някои, които го бяха използвали, бяха влезли в него и го бяха носили като дреха... Какво отмъщение би било съпоставимо с такова жестоко душевно изнасилване?

Последната мисъл се роди като самотна искрица в нощта му. Той я сграбчи, притисна я с все сила към гърдите си, раздуха я с душата си и я крепи, докато се превърна в пламък. Тогава дойде ред на гнева, ослепителен като гигантското слънце отсреща, и той го прочисти с огъня си. Може и да изживяваше спомени от древни прераждания, докато размахваше викингска бойна брадва, галопираше с факел в ръка на гърба на татарско пони и стреляше с оръжия, чиято мощ изпепеляваше цели градове. Това му даде сила, а тя на свой ред го изтръгна от лудостта.

Минути след началото на пристъпа, той вече се бе овладял. Болезнените възли на мускулите му се отпуснаха, пулсът и дишането се забавиха, потта засъхна, макар още да усещаше щипенето ѝ по кожата си.

Помисли си сурово: „Хайде, захващай се с работата, заради която дойдохме тук. И като за начало, стига с това тъпо благоговение. Виждал съм и по-големи, и по-ярки звезди от тази.“

Само няколко, разбира се. Сините гиганти са чудовищни и по своята изключителност. И най-малкият от тях представлява ужасяваща гледка. Петната по фотосферата бяха вихрушки, всяка от които можеше да погълне планета от мащаба на Юпитер. Плетеницата от нишки представляваше съвкупност от изпъкналости, с маси равни на планета като Земята, изпарени, йонизирани, превърнати в нажежена плазма, изплюти на милиони километри в космоса, някои изгубени завинаги, други обречени да се завърнат в подобие на дъжд, чиито приказни плетеници се раждаха от магнитни полета, достатъчно мощни, за да се преборят с тях. Короната сияеше в гигантска орбита, защото газообразната ѝ субстанция бе обстрелвана миг подир миг със суграшица от елементарните частици, свободните атоми, твърдите и меки кванти на една звезда, чието сияние представляваше безкрайна буря, осемстотин и петдесет пъти по-нажежена от Слънцето, буря, толкова яростна, че можеше да издържи най-много сто мегагодини, преди да утихне в гигантския взрив на свръхнова. Фолкейн потръпна, вперил поглед в нечовешката ѝ свирепост.

Постепенно осъзна, че корабният компютър е казал нещо.

— Извинявай? — попита той, без да се замисля.

— Не съм програмирана да се обиждам, следователно извиненията са безсмислени — заяви равният, изкуствен глас. — Но бях инструктирана да се отнасям към вас толкова внимателно, колкото позволяват банките ми с данни и представните ми вериги, докато не възстановите напълно психическото си равновесие. В тази връзка постъпилото оптимално предложение е следното — смятайте се за извинен, както помолихте.

Фолкейн се отпусна. Кискането му прерасна в гърлен смях.

— Благодаря ти, Тъпичка — каза той. — Имах нужда от това. — После побърза да добави: — И не разваляй ефекта, като ми обясняваш как си доловила нуждата ми и си изчислила отклика си според нея. Просто повтори онова, което не чух.

— Отговорът на въпроса ви дали можем да се приближим, зависи от това какво се има предвид под „приближим“. От контекста става ясно, че искате да знаете дали можем да се приближим до планетата, крайна цел на пътуването, при приемлива степен на безопасност. Отговорът е положителен.

Фолкейн се обърна към Чий Лан, която се бе свила в собственото си кресло — което приличаше повече на паяжина, — вдясно от него. Трябва да беше усетила пристъпа му на паника, но, типично за нея, бе решила да не се намесва. Понеже все още се нуждаеше от разсейване, той заговори:

— Ясно си спомням, че казах на Тъпичка да зареже тая глупост с положителното и отрицателното, при положение, че и едно „да“ или „не“ би било достатъчно. Защо си отменила командата ми?

— Не съм — отговори синтиянката. — Все ми е едно как се изразява. За мен нюансите на англий не значат нищо. Ако въобще има такива — изсумтя презрително тя. — Не, сърди се на Адзел.

— Защо на него?

— Ако си спомняш, получихме кораба чисто нов, следователно и речникът на компютъра беше стандартен. Модифицира се в процеса на работата си с нас. Също така може би си спомняш, че докато бяхме на Луна, го оставихме на док за цялостна инспекция. Ти беше зает да тичаш подир оная твоята Вероника, така че остана на мен и на Адзел да уредим нещата. Старият милозливко се боеше, че инженерите ще се засегнат до смърт, ако забележат колко малко сме се възползвали от специфичния им диалект. Така че инструктира Тъпичка...

— Няма значение — спря я Фолкейн. Чувстваше, че се е разсеял достатъчно да му държи влага за доста време. Обърна се към кораба: — Превключи към първоначалния речников състав и ни дай подробности за следващия ни ход.

— Данните от уредите в голяма степен потвърждават онова, което ви е било казано за планетата — отговори машината. Фолкейн кимна. Макар че едва от няколко дни бе в състояние да използва изцяло свободната си воля, Чий беше успяла да изтръгне от него подробни отговори още в самото начало на пътуването им. — Но нивото на смущенията е прекалено високо за установяване на прецизни данни при настоящото разстояние. От друга страна, определих орбитата с достатъчна точност. Всъщност тя представлява хипербола с малък ексцентricитет^[1]. В момента скитничката навлиза в периастрон, като радиусния вектор^[2] е с приблизителна дължина едно-точка-седем-пет астрономически единици. Най-близо до звездата, на приблизително нула-точка-девет-три астрономически единици, ще се приближи след приблизително двайсет и седем-точка-три-седем

дни, след което ще се върне във външния космос по другото рамо на хиперболата. Няма данни за наличието на съпътстващо тяло със значима маса. Така че динамиката на ситуацията е проста и орбитата е почти напълно симетрична.

Чий забучи цигара в едно безкрайно цигаре от слонова кост и дръпна дълбоко, за да я разпали. Ушите ѝ замърдаха, мустаците ѝ настръхнаха.

— Ама че момент уцелихме! — озъби се тя. — Не можахме ли да пристигнем, когато планетата е на почтено разстояние от този подпухнал огнен балон? О, не! Би било прекалено лесно. И на боговете щеше да им се наложи да си намерят някой друг, над когото да си изливат злобата. Трябва да слезем долу, баш когато облъчването е най-силно.

— Е — каза Фолкейн. — Не виждам как въобще биха открили планетата, ако не се беше случило да се приближи достатъчно, за да се отрази в криосферата ѝ уловимо количество светлина. А като се вземат предвид и бавните темпове на галактическите комуникации, е цяло чудо, че въобще разбрах за откритието.

— Можеше да го разбереш и няколко години по-рано, нали?

— В този случай — обади се Тъпичка, — пак щеше да съществува необходимост от по-късни и близкообхватни наблюдения, за да се потвърди дали условията на повърхността наистина ще станат подходящи за изграждането на индустриална база. Количеството и съставът на замръзналия материал не биха могли да се измерят прецизно. Нито поведението ѝ би могло да се изчисли достатъчно точно в такъв ранен стадий. Уравнението е прекалено сложно и с твърде много неизвестни величини. Например, след като веднъж започне да се формира газова атмосфера, други летливи субстанции ще клонят към рекондензация на големи височини, оформяйки облаци, които след време ще изчезнат, но докато са там, може да отразяват толкова много от излъчването на звездата, че по-голямата част от повърхността на планетата да остане сравнително студена.

— О, я си затваряй плювалника — сопна се Чий.

— Не съм програмирана, нито съоръжена за...

— И се гръмни. — Чий се обърна към човека: — Разбирам какво имаш предвид, Дейв, ти, както и Тъпичка. И, разбира се, че планетата се ускорява при движението си към звездата. Направих предварително

изчисление на орбитата преди няколко дни, докато ти спеше, според което радиусният вектор се променя от три до една астрономически единици за около десет стандартни седмици. Толкова кратък период, а сиянието ще се увеличи девет пъти! Но все пак ми се иска да бяхме пристигнали по-късно, когато туй нещо ще се е насочило извън системата и ще е започнало да се охлажда.

— Макар да не съм подготвена за детайлни метеорологични изчисления — обади се Тъпичка, — мога да предскажа, че максимумът на атмосферната нестабилност ще настъпи след периастрона. В момента по-голямата част от падащата звездна енергия се абсорбира в процеси на сливане, изпаряване и така нататък. След като тези процеси завършат, получаваното количество енергия ще продължи да бъде значително. Например, при разстояние от тридесет астрономически единици планетата все още ще получава светлинна енергия, приблизително равна на тази, която Земята получава от Слънцето, а ще са й необходими години, за да се отдалечи толкова. По тази причина може да се очаква голямо покачване на температурата, както и възникването на бури от грандиозен мащаб, при които никой кораб не би се осмелил да кацне на планетата. Все пак, теренни проучвания на повърхността могат да бъдат осъществени, стига да вземем необходимите предпазни мерки.

Фолкейн се ухили. С всяка минута му ставаше все по-добре — като няма как да шамароса космоса, поне ще му даде да разбере, че ръкавицата е хвърлена.

— Може пък да ударим джакпота — каза той.

— Въобще не бих се учудила — кисело отговори Чий. — Е, Тъпичка, как ще осъществим рандевуто?

— Силовите екрани са в състояние да отклонят много повече елементарни частици, отколкото ще ни засипят, дори в случай на звездна буря — поясни компютърът. — Истинският проблем е в електромагнитното облъчване. Материйните ни щитове са недостатъчни да предотвратят нарастващата доза рентгенови лъчи за периода, необходим за адекватно проучване. Вълните с по-голяма дължина също могат да претоварят термостатичните ни възможности. Във връзка с всичко това, предлагам да продължим в режим на хипертяга.

Фолкейн извади лулата си от един джоб на сивия си комбинезон.

— Все едно да се бърснеш със студена вода — на толкова малко астрономически единици и при свръхсветлинна — предупреди той. Остави възможните последствия неизречени — грешка в зацепването с гравитационното поле на звездата, което би разкъсало кораба на парчета; сблъсък с твърдо тяло или сравнително плътен газ, който би предизвикал ядрен взрив като резултат от опита на атомите да заемат един и същ обем.

— Попада в единия процент гранична степен на безопасност на този кораб и на самата мен — обяви Тъпичка. — Освен че ще изгубим по-малко време за прехода, по време на него ще сведем до минимум взаимодействието с фотони или материални частици.

— На мен ми звучи добре — обади се Чий. — Нямам желание гадните дребосъци да си препускат на воля из личните ми клетки. Но какво ще стане, когато се приближим до планетата? Можем да се установим в сянката ѝ и да оставим тялото ѝ да ни защитава — очевидно, — но ще има ли какво да наблюдаваме на повърхността ѝ в такъв случай?

— Разполагаме с необходимите за целта уреди. Като опитен планетолог Адзел щеше най-добре да се възползва от тях. Но несъмнено вие двамата също бихте се справили с моя помощ. Освен това, няма причина да не правим кратки обиколки и на осветената страна.

— Супер — каза Фолкейн. — Можем да хапнем нещо и да подремнем, а после потегляме.

— Можеш да си натъпчеш корема и да си торМОЗИШ еПИГЛОТИСА и по-късно — заяви Чий. — Потегляме веднага.

— Ъ? Защо?

— Забрави ли, че си имаме съперници? И че емисарите са потеглили преди седмици, за да ги предупредят? Не знам колко време им е трябвало да пристигнат там или колко бързо могат да изпратят експедиция тук, но не вярвам да се мотаят много или да се разтопят от любезност, ако ни заварят тук. — Чий разклати върха на опашката си и разпери ръце, жест, който при нея заместваше свиването на рамене. — Може ние да ги надвием, а може и те да ни надвият в една битка, но определено предпочитам да оставя тази работа на някоя от бойните флотилии на Лигата. Хайде да изчислим курса и да изчезваме.

— Ммм... да. Разбрах. Давай, Тъпичка. Все пак остави всички сензори на максимална мощност в случай на пречки по пътя. Със сигурност ще изскочи нещо непредвидено. — Фолкейн натъпка лулата си. — Не мисля, че Ван Рийн би прибягнал до бойна флотилия в този случай — промърмори той към синтиянката. — Това може да се окаже в ущърб на претенциите му над планетата. Току-виж му се наложило да се раздели с част от печалбата.

— Той ще изстиска и последния кредит от тази история — съгласи се тя. — Естествено. Но за пръв път и той да съзре нещо по-голямо от парите. И то го плаши. Смята, че Общността — а може би и цялата Техническа цивилизация — е във война, без да го осъзнава. И щом тази скитничка е толкова важна за врага, че да рискува — и да загуби — шпионска организация, градена петнайсет години, значи е също толкова важна и за нас. Затова ще повика на помощ Лигата; дори местните правителства и техните флоти, ако се наложи. Говорих с него, след като те измъкнахме от замъка.

Доброто настроение на Фолкейн се изпари яко дим. Челюстите му се стегнаха. „Знам що за конфликт е това!“

В последния момент потисна раздразнението си. „Никаква паника повече. Нали се измъкнах. И ще си отмъстя. А сега мисли за непосредствената задача.“

Той избута светлината обратно в гласа и мозъка си.

— Ако на Стария Ник наистина му се наложи да се раздели с част от печалбата, леле мале! Ще чуят писъците му чак в Магелановия облак. Но може пък ние да му опазим пържолата — и препеченото хлебче по френски, и бърканите яйца, и кафето роял, и, въ, да, беше кокосов кекс последния път, когато закусах с него. Готова ли си, Тъпичка?

— Начало на хипертяга — обяви компютърът.

Жуженето на двигателите се засили. За миг небето върху екрана се размаза. После системата се нагоди, за да компенсира милиардите микроскокове за секунда. Звездите зад тях си върнаха нормалния цвят и конфигурация. Отпред, където Бета Крусис ги удавяше в сиянието си, дискът ѝ се поду, докато не му се стори, че пламъците ѝ ще опърлят вътрешността на кораба. Фолкейн се сви назад в стола си, а Чий Лан си оголи зъбите.

Моментът отмина. Корабът се върна към нормалното си състояние. Трябваше бързо да заеме правилната позиция и кинетична скорост, преди увеличената сила на звездата да е пробила защитите му. Но вътрешните гравитационни полета компенсираха толкова плавно, че двете живи същества на борда не усетиха никаква промяна в притеглянето. За няколко минути бе достигнато стабилно състояние. Корабът лежеше на два радиуса от повърхността на скитничката, компенсирайки с тягата си гравитационните и центробежни сили. Пътниците му се възряха в екрана пред тях.

Широкогълният екран показваше огромен черен кръг, обточен с яркочерна ивица, там, където лъчите на звездата се пречупваха в атмосферата. Отзад на свой ред грееше корона и криле от зодиакална светлина^[3]. Планетарната полунощ не тънеше в пълен мрак. Сияния развяваха многоцветните си знамена откъм полюсите; бледа синкавина просвяткуваше другаде, докато атомите и йоните на разцепени молекули влизаха в нови и странни комбинации; светкавица, отразена от гигантските облачни маси по-надолу, създаваше впечатлението за блуждаещ огън; тук и там проблясваше червена искра — гърлото на действащ вулкан.

В екраните за близко виждане се появиха отделни части от повърхността, опрели рамене в небето. Изображенията им показваха отблизо и ясно атмосферните условия, яростта на издигащите се планини и новородените океани. Фолкейн имаше усещането, че още малко и ще чуе писъка на вятъра, рева на дъжда и канонадата на гръмотевиците, че ще усети под себе си трусовете на разцепващата се земя и вихрушките, понесли огромни скални късове през пламналото небе. Много време мина преди да успее да откъсне погледа си от тази сцена.

Но работата нямаше да ги чака и през вахтите, които последваха, изпълвалото го по-рано страхопочитание неминуемо загуби част от силата си, изместено от скучните показания на уредите. С него си отиде и слабостта, която пленничеството му бе оставило в наследство. Фундаменталният гняв, неудържимият стремеж да измие унижението си с кръв, не изчезнаха. Но той ги зарови надълбоко, докато проучваше и изчисляваше. Онова, което ставаше пред очите му, навярно бе единствено по рода си в галактиката — а защо не и в целия космос — и го пленяваше до дъното на душата му.

Както бяха заключили и леминкайненците, този свят беше древен. Повечето от естествената му радиоактивност отдавна бе изчерпана и студът се бе промъкнал близо до самото му сърце. Но част от ядрото изглежда още вреше в течно състояние, ако се съдеше по магнетизма. Такова невъобразимо количество топлина, изолирана от мантия, кора, замръзнали океани и одеяло от замръзнала атмосфера с дебелина от десет до двайсет метра, се губеше трудно. Въпреки това, векове наред повърхността бе съществувала при температура малко над абсолютната нула.

Сега криосферата се топеше. Глетчерите се превръщаха в течения, които след време възвираха и се превръщаха във вихрушки. Езера и морета се топяха и преразпределяха огромни маси. Наляганията вътре в планетата се местеха; изостатичният баланс^[4] беше нарушен; пренареждането на пластове и промените в алотропичната^[5] структура освобождаваха катастрофална, топяща камъни енергия. Земетресения разкъсваха сушата и разтрисаха океаните. Хиляди вулкани се събуждаха. Гейзери изригваха в неразтопената още ледена мантия. Снежни фъртуни, градушки и порои шибаха планетата с безброй камшици, гонени от виелици, чиято ярост нарастваше ежедневно, докато думи като „ураган“ вече не бяха в състояние да ги опишат. Увиснали в космоса, Фолкейн и Чий Лан взимаха мерките на Чистилището.

И въпреки това... и въпреки това — каква награда беше само! Каква невиждана съкровищница!

[1] *Ексцентрицитет* (астр.) — степента, в която дадена орбита се отклонява от идеалната окръжност. — Б.пр. ↑

[2] *Радиусен вектор* (астр.) — правата линия, съединяваща две тела в относително орбитално движение, като линията между Слънцето и една от планетите във всяка точка от нейната орбита. — Б.пр. ↑

[3] *Зодиакална светлина* — светла следа в небето, която се наблюдава на запад след залез и на изток преди изгрев. Смята се, че е резултат от светлина, отразена от облак или метеоритна материя, обикаляща около слънцето. — Б.пр. ↑

[4] *Изостазис* — равновесието на земната кора, състояние, при което силите, склонни да издигат, са в равновесие с тези, склонни да

притискат. — Б.пр. ↑

[5] *Алотропия* — свойството на някои елементи, като въглерод, сяра и фосфор, да съществуват в две или повече различни форми. — Б.пр. ↑

12.

— Честно казано — заяви Чий Лан, — между приятели и без да се обиждаш, ти си пълен с изненади. Как е възможно едно необитаемо парче разтопен ад да означава толкова много за когото и да било?

— Сигурен съм, че ти обясних, макар да бях замаян по онова време — отвърна Фолкейн. — Индустриална база за трансмутация на елементи.

— Но това го правят и у дома.

— В обезсърчаващо малък мащаб, сравнен с потенциалния пазар. — Фолкейн си наля чисто уиски и се облегна назад, за да смели с наслаждение вечерята си. Чувстваше, че си е заслужил няколко часа отмора в салона. „Утре“ щяха да кацнат. Бяха приключили с проучванията си от орбита и нещата можеха да загрубеят. — Какво ще кажеш за една игра на покер?

Синтиянката, чучнала върху масата, поклати глава.

— Не, благодаря! Едва си възвърнах усета към играта на четири ръце, след като Тъпичка забогатя достатъчно, за да блъфира на едро. Без Адзел, неизвестните в уравнението ще придобият обезпокоителни размери. Проклетата машина ще ни съдере кожата. — Тя се зае с тоалета на копринената си козина. — И хич недей да сменяш темата. Аз съм ксенолог. Никога не съм обръщала повече от неизбежното внимание на вашите грозни заводи. Бих искала да получа свястно обяснение защо трябва да си рискувам опашната кост там долу.

Фолкейн въздъхна и отпи. Беше приел, че и тя е в състояние да съзре очевидното със същата готовност като него. Но за Чий, с нейното биологично наследство, културна среда и специални интереси, то явно не бе очевидно. „Чудя се какво ли вижда тя, което аз пропускам? И как въобще бих могъл да го разбера?“

— Не мога да ти издекламирам статистиката — призна той. — Но не ти е нужно друго, освен най-общи познания за положението. Виж, няма елемент в периодичната таблица, даже и отделен изотоп^[1] няма, който да не намира някакво приложение в съвременната

технология. И когато тази технология съществува и работи на стотици планети, е, мен не ме интересува колко малък е процентът на материала хикс от цялото потребление на материали. Общото количество хикс, необходимо за една година, възлиза на тонове в най-лошия случай — по-вероятно на мегатонове. Така-а, обаче природата не произвежда много от някои елементи. Дори и при по-специфичните класове звезди, видоизменящите процеси дават слаба реколта от ядра като рениум и скандиум — два метала, за които случайно знам, че се търсят много за производството на определени сплави и полупроводници. Не си ли чувала за рениумния удар на Мауи, преди двайсетина години? Най-легендарното откритие в историята, невероятен бум. И след три години залежите се изчерпали, градовете били изоставени и цената скочила обратно до небесата. После не забравяй и нестабилните тежки елементи или изотопите с по-малък период на разпад на по-леките. Те също са редки, без значение колко светлинни години ще навъртиш из галактиката. Когато все пак намериш някой от тях, трябва да го копаеш от земята при трудни условия, да го транспортираш през половината познат космос... което го оскъпява допълнително.

Фолкейн отпи още една глътка. Напоследък го бе ударил на трезвеност, затова уискито, в добавка към коктейлите преди вечеря и виното по време на храненето, го правеше необичайно словоохотлив.

— Въпросът не е само в това, че недостигът води до повишаване на цените — добави той. — Многобройни проекти се оказват *неизпълними* за нас, защото не разполагаме с необходимите материали. Бихме могли да напреднем много по-бързо в междузвездните изследвания, например — и с всичко, свързано с тях, — ако разполагахме с достатъчно хафниум, за да произвеждаме достатъчно полиергоединици, за да произвеждаме достатъчно компютри, които да пилотират много повече космически кораби, отколкото можем да построим в момента. Още примери искаш ли?

— Н-не. И сама мога да се сетя за няколко — каза Чий. — Но в наше време всяко ядро може да се превръща в друго. И ги превръщат. Със собствените си кървясали очи съм виждала кръвосмучещите трансмутационни заводи.

— Какво си правила предната нощ, че са ти били кървясали очите? — попита Фолкейн. — Разбира се, ти си права за себе си. Но

това, което си видяла, са заводи джуджета. Не са в състояние да насмогнат на търсенето. Разшири ги и само радиоактивните им отпадъци ще бъдат достатъчни да унищожат живота на планетите, където са построени. Да не говорим за отпадъчната топлина. При екзотермична реакция, тя се излъчва директно. Но това се случва и при ендотермична... непряко, а чрез източника на мощност, който доставя енергията, отключваща реакцията. Това са ядрени процеси, не забравяй — m по c на квадрат. Един грам разлика между суровината и крайния продукт означава девет по десет на тринайсега джаула. Завод, преработващ няколко тона елементи на ден, вероятно би погълнал река Амазонка на входа и би я издухал под формата на нагорещена пара на изхода. Колко време ще мине преди на Земята да стане прекалено горещо, за да съществува живот? Десет години, може би? Или на който и да било друг жив свят? Затова и не можем да използваме такъв, независимо дали има, или няма на него разумни същества. Такива планети са твърде ценни по други причини — да не говорим за междупланетния закон, общественото мнение и обикновената почтеност.

— Всичко това ми е ясно — каза Чий. — Точно затова повечето съществуващи трансмутационни заводи се намират на малки тела, лишени от атмосфера. Естествено.

— Което означава, че трябва да инсталират топлинни преобразуватели, които да отвеждат топлинната енергия в студената маса на планетоида — кимна Фолкейн. — А това е нерентабилно. И още по-лошо — предпоставя инженерни ограничения върху големината на завода и възпрепятства някои операции, за които собствениците биха дали мило и драго.

— Досега не се бях замисляла по този въпрос — отбеляза Чий. — Но защо да не се използват стерилни светове — млади, например, където животът още не е започнал да се развива, — които имат щогоде подходяща атмосфера и хидросфера, за да отвеждат топлината по естествен път?

— Защото този тип планети се въртят около слънца, при това доста близо — отговори Фолкейн. — В противен случай въздухът им щеше да е замръзнал, нали така? Ако са с големи орбити, биха могли да задържат водород и хелий в газообразно състояние. Но водородът е гадна работа. Стича се право между молекулите на щитовете, които си

инсталирал, независимо от какъв материал са, и ти проваля ядрената реакция. Затова ти трябва свят като Земята или Синтия, с достатъчно плътен въздух, който не включва свободен водород, и с изобилие от течна вода. А, както вече казах, има ли наблизно слънце, което да излива собствената си енергия в атмосферата, една трансмутационна индустрия, независимо от мащаба ѝ, за нула време ще свари планетата. Как можеш да използваш една река, ако реката се е превърнала в пара? О, имаше предложения да се вкара пращен облак в орбита около такава планета, като албедото^[2] се повиши почти до 100. Но така ще се улови под похлупак естествената топлина от ядрото на планетата. Проучванията за рентабилността показаха, че подобна инвестиция никога не би се изплатила. Освен това в новосформираните системи обикалят какви ли не камънаци и отломки. Един голям астероид само да ти удари планетата и цялата ти операция като нищо ще отиде по дяволите. — Фолкейн си освежи гърлото. — Естествено — продължи той, — след като бяха открити няколко скитнички, хората се запитаха дали не могат да ги използват. Но те бяха прекалено студени! Температури, близки до абсолютната нула, правят странни неща със свойствата на материята. Ще трябва да се развие изцяло нова технология, преди да се построи завод на типичната планета-скитник. А дори и тогава няма да има никакъв резултат. Спомни си, че ти трябва течна вода и газова атмосфера — при това в планетарни количества, — за да работят охладителните системи. Само че не можеш да втечниш криосферата на цяла планета. Дори да разполагаш с цялото време на света. Без значение колко мащабна операция си захванал. Просто необходимата за това енергия е необозримо голяма. Някой път може сама да я изчислиш. Но приблизително се равнява на цялата енергия, която Земята получава от Сол за няколко века.

Фолкейн качи крака на масата и вдигна чашата си.

— А това случайно е приблизително равно на онова, което ще получи нашата планетка в прехода си от дълбокия космос докрай Бета Крусис и обратно — завърши той. Гаврътна питието си и си наля ново.

— Не ми се прави на толкова самодоволен — изръмжа Чий. — Не ти си предизвикал феномена. Не ти си Всемогъщия — факт, който често ми помага да се примиря с вселената.

Фолкейн се усмихна.

— Предпочиташ Адзел, така ли? Или Тъпичка? Или Стария Ник? Хей, каква мисъл, а? Сътворението — родено от стремеж към печалба! Но във всеки случай, виждаш възможността, която ни се отваря, стига различните фактори да се подредят както на нас ни се иска, а това изглежда все по-вероятно. След десетина години тази планета ще се е успокоила. Светлината, която ще получава, няма да е много по-различна по количество от тази на твоя или моя свят. Студените, открити скали ще са попили излишната топлина, температурата ще е прилична, като ще пада постепенно, но не твърде бързо. Ще може да се започне изграждането на трансмутационна индустрия според предварително направени проучвания и изготвени планове. Излъчената при производството топлина може да се поддържа в равновесие със загубата на топлина при отдалечаването от звездата — колкото по-навътре в космоса навлиза планетата, толкова по-големи производствени мощности ще бъдат пускани в действие. А тъй като въздухът така и така ще е отровен и почти всички дейности ще бъдат автоматизирани, радиоактивните отпадъци също няма да представляват проблем. И така, докато не постигнем някакво състояние на равновесие. Топла повърхност, осветена от звездите, от някоя и друга лампа, с радиомаяци, които да насочват товарните совалки; ядрени преобразуватели на всяко подходящо за целта място; тонове редки в миналото материали, транспортирани ежедневно към всички краища на познатия космос... — Възбудата го завладя. Той все още беше млад мъж. Удари с юмрук по дланта си. — И готово!

— Срещу добра печалба — напомни Чий. — Иначе...

— О, добра ще е, добра ще е — избъбри Фолкейн. — Пари с лопати да ги ринеш — огромни, прекрасни лопати. Само си представи стойността на един локален монопол върху пласмента. Особено ако „Солар С&Л“ успее да си запази правото на първо проучване и влизане във владение.

— За сметка на търговската конкуренция? — попита Чий. — Или за сметка на тайнствените врагове на цялата ни цивилизация? Ако питаш мен, от тяхна страна ни чакат големи неприятности. Не знам дали се сещаш, но производството, за което говориш, крие огромен потенциал за военната промишленост.

Планетата правеше едно завъртане за малко повече от тринадесет часа. Оста ѝ бе наклонена с около единадесет градуса повече от нормалното за планета с хиперболична орбита като нейната. „Как да е“ се насочи към района на арктическия кръг, където адският ден щеше да бъде къс, макар и обзаведен с периодични илюминации, и условията очевидно бяха не така екстремни, както другаде.

Когато корабът влезе в спирала около глобуса на сателитна височина и се плъзна надолу, Фолкейн си пое рязко дъх. И преди беше зървал осветената половина, но само за кратко, защото по онова време вниманието му бе насочено към показанията на уредите. А и планетата не се бе приближила толкова до Бета Крусис. С бясна и ежеминутно растяща скорост, скитничката скоро щеше да влезе в орбита около синия гигант. В момента разстоянието помежду им не беше много по-голямо от това между Земята и Сол.

С четири пъти по-голям ъглов диаметър, слънцето тук беснееше на хоризонта сред небе от пламъци. Облаците отдолу се въртяха мътни, ту в бели кълбета нажежена пара, ту сиви и разпрани от светкавици, ту черни от дима на вулканите, които се провиждаха през пролуките по протежението им. Другаде погледът за кратко зърваше каменисти равнини, брулени от страховити ветрове, дъжд, земетръси, наводнения под планински вериги, по чиито склонове топящите се глетчери образуваха чудовищни каскади. Плътни изпарения покриваха половин континент, сгъстени в мъгла от студения въздух, докато едно торнадо не ги разсече на две и глутница хали не разгониха фрагментите. В металносивия океан айсберги с размери на острови се блъскаха един в друг, но пяната и пръските на гигантските вълни скриваха от погледа разрушителната гледка. Когато се гмурна в горните слоеве на атмосферата, колкото и малка да бе плътността им, корабът се раздруса от турбуленцията и трясъкът прониза обшивката на корпуса му като вой на оплаквачки. А отпред ги чакаха в засада гръмотевични бури.

Фолкейн промълви през зъби:

— Чудех се как ли да наречем това място. Сега вече знам. — Но в този момент ги застигнаха мракът и врявата. Не му се отдаде възможност да каже нещо повече.

Вътрешните полета поддържаха гравитацията постоянна, но не ги спасяваха от непрекъснатите трусове, нито от растящия,

оглушителен шум. Пилотираше Тъпичка — и поддържаше цялата сложна система на кораба, — докато екипажът чакаше нащрек, в случай че се стигне до вземането на съдбоносни решения. Вперил поглед в екраните и уредите в опит да открие някакъв ред в хаоса, разбеснял се наоколо им, Фолкейн чу гласа на компютъра сред писъците, ревовете, свирукането и трясъка:

— Условията на ясно небе над подзвездната точка и в ранния тропически следобед преобладават, както обикновено. Но продължава и тенденцията да бъдат последвани от бурно време със скорост на вятъра над петстотин километра в час, която нараства с всеки следващ ден. В скоби отбелязвам, че понастоящем вече е опасно да се навлиза в подобна метеорологична зона и че всеки момент това може да стане невъзможно и за най-добре съоръжения кораб. Условията в районите на полюсите до голяма степен се покриват с наблюдаваното досега. Антарктическият е в състояние на пороен дъжд и чести снежни виелици. Районът на северния полюс остава сравнително студен, благодарение на което силен фронт, движещ се на юг, запазва известна степен на атмосферна стабилност в задната си част. Предлагам приземяването да бъде осъществено малко извън арктическият кръг, няколко минути преди линията на зазоряване, в район от по-големия северен континент, който изглежда не е засегнат от наводненията, и съдейки по тектоничните данни, обещава да остане стабилен.

— Добре — каза Чий Лан. — Ти избери мястото. Само гледай уредите да не ти претоварят логическите вериги. Предполагам, че в момента те охраняват с информация като луди. Е, не си прави труда да я обработваш и оценяваш засега. Просто я складирай в паметта си и гледай да ни свалиш долу живи и здрави!

— Постоянното дешифриране на постъпващите данни е необходимо, за да се ориентирам в безпрецедентна обстановка като настоящата и да превода кораба през нея — отговори Тъпичка. — Въпреки това, вече отлагам анализа на онези факти, които не изглеждат от непосредствено значение, като например точния отражателен спектър на различните видове ледени полета. Заслужава си да бъде отбелязано, че... — Фолкейн не чу останалото. Обстрелът на поредната гръмотевица го оглуши за минути наред.

После навлязоха в дива белота — нещо като сняг, гонен от поривите на вятър, сред който корабът се люлееше като детска играчка.

След това попаднаха в нещо, което на фона на предишното ги остави с усещането за пълно спокойствие. Беше нощ, много тъмна. Сканиращите лъчи нарисоваха картина на назъбен високопланински релеф, докато корабът летеше ли, летеше, воден от неорганичните си сетива.

Накрая се приземиха.

Фолкейн остана отпуснат на мястото си, доволен от простицкия факт, че продължава да диша.

— Изключи полетата — каза той и се освободи от коланите. Преминаването към естествената гравитация на планетата почти не се усети — отклонението от земното притегляне беше в границите на петте процента, а Фолкейн бе свикнал с къде по-големи разлики. Но тишината извънтя в ушите му. Той стана, разкърши се да прогони напрежението от мускулите, и чак тогава върна поглед към панорамните екрани.

Около кораба се простираше неравно, надупчено плато от тъмна скала. На север и изток се издигаха стръмни планини. Тази на север отстоеше на не повече от четири километра — скална стена, увенчана със зъбери и прошарена с бялото на глетчери. Звезди огряваха сцената, защото пътешествениците бяха минали под облаците, които се кълбяха зловредно на юг. Непознатите съзвездия грееха ярко, без да трепват, през мразовития въздух. Често ги засенчваха метеори — също като другите големи бездетни слънца, и Бета Крусис си водеше антураж от космически отломки. Сияния танцуваха величествено над скалите, а на североизток първите отблясъци на утрото прорязваха небето.

Фолкейн отчете данните от външните уреди. Атмосферата не беше годна за дишане — $\text{CO}^{[3]}$, $\text{CO}_2^{[4]}$, CH_4 , NH_4 , $\text{H}_2\text{S}^{[5]}$ и подобни. Имаше и малко кислород — отделен от водните молекули под въздействието на слънчевото лъчение и останал в атмосферата, след като по-лекият водород бе избягал в космоса, — все още несвързал се с другите елементи. Но беше твърде малко и при това студът бе ужасен — около минус седемдесет и пет градуса по Целзий. Положението със земята под тях беше още по-лошо — под минус двеста градуса. Тропичните райони се бяха затоплили малко повече. Но не можеш да сгрееш цял един свят от мъртвешки студ до стайна температура за няколко месеца — дори и с помощта на син гигант, — а и условията

винаги ще са различни на различните ширини по повърхността му. Нищо чудно, че времето бе изпаднало в истерия.

— По-добре да изляза — реши Фолкейн. Гласът му се снижи до шепот в мразовитата тишина.

— Мога и аз. — Чий Лан изглеждаше също толкова унила.

Мъжът поклати глава.

— Мислех, че сме се разбрали по този въпрос. Аз мога да нося повече екипировка и да свърша повече работа за ограниченото време, с което разполагаме. А и някой трябва да ми покрива гърба, в случай че се появят проблеми. Ти ще излезеш следващия път, когато ще използваме гравшейната за оглед на околността.

— Просто исках да си заплюя правото на външна мисия, преди да ме е пипнала клаустрофобията — сопна му се тя.

„Този стил на разговор по ни приляга.“ Ободрен, Фолкейн тръгна към шлюза. Скафандърът и екипировката го чакаха. Чий му помогна да се облече. Изчака декомпресията и прекрачи прага към един нов свят.

Или стар, по-скоро — но свят в състояние на прераждане, каквото звездите не бяха виждали досега.

Напълни дробовете си с рециклирания въздух с лек дъх на химикали и тръгна напред. Движенията му бяха малко тромави и от време на време се спъваше, заради дебелиите подметки, прикрепени към ботушите му. Но без тях щеше да бъде безпомощен. „Как да е“ можеше да изпомпва топлина от ядрените си генератори към приземителите си и да ги поддържа при температура, която металът им можеше да издържи. Но студените скали биха изсмукали за нула време телесната му топлина, дори през най-модерните обикновени космически ботуши. Стъпалата му биха измръзнали преди да е разбрал какво става. Даже и при допълнителната изолация, престоят му навън беше силно ограничен.

Макар че слънцето го ограничаваше още повече. Денят заякваше видимо — пустошта се изпълваше с жега и дълги сенки. Щитовете, вградени в скафандъра, му гарантираха около половин час под преките лъчи на Бета Крусис.

— Как е хавата? — Гласът на Чий прозвуча глухо в слушалките му през растящия пукот на статичното електричество.

— По хавайски. — Фолкейн откачи един брояч от раницата на гърба си и го задържа на метър от земята, после го задвижи бавно в

полукръг около себе си. Показанията отчетоха слаба радиоактивност. Повечето вероятно бе резултат от слънчевите ветрове през последното десетилетие, преди атмосферата да се сгъсти. (Не че незначителният ѝ озонен слой осигуряваше кой знае каква защита в момента.) Нямаше значение, хората и техните приятели щяха да си създадат тук собствени атоми. Фолкейн заби една сонда за неутронен анализ и продължи напред.

Това изглеждаше като интересна находка. Той отчупи парче за проба.

Слънцето се вдигна над хоризонта. Фотосоларната му маска потъмня почти до черно. Вихри запъшкаха по склоновете на планините и облаци пара се завъртяха в шеметен танц над глетчерите.

Фолкейн избра място за звуков анализ и се зае да нагласи необходимия триножник.

— По-добре не се мотай — обади се изкривеният глас на Чий. — Радиационният фон взе да се сгаднява.

— Знам, знам — каза Фолкейн. — Но целта е да получим някаква представа за подземните слоеве, нали така? — Комбинацията от блясъка и защитата срещу него възпрепятстваха зрението му и правеха деликатните операции по нагласянето на инструмента изключително трудни. Той изруга живописно, изплези език и се хвана на работа. Когато най-после пусна сондата в действие и тя предава информация обратно към кораба, капацитетът на щитовете му приближаваше горната си граница.

Тръгна да се връща. Корабът му се стори неочаквано малък, кацнал под онези върхове вдясно. Бета Крусис пращаше гореща вълна след гореща вълна по гърба му, пробивайки си път през отражателната боя и охлаждащата система. Потта попи в бельото му и го блъсна в ноздрите. В същото време студ се прокрадна в ботушите му, докато не го заболяха и ноктите на краката. Той се стегна мислено под тежестта на скафандъра и екипировката и продължи напред, полутичайки, полувлачейки се.

Един писък пришпори погледа му встрани. Видя взрива на билото — като бял фонтан. Секунда по-късно придружаващият го гръм изкънтя в шлема му и земният трус го събори на колене. Той се изправи със залитане и понечи да хукне напред. Пороят — отчасти

течен, отчасти лавина от камъни — изрева и се втурна по петите му. Настигна го на половината път до кораба.

[1] *Изотоп* — форма на химически елемент, която има същия брой протони в ядрото или същото атомно число, но има различен брой неутрони или различно атомно тегло. Съществуват 285 изотопа на познатите осемдесет и един стабилни елемента, както и над осемстотин радиоактивни изотопи. Изотопите на даден елемент притежават почти идентични качества. — Б.пр. ↑

[2] *Алbedo* — съотношението между светлината, отразявана от една планета или сателит и тази, приемана от нея. — Б.пр. ↑

[3] CO — въглероден окис — безцветен отровен газ без мирис, гори с бледосин пламък. — Б.пр. ↑

[4] CO_2 — въглероден диоксид — безцветен, незапалим газ без мирис, който присъства в земната атмосфера и се образува при дишане. — Б.пр. ↑

[5] H_2S — водороден сулфид — безцветен, запалим, отровен газ с мирис на развалени яйца. — Б.пр. ↑

13.

Рефлексът го накара да се хвърли на земята и да се свие на кълбо, секунда преди свлачището да го застигне. После потъна в мрак и басов тътен, подхвърлян насам-натам, още един предмет сред хаоса от камъни и ледени парчета, които се блъскаха в скафандъра му.

Ударите го застигаха през метала и подплатата. Главата му се блъскаше в шлема. Един път, втори път, десети път, докато съзнанието му изтъня до невидима нишка.

Пороят забави скоростта си и спря. Фолкейн смътно осъзна, че е погребан под лавината. Коленете му все още бяха свити до корема, ръцете — върху лицевата маска. Измърмори нещо на болката, която пулсираше из вените му, и направи опит да се размърда. Невъзможно. Врълхлетя го ужас. Изкрещя и се помъчи отново. Нямаше смисъл. Плътната маса около него го държеше в капана на ембрионалната му поза.

Започна да замръзва. Излъчването не е ефективен процес. За разлика от отвеждането, особено когато материята около теб изсмуква всяка калория топлина. Затоплящата система на скафандъра му бе изчерпала мощността си още преди той да дойде в съзнание. Не можеше да се движи, така че да поддържа топлината си чрез физическо усилие. Опита да се свърже по радиото, но изглежда и то се бе повредило. Тишина изпълваше черепа му, тъмнина — зора му, студ — тялото му.

Мисълта се процеди капка по капка: „Безпомощен съм. И едно шибано нещо няма в целия континуум, което да мога да направя, за да се спася. Отвратително чувство.“

Бунтът: „Поне мозъкът си е мой. Мога да се измъкна оттук с мисълта си, да съживя спомените си, като свободен човек.“ Но нищо не му идваше наум, освен мрак, неподвижност и студ.

Стисна челюсти, за да укроти тракащите си зъби и се улови с магарешки инат за твърдото си решение да не се поддаде отново на паниката.

Лежеше така, само искрица живот мъждукаше някъде в мозъка му, когато глетчерната маса край него се стопи в пара. Изпружи се глуповато сред мъгла и изпаряваща се течност. Бета Крусис изгори мъглите и впи зъби в скафандъра му. Другаде лавината възвираше по повърхността на долината с по-нормални темпове. Но „Как да е“ кръжеше над главата му, бавно, разгънал във ветрило слаб енергиен лъч, който шеташе из снеговете. Когато скенерите му уловиха Фолкейн, един теглещ лъч протегна пръсти към него. Грабна го, прибра го през един от товарните шлюзове и го стовари на пода в командната зала, оставяйки го на сквернословните грижи на Чий Лан.

След няколко часа той седеше на койката си, гребеше от една паница със супа и я гледаше с ясен поглед.

— Вече съм добре — заяви Фолкейн. — Нека поспя малко и ще съм си същия като преди.

— Това желателно ли е? — изсумтя синтиянката. — Ако аз бях толкова кухоглава, че да изляза на опасен терен без гравитационен колан, който да ме вдигне при нужда, щях да поискам да ми подменят чарковете с по-нов модел.

Фолкейн се засмя.

— И ти не го предложи — каза той. — Ако го бях взел, щеше да е за сметка на част от екипировката. Какво стана всъщност?

— Ами... от онова, което двете с Тъпичка успяхме да възстановим, излиза, че глетчерът не е бил замръзнала вода. А сух лед в по-голямата си част — твърд въглероден диоксид — смесен с някои други газове. Температурата най-накрая е стигнала до точката на сублимация^[1] или една идея по-горе. Но изпаряването трябва да се подхранва с топлина. Този район се охлажда много бързо след залез-слънце, а денят продължава само няколко часа. Освен това подозирам, че по-летливите компоненти са крадели топлина от основната замръзнала маса. В резултат се е стигнало до нестабилно равновесие. Което се разпадна, точно когато ти беше навън. Колко типично за съдбата! Огромна част от ледената маса е сублимираше експлозивно и е отделила останалото от склона на планината. Ако само се бяхме сетили да проверим отражателните спектри и данните от термоелементите...

— Но не се сетихме — прекъсна я Фолкейн, — и аз за пръв път не се чувствам прекалено виновен. Не можем да мислим за всичко. Никой не може. Обречени сме да научаваме повечето неща по принципа на опита и грешката.

— Като за предпочитане е някой да ни пази гърба и да ни спасява задника, когато се разхвърчат лайна.

— Тъхъ. Би трябвало да водим след себе си цяла изследователска флота. Но при настоящите обстоятелства не водим и точка по въпроса. — Фолкейн се изкиска. — Ако не друго, поне си затвърдих мнението как трябва да се нарича тази планета. Сатана.

— Което означава?

— Врагът на божественото, източникът на всемирното зло според една от нашите земни религии.

— Но за всяко разумно същество е ясно, че самото божествено е... О, добре, забрави. Мислех, че вие, хората, сте изчерпали запаса си от митологични наименования за нови планети. Няма начин вече да не сте кръстили някоя Сатана.

— Ммм, не помня такова нещо. Има Луцифер, разбира се, и Ариман, и Локи, и... Както и да е, оригиналният Сатана управлява подземен свят от огън, освен на местата, където е замръзнал, и се забавлява, като измисля наказания за подлите души. Подходящо, не мислиш ли?

— Ако е като някои от другите антибогове, които съм срещала — отговори Чий, — значи може да те направи богат, но накрая винаги разбираш, че не е било добра идея да сключваш сделка с него.

Фолкейн вдигна рамене.

— Ще видим. Къде се намираме в момента?

— Кръжим над тъмната страна, отчитаме уредите и правим снимки. Не виждам смисъл да се мотаем. Всички показания, до които сме се добрали, и всяка екстраполяция, която можем да извършим, доказват, че както вървят нещата, Ван Рийн ще остане доволен до най-затлачените нишички на алчното си сърце. Тоест, цялата криосфера ще се втечни и след десетина години условията ще бъдат подходящи за започване на производство. Междувременно, обаче, положението става все по-опасно.

Сякаш в потвърждение на думите ѝ, корабът залитна и връхлетяният му от вятъра корпус зазвънтя. След минута-две излязоха

от бурята. Но Фолкейн се замисли що ли за буря беше това, за да разтърси толкова силно един кораб с термоядрена тяга, контрол над гравитацията, екраниращи щитове, сензорно насочване и компютърно управление, който е способен да прекосява междузвездни пространства и да влиза в бой с цели флотилии.

— Съгласен съм — каза той. — Ще съберем колкото можем повече данни, безопасно, през... ами, през следващите двацет и четири часа — и после хайде към къщи. Нека някой друг извърши детайлното проучване по-късно. И без това ще ни трябва бойна група, за да защитава претенциите ни над обекта.

— Колкото по-скоро Стария Ник научи, че си заслужава да изпрати въпросната група, толкова по-добре. — Чий размаха опашка. — Ако врагът вече си е забил колчетата, когато момчетата пристигнат, всички ще си имаме неприятности.

— Не се притеснявай — успокои я Фолкейн. — Нашите високопоставени съперници едва ли живеят наблизко, като се има предвид, че още и един изследователски кораб не са изпратили.

— Сигурен ли си, че изследователската им експедиция не е дошла и не си е отишла, докато ние бяхме на път? — бавно попита Чий.

— В такъв случай още щяха да се мотаят наоколо. Ние пътувахме две седмици и още толкова работихме тук. Тръгваме си рано, защото две същества в един кораб могат да свършат само толкова — а не защото сме научили всичко, което бихме искали да научим — и защото отчитаме фактора време. Другите, нямайки причина да подозират, че сме се набъркали в играта им, би следвало да са планирали едно по-спокойно и подробно изследване. — Фолкейн се почеса по брадичката. Четината го подсети, че е закъснял да си вземе дозата антибрадат ензим. — Разбира се — продължи той, — изследователите им може да са били тук, да са засекли пристигането ни и да са хукнали да викат татенцето. Кое то може да е тръгнало за насам и да си носи голяма тояжка. — Той повиши глас и попита на шега: — Да мяркаш някакви космически кораби наоколо, Тъпичка?

— Не — отвърна компютърът.

— Хубаво. — Фолкейн се облегна обратно на възглавниците си. Корабът беше съоръжен с уреди, които засичаха квазимоментните „вълни“, разливащи се в радиус из космоса около оперираща

хипертяга, с обхват почти до теоретичната граница от една светлинна година. — Не бях и очаквал...

— Детекторите ми са изключени — поясни Тъпичка.

Фолкейн подскочи като ужилен. Супата се плисна от паницата му и заля Чий Лан, която изхвърча с врясък.

— *Какво?* — извика той.

— Точно преди да навлезем в орбита, вие ме инструктирахте да пренасоча всички детектори към опасности откъм планетата — напомни му Тъпичка. — От това следваше, че възможностите на компютъра не бива да бъдат раздвоявани със следене на уредите, насочени към междувездното пространство.

— Юда в реактор — изпъшка Фолкейн. — Мислех, че си станала малко по-самостоятелна. Какво са ти направили ония инженери от Луна с готварски книги в ръце, докато те проверявах?

Чий се отърси, съвсем като куче, пръскайки супа около себе си.

— *Я-т'ин-чай-урх* — изстреля тя, което не се поддаваше на превод. — Включи проклетите детектори!

За миг тишината зажува на фона на писъците отвън. Вещите, с които бе претърпана каютата на Фолкейн — картини, книги, записвач, ролки и телеекран, открянат гардероб, натъпкан с елегантни дрехи, няколко сувенира и любими оръжия, бюро, отрупано с писма, на които още не беше отговорил, — станаха дребни, но крехки и скъпи. Човекът и синтиянката се сгушиха несъзнателно един в друг и зъбките ѝ проблеснаха в лакътната сгъвка на дясната му ръка.

Думите на машината ги удариха като лавина от камъни:

— Двайсет и три ясни източника на пулсации се наблюдават в посока към Компас^[2].

Фолкейн изправи гръб и застина. Мислите се затълпиха в главата му: „В този район не живее никой, когото да познаваме. Сигурно са тръгнали насам. Няма как да сме сигурни за направлението им и разстоянието помежду ни, освен ако не офейкаме някъде на сигурно и оттам не изчислим триангулацията, или не останем да чакаме тук и не видим какво ще направят. Но нима има някакво съмнение, че те са Врагът?“

Сякаш през дълбока бездна, до него достигна шепотът на Чий:

— Двайсет... и три шибани... източника. Та това е цял отряд за бързо реагиране! Освен ако... Можеш ли да направиш някаква оценка?

— Коефициентът сигнал към шум предполага, че се намират на около половин светлинна година — заговори компютърът с глас, който не беше по-изразителен от когато и да било преди. — Времето темпо на промяна говори за по-висока псевдоскорост, отколкото един главен корабен инженер би сметнал за разумна при приближаване към звезда като Бета Крусис, която е заобиколена от необичайно количество газове и твърда материя. Съотношението между амплитудите на отделните сигнали изглежда потвърждава хипотезата за флотилия, организирана около един доста голям кораб, приблизително с мащаба на боен кораб на Лигата, три леки крайцера или подобни на тях единици, и деветнайсет по-малки и по-бързи кораби. Но всички тези заключения са хипотетични, разбира се, основани на предположението, че наистина се касае за бойна сила и че тя наистина идва към нас. Дори и при този клас хипотези, вероятната грешка в информацията понастоящем е твърде голяма, за да ни послужи за достоверна оценка на ситуацията.

— Ако вземем да я чакаме тая оценка — изръмжа гърлено Чий, — ще се окажем достоверно мъртви. Ще повярвам, че това *не* е бойна флотилия, изпратена от нашите самозвани врагове със заповед да размажат всеки, който им се изпречи на пътя, когато командирът им ни покани на чай. — Тя се дръпна от Фолкейн, клекна пред него на одеялото с настръхнала опашка и очи като нефритени лампи. — Е, какво ще правим сега?

Човекът си пое дълбоко дъх. Усети как влажният студ се отдръпва от дланите му, как сърцето в гърдите му се връща към нормалния си бавен ритъм и как военният офицер поема командването над душата му.

— Не можем да останем на Сатана, нито в околностите — заяви той. — Ако не друго, ще засекат двигателите ни с неутринодетекторите си и ще ни издухат. Можем да избягаме при обикновен гравитационен режим, да влезем в орбита по-близо до слънцето и да се надяваме, че излъчването му ще ни скрие, докато се махнат. Но и това няма да ни свърши работа. Те едва ли ще си тръгнат, преди да сме получили смъртоносна доза кумулативна радиация... ако въобще имат намерение да си тръгват. От друга страна, бихме могли да се оттеглим в много голяма орбита около Бета. Минималното излъчване на двигателите ни ще може да бъде засечено на слабия радиационен фон, но ще ни остане

да се молим на никой да не му хрумне да насочи уредите си в нашата посока. И тази идея не ми допада. Ще заседаем тук за неопределено време, без никакъв шанс да изпратим съобщение у дома.

— Бихме могли да изпратим доклада си в капсула, нали? Имаме цели четири на борда — размишляваше на глас Чий. — Не, реално разполагаме с две, защото ще трябва да вземем капацитаторите на другите, ако искаме тези две да имат достатъчно енергия, за да стигнат до Сол — или до някое друго място, откъдето съобщението да бъде препредадено към Сол. Както и да е, имаме две капсули.

Фолкейн поклати глава.

— Много са бавни. Ще ги засекаат...

— Те нямат голямо излъчване. Не е като да са с ядрени генератори.

— Всеки детектор от флотски тип е способен да засече капсула в режим на хипертяга в много по-голям радиус от този, който ние можем да си позволим, Чий. А това чудо е само една тръба, в името на Юда, с най-елементарен двигател и робопилот, чиито възможности се ограничават с това да закара криво-ляво капсулата там, където е програмиран да я закара, и да извика: „Ей ме, тук съм, елате ме вземете“ по радиото си в края на пътуването. Не, всеки преследвач може да го вземе на мушката си и или да взриви капсулата, или да я прибере на борда си.

Синтиянката поотпусна малко мускули. След като веднъж асимилира факта, че са попаднали в кризисна ситуация, поведението ѝ започна да придобива хладната рационалност на това на хермесианеца.

— Да разбирам ли, че според теб трябва сами да се спасяваме? — попита тя. — Не е лоша идея, стига някой от тези кораби да не може да ни надбяга.

— Ние сме доста бързи — каза той.

— Някои модели бойни кораби са по-бързи. Мястото, което ние използваме за товарни помещения, те го пълнят с генератори и осцилатори.

— Знам. Не е сигурно какъв ще е резултатът от състезанието. Виж, обаче. — Фолкейн се наведе напред, със стиснати върху коленете юмруци. — Дали нашите крака са по-дълги от техните или обратното, една преднина от половин светлинна година едва ли ще бъде от значение, като знаем, че ни чакат още двеста. Няма да увеличим много

риска, като отидем да ги посрещнем. А може пък да научим нещо или да ни се отвори възможност да направим нещо, или... и аз не знам. Картите са раздадени и трябва да си изиграем ръцете. Най-важното, обаче, е следното. Ако потеглим с хипертяга, оставяйки мощна „вълна“ след себе си, ще прикрием изстрелването на миниатюрната капсула куриер. Тя ще е излязла от обсега на засичане, преди някой да е успял да отдели излъчването ѝ от нашето... особено ако сме тръгнали право срещу въпросния някой. Така че каквото и да се случи с нас, ще сме пратили информацията вкъщи. Поне с това ще сме натрили носа на врага!

Чий го гледа известно време, докато мълчанието не се проточи, и накрая измърмори:

— Подозирам, че това е гласът на чувствата ти. Но днес те звучат разумно.

— Започни подготовка за акция — отсече Фолкейн. Преметна краката си на пода и се изправи. Зави му се свят. Облегна се на преградната стена, докато усещането отmine. Изтощението беше лукс, който не можеше да си позволи. Ще вземе една таблетка стимулант и ще си плати метаболитната цена по-късно, в случай че оцелее.

Думите на Чий се шляеха лениво в нишите на мозъка му. „Без съмнение е права. Води ме гневът заради онова, което ми причиниха.“ Нервите му се изопнаха. Той си пое дълбоко дъх. „Или е от страх... че може пак да ми го направят?“

„По-скоро ще умра. И ще взема някои от тях с мен на... на Сатана!“

[1] *Сублимация* — химически процес, при който твърдо вещество преминава в газообразно, без да се втечни предварително и обратното. — Б.пр. ↑

[2] *Компас* (астрон.) — малко южно съзвездие между Триъгълник и Кентавър. — Б.пр. ↑

14.

Звезди блещукаха в призматичните си цветове и удивителна безбройност, Бета Крусис — само малко по-ярка сред тях. Млечният път се разливаше през кристален мрак. Виждаха се и далечните студени водовъртежи на няколко сестрински галактики, когато корабът на Лигата влезе в контакт с чужденците.

Фолкейн седеше на мостика, обграден от панорамни екрани и мърморенето на машините. Чий Лан бе на кърмата, в огневия център. Всеки от тях можеше да се намира в която и да е точка на кораба, без това да се отрази на получената от компютъра информация и на заповедите, които издава. Бяха се разделили просто като предпазна мярка в случай на нападение и ги дележа само няколко преградни стени, пронизани от електронни паяжини, по които данните се движеха със скоростта на светлината. Но самотата все повече притискаше Фолкейн. Униформата, която носеше под скафандъра си вместо обичайния комбинезон, беше по-скоро израз на предизвикателство, отколкото на дипломатически церемониал.

Взираше се през шлема си, който все още бе отворен, ту към екраните, ту към уредите. Организмът му от плът и кръв не можеше да възприеме и взаимосвърже огромното количество постъпваща информация така, както го правеше компютърът. Но едно опитно око бе в състояние да възприеме общата картина.

„Как да е“ бе навлязъл в завой, който скоро щеше да пресече пътя на един от съпровождащите кораби на флотилията. Със сигурност го бяха засекли, още в момента, когато премина в режим на хипертяга. Но нито един от противниковите кораби не беше променил курса или безразсъдната си псевдоскорост. Вместо това, си продължаваха като преди, в сбит строй, какъвто никой земен адмирал не би си позволил.

Сякаш чуждият командир не желаше да даде на подчинените си и най-малката свобода на действие. Цялата група се движеше заедно, като чук, устремен към целта.

Фолкейн облиза устни. Потта го гъделичкаше по ребрата.

— Проклятие — каза той, — не искат ли да си поприказваме? Да разберат кои сме, ако не друго?

Не беше задължително, разбира се. Можеха просто да оставят „Как да е“ да мине помежду им. Или може да разчитат на бързо фазово съответствие и нападение — веднага щом им кацнат на мушката, — толкова бързо, че шансът на „Как да е“ да промени фазата на собствените си квантови осцилатори, ставайки прозрачен за всичко, което метнат по него, ще е почти нищожен.

— Може да не са разчели правилно сигнала ни — предположи Чий Лан. Гласът ѝ по интеркома накара Фолкейн да си я представи — малка, космата и смъртоносна... Да, тя щеше да настоява да управлява ръчно едно от оръжията, ако се разразеше битка...

— Знаят достатъчно за нас, за да внедрят шпиони на собствената ни територия. Така че знаят и стандартните ни кодове — сопна ѝ се Фолкейн. — Свирни им още веднъж, Тъпичка.

Екраните с панорамен изглед затрепкаха от слабите промени в хиперскоростта, причинени от външния предавател, който модулираше мощностни вибрации, за да излъчи точките и тиретата^[1]. Тази система беше сравнително нова и доста неошлайфана (Фолкейн още помнеше как, в самото начало на кариерата си, му се бе налагало да изключва и включва самите двигатели на кораба, за да предаде необходимото съобщение), но този път текстът бе съвсем прост. „Спешно. Премини към нормален режим и се пригответи за радиокомуникация на стандартна вълна.“

— Няма отговор — обяви след минута компютърът.

— Спри предаването — нареди Фолкейн. — Чий, сецаш ли се за някакъв мотив, който да обясни поведението им?

— Мога да се сетя за повече от едно различни обяснения — каза синтиянката. — Точно в това е проблемът.

— Тъ, да. Особено, когато нито едно от тях няма шанс да се окаже вярното. Начинът на мислене на една култура не е съвсем същия с този на друга. Макар да смятах, че всяка цивилизация, способна да лети в космоса, по необходимост трябва... Няма значение. Те очевидно няма да отклонят някой от корабите си за сладки приказки. Така че предлагам да не се навираме в евентуален капан. Промяна в курса, Тъпичка. Поеми в успореден на техния курс.

Двигателите изреваха. Звездите се завъртяха върху екраните. После корабът се стабилизира. Фолкейн насочи погледа си към незнайните чужденци. Те прекосяваха забуленото величие на Стрелец...

— Може да научим нещичко, като анализираме „вълната“, която оставят след себе си. Вече сме достатъчно близо, за да им вземем мерките — отбеляза той. — Но едва ли ще посмеем да ги последваме досама Сатана.

— На мен не ми харесва компанията им, независимо от разстоянието — промърмори Чий. — Пътуват прекалено бързо за квартал като този.

Фолкейн посегна към лулата, която бе оставил на масата. Беше изгаснала. Изнесе цяло представление, докато я запали отново. Димът го захвапа любовно и успокоително по езика и ноздрите.

— Ние сме в по-голяма безопасност от тях — каза той. — Знаем повече за района, защото прекарахме известно време тук. Например, картографирахме няколко астероидни орбити, помниш ли?

— Значи не смяташ, че са изпратили разузнавателен кораб като нашия, който е бил тук преди ние да пристигнем?

— Не. Това би означавало, че родното им слънце — или най-малкото някакъв голям външен пост на владенията им — е наблизо, в космически измерения, разбира се. Е, районът около Бета Крусис може и да не е подробно изучен, но няколко експедиции са идвали насам, като тази от Леминкайнен. А изследователите винаги са нащрек за следи от цивилизации, овладели ядрената енергия. Сигурен съм, че все някой и някога щеше да е засякъл излъчванията на неутрино от подобна планета в рамките на петдесет светлинни години оттук. Вярно, възможно е тези ядрени генератори да не са били построени преди петдесет години и неутрините още да не са били пристигнали. Но от друга страна, кораби са пътували и отвъд тази звезда. В крайна сметка, всичко говори в полза на хипотезата, че тези типове идват от доста далече. Корабът пратеник от Луна сигурно едва е смогнал да ги уведоми за съществуването на скитничката.

— И те моментално са пратили цяла флотилия — без никакво предварително проучване, — която лети главоломно към целта, сякаш е в открития космос с по един водороден атом на кубически сантиметър... и без дори да се опита да разбере кои сме ние? *Ки-йао!*

Фолкейн се ухили нервно и за кратко.

— Ако един синтиянец каже, че дадено действие е твърде импулсивно, то, моята очукана светиня ми е свидетел, значи наистина е такава.

— Но същите тези същества — ако приемем, че са същите — са организирали „Серендипити“... една от най-мащабните и най-изискващите търпение операции, за която съм чувала някога.

— Съществуват паралели в човешката история, ако не и във вашата. А, въ, хора — повече или по-малко хора — играеха основни роли в нашия случай...

Компютърът обяви:

— Приемам позивни на хиперкод.

Екранът затрептя в последователност, която Фолкейн разчете моментално: „Молбата за разговор приета. Имате съгласие. Предлагам срещата да се състои на десет астрономически единици от тук, от разстояние петстотин километра.“

Фолкейн не губи време да информира Чий — това щеше да го свърши корабът, — нито изрази с вик удивлението си, дори не го почувства, освен за част от секундата. Твърде много работа го чакаше. Заповедите заваляха отсечено: предай, че сме съгласни. Изчисли необходимия курс. Бъди нащрек за евентуално коварство, било то от страна на кораба, който ще спре да си приказваме, било от останалата флотилия, която може да ни излезе зад гърба при хипертяга.

— Цялата група остава в пакет — прекъсна го Тъпичка. — Очевидно всички ще дойдат на срещата.

— Какво? — задави се той. — Но това е абсурдно.

— Не е — гласът на Чий прозвуча глухо. — Ако всичките двайсет и три стрелят по нас, мъртви сме.

— А може би не. — Фолкейн стисна още по-силно лулата между зъбите си. — Или пък ще се окажат почтени. След трийсет секунди ще знаем.

Корабите изключиха квантовите си осцилатори и блеснаха в относителното състояние на материя-енергия. После дойде ред на обичайния период на трескаво изчислена и приложена тяга, докато кинетичните скорости се изравнят. Фолкейн остави Тъпичка да се

погрижи за това, а Чий да стои в готовност край отбранителните системи. Той се съсредоточи върху едно — да научи колкото е възможно повече за чужденците.

Което не беше много. Всеки скенер може да улови един кораб и да увеличи изображението му, но подробностите се губеха при тези слабо осветени разстояния. А именно подробностите бяха от значение — природните закони не позволяваха фундаментални различия в общата форма на космическите кораби.

Онова, което видя, бе, че деветнадесетте разрушителя или ескортиращи преследвача, или както там искате ги наречете, бяха с обтекаема форма за спускане в атмосфера. Само дето бяха изключително обтекаеми — три пъти по-дълги от собствения му кораб, без да са видимо по-широки. Приличаха на застинали змиорки. Крайцерите напомняха повече на акули, с мрачни перкоподобни изпъкнали конструкции, които навярно представляваха измервателни или контролни кулички. Бойният кораб имаше общата форма на сфероид, но тя се губеше сред безбройните метални кули, бункери, дерик-кранове и платформи, които покриваха корпуса.

Човек можеше и да прибегне до флотския речник за корабите отсреща, макар че нито един от тях не съвпаднаше напълно със съответните класове кораби, използвани от Лигата. Тези тук гъмжаха от оръдия, торпедни установки, енергийни прожектори. Буквално приличаха на таралежи. Никога преди Фолкейн не беше срещал кораби с такова тежко въоръжение. При машинариите и муниционните складове, които следваха от това... оставаше ли въобще място за екипажа?

Уредите го информираха, че тези отсреща използват силово екраниране, радари, термоядрен синтез и така нататък. Което не беше изненадващо. За разлика от необичайния, сбит строй. Ако очакват неприятности, защо не се разпръснат? Една-единствена петдесетмегатонна бойна глава да се взриви в центъра им и ще помете като нищо два-три от тях, а останалите ще напълни с радиация. Това може и да не извади от строя компютрите и другата им електронна апаратура — в зависимост дали използват или не такива неща като транзистори, — но би облъчило със смъртоносна доза голяма част от екипажа, а останалите би изпратило в болница.

Освен ако чужденците нямат нищо против рентгеновите лъчи и неутроните. Но в такъв случай не може да са протоплазмени^[2]. Със или без лекарствена терапия, органичната молекула може да издържи само определена доза лъчево облъчване, преди да се разруши. Освен ако не са измайсторили някакъв нечуван щит, който да екранира незаредените частици. Освен ако, освен ако, освен ако!

— Имаш ли връзка с някоя от техните машинарии? — попита Фолкейн.

— Не — отговори Тъпичка. — Те просто убиват скоростта, което трябваше да направят рано или късно, ако искат да влязат в орбита около Сатана. Задачата да изравним скоростите оставиха на нас.

— Арогантни копелета, а? — обади се Чий.

— С арсенал като техния, арогантността ти идва отвътре. — Фолкейн се настани удобно в стола си. — Тяхната игричка и ние можем да я играем. Задръж малко с мазера. Нека те ни се обадят. — Той се зачуди дали лулата му изглежда глупаво, стърчаща от отворен астронавтски шлем. Да върви по дяволите. Имаше нужда да попуши. А една бира можеше да му дойде още по-добре. От напрежението да се чуди дали оръжията им няма да отприщят огъня си по него устата му пресъхваше.

Един енергиен залп щеше да ги удари, преди дори да са го засекли приборите им. Можеше и да не премине през бронята на корпуса, преди „Как да е“ да е включил на хипертяга и да е офейкал. Това би зависело от най-разнообразни неизвестни величини, като мощта му и къде точно ще удари. „Но ако чужденците искат да ни убият, защо им е тази среща? Могат да ни връхлетят, навярно не с основните си кораби, но онези разрушители изглеждат бързи. А ние не можем да се скрием от деветнайсет различни врагове, всеки от които се опитва да ни влезе във фазата, не за дълго поне.“

„Но ако искат да говорим, защо не откликнаха на поканата ни по-рано?“

Сякаш прочела мислите на приятеля си, Чий Лан каза:

— Имам една идея, която може да обясни отчасти поведението им, Дейв. Да предположим, че са дяволски импулсивни. Разбрали са за Сатана и са изпратили бойна група да грабне планетата. А въпросното заграбване вероятно ще се проведе на чужд терен. Не знаем доколко силни са връзките помежду им. И няма как да са научили, че

прикритието на „Серендипити“ е провалено. Нито могат да са сигурни, че не е. При обстоятелства като тези повечето разумни същества биха действали предпазливо. Биха изпратили кораб, който да проучи обстановката и да докладва, преди да вземат каквото и да било генерално решение. За разлика от тези същества, обаче. Те тръгват с рогата напред, готови да издухат всичко по пътя си или да загинат геройски. И ето че някой наистина ги чака — ние, един малък кораб, който нахално им се навира под носа и настоява за среща. Ти или аз бихме се запитали дали няма и други кораби, по-големи, които чакат в засада близо до Сатана. Първата ни мисъл би била да говорим с противника. Но те не реагират по този начин. Те си продължават напред. Ние или сме сами и лесно могат да ни разпердушинят, или си имаме компания и предстои битка. Възможността за отстъпление или преговори въобще не стои на дневен ред. Нито отклоняват някой от корабите си към нас. В края на краищата, нали и без това сме тръгнали право към тях? Сами им се поднасяме на тепсия. Е, ние обаче ги преметнахме и поехме по успореден курс. И те решиха, че ще е по-добре да чуят какво имаме да им кажем или, най-малкото, че нищо не им пречи да го направят. Може би им е хрумнало, че е възможно да се измъкнем и да уведомим Земята въпреки всичко. От което следва, че ще им се наложи да отклонят един или повече разрушители, които да ни догонят. А строят им показва, че по някаква причина намират това за нежелателно. Накратко, свидетели сме на още едно светкавично решение.

— Звучи ми направо налудничаво — възрази Фолкейн.

— На теб, но не и на мен. Синтиянциите не са толкова консервативни като хората. Признавам, че моят народ — моето собствено общество — е по принцип предпазливо. Ала познавам и други култури на моята планета, за които импулсивните действия, родени в пристъп на гняв, са нещо нормално.

— Но тези култури са технологично примитивни, Чий. Нали? По дяволите, една атомна цивилизация не може да съществува на подобен принцип. Ще се сгромоляса за нула време. Дори и Стария Ник не притежава абсолютна власт в собствената си компания. Налага му се да работи със съветници, администрация, с хора от всякакъв вид и социално положение. Нормалната крива на разпространение гарантира

достатъчно на брой естествено предпазливи членове на обществото, които да дръпнат юздите на всеки потенциално безразсъден...

Фолкейн млъкна по средата на изречението. Централният приемник бе започнал да мига.

— Искат връзка — каза той. Коремните му мускули се стегнаха на топка. — Да ти включат ли един допълнителен екран да погледаш?

— Не — решително отговори Чий Лан. — Ще слушам, но не искам да си отклонявам вниманието от нашите и техните оръжия.

Мазеровите лъчи се включиха. Фолкейн изслуша доклада с половин ухо: „Излъчват от бойния кораб“. Останалите му сетива се концентрираха върху образа, който се появи пред него.

Човек! Лулата едва не падна от устата му. Мъж — слаб, с прошарена коса, безизразни очи, облечен в сив безформен комбинезон... „Трябваше да се досетя. Трябваше да бъда подготвен.“ Виждаше се и малка част от помещението — табло с уреди, с очевидно чуждоземна направа, блестеше под лъчите на силна бяла светлина.

Фолкейн преглътна.

— Здравсти, Хю Латимър — тихо и любезно поздрави той.

— Не сме се срещали — отговори другият на безизразен англик със силен акцент.

— Не. Но кой друг може да си?

— Вие кой сте?

Мозъкът на Фолкейн завря. Името му представляваше обърната с лицето надолу карта в напечена игра на покер. И той нямаше намерение да я разкрива пред врага.

— Себастиан Тоумс^[3] — отвърна. Не можеше да претендира за авторски права над името, но Латимър едва ли бе попадал на оригиналния източник. По някаква незнайна случайност тези книги се бяха озовали в библиотеката на херцог Робърт и бяха попаднали пред погледа на едно любопитно момче, което чрез тях бе открило, че на древните езици са писани и други неща, освен класически трактати. — Майстор търговец и капитан от Полесотехническата лига. — Рангът му не би трябвало да навреди, а можеше и да помогне малко. — Ти ли командваш флотилията?

— Не.

— В такъв случай бих искал да разговарям с който там ви командва.

— Така и ще бъде — кимна мрачно Хю Латимър. — По негова заповед.

Фолкейн успя да се сдържи.

— Ами, свържи го.

— Вие не разбирате — каза другият. Гласът му си оставаше все така безизразен, но очите му святкаха от изпитото, силно почерняло лице. — Гахуд иска да дойдете тук.

Лулата се скърши между зъбите на Фолкейн. Той я захвърли и възкликна:

— А бе ти в друга вселена ли живееш? Да не би да очакваш да... — Той се овладя. — Имам някои предложения за вашия командир, но засега ще се въздържа, защото не знам дали анатомията му е подходяща за изпълнението им. Само го попитай дали смята, че е разумно за мен, или за когото и да било от екипажа ми, да се оставим на милостта му по този начин.

Дали не съзря намек за уплаха да пробягва по каменните черти на Латимър?

— Вече ми бяха дадени нареждания. Какво ще спечелите, ако сега се върна, предам думите ви и ме накажат? — Той се поколеба. — Мисля, че имате две възможности за избор. Можете да откажете. В този случай според мен Гахуд ще даде заповед за стрелба по кораба ви. Може да избягате, а може и да не успеете — това изглежда не го вълнува особено. От друга страна, можете да дойдете тук. Той е заинтригуван от възможността да се срещне с... с див човек. Може би ще постигнете някакъв успех. Не знам. Двамата с вас може да уговорим предварително такива условия, които ще ви гарантират безопасно завръщане на вашия кораб. Но не трябва да се бавим много, в противен случай той ще изгуби търпение. Ще се ядоса. — Вече нямаше съмнение, че го е страх. — А тогава всичко е възможно.

[1] Става въпрос за Морзовата азбука. — Б.пр. ↑

[2] *Протоплазма* — бистра, безцветна, полутечна сложна по състав субстанция, която се смята за физическата основа на живота, притежаваща способността да расте, да се размножава и т.н. — Б.пр. ↑

[3] *Себастиан Тоумс* — герой от романа на Александър Дюма „Граф Монте Кристо“. — Б.пр. ↑

15.

Опасността да се приближиш до врага беше очевидна. Не само енергиен лъч, но и обикновен снаряд можеше да те удари, преди да си реагирал адекватно. Все пак, опасността бе взаимна. „Как да е“ може и да беше комар в сравнение с бойния кораб, но жилото му бе също толкова остро. На Фолкейн не му се нравеше мисълта да се отдалечи на петстотин километра от него. Беше ужасен, когато Латимър настоя на своето.

— Не забравяйте, че съм посветил живота си да науча колкото се може повече за Техническата цивилизация — каза той. — Познавам възможностите на кораб като вашия. Освен различните видове леко въоръжение и няколкото картечници за близък бой, разполагате с четири тежки снарядни оръдия и четири ядрени торпеда. От близко разстояние подобно въоръжение ни прави почти равни по огнева мощ. Ако се стигне до конфронтация, ние без съмнение ще ви унищожим, но може да пострадат и някои от нашите кораби.

— Ако моят екипаж е прекалено далеч, за да ви удари, какво би ви попречило да ме вземете в плен? — възрази Фолкейн.

— Нищо — отговори Латимър, — освен липсата на мотив. Мисля, че Гахуд просто иска да ви разпита и вероятно да изпрати по вас съобщение, което да предадете на господарите си. Ако се забавите обаче, той ще изгуби търпение и ще нареди да ви унищожат.

— Добре! — дрезгаво изрече Фолкейн. — Ще дойда възможно най-бързо. Ако до един час след началото на срещата не се свържа с екипажа си, това ще е знак, че сте играли нечестно и ще бъдат предприети съответните действия. В такъв случай ви очаква доста неприятна изненада. — Той прекъсна връзката и продължи да стои неподвижно, стиснал облегалките на креслото, за да укроти ледените тръпки, които лазеха по гръбнака му.

Чий Лан се приближи тихо, седна в краката му и вдигна очи.

— Не искаш да ходиш — отбеляза тя с необичайна кротост. — Страх те е, че пак ще те дрогират.

Фолкейн кимна рязко.

— Не можеш да си представиш какво е — промълви той през свито гърло.

— Мога аз да отида.

— Не. Капитанът съм аз. — Фолкейн се изправи. — Давай да се приготвяме.

— Ако не друго — добави Чий, — поне можем да направим така, че да не те заловят.

— Какво? Как?

— Разбира се, може да е с цената на живота ти. Но този страх си бил обучен да контролираш.

— О-ох — въздъхна Фолкейн. — Разбрах какво имаш предвид. — Той щракна с пръсти. Очите му засвяткаха. — Защо сам не се сетих?

И така, не след дълго Фолкейн тръгна.

Към скафандъра му беше прикрепен двигател, но това бе за всеки случай. Всъщност се придвижи с гравшейна. Беше спуснал гюрука и кабинката бе пълна с въздух, пак за всеки случай — ако шлемът му се пропука или нещо такова, нямаше да губи време да подготвя малката, олекотена шейна, за да напусне вражеския кораб. Но със или без атмосфера, той летеше в призрачна тишина и нищо, освен едва доловимото подръпване на ускорението, не придаваше реалност на полета му — чувстваше се като вещица, яхнала метла. Звездите бяха помътнели някъде извън полезрението му — прозаично изместени от светлинките върху командното табло, чийто зеленикав отблясък хипнотизираше ретините му. Въпреки това, звездите му липсваха. Стисна лоста за управление по-силно от необходимото и си заподсвирква за компания.

*О, калайджията тръгна да броди,
да броди надолу по пътя...*

Изглеждаше подходящо като за последна песен, която вероятно излизаше от устата му. Не му беше до тържествени химни. Всичко наоколо му — и най-вече огромният като планина кораб, който растеше пред него — бе повече от сериозно за всеки вкус.

Гласът на Латимър по радиото прекъсна неприличната му песничка.

— Лъч с вълна 158,6 мегахерца ще ви насочи към един от шлюзовете. Оставете шейната в камерата и ме чакайте там.

— Какво? — присмя му се Фолкейн. — Нямате намерение да ме всмучете на борда?

— Не разбирам.

— И няма как. Забрави. И без това не страдам от амбицията да се превръщам в саздърма. — Фолкейн включи приемателя и нагласи шейната да следва лъча. Когато наближи, се зае да направи снимки на кораба, оглеждаше внимателно приличните на крепости външни конструкции и складираше информацията в паметта си. Но част от мозъка му работеше на собствени обороти и се чудеше.

„Тоя Латимър определено не го оставят без работа. Държи се като помощник на Гахуд, каквото и да е този Гахуд. Но в същото време прилича на офицер за свръзка, на бордови инженер... на всичко!“

„Е, при достатъчно ниво на автоматизация, не ти трябва голям екипаж. Всестранно развитият ренесансов човек пак е на мода в последно време, заобиколен от батарея компютри, които да му вършат специализираната работа. Но все още има професии, с които машините не се справят добре. Липсва им необходимата мотивация, инициативност, организменият характер на истинското разумно същество. Ние — както и всички цивилизовани видове, с които се е срещал човекът — така и не успяхме да построим сто процента роботизиран кораб, който да изпълнява нещо повече от обикновени, рутинни задачи. А когато изследваш космоса, търгуваш или водиш война — всичко, което те поставя в непредвидими ситуации, — числеността на необходимия екипаж расте главоломно. Отчасти по чисто психологически причини, но и за да се изпълни самата мисия с цялата ѝ променлива сложност.“

„Да вземем нас с Чий, например — колко затруднения срещнахме поради факта, че сме само двама. Но това се дължеше на спешното ни излитане от Луна, фактор, с който на Гахуд не му се е налагало да се съобразява. Защо Латимър е единственото същество от цялата армада насреща, с което разговарям?“

Параболата на полета доведе Фолкейн близо до един от крайцерите. Повече от всякога го порази изобилното му въоръжение. А

и онези перкоподобни кулички бяха по-тънки, отколкото си ги бе представял. Бяха идеални за монтирането на уреди, с толкова много полезна площ, и наистина изглеждаха отрупани с апаратура. Но не можеше да си представи как някое живо същество, независимо от размера и формата си, би могло да се движи вътре в тях. Както и в самия кораб, между другото, като се има предвид колко претъпкан трябва да е.

Мисълта не свари Фолкейн неподготвен. Беше расла известно време в главата му и се роди тихо и кротко. Той включи шлемния си жак в основния предавател, свързан с „Как да е“.

— Чуваш ли ме, Чий Лан? — попита той.

— Да. Какво става?

Фолкейн премина на ериоския, който бяха научили на Мерсея. Латимър едва ли го знаеше, в случай че можеше да подслуша разговора им. Хермесианецът описа какво е видял.

— Почти сто процента съм убеден, че всичко, с изключение на бойния кораб, е изцяло роботизирано — завърши той. — Това обяснява доста неща. Като строя им например. Гахуд трябва да ги държи под по-строг контрол, отколкото ако си имаше работа с живи капитани. Затова и не се притеснява особено, че може да претърпи известни загуби в случай на битка. Те са просто машини. Вероятно с антирадиационна направа. И ако разполага само с един управляван от екипаж кораб, за него ще е лесно — и дори нормално — да ги отпише с лека ръка. Разбира се, без значение как е организирана икономиката им, флотилия като тази струва много пари. Но все пак е заменима, за разлика от няколкостотин или няколко хиляди високо квалифицирани офицери и екипаж. За награда като Сатана, рискът в голяма степен е оправдан.

— *И-ирх*, идеята ти звучи смислено, Дейвид. Особено, ако Гахуд е нещо като военен лорд, с васали, които са готови да го последват навсякъде и по всяко време. В такъв случай навярно не е трябвало да се консултира с други... Чувствам се малко по-обнадеждена. Врагът не е толкова страшен, колкото изглежда.

— Достатъчно страшен е. Ако не се свържа с теб след уречения час, или имаш друга причина да смяташ, че нещата са се объркали, не се прави на верния оръженосец. Плюй си на петите и изчезвай оттук.

Тя понечи да протестира. Той я надвика с напомнянето:

— Аз ще съм мъртъв. Нищо няма да можеш да направиш за мен, освен евентуалното откъсване, което ще предизвикаш, като занесеш новината у дома.

Тя замълча. После отсече:

— Разбрано.

— Според мен шансът да се измъкнеш от преследване е петдесет на петдесет, в случай че има такова — каза ѝ той. — Деветнайсет разрушителя могат да нацелят фазата ти, дори само като превключват напосоки. Но ако са работи, ще можеш да ги надхитриш. Или поне да изпратиш още една капсула куриер, без да те забележат... Е, вече съм близо. Прекъсвам връзката. Попътен вятър, Чий.

Не можа да разбере отговора ѝ. Беше на една стара версия на родния ѝ език. Но долови няколко думи, една от които „благословия“, а и гласът ѝ не бе съвсем спокоен.

Бойният кораб се издигна като стена срещу него. Фолкейн изключи автопилота и продължи на ръчно управление. Излезе от сянката на една куличка и бе залян от поток ярка светлина. Идваше от голям кръг като на товарен шлюз, навярно камерата, която очакваха да използва. Той насочи внимателно шейната покрай защитните прегради и външната врата. Вътрешният клапан беше затворен. Гравитацията на кораба го улови и затрудни малко кацането. След като приключи с него, Фолкейн премина възможно най-бързо през миникамерата на гравшейната.

После бързо откачи нещото от колана си и го приготви. Стисна го в лявата си ръка и усети прилив на смразяващ кураж. Докато чакаше Латимър, прегледа през гюрука таблото с уредите в шейната. Притеглянето изглеждаше по-силно от земното и гравитометърът потвърди впечатлението му, отчитайки стойност от 1,07. Светлината също беше с около една трета по-ярка от тази, с която бе свикнал. Спектралният анализ показваше родна звезда от клас F, макар че флуоресцентното осветление невинаги е добро мерило...

Вътрешният клапан се отвори. Усети се леко течение от малкото въздух, който нахлу — камерата беше сложна, с второ отделение зад първото. Появи се облечена в скафандър човешка фигура и тръгна към него. Зад лицевата маска аскетичните черти на Латимър изпъкнаха в светлини и сенки. Носеше бластер. Обикновен модел, явно закупен на Луна. Но зад него се движеше някаква метална конструкция, висока,

сложна, с множество специализирани крайници, стърчащи от цилиндрично тяло и завършващи със сензори и манипулатори — робот.

— Колко груб начин да посрещнеш един посланик — поклати глава Фолкейн. Не вдигна ръце.

Латимър не го и накара.

— Предпазна мярка — делово обясни той. — Не може да влезете въоръжен. А най-напред ще проверим за бомби или други изненади, които може да сте донесли със себе си.

— Давай — отговори Фолкейн. — Шейната е чиста, а, както се разбрахме, оставих оръжията си на кораба. Но имам това, все пак. — Той вдигна левия си юмрук и показа предмета, който стискаше.

Латимър отскочи назад.

— *Джагат хамман!* Какво е това?

— Граната. Не е ядрена, обикновен пехотен модел. Но пълнежът ѝ е от торденит с колоиден фосфор за привкус. Може да направи голяма пакост в радиус от метър-два, дори тук. Доста по-гадничко ще е в кислородна атмосфера, разбира се. Издърпах предпазителя и преброих почти всичките пет секунди, преди да го върна обратно. Единственото, което я спира да избухне, е палецът ми. А, да, плюе и значително количество шрапнели.

— Но... вие... не!

— Не си го слагай на сърцето, приятелю. Пружинката не е чак толкова натегната, че да не мога да я удържа един час Нямам желание да се самовзривя. Само че още по-малко ми се иска да бъда взет в плен, да ме застрелят или нещо подобно. Придържайте се към дипломатическия етикет и няма да имаме никакви проблеми.

— Трябва да докладвам — задавено каза Латимър.

Включи се към някаква джаджа, която явно беше интеркомът. Роботът прегледа делово шейната, както му бе заповядано, и зачака. Латимър обяви:

— Той ще ви приеме. Елате. — Тръгна напред, гневът му все още се усещаше в резките движения на крайниците. Роботът завършваше колоната.

Фолкейн се чувстваше притиснат помежду им. Гранатата му го пазеше единствено от плен. Ако пожелаеха, можеха да го принудят да се самоунищожи, без самите те или корабът им да пострадат много. А

пък въобще нямаше да пострадат, ако го гръмнеха на връщане, след като се е отдалечил достатъчно.

„Стига. Дойде тук, за да научиш това-онова. Никакъв герой не си. Какво ли не би дал да си на другия край на галактиката с питие в ръка и девойче на коляно и да се хвалиш с преувеличените си подвизи. Но тук може би клокочи война. Цели планети могат да се окажат нападнати. Някое малко момиченце, собствената ти племенница например, може да свърши проснато в пометена от ядрен взрив къща, лицето ѝ овъглено, очите ѝ стопени, да пици за тати, който е загинал в космически кораб, и за мама, която лежи размазана на тротоара. Може пък положението да не е толкова лошо. Но може и да е. Как ще пропуснеш шанса да направиш нещо? Нали и утре ще трябва да обитаваш същата кожа?“

„Която в момента ме сърби. А не мога да се почеша.“ Устните му се кривнаха в лека усмивка. Втората камера се бе затворила, налягането беше възстановено, вътрешният клапан се отваряше. Той мина през него.

Нямаше много за гледане. Напред се простираше коридор от гол метал, ярко осветен. Стъпките им ехтяха по пода. Леката вибрация от двигателите и дрезгавият шепот на изкуствената вентилация единствени разчупваха еднообразието. Нямаше врати по стените, само решетки, отвори и от време на време по някоя загадъчна кутия с уреди или командно табло. Друг робот мина по перпендикулярен коридор на няколко метра пред тях — различен модел, като подвижен диск с израстъци и пипала, без съмнение предназначен за определен вид работа по поддръжката. Но основните функциониращи единици на кораба трябваше да са интегрирани, дори повече, отколкото на построен от хора космически съд — самият той беше една огромна машина.

Въпреки впечатлението за изоставеност, Фолкейн бе завладян от чувството за суров, всепроникващ живот. Вероятно се дължеше на самия мащаб, на безкрайното пулсиране или на по-недоловими улики, като пропорциите на видяното досега и на усещането за гигантска маса и тежест, приклепнала и готова за скок.

— Атмосферата е годна за дишане — чу се по радиото гласът на Латимър. — Плътноста ѝ е малко по-висока от земната на морско равнище. — Фолкейн последва примера му и със свободната си ръка

отвори необходимия вентил, за да се изравнят постепенно наляганията, после вдигна лицевата си маска и напълни дробовете си.

Въпреки новата информация, му се дощя да не го бе правил. Въздухът беше горещ като в пустиня, сух като в пустиня, с достатъчно миришец на гръмотевици озон, за да пощипва кожата му. И други миризми го връхлетяха с потоците на вентилацията — остри и напомнящи на подправки, кожа и кръв, постепенно засилващи се, докато групичката им се приближаваше до, както Фолкейн предполагаше, жилищния сектор. Латимър изглежда нямаше нищо против климата и осветлението. Но той бе свикнал с тях. Нали?

— Колко души екипаж имате? — попита Фолкейн.

— Въпросите ще ги задава Гахуд. — Латимър гледаше право пред себе си и едно мускулче потрепваше на бузата му. — Най-сериозно ви съветвам да му отговорите подробно и почтително. Достатъчно лошо е това, че донесохте гранатата. Имате късмет, че желанието му да се срещне с вас е голямо, а раздразнението му от наглостта ви — малко. Бъдете много внимателен или наказанието ще се разпростре далеч отвъд собствената ви смърт.

— Ама че веселяк си имаш за шеф. — Фолкейн направи голяма крачка напред, за да проследи изражението на водача си. — Ако бях на твоето място, отдавна да съм напуснал. С гръм и трясък при това.

— Бихте ли напуснали своя свят — своята раса и всичко, с което е свързана, — само защото е станало малко трудно да ѝ служите? — презрително отвърна Латимър. Изражението му се промени, гласът му спадна. — Тихо! Пристигнахме.

Дизайнът не беше толкова странен, че Фолкейн да не разпознае гравшахта с вертикално задвижване. Хората и роботът бяха издигнати с не по-малко от петнайсет метра, преди да ги доставят на следващата палуба.

Преддверие? Градина? Изкуствена пещера? Фолкейн се огледа смаяно. Една цяла каюта с размерите на бална зала бе изпълнена със саксии. Нещата, които растяха в тях, варираха от миниатюрни цветчета със сладко ухание до високи, силно разклонени месести храсти и цели дървета с листа, остри като бодли, назъбени или със сложно завит контур. Доминиращ цвят беше кафеникаво-златистото, така както зеленото е доминиращо на Земята. В средата плискаха струите на фонтан. Каменният му басейн трябва да бе престоил на открито векове

наред, толкова очукан и обветрен беше. Въпреки изцяло чуждоземната артистична концепция, виждаше се, че формата и онова, което бе останало от гравюрите, е наистина изящно. За разлика от преградните стени. Контрастът беше стряскащ. Украсяваха ги огромни петна в ярки цветове, от които нервите ти се изопваха и които по всички стандарти граничеха с безвкусицата.

Латимър го поведе към една арковидна врата в другия край. През нея се влизаше в първата стая от апартамент. Беше обзаведена — претрупана — с варварски разкош. Подът бе застлан с кожа, която като нищо можеше да е принадлежала на ангорски тигри. Една от стените беше обшита с грубо ковани златни пластини, друга бе изрисувана като в предното помещение, трета бе драпирана с люспеста кожа, а четвъртата представляваше екран, върху който във вихрен танц семеняха назъбени абстрактни форми под оглушителния съпровод на барабани и пронизителния звук на рогове. Череп на животно с динозавърски размери се блещеше над входа. Откъм няколко четирикраки постамент се виеше киселяв дим. Две от кадилниците бяха стари — очукани от времето, изящни и красиви като фонтана. Другите приличаха повече на обикновени буци желязо. Местата за сядане се състояха от двойка раирани кушетки, всяка достатъчно голяма, за да се излегнат върху ѝ три човешки същества, и възглавнички, пръснати по пода. Различни други предмети лежах натрупани небрежно на най-неподходящи места, в най-добрия случай — върху рафтове. Фолкейн не се и опита да познае за какво служат повечето от тях. Реши, че някои вероятно представляват контейнери, музикални инструменти и играчки, но първо трябваше да се запознае със собственика им, преди да облече в нещо реално настоящите си догадки.

А ето го и него!

Вратата отсреща беше преградена с дебел лист от прозрачен материал, вероятно витрил. Той щеше да предпази застаналия зад него, в случай че гранатата избухне. За този някой щеше да е още по-безопасно, ако разговаряше с Фолкейн чрез телеком. Но не, Гахуд не разсъждаваше по този начин. И ето, че се появи на сцената. Фолкейн бе виждал повече извънземни, отколкото му се полагаше за няколко живота, но сега едва се въздържа да не възкликне. Пред него стоеше Минотавърът.

16.

Не... не точно това... не повече, отколкото Адзел беше истински дракон. Впечатлението бе по-скоро прототипно, отколкото буквално. Но дори и като такова, поразяваше.

Съществуването беше двукрако, също като човека. Разбира се, пропорциите бяха различни, макар и не фрапиращо — като относително късите крака или относително дългите ръце, колкото и да бе странно. Малко хора имаха толкова набито телосложение, а мускулите се нагъваха другояче по протежение на крайниците и изпъкваха различно на коремната стена. Стъпалата бяха с възглавнички като лапи на животно и завършваха с по три пръста, ръцете — с по четири. И тези пръсти бяха къси и дебели, със зеленикави нокти. Кожата имаше същия оттенък и бе покрита с бронзови косми, гъсти като на най-косматия човек, макар и не достатъчно, за да се нарекат козина. Устата, пълна с равни жълти зъби, беше подвижна, но на гърдите липсваха зърна, така че от пръв поглед не ставаше ясно дали съществуването е бозайник в пълния смисъл на думата, или не. Както и да е, то очевидно бе мъжко и топлокръвно.

Главата... Сравненията между видове от различни планети рядко са успешни. Но тази масивна глава, с късата си широка зурла, увисналата кожа по гърлото, черните, далече разположени очи под надвисналото, почти несъществуващо чело и дългите подвижни уши... беше по-скоро волска, отколкото човешка, при това в най-добрия случай. Естествено, разликите бяха повече от приликите. Нямаше рога. Лицето бе обградено от великолепа грива — пригладена назад, тя се спускаше по раменете и стигаше почти до хълбоците. Космите ѝ бяха бели, но изглежда структурата им беше особена, защото вълните им проблясваха с цветовете на дъгата.

Фолкейн и Латимър бяха високи, но Гахуд се извисяваше над тях — някъде към два метра и тридесет. Подобен ръст, заедно с нелепите широчина, набитост и мускулна маса на торса, като нищо можеха да тежат повече от двеста килограма.

Не носеше нищо, освен украсена със скъпоценни камъни огърлица, няколко пръстена и тежки златни гривни, колан, на който висяха кесийка от едната страна и нож, или малко мачете, от другата. Дишането му беше шумно като на вентилационната система. Мускусна миризма се разнасяше наоколо му. Когато проговори, сякаш изтрещяха летни гръмотевици.

Латимър вдигна пистолета си до устните — отдаване на чест? — после отново го свали и се обърна към Фолкейн:

— Представям ви Гахуд от Нешкет. — Вокалните му органи не бяха съвсем подходящи за артикулация на имената. — Той ще ви разпита. Вече му казах, че името ви е Себастиан Тоумс От Земята ли сте?

Фолкейн призова цялата си смелост. Съществува зад предпазния екран бе страховито, да — но, дявол го взел, и то беше смъртно!

— Бих се радвал да обменим информация — каза той, — взаимно. Нешкет неговата планета ли е или какво?

Латимър изглежда се разтревожи.

— Недейте — прошепна той. — За ваше собствено добро, отговаряйте, както ви обясних.

Фолкейн оголи зъби срещу тях.

— Бедната уплашена госпожичка — изсъска. — Аз мога да ви разкажа играта, нали така? Нямам какво толкова да губя. Вие сте тези, които би трябвало да ми сътрудничите.

„Блъф“, напрегнато си помисли той. „Не искам да провокирам нападение, което ще ме издуха в небитието. Никак, никак, ама никак не искам. А на Гахуд определено му е къс фитила. Но ако успея да премина по опънатото въже от тук до там...“ Едно немирно дяволче се изкиска в главата му: „Какво великолепно изобилие от метафори. Играеш си на покер, докато изпълняваш опасен акробатичен номер, а отсреща те чака връзка динамит.“

— В края на краищата — продължи все пак, право в смаяната физиономия и дулото на бластера, — рано или късно ще си имате работа с Лигата, пък ако ще и само във вид на война. Защо не започнете с мен? Ще ви излезе по-евтин от една бойна флотилия.

Гахуд изгрухтя нещо. Латимър отговори. Лицето му лъщеше от пот. Господарят му стисна дръжката на ножа, изсумтя и изплю няколко срички.

Латимър каза:

— Вие не разбирате, Тоумс. Що се отнася до Гахуд, вие сте навлезли незаконно в негова територия. Той демонстрира рядка въздържаност, като не унищожи и вас, и кораба ви още в момента, в който ви засякохме. Трябва да ми повярвате. Малко същества от неговия вид биха били толкова толерантни. А и той няма да остане такъв за дълго.

„«Негова» територия?“ — помисли си Фолкейн. „Държи се като луд, признавам, но не може да е чак толкова побъркан, та да вярва, че една флотилия може да държи Полесотехническата лига далеч от Сатана. Твърде възможно е фактът, че се е озовал тук пръв, да му дава някакви специални права според законите на неговия народ. Но тази група трябва да е само авангардът, първата, набързо организирана бойна единица, която са успели да изпратят. Предполагам, че онази жена — как ѝ беше името, сестрата на Теа Белданиел — е продължила с кораба, за да уведоми и останалите. Или пък се е присъединила към друг Минотавър. Поведението на Латимър навежда на мисълта, че е лична собственост на Гахуд... Май и те блъфират. Естествената импулсивност на Гахуд по всяка вероятност ще завърши с размазването ми на атоми, което изнервя Латимър, защото си е направил сметката, че нищо не го защитава от гранатата в юмука ми. Но всъщност Гахуд възпира инстинктите си, като се надява да ме уплаши достатъчно, за да му снеса информация.“

— Е — омекна той, — след като се явяваш в ролята на преводач, не виждам защо да не ми отговориш на няколко въпроса. Нямах изрична заповед да не го правиш, нали?

— Н-н-не. Аз... — Латимър си пое накъсано дъх. — Ще ви кажа, че, въ, споменатото име се отнася за... нещо като владение. — Гахуд изръмжа. — А сега ми отговорете! Право от Земята ли идвате?

— Да. Бяхме изпратени да проучим планетата-скитник. — Твърдението, че „Как да е“ я е открила случайно, щеше да прозвучи твърде невероятно и щеше да ги лиши от внушението, че Лигата стои зад тях, готова да отмъсти за хората си.

Гахуд, чрез Латимър:

— Как научихте за съществуването ѝ?

Фолкейн, надянал си цинична усмивка:

— А, трябва да е било голям шок за вас да ни заварите тук. Мислели сте, че разполагате с години, за да изградите непробиваема защита. Е, приятели, не вярвам в галактиката да съществува нещо, което да остане за дълго в тайна от нашата Полесотехническа лига. Как се казва родната ви планета?

Гахуд:

— Отговорът ви е уклончив. Откъде научихте? Колко от вас има тук? Какви са по-нататъшните ви планове?

Фолкейн — гледа невъзмутимо.

Латимър, преглъщайки:

— Ъ-ъ, не виждам нищо лошо да... Планетата се нарича Датина, а самата раса — шена. Отделният индивид се нарича „шен“. Думите означават приблизително „свят“ и „хора“.

Фолкейн:

— Подобни думи обикновено точно това означават.

Наум си отбеляза, че шените изглежда обитаваха само родната си планета или най-много още няколко колонии. Нищо изненадващо. Ясно беше, че не живеят на такова разстояние, че да оперират в голям мащаб, без някой от изследователите на Техническата цивилизация да попадне на дирите им и да ги проследи до леговището им.

От което обаче не следваше непременно, че са безобидни. Информацията, с която ги бе захранвала „Серендипити“ през всичките тези години — да не говорим за уменията им, демонстрирани при създаването на подобна шпионска организация въобще, — навеждаха на мисълта, че са смъртно опасни. Една-единствена планета, тежковъоръжена и умело ръководена, можеше да надвие цялата Лига чрез способността си да нанася неприемливи щети. Или, макар и най-после победена, може да завлече със себе си цели светове, техните цивилизации и разумни видове.

„А ако Гахуд е типичен представител на вида си, възможно е шените да планират именно това“, заключи мислено Фолкейн. Косата му настръхна.

„Но остават още много необясними и противоречиви въпроси. Технологиите не обясняват докрай скоростта, с която тази група е реагирала на новината. А това, на свой ред, не се връзва с търпеливото планиране, довело до изграждането на «Серендипити» — търпение,

което внезапно се изчерпа, рискувайки цялата операция с моето отвличане (а, както излезе, направо я провали).“

— Говорете! — извика Латимър. — Отговорете на въпросите.

— Ъ? О! Въпросите — бавно заговори Фолкейн. — Опасявам се, че на тези въпроси не мога да отговоря. Знам само, че корабите ни получиха заповед да тръгнат насам, да проверят положението и да докладват резултата. Предупредиха ни, че и някой друг може да се появи на сцената и да предяви претенции към планетата. Но повече не ни казаха. — Той сложи пръст на носа си и смигна. — Защо им е на шпионите на Лигата да ви оставят да разберете колко много са научили за вас... и откъде и как?

Латимър ахна, завъртя се и запревежда с бързи, кашлящи гърлени срички. Намекът, че шпиони на Лигата може да са проникнали в самото общество на Датина трябва да беше шокиращ и за самия Гахуд. Нямаше да посмее да го отхвърли като лъжлив. Или пък щеше? Но действията му си оставаха непредсказуеми. Фолкейн се стегна, присвил леко колене, всички сетива нащрек.

Подготовката му се отплати. Гахуд изрева някаква заповед. Роботът се плъзна безшумно напред. Фолкейн улови движението с периферното си зрение. При каратистката си стойка, не му се наложи да скача. Освободи напрежението от единия крак и вече не беше там. Металните пипала изсвистяха към мястото, където се бе намирала лявата му ръка.

Той отскочи към най-близкия ъгъл.

— Непослушко! — извика. Машината се насочи с бръмчене към него. — Латимър, мога да освободя предпазителя, преди това нещо да е стиснало пръстите ми около него. Отзови желязното си куче, докато не сме умрели и двамата.

Другият човек изрече нещо, което накара робота да спре. Гахуд явно потвърди последната команда, защото след краткото му излайване машината се оттегли далеч от Фолкейн. От отсрещния край на стаята Фолкейн видя как Минотавърът тропа ядно с крака, свива жадно пръсти и диша шумно през разширените си ноздри — накратко, беснееше зад предпазния си екран.

Бластерът на Латимър се насочи към диафрагмата на хермесианеца. Потрепваше, а притежателят му хич не изглеждаше добре. Макар животът му да бе посветен на каузата на Датина, или

каквато там кауза имаше, и макар без съмнение да беше готов да го пожертва при нужда, явно бе останал шокиран, когато господарят му така импулсивно го бе изложил на риск.

— Откажете се, Тоумс — прозвуча почти като молба. — Не можете да се биете с цял кораб.

— Засега се справям доста добре — възрази Фолкейн. Костваше му болезнено усилие да контролира дишането и гласа си в рамките на нормалното. — А и не съм сам, нали знаеш.

— Един незначителен разузнавателен кораб... Не. Споменахте, че има и други. Колко? От какъв клас? Къде?

— Ти сериозно ли очакваш подробности? А сега ме слушай внимателно и превеждай точно. Когато ви засякохме, моят кораб ви посрещна с покана за разговор, защото Лигата не си пада по битките. Специализирали са се в печалбата. Когато обаче битките станат неизбежни, се стараем противниците ни никога повече да не ни осират счетоводните книги. Прекарал си достатъчно време в Общността, Латимър, а навярно и другаде в териториите, покрити от Техническата цивилизация, за да знаеш това. Посланието, което имам за вас, е следното. Нашите шефове са склонни да се пазарят с вас. Времето и мястото могат да бъдат уточнени от дипломатическите представители, които ще изпратите в Секретариата на Лигата. Но за момента ви предупреждавам да си вдигате чуковете от Бета Крусис. Ние първи дойдохме тук, наша си е, и флотата ни ще унищожи всеки нашественик. Предлагам да ме оставите да се върна на кораба си, вие също да си идете у дома и да премислите положението.

Латимър изглеждаше още по-дълбоко разтърсен.

— Не мога... да му кажа... такова нещо!

— Тогава не му го казвай. — Фолкейн вдигна рамене. Гахуд наведе страховитата си глава, тропна по пода и измуча. — Но ако питаш мен, той започва да губи търпение.

Латимър се обърна, заеквайки, към датинеца.

„Подозирам, че смекчава думите ми“, помисли си Фолкейн. „Бедният човечец. На Луна се държа храбро. Но сега отново се е превърнал в собственост — физически, умствено и душевно. По-лошо от онова, което причиниха на мен — него дори не трябва да го окоават с наркотици. Не знам дали съм виждал нещо по-

отвратително.“ Мисълта прозвуча като обертон на един безгласен вик: „Дали ще играят на сигурно и ще ме пуснат? Или трябва да умра?“

Гахуд изрева. Не беше словосъчетание, беше безмозъчен рев, от който тъпанчетата го заболяха. Ехото закънтя из стаята. Съществуто се хвърли срещу барикадиращия параван. При тази гравитация, екранът сигурно тежеше повече от тон, но Гахуд го наклони напред. Облегна се на него и изрева някаква команда. Латимър подскочи натам, затруднен от скафандъра си.

Фолкейн разбра: „Ще пусне своя роб вътре, ще вдигне защитния екран обратно и тогава, когато и двамата са в безопасност, ще насъска робота след мен. Струва си да загуби робота и съкровищата в тази стая, за да убие мен, съществуто, което си позволи да го обиди...“

Тялото му вече се бе привело в действие. Беше по-далеч от арката, а трябваше да мине и покрай робота. Но беше млад, в страхотна форма, свикнал да се движи в скафандър... и пришпорван от по-голяма любов към живота. Стигна до паравана едновременно с Латимър, но от другата страна. Вече бе в почти вертикално положение, с пролука само от един метър, през която можеше да се мине в помещението отвъд. Разбеснелият се звяр, който го държеше, не забеляза веднага какво става. Фолкейн се промъкна едновременно с другия мъж.

Отскочи встрани, Гахуд пусна паравана, който с трясък се върна към първоначалното си вертикално положение, и се завъртя да го сграбчи.

— О, не! — извика хермесианецът. — Махни го от мен, Латимър, или той ще е третият хамбургер на трапезата!

Робът се хвърли върху собственика си и се опита да го спре насила. Датинецът се отърси от него и го запрати на пода. Скафандърът издрънча при удара. После обаче, здравият разум изглежда се обади в главата под бялата грива. Гахуд спря като закован.

За минута приличаха на жива картина. Латимър — проснат на пода, с разкъравен нос и в полусъзнание, под кривите колони на гахудовите крака. Минотавърът от своя страна стоеше с полюляващи се ръце, развълнувана гръд, тежко дихание и се звереше срещу Фолкейн. Астронавтът — застинал няколко метра по-нататък, сред поредния хаос от варварски лукс. Русата коса лепнеше по потното му чело, но той се хилеше на враговете си и размахваше високо гранатата.

— Така е по-добре — отбеляза той. — Много по-добре. Вие двамата, застанете един до друг. Латимър, би ли ми подал пищова си.

Като зашеметен, робът посегна към бластера, който бе изпуснал на пода. Гахуд го настъпи с широкото си стъпало и изсумтя нещо в израз на несъгласие.

— Е... задръжете си го тогава — отстъпи Фолкейн. Датинецът действаше прибързано, но не беше идиот. Ако Фолкейн се бе докопал до оръжието, можеше да убие другите двама, без сам да пострада. Положението изискваше някакъв компромис. — Държа да ме ескортирате, и двамата, обратно до шейната ми. Ако повикате роботите си, смешниците си или каквото и да било друго, което намирисва на плен, това ананасче избухва моменталически.

Латимър се изправи и сгърчи лице от болка.

— Смешници?... — беше объркан. След това погледът му се проясни. — Аа. Останалата част от офицерите и екипажа. Не, няма да ги повикаме. — После преведе.

Фолкейн не реагира по никакъв начин. Въпреки радостното вълнение, което забълбука в него. Първоначалната реакция на Латимър потвърждаваше нещо, което вече бе започнало да изглежда вероятно, след като никой не се отзова на бъркотията преди малко, че даже и по интеркома не се обадиха.

Гахуд и Латимър бяха сами. Не само по-малките кораби, флагманският също се управляваше от автомати.

Но това беше невъзможно!

А може би не. Да предположим, че Датина — или, най-малкото, гахудовото баронство Нешкет — страда от остър недостиг на „хора“. Пък и шените не са очаквали, че ще заварят кораб на Лигата да се мотае около Бета Крусис. Нямаг основание да смятат, че „Серендипити“ е била разкрита. Приели са, че даже да се появи експедиция съперник, тя ще е толкова малка, че роботите ще са в състояние да се справят с нея. („Серендипити“ трябва да ги е уведомила за тази склонност на Техническото общество — неохотата му да влага много средства в хипотетични предприятия. И точно *такъв* беше случаят, разбира се. В околностите на синята звезда нямаше друг кораб на Лигата, освен „Как да е“.) Вместо да си прави труда да набира пълен екипаж — и да го ангажира без нужда, което е изглеждало очевидно, — Гахуд бе потеглил само с роботите под негова команда.

Единственото живо същество с него беше човекът-куче, донесъл му новината.

Що за цивилизация бе това, така бедна на обучени кадри, толкова небрежна към изискванията, налагани от научното изследване на една новооткрита планета, и в същото време така богата и разточителна в технологично отношение?

Гахуд бутна бариерата. Вероятно я бяха издигнали роботи, но никой не се отзова на труса при падането ѝ, а този в стаята стоеше като окаменял. В същото зловещо безмълвие, Фолкейн последва своите пленници — през преддверието, надолу по гравшахтата, по коридора до шлюзовата камера.

Тук двамата спряха и му се облешиха предизвикателно. Хермесианецът бе имал достатъчно време, за да състави план.

— Така — каза той. — Бих искал да взема и двама ви за заложници, но шейната ми е малка, а и не бих поел риска да взема Гахуд. Латимър, ти идваш с мен.

— Не! — Мъжът беше ужасен.

— Да. Искам някаква гаранция, че няма да бъда нападнат по пътя към флотата си.

— Не разбирате ли? Информацията, която имам... онова, което знам... и което вие можете да научите... Той ще трябва да ме пожертва.

— Вече помислих за това. Не смятам, че изгаря от нетърпение да те приведе в газообразно състояние. Ти си ценен за него, и то не само като преводач. В противен случай нямаше да си тук. В Слънчевата система ти се носеше славата на изключително добър астронавт, Хю Латимър. А в момента, макар да се надявам, че той не знае, че аз знам, ти си половината от екипажа му. Без теб, колкото и да са добри роботите му, той здравата ще загази. Вярно, може да се върне вкъщи, но ще посмее ли да направи нещо друго, докато смята, че е възможно да не съм излъгал за армадата, пазеща гърба ми? Пък и — кой знае — може би съществува някакъв вид привързаност между вас двамата? Той няма да нападне кораб, в който се намираш ти, ако може да го избегне. Прав ли съм? Така, вече си със скафандър. Ще пътуваш с мен до кораба ми. Там ще те оставя. Радарът му ще потвърди, че съм го направил, така че ще може да те прибере от открития космос. Ако не те

засече да се отделяш от шейната ми, малко след като тя стигне до кораба, може да открие огън.

Латимър се поколеба.

— Бързо! — озъби му се Фолкейн. — Превеждай и ми кажи какво е решил. Палецът ми взе да отмалява.

Истината беше, че си бе поставил за цел да ги тормози непрекъснато, така че да нямат време да помислят спокойно. Благодарение на богохулното му ръчкане, размяната на реплики се оказа кратка.

— Така да е — нацупено се предаде Латимър. — Но ще задържа бластера.

— А аз оръдието на взаимното ни самоубийство. Изглежда справедливо. Задействай камерата.

Латимър инструктира гласно шлюзовата камера. Фолкейн погледна за последно към Гахуд, докато вътрешният клапан се затваряше. Огромното същество търчеше нагоре-надолу по коридора, блъскаше с юмруци по преградните стени и ревеше.

Шейната чакаше. Фолкейн побутна Латимър да мине пръв през миникамерата ѝ, така че, когато той влезе втори, заплахата от гранатата да не отслабне нито за миг. Беше достатъчно неприятно, че трябваше да натъпчат два скафандъра в миниатюрната кабина, а още по-лошо бе да управлява шейната с една ръка. Излитането му си беше истински позор. След като веднъж излязоха в открития космос, Фолкейн остави шейната да се справя сама и се зае с предавателя.

— Дейв! — Гласът на Чий Лан изтрещя в слушалките му. — Свободен си... *Йан-тай-и-лир-ю*.

— Може да ни се наложи да си плюем на петите — каза той на англик, за да улесни Латимър. — Вържи лъч за автопилота ми. Бъди готова да ме поемеш и да ускориш веднага щом вляза в обхвата на теглещия лъч. А, и да не ти прави впечатление, че първо ще се освободя от един пътник.

— Заложник, а? Разбирам. Тъпичка, размърдай си дебелия електронен задник и го прихвани!

След минутка Фолкейн вече можеше да пусне лоста за управление. Шейната летеше стабилно, зловещата форма на бойния кораб се смаляваше отзад. Хвърли поглед към Латимър, който се бе свил досами него. На слабата светлина на звездите и контролното

табло се виждаха само един масивен силует и отблясъкът на лицевата маска. Дулото на бластера го ръчкаше кажи-речи в корема.

— Не ми се вярва Гахуд да стреля по нас — тихо отбеляза той.

— Вече и аз мисля така — отговорът на Латимър прозвуча също толкова уморено.

— По-полека, де. Защо не се отпуснем малко? Чака ни едно твърде досадно пътуване.

— Как можете да се отпуснете с това нещо в ръката ви?

— Тъй, тъй. Всеки си стиска застраховката. Но не можем ли да се отпуснем другояче? Да си отворим шлемовете, да си запалим взаимно цигарите.

— Аз не пуша — заяви Латимър. — Въпреки че... — Той плъзна назад лицевата си маска едновременно с Фолкейн. Дълбока въздишка се изтръгна от гърдите му. — Да. Хубаво е да... да се поразкършиш.

— Нямам нищо против теб, нали знаеш — подхвърли Фолкейн, не съвсем искрено. — Ще ми се този спор да се разреши без бой.

— И на мен. Трябва да кажа, че се възхищавам от смелостта ви. Почти като на истински шен.

— Ако ми подскажеш за какво е цялата тази кандърма...

— Не. — Латимър въздъхна. — По-добре да не казвам нищо. Освен... как са те, там на Луна? Моите приятели от „Серендипити“?

— Ами, как да ти кажа...

Латимър се размърда и Фолкейн съзря своя шанс. Беше се приготвил да го чака, колкото е необходимо, и да не направи нищо, ако такъв не му се предостави. Но шейната вече се бе отдалечила значително от бойния кораб и никой скенер не би подсказал какво става в кабината ѝ. Нямаше контакт в нито една от двете посоки, с изключение на прихващащия лъч от „Как да е“ и проследяващия радар на Гахуд. При ниското тегло в режим на ускорение, умореното тяло на Латимър се бе излегнало в коланите на седалката. Бластерът лежеше спокойно на едното му коляно, а лицето се бе отпуснало в рамката на шлема, близо до дясното рамо на Фолкейн.

— ... нещата стоят така — продължи хермесианецът. „Сега!“ Левият му юмрук, с допълнителната тежест на гранатата, се завъртя в дъга, блъсна пистолета настрани и го прикова към стената на кабината. Дясната му ръка се стрелна светкавично през отвора на лицевата маска и се затвори около гърлото на Латимър.

17.

Бластерът стреля еднократно, докато мъжът се мъчеше да се отскубне. После и оръжието, и човекът притихнаха.

Дишайки тежко, Фолкейн отпусна задушавачата хватка в стил джудо.

— Трябва да действам бързо — промърмори на глас, сякаш да заглуши съскането на изтичащия въздух. Но дупката се запечатваше сама, докато допълнителните резервоари възстановяваха нормалното налягане. Той пъкна бластера в колана си и погледна напрегнато назад. Откъм шенската флотилия нямаше признаци на раздвижване. Е, по принцип е малко вероятно едно слабо проблясване и малко облаче водна пара да бъдат забелязани.

По-трудното бе да се отърве от гранатата. Фолкейн изключи основната тяга и завъртя шейната напречно на пътеката ѝ, така че миникамерата да не се вижда от бойния кораб. При този модел клапаните на декомпресионната камера бяха опростени до серия от пръстеновидни диафрагми от двете страни на твърд цилиндър. Което водеше до непрестанно минимално изтичане на газ и относително високи загуби при всяко влизане и излизане. Но пък компенсираше с голяма скорост и гъвкавост при използването — а и шейната не бе предназначена за дълги скокове в открития космос. След като затвори шлема си, Фолкейн опря крака в отсрещната стена на кабината и подаде главата и раменете си в бездната. Хвърли гранатата — силно и право напред. Тя избухна на сравнително безопасно разстояние. Някоя и друга отломка от шрапнел рикошира в корпуса на шейната, но сериозни повреди нямаше.

— По дяволите! — Лявата ръка го болеше. Той раздвижи пръсти, надявайки се да прогони част от напрежението, и се прибра във вътрешността на кабината. Латимър идваше в съзнание. С известна неохота — доста грубо отношение към човек от собствената му раса, — Фолкейн му спря въздуха отново. Така си спечели няколкото допълнителни секунди спокойствие, от които се нуждаеше, за да върне

шейната към предишното ускорение, преди Гахуд да е забелязал нещо подозрително.

Настани се внимателно с лице към Латимър, насочи бластера, отвори шлема си и зачака. Пленникът се размърда, огледа се, потръпна и се стегна за скок.

— Недей — посъветва го Фолкейн, — или си мъртъв. Разкопчай предпазните колани; мини отзад; свали скафандъра.

— Какво? *Логра доадам!* Ти, свиня такава...

— Олеле — каза Фолкейн. — Виж какво, не искам да те убивам. Като оставим настрана морала и така нататък, ти си доста ценен като заложник. Но със сигурност няма да те оставя да се върнеш и да помогнеш на Гахуд. Трябва да се погрижа за собствените си хора. Ако ми създадеш каквито и да било проблеми, ще те застрелям и ще спя като бебе, благодаря. Мърдай.

Все още замаян, както от рязката промяна в положението си, така и чисто физически, другият мъж се подчини. Фолкейн го накара да затвори скафандъра.

— Ще го изстреляме в уречения момент и шефът ти ще си помисли, че ти си вътре — обясни той. — Времето, което той ще загуби, докато го прибере, ще е чиста печалба за мен.

Откъм сенките го връхлетяха ръмжене и яден поглед:

— Вярно се оказа онова, което ми казаха за такива като тебе и което сам видях с очите си. Зли, коварни...

— Запази си наблюденията и си ги затвори в буркани, Латимър. Нито съм подписвал договор, нито съм давал клетва. Ако се сецаш, и тия като тебе не спазваха съвсем точно правилата за светско поведение. Не ми допадна и гостоприемството, с което ме посрещнаха във вашия замък на Луна.

Латимър се дръпна назад.

— Фолкейн? — прошепна той.

— Същият. Капитан Дейвид Фолкейн, М. Т. П. Л., с циановодороден личен карез и предостатъчно основание да вярва, че бандата ви е поела по пътеката на войната. Или можеш да ми докажеш, че става въпрос за бой с възглавници? Ако е така, значи сте напълнили вашите с тухли. Което ме накара да сложа гвоздеи в моите. А сега млъкни, преди да си ме ядосал достатъчно, за да те изпържа!

Последното изречение приличаше повече на рев. Латимър приклепна напрегнат, вместо да се свие от страх, но определено изглеждаше респектиран. Самият Фолкейн се смая. „Това наистина го изреваха аз, нали? Идеята беше да му взема страха, така че да не се замисля с повече от секунда напред, да отгатне истинските ми намерения и да прибегне до отчаяни действия. Но, Юда, какъв бяс ме тресе само!“ Той потръпна под напора му.

Времето минаваше. Врагът оставаше все по-назад, „Как да е“ растеше на хоризонта. Когато се приближиха достатъчно, Фолкейн нареди на Латимър да изблъска празния скафандър през миникамерата — нелесна задача, от която тъпанчетата ти запищяваха пронизително без защитата на шлем, но която бе изпълнена в гробовно мълчание и със стиснати устни.

— Вкарай ни вътре, Чий — каза Фолкейн.

Прихвана ги теглец лъч. Тягата беше изключена. Отвори се товарен шлюз в един от задните отсеци. Шейната едва кацна на борда, озовавайки се под защитата на корабните полета срещу убийственото налягане при ускорение, и Чий включи на пълна тяга. Жуженето и вибрациите се усетиха моментално.

Тя тръгна бързо към долните нива да посрещне човеците. Те тъкмо бяха излезли от шейната и се кокореха един срещу друг под студеното осветление на огромния трюм. Чий претегли в ръка зашеметяващия пистолет, който бе взела със себе си.

— А така-а... — промърмори тя и размаха опашка. — Помислих си, че може да направиш нещо такова, Дейв. И къде ще затворим това чучело?

— В лечебницата — реши Фолкейн. — Колкото по-скоро се захванем с него, толкова по-добре. Възможно е да ни проследят и настигнат, но ако можем да изстреляме и другата капсула с нещо в нея...

Не трябваше да разговарят на английски. Латимър отгатна намеренията му, извика и се хвърли право срещу бластера. Затруднен от скафандъра си, Фолкейн не успя да избегне сблъсъка — а и не споделяше желанието на пленника си да стреля. Паднаха заедно на пода и се затъркаляха, ту единият отгоре, ту другият. Чий Лан се промуши помежду им и стреля по Латимър с почти максимален заряд.

Той се просна безжизнен. Фолкейн се изправи, като дишаше тежко и трепереше.

— Колко време ще е в безсъзнание?

— Час, може би два — отговори синтиянката. — Но и без това ще ми трябва малко време да се подготвя. — Замълча, после продължи: — Ясно ти е, че не съм психотехник, а и не разполагаме с пълен набор наркотични вещества, електроенцефалични индуктори и всичките други джаджи, които използват. Не знам колко ще мога да изстискам от него.

— Все ще го накараш да снесе нещо, сигурен съм — каза Фолкейн. — С нещата, които останаха от моето лечение, и с опита, който натрупа по този повод. Дори само координатите на Датина — това е родната система на врага — биха били безценни.

— Остави го легнал по гръб и го вържи. После, ако не ти трепери прекалено под лъжичката, най-добре ще е да поемеш мостика.

Фолкейн кимна. Умората и посттравматичната реакция наистина започваха да го надвиват. Тялото на Латимър тежеше като каменна планина на плещите му. Изпитото лице изглеждаше измъчено дори и насън. А му предстоеше нещо още по-лошо — лишено от воля полусъзнание... „Лош късмет“, помисли си Фолкейн и се усмихна саркастично.

Кафе, сандвич и един бърз душ — взет, докато разказваше за случилото се по интеркома — го накараха да се почувства по-добре. Влезе в командната зала, стиснал тежкарски лулата си в ъгълчето на устата.

— Какво е положението, Тъпичка? — попита той.

— Що се отнася до нас, движим се по курс обратно към планетата-скитник в режим на максимална тяга — каза компютърът. Само така можеха да поддържат блъфа за тежковъоръжен ескорт. — Проверката на системата дава задоволителни резултати, макар че известната флуктуация във волтажа на верига 47 е симптоматична за повреда в един от регулаторите, който трябва да бъде подменен при следващото ни влизане на док.

— Поправен — автоматично я коригира Фолкейн.

— Подменен — държеше на своето Тъпичка. — Макар информацията ми да показва, че Свободен Ван Рийн може да бъде описан, според речниковия набор, който ме инструктирахте да използвам, като „стиснато копеле“, не е логично операциите ми да бъдат затруднявани, макар и съвсем малко, от...

— Велики Уили! След час може да сме се обърнали на радиоактивен прах, а ти ми надуваш главата за нов волтажен регулатор! Какво ще кажеш да ти сложим един със златно покритие?

— Не съм обмисляла тази възможност. Очевидно това се отнася само до кутията. Съгласна съм, че би довело до приятен за окото външен ефект, стига, разбира се, и останалите подобни части да бъдат издържани по същия начин.

— Когато си видиш токоизправителя без огледало — изръмжа Фолкейн. Зъбите му захапаха здраво лулата. — Какво показват уредите за врага?

— Един от разрушителите е прихванал скафандъра с теглец лъч и го приближава към бойния кораб.

— Който ще го прибере на борда — предсказа Фолкейн, без да се затрудни особено. Нещата се развиваха според очакванията му... засега. Датинските кораби се бавеха с операцията по прибирането, защото първо трябваше да получат подробни нареждания от Гахуд.

Притежаваха електронна скорост и прецизност, но капацитетът им за взимане на решения беше слаб. Както и на всеки робот, построен от известните досега цивилизации. Това не се дължеше на липсата на никакви мистични жизнени сили. Просто биологичните същества имат на разположение много повече организационни системи на физиологично ниво. Освен сензорно-компютърно-манипулаторните системи, сравними с тези на машините, те черпят информация от жлези, телесни течности, химия, достигаща чак до молекулярно ниво — взаимосвързаната свръхсложност, пълният набор от *инстинкти* — усъвършенствани през милиардите години безмилостна еволюция. Те възприемат и мислят с цялостност, надминаваща всеки символизъм, целите им се раждат отвътре и следователно са безкрайно гъвкави по своята същност. Роботът може да върши само онова, за което е бил създаден. Самопрограмирането разтегли тези ограничения до точката, където би могло да възникне истинско съзнание. Но все пак си оставаха по-тесни от границите на онези, които създаваха машините.

Трябва да се признае, че при пряко зададена недвусмислена задача от типа, за който е бил програмиран, роботът превъзхожда живия организъм. Ако Гахуд нареди на флотата си да унищожи „Как да е“, състезанието ще се води изцяло между кораби, оръжия и компютри.

Нали?

Фолкейн седна, забарабани с пръсти по страничната облегалка на креслото и заиздухва зловонни облачета към образите на звездите, които го обграждаха отвсякъде.

Гласът на Чий го върна към действителността.

— Приготвила съм ти момчето на тепсия, интравенозните системи са включени, мозъкът му е на монитора, стимулаторната уредба е в готовност, въобще всичко, което мога да постигна с подръчните средства. Да го събудя ли с една стимулираща инжекция?

— Ммм, не, изчакай малко. Ще му се отрази зле. Добре ще е да не го повреждаме, ако не се налага.

— И защо?

Фолкейн въздъхна.

— Ще ти обясня някой друг път. Простичко казано, ще изцедим от него повече, ако не го пресилваме излишно.

— Още по-добре ще се справят с това в една свъстно обзаведена лаборатория.

— Да, ама това е незаконно. Толкова незаконно, че не е сигурно дали някой ще се навие да свърши тази работа вместо нас. Ще се задоволим с онова, до което сами успеем да се доберем. Нарушаваме закона, но за това може и да си затворят очите, стига да сме далеч от цивилизованите светове... Разбира се, няма гаранция, че Гахуд ще ни подари дните, които са ти необходими за подробен и внимателен разпит.

— Ти го видя. Какво мислиш?

— Не станахме първи приятели. А дори и да познавах ръководните принципи на психиката му — които не познавам, с изключение на склонността му да скача до тавана при първия знак за противопоставяне, — дори и тогава нямаше да знам с какво трябва да се съобразява при взимането на решения. От една страна, държим за заложник неговия доверен човек, а самият той има известно основание да вярва, че въоръжените ни до зъби приятелчета чакат в орбита около Сатана. Ще трябва да ограничи загубите си, да потегли по обратния

път и да докладва. От друга страна, може да е толкова безразсъдно смел, или толкова вбесен, или толкова уплашен, че Латимър ще ни разкрие нещо жизненоважно, че да ни удари.

— И ако го направи?

— Ами, ще бягаме като луди, предполагам. Преследването отблизо обикновено се проточва. Може да успеем да го отклоним от следите ни, в мъглявината Прайър, например. А може и да се откъснем изцяло от тежките му кораби и той да отзове разрушителите си, вместо да... Опа! Чакай малко!

Тъпичка изрече гласно онова, което отчитаха уредите:

— Тръгват след нас.

— Място на срещата? — попита Чий.

— Данните все още не могат да се преценят с достатъчна степен на прецизност, най-вече поради скоростта, която вече сме набрали. Но... — За секунда се чуваше само жужене. — Да, разрушителите се разгръщат в курсове, паралелни на нашия, с малко по-голямо ускорение. При тези обстоятелства ще ни настигнат след малко по-малко от една астрономическа единица.

— Оръжията им ще ни настигнат и по-рано — заяви Чий Лан. — Хващам се на работа с Латимър.

— Изглежда се налага — неохотно се съгласи Фолкейн. Донякъде му се искаше да не бе пленявал човека.

— Включи на хипертяга — нареди Чий от лечебницата.

— Не — възрази Фолкейн. — Още не.

— *Чи'ин-пао?*

— За известно време не ни грози никаква реална опасност. Продължавай да караш към Сатана, Тъпичка. Може би просто подлагат на проверка блъфа ни.

— Ти това наистина ли го вярваш? — попита синтиянката.

— Не — каза Фолкейн. — Но какво можем да загубим?

„Не много“, сам си отговори той. „Знаех, че шансовете да се измъкнем живи от тази паяжина не са големи. Ала за момента не мога да направя нищо друго, освен да седя и да си го повтарям.“

Беше обучен на физическа смелост, но бе роден с усет за сладостта на живота. Прекара известно време, съставяйки каталог на много малка част от хилядите усещания, които изграждаха съзнателното му съществуване. Звездите грееха великолепно в нощта.

Корабът го обграждаше в един по-мъничък свят — свят, в който тягата барабанеше тихо с пръсти, климатикът дишаше, въздухът ухаеше с чисти химични аромати, в който можеше да послуша музика и в който бяха струпани овехтелите съкровища, събирани за цял един живот на странствания. Димът раждаше цяла миниатюрна есен в устата му. Въздухът влизаше в ноздрите му, после продължаваше надолу към дробовете, докато гръдният му кош се разширяваше. Столът потъваше назад под тежестта на тялото му; тъканта на тапицерията му бе позната до болка; и дори седнал, той пак оперираше със сложна мрежа от невидими мускули в един безкраен танц с вселената за своя дама. Усещаше колосания ръкав на чистия комбинезон, който бе облякъл, и твърдата материя гъделичкаше косъмчетата по ръката му. Сърцето му биеше по-бързо от обикновено, но пулсът му бе равномерен и това го изпълваше със задоволство.

Извика спомени от дълбокото — майка, баща, сестри, братя, слуги, стари, обрулени от времето войници и крепостни във ветровитите зали на замъка им у дома — на Хермес. Разходките в горите, вълните на прибой заливат главата му, коне, лодки, въздушни шейни и космически кораби. Вечери за чревоугодници. Къшей черен хляб и сирене, бутилка евтино вино, споделени през една нощ с най-сладкото момиче на света... Наистина ли бе имало толкова жени? Да. Колко възхитително. Макар че напоследък у него се бе зародил копнежът да открие онова момиче, което... ами, с което да го свързва същото приятелство, което го свързваше с Чий и Адзел... което да му е и нещо повече от партньор в лудориите... Но не бяха ли се налудували достатъчно той и приятелите му из дивите светове на галактиката? Включително и тази лудория, навярно последната им, в мисията до Сатана. Ако се случеше да им отнемат скитничката, поне се надяваше завоевателите да ѝ се радват от сърце.

„Откъде могат да знаят дали ще ѝ се зарадват? Никой от тях не е стъпвал още на нея. В известен смисъл не можеш да виниш Гахуд, че се намеси. Сигурно и той няма търпение да види що за място е. Фактът, че аз знам, че вече съм кацал там, навярно е налял масло в огъня на нетърпението му...“

„Чакай! Сега бавно превърти мисълта назад, бавно... Вече беше започнал да си играеш с нея, когато Чий те прекъсна...“

Фолкейн изправи вдървено гръб, загубил връзка със света около себе си, докато синтиянката не се изнерви и не изкрещя по интеркома.

— Какво ти става, бе човек!

— О. — Фолкейн се отърси. — Да. Как се справяме?

— Има някакъв отклик, но по-скоро като в делириум. Явно е в по-лоша форма, отколкото предполагах.

— Психически стрес — постави диагнозата Фолкейн, без излишно съсредоточаване. — Принуден е да предаде господаря си — собственика си, а може би своя бог.

— Мисля, че мога да го задържа в орбита достатъчно дълго, за да му задам някой и друг въпрос. Какво става с врага, Тъпичка?

— Разрушителите скъсяват дистанцията — докладва компютърът. — След колко време ще имат готовност да стрелят по нас зависи от въоръжението им, но според мен ще е скоро.

— Опитай да повикаш бойния кораб по радиото — нареди Фолкейн. — Може би те — той — ще приеме да говорим. Междувременно се пригответи да минеш на хипертяга при първия знак за враждебни действия. В посока към Сатана.

Чий явно не го беше чула или бе прекалено погълната от работата си, за да коментира думите му. Приглушеният ѝ глас, несвързаният брътвеж на Латимър, жуженето на медицинската апаратура долитаха на дразнещи вълни откъм интеркома.

— Да премина ли към нормална тяга, щом наближим планетата? — поинтересува се Тъпичка.

— Да. От този момент нареждам промяна в ускорението. Искам скорост, близка до нула по отношение на целта — каза Фолкейн.

— На практика това означава обратно ускорение — предупреди го Тъпичка. — Врагът ще навлезе в обхват за ефективна стрелба по-рано от предвиденото.

— Няма значение. Мислиш ли, че ще можеш да откриеш място за кацане, щом стигнем там?

— Не е сигурно. Бурните метеорологични и геологични условия се влошаваха прогресивно, когато излетяхме.

— Все пак, имаш цял свят, от който да избираш. Пък и не ти е съвсем непознат. Един Господ знае колко милиарда бита информация за Сатана си натрупала в банките си. Пригответи се да посветиш по-голямата част от компютърния си капацитет на тях, освен на рутинното

наблюдение. Аз ще ти дам общи инструкции и ще взема основните решения вместо теб в движение. Ясно ли е?

— Предполагам искате да знаете дали зададената от вас програма е била недвусмислено разбрана? Да.

— Добре. — Фолкейн потупа най-близката конзола и се усмихна през полувеселяшкото напрежение, което започваше да се трупа в стомаха му. — Ако се измъкнем от тази каша, ще си получиш позлатените регулатори. Ако трябва, ще ги платя от собствения си джоб.

Нямаше никаква доловима промяна в силовите полета вътре в кораба, нито в конфигурацията на далечните звезди, нито в зловещия блясък на Бета Крусис. Но уредите показваха, че корабът намалява скоростта си. В увеличителните екрани се виждаха искриците на шенските кораби, които постепенно се превърнаха в големи точки, в играчки и накрая в космически бойни съдове.

— Готово! — изрева Чий по интеркома.

— Ъ? — сепна се Фолкейн.

— Координатите. В стандартни стойности. Но той пак изпада в шок. Сега май единствената ми цел ще е да го държа жив.

— Направи го. И, ъ-ъ, гледай да се вържеш добре. Може да се гмурнем право в атмосферата на Сатана. Компенсаторите вероятно ще се претоварят.

Чий замълча за секунда, после се обади:

— Разбирам какво си намислил. Планът не е лош.

Фолкейн загриза лулата си. Сега започваше най-лошото — чакането. Гахуд трябва вече да е засякъл промяната във вектора, да я е разчел като опит за среща и да е разбрал поне за един от комуникационните лъчи с различни вълни, които опипваха флагманския му кораб. Но флотилията му продължаваше смело напред и Фолкейн нямаше друг събеседник освен суховатото съскане на космоса.

„Ако се съгласи да поговорим... ако покаже някакъв знак на добра воля... Юда, не искаме да влизаме в бой...“

Нажежена белота се пръсна в екраните и за секунда удави съзвездията. Алармените звънци полудяха.

— Удари ни енергиен залп — съобщи Тъпичка. — Благодарение на значителното разсейване поради голямото разстояние, щетите са

минимални. Преминавам към режим на избягване. Току-що изстреляха няколко торпеда. Приличат на самонасочващи се.

Съмненията, страховете и пристъпите на гняв пуснаха Фолкейн от лапите си. Заместиха ги инстинктите на животно, влязло в бой.

— Мини на хипертяга по посока Сатана според зададените инструкции — безизразно нареди той. — Тяга на една десета.

Трептящото небе, пронизващите шумове, промяната в силовите полета — след това предишното равновесие, басовото пулсиране и Бета Крусис, която се издуваше видимо, докато корабът летеше към нея по-бързо от светлината.

— Толкова бавно? — попита гласът на Чий Лан.

— Само временно — обясни Фолкейн. — Искам да ги държа под око.

Което можеха да направят единствено приборите, след като флотилията се бе изгубила милиони километри назад.

— Те няма да минат веднага на хипертяга — заяви Фолкейн. — Предполагам, че първо ще се опитат да нацелят кинетичната ни скорост, поне донякъде. Което означава, че възнамеряват да стрелят по нас отново при първа възможност.

— Без значение дали имаме подкрепления на Сатана?

— Без значение. Въпреки това предполагам, че бойният кораб ще се движи в края на групата, и то на значително разстояние, и ще чака да види как се развиват нещата, преди сам да се включи в битката. — Фолкейн остави лулата си настрана. — Колкото и да е избухлив Гахуд, не ми се вярва да се втурне в непозната опасност заедно с роботите си. Те са заменими, за разлика от него. При настоящите обстоятелства, това работи в наша полза.

— Засякох пулсации на хипертяга — обяви компютърът след няколко минути.

Фолкейн подсвирна.

— Могат да намалят ускорението толкова бързо? Много добре, натисни газта, до ламарина. Не искаме да ни прихванат и току-виж да ни влязат във фазата преди да сме стигнали Сатана.

Пулсът на двигателите прерасна в барабанен ритъм, в порой, във водопад. Пламъците на Бета Крусис сякаш се разтеглиха навън. Компютърът каза:

— Всички единици, с изключение на една, най-голямата, продължават преследването. Крайцерите изостават спрямо нас, но разрушителите скъсяват разстоянието. Въпреки това ще стигнем до целта с няколко минути преднина.

— Колко време ти трябва да сканираш планетата и да избереш курс за спускане?

Щрак. Щрак-щрак.

— Сто секунди би трябвало да са достатъчни.

— Намали скоростта, така че да пристигнем, чакай да видя, да речем три минути преди първия разрушител. Започни спускането сто секунди, след като преминем към нормална тяга. И гледай да ни спуснеш бързо.

Песента на двигателите продължи с един тон по-ниско.

— Ти сложи ли си предпазните колани, Дейв? — попита Чий.

— Ъ-ъ... ами, не — внезапно осъзна Фолкейн.

— И какво чакаш! Да не мислиш, че изгарям от желание да стържа от пода овесената каша, която наричаш мозък? Погрижи се за себе си!

Фолкейн отдели половин секунда да се усмихне.

— Благодаря подобно, рунтавелке.

— *Рунтавелке...* — Ругатни и сквернословия захвърчаха из въздуха. Фолкейн седна и се завърза. Чий се нуждаеше от нещо, което да отклони вниманието ѝ от факта, че за момента не може да повлияе по никакъв начин на собствената си съдба. Това бе състояние, което синтиянциите понасяха по-трудно от хората.

После скитничката изникна пред тях. После преминаха към релативистичен^[1] режим. После двигателите зареваха, корпусът запъшка и се разтресе, докато траеше окончателното коригиране на скоростта, и всичко това в рамките на няколко секунди.

Не бяха много далеч, само толкова, колкото да се вижда по-голямата част на светлото полукълбо. Сатана се издигаше страховито и изпълваше екраните с буреносни облаци, светкавици, побеснели ветрове, вулкани, лавини, порои, гигантски вълни, препускащи по повърхността на океаните и разкъсвани на ивици блестяща пяна, въздух, почти твърд от дъжд, сняг и камъни — една огромна конвулсия под демоничния диск на звездата. За миг Фолкейн се изпълни с

категоричното убеждение, че на планетата не съществува място, където да кацне кораб, и се приготви да срещне смъртта.

Но „Как да е“ подскочи напред. По траектория като на комета, той се снижи в арка към северния полюс. Преди да го достигне, навлезе в горните слоеве на атмосферата. Колкото и да бяха разредени, корпусът му зазвънтя от челния сблъсък.

Мрак, осветен от взривове на светкавици, се кълбеше отдолу. Фолкейн погледна назад. Екраните наистина ли му показваха акулородобните силуети на гахудовите разрушители? Или беше някаква илюзия? Раздрани облаци шибяха звездите и слънцето. Гръмотевици, писък и стон на метал изпълваха кораба му, черепа му, душата му. Вътрешните регулатори на силовите полета не успяваха да се справят с всеки удар, докато „Как да е“ залиташе напред и надолу. Подът се клатеше надлъжно, напречно, накланяше се, спускаше се обратно, после пак се издигаше като полудял. Нещо се сблъска с друго нещо и се счупи. Осветлението примигна.

Опита се да разчете показанията на уредите. Източници на ядрено лъчение, отзад, приближават... да, всичките деветнадесет, спускащи се към плячката!

Бяха създадени за работа в аеродинамична среда. Имаха заповед да прихванат и унищожат определен кораб. Бяха роботи.

Нямаха преценката на разумно същество, нито информация, която да им подсказва колко ужасяващи са тези абсолютно безпрецедентни условия, нито указания да чакат по-нататъшни инструкции, в случай че замирише на гнило. Освен това пред себе си имаха един по-малък и не така мощен кораб, който маневрираше през атмосферата.

Навлязоха при режим на най-висока атмосферна скорост.

Тъпичка си бе избрала един ураган и бе изчислила силата и курса му. Беше просто ураган — ветрове със скорост двеста-триста километра в час, — нещо като въртопче или мъртво петно в сърцето на бурята, която вилнееше над континента с такава мощ, че носеше пред себе си половин океан. Колкото и качествено да е самопрограмирането му, колкото и търпеливо събирана информация да лежи в основата на това програмиране, никой кораб не можеше да се задържи задълго в тази относително безопасна зона.

Разрушителите се хвърлиха слепешката в бурята. Тя ги подхвана, както ноемврийска вихрушка подхваща опадалите листа в северните райони на Земята. Някои подмята игриво между пода от облаци и тавана от ветрове цели минути, преди да ги захвърли нанякъде. Други строши като орехи, трети премаза между огромните скални късове, които носеше със себе си, четвърти удави в пълния с морска пяна въздух в ниското. Повечето захвърли още в първия момент към планинските зъбери. Отломките бяха разпръснати, издухани, погребани, за няколко седмици щяха да се превърнат в прах, кал, атоми, заключени сред новосформацията се скален пласт. Никой никога нямаше да открие и следа от деветнадесетте разрушителя.

— Обратно нагоре! — вече крещеше Фолкейн. — Открий онези крайцери. Използвай прикритието на облациите. При шумов фон като този, едва ли ще ни засекат бързо.

От поредното рязко накланяне зъбите му изтракаха. Бавно, като се бореше за всеки сантиметър, „Как да е“ започна да се издига. Откри едно стратосферно течение, което можеше да яхне за малко, над най-бурните ветрове и в същото време под слой от тежки изпарения, които се рекондензираха в огромни турбулентни маси и които, погледнати отдолу, превръщаха небето във врящ кошмар. Радарите му можеха да проникнат през този слой, детекторите можеха да улавят сигналите, пристигащи от космоса. Трите крайцера нямаха заповед да кацнат на планетата. Явно задачата им беше да покриват останалите в случай на нападение от космоса. Вниманието им би трябвало изцяло да е насочено навън. Обикаляха по непредпазливо ниски орбити и в непрепоръчително стегнат строй. Но пък бяха роботи, чиито създатели са разчитали повече на силата, отколкото на стратегията.

Фолкейн изстреля три от ядрените си торпеда. Две достигнаха целта си. Третото беше прихванато навреме от противниково торпедо. Макар и неохотно, Фолкейн даде заповед за четвъртия си и последен изстрел. Според уредите, той се размина на косъм с целта, причинявайки тежки поражения.

И... крайцерът обърна назад с подвита опашка. Бойният кораб, чиято маса просвяткуваше зловецко върху половин дузина различни екрани, го последва. И двата се движеха в режим на хипертяга — оттегляха се, стопяваха се в посока към съзвездието Компас, откъдето бяха дошли.

Фолкейн изрева ликуващо.

След известно време дойде на себе си достатъчно, за да нареди:

— Обратно към открития космос, Тъпичка. Съвсем малко над атмосферната обвивка. Влез в орбита и остави системите на минимален режим. Не искаме да напомним на Гахуд за съществуването си. Може да си промени решението и да се върне, преди да се е отдалечил толкова, че да не може повече да ни хване следите.

— Какво се е случило според него? — попита Чий, толкова тихо, че едва се чуваше.

— Не знам. Как работи мозъкът му? Може да си мисли, че имаме тайно оръжие. Или че сме подлъгали разрушителите му със самоубийствено гмуркане и имаме приятели, които са изстреляли торпедата. А може и да се е досетил какво точно е станало, но да е сметнал, че щом флотилията му реално вече не съществува и при възможността сили на Лигата да пристигнат всеки момент, ще е по-добре да си иде вкъщи и да докладва.

— Дали да не го надхитрим отново, а? — Колкото и изтощена и съсипана да беше, в гласа ѝ започваше да се прокрадва нотка на триумф.

Също като при Фолкейн.

— Какво искаш да кажеш с това „ние“, бяло пухче? — подразни я той.

— Аз ти доставих координатите. Или вече не помниш? Най-важното шибано нещо, до което се добрахме за цялото това пътуване.

— Права си — съгласи се Фолкейн, — и ти се извинявам. Как е Латимър?

— Умря.

Фолкейн изправи гръб.

— Какво? Как?

— Животоподдържащите системи излязоха от строя при цялото това блъскане. А и при отслабените му съпротивителни сили и борбата на целия му организъм срещу самия себе си... Мина прекалено много време, ще е безсмислено да опитвам съживителни процедури. — Фолкейн можеше да си представи безразличните ѝ жестове, както и мислите, които ѝ минаваха през главата. „Жалко. Е, все пак изстискахме нещо от него. И сме живи.“

Неговите определено го изненадаха: „Бедният, обречен човечец. Получих своето отмъщение, очистих се от срама. А се оказа, че не е било толкова важно.“

Тишина обгърна кораба, звездите се скупчиха отпред и „Как да е“ излезе в открития космос. Съжалението не успя да се задържи в мислите му. Фолкейн чувстваше, че трябва да съжалява, но съзнанието, че са се измъкнали на косъм бе твърде силно. Щяха да уредят почетно погребение на врага си — орбита право към онази ужасна, великолепна звезда. А те щяха да поемат курс към Земята.

„Не.“ Осъзнаването го удари като юмрук в стомаха. „Не това. Още не можем да си идем у дома.“

Работата по оцеляването едва бе започнала.

[1] *Релативистичен* — който има стойност,меняща се според скоростта, в класическата механика — равен на стойността, достигната, когато скоростта е значително по-малка от тази на светлината. — Б.пр. ↑

18.

Широко признатите природни закони рядко са детронирани от някое ново научно откритие. Обикновено се оказва, че те представляват периферни, особени случаи или че се нуждаят от нов прочит. Така, докато едно по-широко познание в областта на физиката ни позволява да правим неща, които Айнщайн би сметнал за невъзможни, като това да изминаваме една светлинна година за по-малко от два часа, неговите ограничения върху концепцията за едновременността остават принципно валидни. Защото колкото и висока псевдоскорост да достигнем, тя винаги се обявява за пределна.

Ето защо Адзел спореше.

— Въпросът какво правят приятелите ни „сега“ не е правилен, при положение, че ни делят космически разстояния. Вярно, след като се върнат при нас, ще можем да си сверим часовниците и да открием записа на въпросната минута или час. Но да идентифицираме който и да било момент от нашето условно време с който и да било от тяхното означава да говорим чисто хипотетично и следователно да стигнем до едно лишено от смисъл заключение.

— Добре! — изрева Никълъс Ван Рийн. Завъртя бясно ръце из въздуха. — Добре! Тогава ми дай някакъв смислен отговор! Четири седмици, четири шибани седмици, откакто тръгнаха. Не им трябват повече от две, за да стигнат до Бета Крусис, ха! Да не би да са открили разтопени глетчери от бира и жива вода, та не сме получили ни вест, ни кост от тях?

— Разбирам загрижеността ви — тихо каза Адзел. — Навярно аз я чувствам в малко по-голяма степен от вас. Но фактите са такива, че капсулата куриер е по-бавна от кораб като „Как да е“. Ако са изстреляли една непосредствено след пристигането си, тя едва ли щеше вече да е пристигнала в Слънчевата система. А подобно действие би било в противоречие на всяка логика. След като дойде на себе си, Дейвид ви прехвърли правото си да изровите от компютъра на СИ всичко, което самият той е научил от него. Тогава защо ще хаби

цяла капсула, само за да потвърди съществуването на планетата-скитник? Не, двамата с Чий Лан първо ще съберат достатъчно информация. Ако имаме късмет, няма да им се е наложило да си правят труда и да поемат риска от прихващане, който е свързан с изпращането на всеки писмен доклад. Трябва да се приберат у дома... съвсем скоро... ако въобще се приберат.

Голямото му люспесто тяло слезе от платформата, на която си почиваше. Трябваше да наведе врат, за да не си удари главата в тавана, а опашката му се зави около един ъгъл. Копитата изтракаха по метала. Направи няколко обиколки на командния мостик, преди да спре и да се загледа в небесното изображение, което тук представляваше черен, обсипан със звезди пояс.

Корабът се движеше в режим на гравтяга и ускоряваше към космоса. Земята и Луна се бяха смалили и приличаха на двойна звезда, синя и златна, а Сол се свиваше забележимо. Отпред грееха южните звезди. Знак хикс лежеше върху задната секция на огромния екран, центриран около един район, близо до съзвездието Компас. Но погледът на Адзел все се връщаше към една друга светла точка, втора по яркост в Кръст^[1].

— Можем да се върнем и да чакаме — предложи той. — Може би все пак ще убедим Свободна Белданиел да оттегли заплахата си, че ще отмени срещата. А може би заплахата по принцип е била блъф.

— Не — отсече Ван Рийн откъм стола, от който преливаше. — Не мисля. Тя е печена, установих го, докато се пазарихме. Да, обзалагам се, че яде бодлива тел със сос за спагети. И ще е най-добре да ѝ повярваме, когато казва, че шефовете ѝ и без това не горят от желание да говорят с нас и че не може да ни гарантира, че ще дойдат на срещата, а ако направим нещо, което да не им се хареса — или на нея да не ѝ се хареса, така че да не напират да ги убеждава, че трябва да преговарят... Ами, в такъв случай те ще литнат към къщи, пуф-паф и толкоз.

Той всмукна от дългата си глинена лула и произведе още от синкавия вонлив дим, който и без това се кълбеше из въздуха.

— На практика не знаем нищо за тях, а те знаят много за нас — продължи той. — Следователно, стигне ли се до срещи и обмяна на идеи, ние сме купувачите, а те продавачите, и не можем да направим

кой знае какво, освен много учтиво да ги помолим да не ни обработват с най-голямата си сокоизстисквачка. Q. E. D.^[2] — мрачно завърши той.

— Щом се притеснявате за Дейвид и Чий — каза Адзел, — може да се свържете по радиото, преди да минем на хипертяга, и да им изпратите още един-два кораба като подкрепление.

— Няма смисъл, освен ако не получим от тях вик за помощ или не се обадят много дълго време. Имат достатъчно опит и би трябвало да могат сами да се оправят с всяка планета. А ако са пострадали, боя се, че вече е твърде късно да правим каквото и да било.

— Имах предвид помощ в случай на враждебни действия. Може да налетят на бойни сили, вдигнати под тревога от първите двама партньори, които напуснаха Луна преди седмици.

— И колко кораба трябва да изпратим, за да влезем в бой? Никой не може да каже, освен че трябва да са много. — Ван Рийн поклати глава. — В битките няма втора награда, дракончо. Изпратим ли по-малко военна сила от врага, най-вероятно ще я загубим цялата. А не можем да се лишим от достатъчно бойни кораби, които да ни осигурят стопроцентова победата над онези незнани злодеи, които се опитват да ни лишат от заработената ни с пот на чело печалба.

— Печалба! — Върхът на опашката му тупна по пода, издрънчавайки застрашително. Необичайно възмущение внесе дрезгава нотка в басовия му глас. — Бихме разполагали с предостатъчно военна мощ, ако уведомите Общността, така че да бъдат мобилизирани редовни флотски кораби. Колкото повече размишлявам върху мълчанието ви, толкова повече се убеждавам, че съзнателно оставяте цели планети, една цяла цивилизация, милиарди връз милиарди разумни същества да си живеят живота нищо неподозиращи и неподготвени... за да не би случайно да изпуснете поредния монопол!

— Леле мале, по-полека. — Ван Рийн вдигна ръка. — Не е толкоз лошо. Виж сега, няма да изкарам и една пара, ако целият свят потъне — бълбук, бълбук и на дъното. Нали? Пък и имам съвест, освен това. Поочукана и с петна от тютюн, но все пак съвест. Някой ден ще трябва да отговарям за делата си пред Бог. — Той посочи към малката статуетка на свети Дисмас, изработена от марсиански пясъчен корен, която обикновено пътуваше с него. Тя стоеше на една лавица — бяха забравили за свещите в бъркотията преди излитането, но под основата

й бяха напъхани най-малко дузина лично подписани от длъжника, т.е. Ван Рийн, разписки. Той се прекръсти и каза:

— Не. Трябва да реша как да направя така, че всеки да получи своя най-добър шанс. Не своята стопроцентова безопасност — такова нещо не съществува, — а своя най-добър шанс. С тоз уморен стар мозък, целия размекнат и раздрънкан, трябва да реша какво да правим. Дори да реша ти да вземеш решението, това пак ще е мое решение и ще трябва да отговарям за него. Пък и не мисля, че такава отговорност ти е по вкуса.

— Ами, не — призна Адзел. — Прекалено е голяма. Но вие демонстрирате опасна гордост, като я поемате еднолично.

— Че кой ще го свърши по-добре? Ти, например, си прекалено наивен, прекалено доверчив. Повечето от другите или са глупаци, или ги гони истерията, или проглушават ушите на хората с някоя политическа теория и са готови да накълцат цялата вселена, за да пасне в нея, или са алчни, или жестоки, или... Е, аз, аз мога да помоля моя приятел там горе да ходатайства за мен на Небето. А и на този свят имам връзки, както знаеш. Не играя сам всяка карта — не, не, много добри хора имам зад гърба си и съм им казал толкова, колкото трябва да знаят. — Ван Рийн се облегна назад. — Адзел, надолу по коридора ще намериш един охладител с бира. Донеси ми една като добър приятел и ще ти разкажа как точно стоят нещата, защото досега ти беше много търпелив, а и не участва в разговорите, които проведох. Ще видиш какви кофи с червеи ми се налага да балансирам една върху друга...

Онези, които не се страхуват от смъртта, дори от тази, която зависи от самите тях, могат да се сдобият с власт, която не им е по силите. Защото в такъв случай ще ти се наложи да се пазариш за сътрудничеството им.

Партньорите от „Серендипити“ не бяха претърпели тотално поражение. Бяха им останали още няколко жетона. Първо, съществуваше апаратът, който бяха създали — организацията, компютрите и банките памет. Пожелаеха ли да го сторят, щеше да е трудно, а навярно и невъзможно, да им се попречи да ги унищожат преди да е приключила покупко-продажбата. А ставаше въпрос за

нещо повече от нечий пари. Твърде много ключови индустрии бяха започнали да зависят от услугите на „Серендипити“, много други бяха на път да попаднат в подобна зависимост — и макар че загубите биха били предимно икономически, ударът щеше да се стовари върху Лигата, Общността и всички свързани с нея народи. В резултат, макар и да не бъдат погубени в буквалния смисъл на думата, неизчислимо много човекогодици биха изгубили своята продуктивност.

Разбира се, в системата не се съдържаше информация за истинските ѝ господари. Навярно не бе невъзможно да се стигне до някое и друго заключение, като се огледат добре веригите ѝ, но подобни изводи биха били хипотетични и, дори верни, едва ли щяха да бъдат от голямо значение. Въпреки всичко, един бърз преглед на събраните данни би имал някаква стойност като индикатор за минималното количество информация, с която въпросните господари разполагаха за Техническата цивилизация.

Следователно, партньорите можеха да се пазарят срещу запазването на компютрите непокътнати. Пазарлъкът включваше правото им да си тръгнат свободно, без някой да ги следва по петите — а това не можеше да стане тайно от тях.

Ван Рийн, от своя страна, можеше да настоява за някаква компенсация срещу помощта му в уреждането на въпросното заминаване. Съвсем естествено, той изгаряше от желание да научи нещо, каквото и да било, за шените (както набързо ги принуди да признаят, че наричат сами себе си поне на един от своите езици). Настояваше за среща между техните и своите хора. Преди Ким Йон-Кун, Анастасия Херера и Ийв Латимър да напуснат Слънчевата система, той получи обещанието им да убедят господарите си да изпратят делегация. Къде ще бъде изпратена не уточниха. Теа Белданиел, която остана на Луна, щеше да разкрие това, когато му дойдеше времето и ако сметнеше за необходимо.

Друг въпрос от взаимен интерес касаше секретността. Нито „Серендипити“, нито Ван Рийн искаха правителствата на Техническата цивилизация да се намесят пряко... засега поне. Но ако на някоя от двете страни ѝ писнеше от тези частни пазарлъци, можеше да им сложи край, като направи фактите публично достояние. Тъй като Ван Рийн би загубил по-малко от подобно развитие на нещата, този коз беше по-силен в неговите ръце, отколкото в ръцете на Теа. Или поне

той я убеди в това. Тя купи мълчанието му, като му помогна да извлече от компютрите информацията за Бета Крусис и планетата-скитник, която Фолкейн беше получил по-рано.

Въпреки това, преговорите между двамата продължаваха да се влачат. Това отчасти се дължеше на законовите формалности, свързани с продажбата на компанията, и на боричканията с новинарските агенции, които настояваха да научат нещо повече. Отчасти се дължеше и на самия Ван Рийн. Той се нуждаеше от време. Време, за да получи доклада на „Как да е“. Време да реши какво и на кого да бъде подшушнато и какво да бъде направено за подготовката срещу една твърде слабо позната опасност. Време да започне тази подготовка, без да й дава гласност, но и без да я крие съвсем...

За разлика от него, Теа — или господарите ѝ — биха спечелили от по-раншния старт на преговорите. Стига да не е преди шените да са получили предупреждението и подробната информация, носени им от групата на Ким. Но не трябваше и да се предоставя на Ван Рийн повече време да организира силите си, отколкото бе неизбежно.

Беше му казала, че шените не държали особено да разговарят с когото и да било. След разгрома на шпионската им система, можело да пожелаят да се срещнат с някой добре информиран човек като Ван Рийн, да преценят променената ситуация и евентуално да се придвижат към споразумение относно сфери на влияние. Но пък можело и да не пожелаят. С мощ като тяхната, защо им е да правят отстъпки на по-слаборазвити раси като човешката? Тя предложи търговецът да отиде сам на срещата, с космически кораб, избран от нея, и със затъмнени екрани. Той отказа.

Внезапно Теа прекъсна разговорите и настоя да тръгне до една седмица. Ван Рийн крещя и бесня, но без никаква полза. Това бил крайният срок, на който се били спрели с партньорите ѝ, докато уточнявали мястото за среща, което те щели да предложат на господарите си. Ако не се съгласял, просто нямало да го заведе дотам.

Той заплаши, че няма да се съгласи. Имал и други начини да открие шените. Пазарлъкът тъпчеше на едно място — крачка напред, две назад. Теа наистина имаше известно основание да настоява за експедицията. Вярваше, че така ще обслужи крайната цел на господарите си — най-малкото ще им предостави още една възможност за избор. И, едно незначително, но твърде реално

основание, експедицията щеше да я заведе у дома, докато в противен случай бе обречена на самоубийство или на доживотно заточение. Така че тя отстъпи по някои точки.

Споразумението, до което най-после стигнаха, беше тя да тръгне сама, а Ван Рийн да вземе със себе си единствено Адзел. (Сдоби се с партньор в замяна на факта, че отсъствието му, както ѝ бе заявил нееднократно, щяло да възпрепятства Лигата в много голяма степен.) Щяха да тръгнат в посочения от нея срок. Но нямаше да пътуват на сляпо. След като преминат в режим на хипертяга, тя щеше да инструктира робопилота, а Ван Рийн можеше да я слуша, докато съобщава координатите. Целта и без това не беше родната планета на шените.

Но Теа не искаше да рискува с клопката на някое проследяващо устройство, скрит куриерен предавател или с каквото там Ван Рийн би могъл да натъпче един предварително подготвен кораб. Нито пък той умираше от желание да поеме съответните рискове. Така че се споразумяха заедно да поръчат новопостроен кораб с нехуманоидна изработка — случи се така, че попаднаха на един, който току-що бе завършил пробната си обиколка и чакаше купувач — и който да е снабден с всичко необходимо за пътуването. Прехвърлиха се на борда веднага щом корабът пристигна в Слънчевата система, след като всеки бе проверил грижливо багажа на другия, и потеглиха веднага щом им дадоха коридор за излитане.

Толкова знаеше Адзел. Не бе участвал в другите мероприятия на Ван Рийн. Не се изненада от факта, че по цялата търговска територия на „Солар Спайс & Ликърс“ са били разпратени поверителни куриерски сонди, носещи нареждания до най-надеждните фактори на компанията, до районни началници, „полицейски“ капитани и други, не толкова забележителни нейни служители. Но определено се изненада да разбере, че и други търговски принцове от Лигата са били вдигнати на крак. Е, не им беше казано всичко, наистина. И причината не бе толкова да се запази в тайна съществуването на планетата-скитник, колкото да се предотвратят пристъпи на мимолетна алчност и болно любопитство, които със сигурност биха подложили крак на усилията за организиране на някаква отбрана. Магнатите бяха предупредени за съществуването на силна, вероятно враждебно настроена цивилизация отвъд границите на познатия космос. Някои от

тях бяха осведомени по-подробно за ролята на „Серендипити“ в конспирацията. Задачата им беше да съберат всички сили, с които разполагат.

А това бе достатъчно да въвлече и правителствата! Раздвижването на полесотехнически бойни единици не можеше да остане незабелязано. Запитванията щяха да бъдат отклонявани, къде повече, къде по-малко любезно. Но при миризмата на нещо гнило във въздуха, правителствените военни флотилии щяха да чакат в състояние на бойна готовност. Фактът, че кораби на Лигата се концентрират близо до главните планети, щеше да накара другите, разполагащи със собствена отбрана, да организират силите си подобаващо.

В случай на война това нямаше да свърши работа. Търговските лордове щяха да бъдат длъжни да координират действията си с другите лордове, които, според законовата теория (различните, често коренно противоположни законови теории на хилядите раси и култури), стояха над тях във всяка от неизброимите отделни правови системи. Но в непосредствената ситуация, когато всичко почиваше единствено на предположения и самото съществуване на опасния враг оставаше недоказано, подобен съюз беше невъзможен. Вътрешното съперничество бе прекалено силно. Ван Рийн можеше да постигне повече, и то по-бързо, чрез сложна система от намеци и полуистини, отколкото чрез какъвто и да било апел към идеализъм или здрав разум.

Дори и така, нещата се задвижваха прекалено бавно. При идеални условия, даже всички заинтересувани да се превърнеха в ангели на смъртта, пак щеше да е прекалено бавно. Разстоянията бяха невъобразимо големи, комуникационната мрежа слаба, а планетите разпръснати и твърде различни по своята същност. Никой никога не се бе опитвал да сплоти всичките тези светове едновременно. Не само, че никога не се беше налагало, но и не бе изглеждало осъществимо.

— Направих, каквото можах — каза Ван Рийн, — дори без да имам представа какво би трябвало да се направи. Може би след три-четири месеца — или след три-четири години, не знам — снежната топка, която търкулнах, ще донесе плод. Може би тогава всички ще са готови да отвърнат на удара, какъвто и да е той. А може и да не са. Информацията, която запазих в тайна, я оставих на сигурно място. В случай че не се върна до уречения срок, ще бъде огласена публично. След това един дявол знае какво ще се случи! Нали разбираш, в играта

ще се включат много играчи, докато сега са само няколко. Било е доказано преди векове, още в ранните години на теорията, че колкото повече са играчите, толкова по-непредсказуема е играта. И ето ни двамата с тебе на път, готови да си премерим силите с врага. Ако пък силите ни стигнат само да се провалим, е, мисля, че достатъчно разбунихме кошера. Може да е било достатъчно. А може и да не е. Дявол да го вземе, колко ми се иска оная вещица Белданиел да не ни беше подюррила толкова скоро!

[1] Става въпрос за южното съзвездие Южен кръст. — Б.пр. ↑

[2] *Q. E. D.* (лат.) — *quod erat demonstrandum* — онова, което трябваше да бъде показано или демонстрирано. Най-често се използва в математически доказателства. — Б.пр. ↑

19.

Корабът премина към режим на хипертяга и се стрелна в нощта. Щеше да стигне до целта си след около три седмици.

В началото Теа се държеше настрана, стоеше си предимно в каютата, а на трапезата и при случайни срещи рядко казваше нещо повече от задължителното според етикета. Ван Рийн не я притискаше. Но на масата бърбеше непрекъснато, първо, докато се хранеха, а после и над големите шишета с вино и бренди. На пръв поглед думите му звучаха като празни приказки, случайни спомени, свободни асоциации, в по-голямата си част шеговити, но от време на време и напълно сериозни. Тези монолози често избликваха по повод на нещо, казано от Адзел, но Ван Рийн сякаш по принцип адресираше думите си колкото към кроткия си приятел с вид на кръстоска между дракон и кентавър, толкова и към тънката, уплашена, никога неусмихваща се жена.

През първите дни Теа се оттегляше веднага щом се нахранеше. Но скоро започна да остава на масата и слушаше с часове. А и нямаше какво друго да се прави — милиарди светлинни години самота обграждаха пулсиращата метална черупка на кораба, а Ван Рийн прескачаше от тема на тема, все за неща, които никога не бяха ставали обществено достояние и се движеха по границата между науката и легендите.

— ... не можем да се приближим до онова бяло джудже, толкова силна му беше радиацията... да, тежки рентгенови кванти скачаха от него като бълхи от давеццо се куче... Обаче все някак трябваше да си приберем изоставения кораб или бедната ни новородена компанияка щеше да банкрутира. Е, помислих си аз, съдбата най-после ме прикова с харпуна си. Но дявол да ме вземе, мисълта за харпуна ме наведе на идеята за...

Само дето Теа не подозираше, че Адзел получава подробни инструкции преди всеки от тези разговори. А именно — списък с всичко, което трябва да каже, да попита, кога да възрази и кога да се

съгласи. Така Ван Рийн се сдоби със серия от прецизно планирани разговори, които да изпробва върху Теа Белданиел.

Скоро си състави доста добра представа кои теми са й приятни и интересни и кои намира за отегчителни или противни. Нямаше съмнение, че складира в паметта си всичко, от което шените биха могли да се възползват по някакъв начин. Но сигурно си даваше сметка, че ползата от тази информация е минимална, още повече, че нямаше начин да прецени колко истина се съдържа във всеки един разказ. От тук следваше, че реакцията й на всичко, казано от Ван Рийн, е продиктувана главно от собствените й чувства като отделна личност. Още по-изобличаващи бяха реакциите й на различните стилове, които Ван Рийн използваше. Една история може да бъде разказана с хладен и безучастен маниер или с варварско ликуване, или хумористично, или философски, или нежно, или поетично, ако слагаш думите в нечия друга уста, или по много други начини. Разбира се, той не прескачаше от един метод направо на друг. Опитваше различни дози и смеси от лекарството.

Още не бяха преполовили пътуването, а той вече знаеше кое от лицата му й допада най-много. Оттам нататък се концентрира върху него. Вече нямаше нужда от съдействието на Адзел. Тя откликваше директно и жадно на думите му.

Все още бяха врагове. Но той се бе превърнал в уважаван противник — или в повече от уважаван — и беше трогателно да наблюдава как в нея постепенно се ражда и събира сили надеждата, че мирът между него и господарите й може да бъде постигнат.

— Естествено, самият аз искам да има мир — доброжелателно избумтя той. — И за какво въобще да се караме? В нашата галактика има двеста или триста милиарда звезди. Достатъчно място за всички, нал тъй? — Той махна към Адзел, който, след нееднократни репетиции, се повлече да донесе още коняк. Когато питието пристигна, Ван Рийн размаха бурно ръце. — Пфу! Това не става да го излееш и в изгорели химиосензори, да не говорим за нашата приятелка, която не пие много и държи на качеството. Върни го обратно и донеси друго. И гледай да е свястно този път! Не, няма да го хвърляш! И по мозъка си ли имаш люспи? Ще го върнем у дома, ще го занесем на търговеца, от който сме го купили, и ще го накараме да го изконсумира по много нетрадиционен начин! — Макар че на коняка в шишето му нямаше

нищо и двамата с Адзел щяха по-късно да си го изпият насаме. Представлението беше част от ефекта, към който се стремеше. Зевс трябваше да пуска по някоя и друга светкавица и гръмотевица, все пак.

— Защо вашите шени ги е страх от нас? — попита той през един от следващите дни.

Теа настръхна.

— Изобщо не ги е страх! Тях нищо не ги плаши! — (Да, те изглежда въплъщаваха Зевс, а тя — техен идолопоклонник. Поне приблизително. От някои намеци можеше да се съди, че връзката бе по-неуловима и включваше господарска фигура от по-примитивно естество.) — Просто са достатъчно предпазливи... дискретни... мъдри... за да ви проучат п-п-предварително.

— Така, така, така. Не се сърди, моля те. Как да ги преценя правилно, като ти не ми казваш нищо за тях?

— Не мога. — Тя преглътна. После стисна здраво ръце. — Не бива. — И избяга към каютата си.

Малко по-късно Ван Рийн я последва. Можеше да се носи безшумно като пушек, стига да пожелаеше. Вратата ѝ беше затворена и масивна, но при качването си на кораба, Ван Рийн бе внесъл миниатюрно устройство в ухото си, скрито зад грижливо оформените къдрици — транзисторен звуков усилвател по модела на слуховите апаратчета от периода преди развитието на регенеративните технологии. Той слуша известно време хлипането ѝ — без стеснение, но и без злорадство. То само потвърждаваше, че я е докарал до психическо изтощение. Нямаше да се предаде, не и за броените дни до края на пътуването им. Но бе узряла да направи известни отстъпки, стига той да я притиснеше внимателно.

При следващата им среща на масата, Ван Рийн стори всичко възможно да я прикотка, а на вечеря насочи усилията си да я понапие по време на десерта. Адзел се измъкна тихичко и прекара половин час пред главното контролно табло, нагласяйки цвета и интензитета на осветлението в салона. Докато не ги докара до романтичен полумрак, но постепенно, така че Теа да не забележи промяната. Ван Рийн открито беше внесъл един плейър и го бе инсталирал, така че да слушат музика по време на вечеря. „Газвечершната“ програма бе грижливо подбрана в стила на парчета като „Последна пролет“, „La“, „Ci Darem La Mano“, „Isoldes Liebestod“, „Лондонски вятър“ и

„Звезден блус“. Не си направи труда да ѝ ги посочва поотделно. Бедната женица беше толкова отчуждена от собствената си раса, че имената им едва ли щяха да ѝ говорят нещо. Но песните все трябваше да оказат някакво въздействие върху настроението ѝ.

В намеренията на Ван Рийн нямаше сексуален подтекст. (Не че би имал нещо против. Макар да не беше красива и формите ѝ да бяха прекалено оскъдни за неговия вкус, тя бе доста привлекателна — въпреки строгия си бял костюм — сега, след като най-последно се беше отпуснала. Любопитството вдъхваше живот на изваяното ѝ лице и запалваше искрици в красивите ѝ зелени очи. Когато говореше с усмивка и без друга цел, освен удоволствието от разговора, гласът ѝ ставаше приятно дрезгав.) Всеки подобен опит би събудил подозренията ѝ. Той се стремеше към едно по-възвишено, и по-съдбоносно, прелъстяване.

— ... те ни отгледаха — замечтано каза тя. — О, познавам земния жаргон. Знам, че според него ние сме израснали като хора с дълбоки личностни отклонения. Но къде са границите на нормалното, Никълъс, честно? Ние сме различни от другите хора, вярно е. Но човешката природа е гъвкава. Не мисля, че можеш да ни наречеш психически деформирани, не повече, отколкото самият ти си такъв, защото си отгледан в условията на определени традиционни ценности. Ние сме здрави и щастливи.

Ван Рийн вдигна едната си вежда.

— Такива сме! — настоя тя по-силно и отново изправи гръб. — Ние сме доволни и горди да служим на нашите... на нашите спасители.

— *The lady doth protest too much, methinks*^[1] — промърмори той.

— Какво?

— Стих на Стар англик. Не би го разбрала. Произношението се е променило. Означава, че съм дълбоко заинтригуван. Досега май не си разказвала на никого за миналото си, за катастрофата и така нататък.

— Е, всъщност казах на Дейви Фолкейн... когато беше при нас. — Внезапно по миглите ѝ проблеснаха сълзи. Тя стисна силно очи, тръсна глава и пресуши чашата си. Ван Рийн я напълни отново.

— Той е приятен млад човек — бързо продължи тя. — Не исках да му причиняваме болка. Никой от нас не искаше. Не е наша вината,

че беше изпратен на място, където го грози опасност. От теб! Искрено се надявам да има късмет.

Ван Рийн не я притисна по въпроса, който така непредпазливо бе потвърдила — че Латимър и сестра ѝ са предупредили шените, които вероятно са организирали спешна експедиция към Бета Крусис. То си беше очевидно. Вместо това, търговецът провлече:

— Ако си го чувствала като приятел, както твърдиш, сигурно те е заболяло, когато си го излъгала.

— Не знам какво имаш предвид. — Теа изглеждаше шокирана.

— Хубава приказка си му разказала, няма що — кроткият тон на Ван Рийн отне остротата от думите му. — Онзи проблем с радиацията и това как ви открили по-късно ми звучат като прекалено голямо и бодливо съвпадение, за да го преглътна на доверие. Освен това, ако шените просто са искали да ви върнат у дома, и то материално осигурени, нямаше да ви помогнат да основате компания с шпионска цел. Да не говорим, че сте прекалено добре обучени, прекалено лоялни, за да сте отгледани от чужда раса *след* началото на юношеството си. Ако беше така, щяхте да сте им благодарни за помощта, но нямаше да действате като техни агенти срещу собствената си раса, която не ви е сторила нищо лошо — освен ако не са ви отгледали още от бебета. Не, спипали са ви много по-рано, отколкото ти твърдиш. Нал тъй?

— Ами...

— Не се ядосвай. — Ван Рийн вдигна собствената си чаша и се загледа в преливащите се цветове на питието. — Аз съм обикновен, добросърдечен човечец, който се опитва да проумее как точно стоят нещата, така че да мога да измисля как да уредим този проблем, без да се избием взаимно. Не те карам да ми издаваш някакви големи тайни за шените. Но неща като, ами, как наричат родната си планета...

— Датина — прошепна тя.

— А. Видя ли? Не те заболя, нито пък тях, като ми го каза, нали? А и разговорът ни върви по-леко, без разните му там увъртания. Добре, били сте отгледани от бебета, с някаква цел, например, защото шените са се нуждаели от специални посланици. Защо да не го признаем? Как сте отраснали, в каква среда, всяко малко парченце дружеска информация ми помага да ви разбера по-добре, теб и твоя народ, Теа.

— Не мога да ти кажа нищо важно.

— Знам. Като например от кой клас е звездата на Датина. Но какво ще кажеш за начина им на живот? Детството ти щастливо ли беше?

— Да. Да. Най-ранният ми спомен е... Истаян, един от синовете на моя господар, ме взе със себе си на разузнаване... нуждаеше се от някой да му носи оръжията, при тях дори малките деца имат оръжия... Излязохме от къщата и отидохме в разрушената част на онази огромна и много стара сграда... открихме няколко машини в една стая, високо в кулата, не бяха ръждясали много, а лъчите на слънцето се провираха през една дупка в покрива като бял огън и се отразяваха в метала и аз се разсмях, като го видях как блести... От прозореца се виждаше пустинята и сякаш с часове можехме да стоим там и да я гледаме... — Очите ѝ се разшириха. Ръката ѝ се стрелна към устните. — Не, разприказвах се твърде много. По-добре да си лягам.

— *Verweile doch, du bist so schon*^[2] — каза Ван Рийн, — което е друг стар земен цитат и означава, че трябва да останеш още малко и да си пийнеш мадейра, скъпа моя. Ще си говорим на безопасни теми. Например, ако не са ви прибрали от колонизаторски кораб, тогава откъде сте се пръкнали?

Страните ѝ побеляха.

— Лека нощ! — изрече на един дъх и отново избяга. Но този път той можеше да ѝ извика да спре и тя щеше да се подчини — защото рефлексът на подчинение при подобен род стимули бе проличал ясно в поведенческата ѝ матрица. Само че Ван Рийн се въздържа. Разпитът щеше само да я хвърли в истерия.

Вместо това, когато двамата с Адзел се усамотиха в каютата на уоденита — която беше пригодена за размерите му чрез премахване на преградната стена между две съседни жилищни помещения, — той избоботи над последното си питие преди лягане:

— Измъкнах ѝ някое и друго късче информация. Която подсказва с какъв свят и култура си имаме работа. Повече за психиката им, отколкото реални факти. Но и това може да ни бъде от полза — каза той и направи такава физиономия, че мустаците му щръкнаха. — Защото сме изправени пред нещо, което е не само тревожно, а направо отвратително. Ужасно.

— Та, какво научихте? — търпеливо попита Адзел.

— Явно шените целенасочено са превърнали човешки същества в роби — не, в кучета, — като са ги взели още от пеленачета. Може да са направили същото и с други разумни същества, кой знае, макар да не ми се вярва.

— Откъде са взели децата?

— Нямам доказателства, но стигнах до предположение, което е по-добро, отколкото Белданиел и партньорите ѝ са допускали, че може да ми хрумне. Затова с голяма доза сигурност можем да приемем, че планетата за среща, към която пътуваме, не е много далеч от Датина, така че те да си запазят предимството на добрата комуникация, докато ние сме откъснати от дома и от приятелите си с големите пушки. Нали?

Адзел се почеса по главата, произвеждайки костелив звук.

— „Не много далеч“ е относително понятие. В радиус от петдесет или сто светлинни години има толкова много звезди, че едва ли ще успеем да определим местонахождението на противниковия център, преди те да са осъществили каквато там операция имат наум.

— Да, да, да. Искях да кажа, че някъде около мястото, към което сме се отправили, се намира територия, в която шените са били активни от доста време насам. Чат ли си? Е, аз пък случайно си спомням, че преди петдесетина години имаше опит да се засели човешка колония в този район. Малка група с утопични идеи, каквито никнеха като гъби по онова време. Поостаряла звезда от тип G, но имало една нелоша планетка, която те нарекли, въ, да, Леандра. Искали да се махнат далеч от всякакви вмешателства в утопичния им рай... И успели. Няма сметка да въртиш търговия толкова далеч. Разполагали с един кораб, който пътувал до Ифри или Линатор веднъж в годината и купувал необходимите им неща, а пари те имали достатъчно. Обаче в един момент корабът прекратил обичайните си пътувания. Намерил се някой да се разтревожи и отишли да проверят какво става. Заварили Леандра изоставена. Единственото село било изгоряло до основи — както и гората в радиус от километри, — но корабът го нямало. Известно време всички се чудели какво се е случило. Няколко години по-късно имах път покрай Ифри и така чух за мистерията. Разбира се, новината въобще не стигна до Земята или до някоя от важните планети.

— Никой ли не предположи, че може да се касае за пиратство?
— попита Адзел.

— О, вероятно. Но защо им е на пиратите да се занимават с толкова дребна плячка? Пък и нямаше други нападения. Къде се е чуло и видяло пирати да нападат само веднъж? Логичният извод беше, че е избухнал пожар, който е унищожил реколтата, складовете и всичко, което е осигурявало живота на леандрийците. Тръгнаха да търсят помощ с кораба си, получили са някаква повреда в космоса и така и не са успели да кацнат някъде. Всичко това вече се е забравило. Не ми се вярва някой друг да се е интересувал от Леандра след това. Има достатъчно по-добри планети и по-близо до дома. — Ван Рийн се смръщи срещу чашата си, сякаш и тя бе един от враговете му. — Таз вечер ми дойде друг акъл. Може да е било работа на шените. Може първо да са кацнали, един вид приятелски настроени изследователи от свят, който наскоро е овладял космическите пътувания. Може да са научили подробности и да са решили какво да правят. После може да са отвлекли всичко живо и да са запалили пожар, така че да унищожат всички доказателства за станалото.

— Мисля, че разбирам какво според вас е последвало — тихо каза Адзел. — Вероятно са направили опит да опитомят възрастните пленници. Който се е провалил и е бил прекратен посредством избиването им, щом малките деца не помнят истинските си родители. Без съмнение са загинали и много деца или са били убити, след като са ги преценили като неподатлив материал. Твърде е възможно половин дузината от „Серендипити“ да са единствените оцелели. А това ме кара да се съмнявам, че същото се е случило и с нехуманоиди. Планети като Леандра не се срещат под път и над път.

— Това, с което разполагаме, е достатъчно противно само по себе си — направи гримаса Ван Рийн. — Не мога да притисна Белданиел за родителите ѝ. Все трябва да таи някакви подозрения, най-малкото, но не смее дори да си позволи да мисли за тях. Защото цялата ѝ психика се основава на факта, че принадлежи на шените. Всъщност, дори останах с впечатлението, че тя е лична собственост на един от тях — също като куче.

Ръцете му се затвориха около чашата със сила, която би строшила нещо по-крехко от витрил.

— Може би искат да направят същото и с нас? — излая той. — Не, в името на вечното проклятие! *Liever dood dan slaaf!* — Той пресуши остатъка от уискито си. — Което означава, че по-скоро ще се видим с тях в ада... дори ако трябва сам да ги завлека там! — Чашата се разби като бойна глава върху масата.

[1] „Струва ми се, че дамата протестира твърде разпалено“ — изречението е на Средноанглийски. — Б.пр. ↑

[2] Почакай де, толкова си хубава (нем.) — Б.пр. ↑

20.

Мястото на срещата фигурираше в каталозите на Техническата цивилизация. След справка със стандартните си единици памет, компютърът уведоми Ван Рийн, че системата е посещавана веднъж, преди около век. Повърхностното наблюдение не показало нищо интересно и няма данни някой да се е връщал там по-късно. (Нищо, освен седем планети, седем свята със своите луни и тайни, с живот на три от тях и един вид, който бе започнал да дяла камъни в по-удобни форми, да зяпа нощното небе и да се чуди слепешката.) Съществуваха толкова неизброимо много системи.

— Това и аз можех да ви го кажа — обади се Теа.

— Ха? — Ван Рийн се обърна, самият той голям като планета, когато тя влезе в командната зала.

Усмивката ѝ беше свенлива, старанието ѝ да се държи приятелски — неумело, поради липса на практика.

— Очевидно е, че системата, която избрахме, не трябваше да е съвсем непозната. Просто се спряхме на една от многото безинтересни такива в рамките на разстояние, което преценихме като удобно за шените.

— Хм-хм. — Ван Рийн подръпна козята си брадичка. — Никога не бих постъпил така неджентълменски, но не те ли беше страх, че може да те грабна и да те натъпча с наркотици, докато не ми кажеш координатите на Датина?

— Не. Защото не разполагам с тази информация. Знаят я само мъжете, Латимър и Ким, а съзнанието им е минало през дълбока обработка, която не би им позволила да разкрият тези данни. — Погледът ѝ обходи звездите, които, в този построен от нехуманоиди кораб, се виждаха като ивица, обхождаща помещението. — Мога да ти кажа онова, за което вероятно вече си се досетил и сам. Че някои от съзвездията започват да ми изглеждат познати. — После сниши глас. Протегна ръце напред в жест на неосъзнат копнеж. — Те, шените, ще

ме отведат у дома. Може би самият Моат ме чака. *Ейар уатия гразан толиа...*

Ван Рийн прекъсна с тих глас нарастващия ѝ възторг:

— Ами ако не дойдат? Нали каза, че може и да не дойдат? Какво ще правиш тогава?

Теа си пое рязко дъх, стисна юмруци и за секунда застина — най-самотната фигура, която някога беше виждал, — после се обърна към него. Студените ѝ ръце стиснаха неговите, след това бързо ги пуснаха.

— Ще ми помогнеш ли тогава? — помоли го тя. Лицето ѝ почервения като от огън. Теа се дръпна назад. — Но Моат няма да ме изостави! — Обърна се на пета и бързо излезе от залата.

Ван Рийн погледна злобно звездата, която растеше на екрана отпред, и извади кутийката си с енфие, за да потърси утеха.

Но предположението му беше правилно — че Теа няма реално основание за тревога. Навлизайки в системата, корабният компютър прихвана излъчванията на значителна по размер флотилия, на разстояние, което показваше, че корабите са пристигнали преди два или три дни. (А това означаваше, че са тръгнали от точка, отстояща на малко повече от сто светлинни години — освен ако корабите на шените можеха да пътуват много по-бързо от тези на Техническата цивилизация, което бе малко вероятно, защото ако не бяха повече или по-малко новаци в космоса, със сигурност някоя от изследователските мисии щеше вече да ги е засякла... — да не говорим, че днешните хипертягови осцилаторни честоти опираха в горната граница на позволеното от квантовата теория.) Преминаха към ускорение веднага щом Ван Рийн навлезе в обхвата на прихващане. Някои се разгърнаха във ветрило, без съмнение за да се уверят, че не си води опашка. Останалите се насочиха право към него. На екрана проблесна кодов сигнал, който шените сигурно бяха научили от своите роби. Ван Рийн се подчини, премина към обикновена тяга, влезе в орбита около слънцето и остави противниците си да се прегрупираат както намерят за добре.

Събрани на мостика пред главния външен предавател, тримата чакаха мълчаливо. Теа потреперваше, лицето ѝ ту пламваше в огън, ту пребледняваше като платно, и се взираше ли, взираше в приближаващите се кораби. Ван Рийн се обърна с гръб към нея.

— Не знам защо — прошепна той на Адзел, използвайки един от езиците, за които бяха сигурни, че тя не владее, — но като я гледам такава, ме обзема едно особено чувство, на което не мога да дам име.

— Неудобство, може би — предположи уоденитът.

— О, такава чувство ли било то?

— Тя не е като мен, разбира се, както в най-дълбоките си вродени инстинкти, така и в придобитото по-късно поведение — каза Адзел. — Въпреки това, не смятам, че е редно да наблюдавам което и да е същество в момент, когато е оголило душата си по този начин.

Той насочи вниманието си към най-близкия шенски кораб. Източената му форма с висока перкоподобна конструкция отчасти тъмнееше на фона на Млечния път, отчасти грееше под лъчите на далечното оранжево слънце.

— Странен дизайн — отбеляза Адзел. — Не ми изглежда много функционален.

Ван Рийн премина на английски:

— Може и да става за машини, тоз дизайн — отбеляза той. — Но защо са толкова много — петнайсет, нали? — големи и натаралени от оръжия. Екипажите им трябва да наброяват стотици офицери — и всичко това, само за да посрещнат едно малко невъоръжено корабче като нашто? Не разбирам — освен ако не са роботизирани в голямата си част? Мисля, че са истински магьосници с роботите, тез шени. Много по-добри от нас. Компютърната система на СИ навеждаше на същото заключение.

В радостта си, Теа реагира според очакванията му. Не можеше да се въздържа да не се изфука, да не се възторгне по повод мощните и сложни машини, чието изобилие съставлявало гръбнака и мускулите на цялата датинска цивилизация. В групата едва ли имало повече от трима или четирима живи Господари, каза тя. Нямамо нужда от повече.

— Дори за преговори с нас? — попита Ван Рийн.

— Те говорят само от свое име — обясни Теа. — Ти също нямаш неограничени пълномощия. Но след срещата, ще обсъдят резултата със своите колеги. — Тонът ѝ ставаше все по-разсеян, докато накрая не се изроди в нещо като монотонен напев на гърления шенски език. Нито за секунда не бе откъснала погледа си от екрана.

— „Ще обсъдят резултата със своите колеги“ — бавно я цитира Адзел на тайния им език. — Начинът ѝ на изразяване предполага, че

право на решение имат членовете на една изключително малка група. От което не следва непременно, че обществото им представлява крайна форма на олигархия. Олигарсите биха предпочели екипажи от живи същества за повечето задачи — също като нас, и по същите причини. Колкото и добър да е един робот, той си остава машина — просто добавка към живия мозък, — защото ако е създаден толкова съвършен, че да се равнява на биологичния организъм, създаването му би се обезсмислило.

— Да, тази теория ми е позната — кимна Ван Рийн. — Природата вече ни е снабдила с начин да създаваме нови биологични организми, много по-евтин и далеч по-приятен от конструирането на роботи. И все пак, какво ще кажеш за компютъра, който предизвика толкова приказки сред обществеността, напълно мотивиран и в същото време всячески превъзхождащ съществата от плът и кръв?

— Това е една изцяло теоретична възможност, занимаваща всяка цивилизация, на която сме се натъквали досега, и честно казано, аз се отнасям твърде скептично към нея. Но ако предположим, че наистина съществува такъв робот, то той ще управлява, няма да служи. А шените определено не са нечии служители. Излиза, че разполагат със... е, като цяло, може роботите им да са малко по-добри от нашите, а може и да не са. Със сигурност са повече на глава от населението. И все пак са само роботи със своите присъщи ограничения. Използват ги разточително, с цел, доколкото могат, да компенсират въпросните ограничения. Но защо?

— Малобройно население? Това би обяснило защо решенията се взимат от малко хора, ако това е така.

— *Занх-х-х...* може би. Макар че не виждам как е възможно едно малобройно общество да построи — и дори да измисли — широкомащабната и високоразвита индустрия, която Датина очевидно притежава.

Разговаряха предимно за да освободят напрежението, с пълното съзнание колко хипотетични са логическите им разсъждения. Когато корабът обяви, че приема сигнал отвън, и двамата подскочиха стреснато. Теа сподави вика си.

— Включи ги, които и да са — нареди Ван Рийн. После изтри потта от лицето си с петносаната дантела на десния си ръкав.

Екранът потрепна. Един образ подскочи на преден план. Донякъде човешки. Но издутите мускули, голямата бича глава, гривата, преливаща във всички цветове на дъгата, и гръмотевичният глас, който излезе от отворената уста, бяха въплъщение на такава вулканична мощ, че Адзел отстъпи със съскане назад.

— Моат! — извика Теа. Падна на колене и протегна ръце към шена. Сълзи потекоха по бузите ѝ.

Животът е нескопосано нещо — бедите и триумфът ни застигат в мащаби, с които не можем да се справим, а помежду им се простират безплодни участъци от сиво ежедневиe и отброяване на часовете до следващата криза. Ван Рийн често гълчеше Свети Дисмас по този повод. Но така и не получи удовлетворителен отговор.

Сегашната му мисия следваше същия модел. След като Теа каза, че господарят Моат ѝ заповядал да се яви на кораба му — най-големия във флотилията и въоръжен до зъби — и се качи на флитера, изпратен за нея, нищо друго не се случи през следващите четиридесет и седем часа и двадесет и девет минути. Шените не се обадиха повече, нито отговориха на позивните, отправени към тях. Ван Рийн пъшкаше, ругаеше, крачеше нагоре-надолу по коридорите, ядеше по шест пъти на ден, лъжеше на игра с топчета, претоварваше въздушните филтри с дима на пурите си и шахтите за боклук с празни бутилки, и дори моцартовите му симфонии не успяваха да го утешат. Накрая изчерпа търпението и на Адзел. Уоденитът се заключи в собствената си каюта със запас от храна и хубави книги и не се показва навън, докато спътникът му не задумка по вратата, крещейки, че проклетата ледена висулка от женски пол с разтопен мозък е готова да превежда и че може би най-после ще могат да направят нещо, което да го възнагради — него, Ван Рийн — за дните на мъчително чакане.

Въпреки това, когато Адзел се втурна на галоп в командната зала, търговецът демонстрираше пред образа ѝ известна доброжелателна любезност:

— ... чудехме се защо изчезнахте така, след като всички дойдохме толкова отдалеч за тази среща.

Седнала пред едно предавателно устройство в бойния кораб, Теа изглеждаше коренно променена. Облеклото ѝ се състоеше от свободна

бяла роба и наметало с качулка, а тя беше с тъмни контактни лещи, които защитаваха очите ѝ от ярката светлина в помещението. Изглеждаше напълно уверена в себе си, явно задоволила най-накрая емоционалните си нужди. Отговорът ѝ прозвуча отривисто:

— Моите шенски господари ме разпитаха подробно, с цел да се подготвят за предстоящата дискусия. Те не са довели никой друг от „Серендипити“.

Извън обхвата на собствения си предавател, Ван Рийн държеше в скута си електронен бележник. Като сръчни космати наденички, пръстите му се движеха по безшумната клавиатура. Адзел прочете написаното на разгъващата се лента: *Ама че глупост. Откъде са били сигурни, че нищо няма да ѝ се случи, нали е единствената им връзка с нас? Още едно доказателство, че се втурват с главата напред, без да помислят предварително.*

Теа продължи:

— Освен това, преди да съм в състояние да говоря разумно, трябваше да си взема моето хаадеру. Толкова дълго бях далеч от моя господар Моат. Вие не можете да разберете какво е хаадеру. — Тя се изчерви едва доловимо, но гласът ѝ беше толкова безизразен, сякаш обясняваше приложението на някаква машина. — Приемете го за церемония, при която той се уверява в моята лоялност към него. Тя изисква време. Междувременно, разузнавателните кораби потвърдиха, че никой не ни е последвал тайно от разстояние.

Ван Рийн написа: *Не е Зевс. А Минотавърът. Сурова сила и мъжественост.*

— Тази алюзия ми е непозната — прошепна в ухото му Адзел.

Става въпрос за това как тя възприема този шен. Само донякъде е негова робиня. Виждал съм много жени като нея в офисите — стари моми, френетично предани на шефа си. Нищо чудно, че в бандата на СИ имаше четири жени и двама мъже. Мъжете рядко разсъждават по този начин. Освен ако преди това не са били обработени и пречупени. Съмнявам се, че тези хора са имали някакви сексуални отношения през живота си. Женитбата на Латимър е имала за цел да предотврати клюките. Сексуалната им енергия е била пренасочена към службата им на шените. Разбира се, те не си дават сметка за това.

— Моите господари ще ви изслушат сега — обяви Теа Белданиел. За миг човешкото у нея си проби път към повърхността. Тя се наведе напред и каза, тихо и настоятелно: — Никълъс, внимавай. Познавам те и ще превеждам по смисъл, а не буквално. Но внимавай и какъв смисъл влагаш в думите си. Аз няма да ги излъжа. А те се ядосват по-лесно, отколкото си мислиш. Аз... — Замълча за секунда. — Искам да се върнете у дома живи и здрави. Ти си... ти си единственият човек, който някога се е държал добре с мен.

Ба, написа той, и аз веднъж се направих на Минотавърта, като видях, че натам ѝ клонят желанията, макар че по онова време смятах, че става въпрос за Зевс. И тя откликна, без да осъзнава какво я е подтикнало. Не че не заслужава да бъде върната обратно при собствения си вид. Онова, дето са ѝ го сторили, е гадна работа.

Теа направи знак и компютърът се подчини на безмълвната ѝ заповед. Образът се разшири, разкривайки голяма конферентна зала и четирима шени, седнали на възглавнички. Ван Рийн примижа и измърмори едно проклятие, когато забеляза декора.

— Никакъв вкус, по ничии стандарти, нито във вселената, нито в ада! Направо са прескочили цивилизацията и са се озовали от варварството директно в декадентството.

Адзел беше този, който, докато конференцията напредваше и картината на екрана се местеше, забеляза няколко древни на вид, прекрасни предмета в иначе претрупаната зала.

Откъм една рунтава, огромна гръд прокълнтя глас Смалена и някак изгубена, но с поглед, който постоянно се връщаше с обожание към шена на име Моат, Теа преведе:

— Дошли сте да договорите условия между вашия и моя народ. Какъв е спорът?

— Ами, нищо особено, всъщност — каза Ван Рийн, — освен няколко късчета земя, която да си поделим като приятели, вместо да си изгубим печалбата, дърлейки се за глупости. А може би има и неща, с които да търгуваме или да научим един от друг, например как един от нас се сдоби с хубавичък нов порок?

Преводът на Теа бе прекъснат по средата. Един от шените зададе доста многословен въпрос, който тя предаде в следния вид:

— Какво е вашето предполагаемо оплакване от нас?

Теа изглежда бе смекчила и това последно изказване, но Ван Рийн и Адзел бяха прекалено шокирани, за да ги интересува.

— Оплакване? — почти изблея Адзел. — Ами то да се чудиш откъде да започнеш.

— Аз знам, дявол да го вземе — изръмжа Ван Рийн и започна.

Спорът избухна като вулкан. Не след дълго Теа вече се тресеше от нерви и стана бяла като платно. Бретонът ѝ лепнеше по потното чело. Би било безполезно да предаваме в детайли шумната препирня. Тя беше толкова объркана и безсмислена, като най-лошите примери от подобно естество в историята на човечеството. Но стъпка по стъпка, благодарение на ината и на отказа си да бъде надвикан, Ван Рийн наложи нещо като модел на дискусията.

Въпрос: „Серендипити“ е била внедрена да шпионира Полесотехническата лига и цялата Техническа цивилизация.

Отговор: Шените осигурили на Лигата услуга, която тя била прекалено глупава, за да си създаде сама. Принудителната продажба на „Серендипити“ била бандитски акт, за който шените настоявали да получат компенсация.

Въпрос: Дейвид Фолкейн е бил отвлечен и дрогиран от агенти на шените.

Отговор: Не си струвало да се говори за някакъв си низш организъм.

Въпрос: Човешки същества са били заробени, а вероятно други човешки същества са били избити от шените.

Отговор: На човешките същества бил подарен един по-благороден живот в служба на по-висша кауза, отколкото биха имали другояче. Попитайте ги дали не е така.

Въпрос: Шените са се опитали да скрият информация за нова планета от онези, които имат законно право над нея.

Отговор: Правото принадлежало на шените. И да внимавал всеки, който се осмели да навлезе в територията им.

Въпрос: Въпреки шпионажа си, шените изглежда са недооценили силата на Техническия свят и особено на Лигата, която няма навика да толерира заплахи.

Отговор: Същото се отнасяло и за шените.

... Някъде по това време Теа припадна. Съществото, наречено Моат, стана от мястото си и се наведе над нея. Хвърли един поглед към

екраните. Ноздрите му се бяха разширили, а гривата — настръхнала. Изрева някаква команда и връзката прекъсна.

Което, навярно, не беше толкова лошо.

Ван Рийн се събуди толкова бързо, че чу собственото си последно изхъркване. Изправи се в леглото. Каютата му бе тъмна, вентилацията шушнеше, във въздуха се усещаше слаба сладникава миризма, защото никой не беше нагласил хемосистемата. Механичният глас повтори:

— Сигнал за повикване приет.

— Зараза и брадавици! Чух те, чух те, остави ме да надигна бедното си, уморено и старо тяло, по дяволите.

Незастланият под студенееше под краката му. По светеция циферблат на един часовник Ван Рийн прецени, че е спал по-малко от шест часа. Което означаваше, че са минали повече от двадесет след внезапния край на конференцията. Ако можеше да се нарече така въпросното дебелашко надвикване. Какво им ставаше на тия побеснели бикове, между другото? Едно високотехнологично общество, необходимо, за да се построят роботи и космически кораби, предполагаше известни качества — минимално количество дипломация, предпазливост и цивилизован стремеж към изгода — защото в противен случай подобно общество би се самоунищожило преди да е постигнало значителен напредък... Е, може би разговорите се бяха забавили, защото на шените им е било необходимо време да обуздаят темперамента си... Ван Рийн забърза по коридора. Нощницата му се вееше около глезените.

Мостикът беше празен и тих, с изключение на жуженето от двигателите. Приемайки заповедите му буквално, компютърът бе спрял да възвестява исканата връзка. Адзел, чиито уши бяха пригодени към по-плътен въздух, не се бе събудил от единичното повикване. Машината продължи, следвайки програмата си, като докладва:

— Преди два часа друг космически кораб беше забелязан да приближава откъм района на Южен кръст. Все още навлиза в орбита, но очевидно е в контакт с вече присъстващите...

— Млъкни и ме свържи — нареди Ван Рийн. Вдигна очи към звездите. Един подобен на змиорка разрушител, един крайцер малко

по-далече и една светла точица, която можеше да бъде шенският флагмански кораб, прекосяваха звездната нощ. Нямаше видима следа от новодошлия. Но Ван Рийн не се съмняваше, че именно той е предизвикал повикването.

Екранът се включи. Теа Белданиел стоеше сама в ярко осветената, изпълнена с мърморенето на машини пещера на конферентната зала. Никога не я беше виждал толкова разтревожена. Очите ѝ бяха обточени с бяло, устата ѝ се бе изкривила до неузнаваемост.

— Тръгвайте! — Неузнаваем беше и гласът ѝ. — Бягайте! Те говорят с Гахуд. Не се сетиха да наредят на роботите да ви наблюдават. Може да се измъкнете тихичко — вероятно, да вземете преднина и да се скриете в космоса. Но ако останете, ще ви убият!

Той стоеше, без да помръдва. Дълбокият му глас се търкулна към нея:

— Моля те, обясни ми.

— Гахуд. Той дойде... сам... Хю Латимър е мъртъв или... Аз спя в каютата на моя господар Моат, до вратата. Обади се по интеркома. Телам го помоли да отиде на мостика, той и другите. Каза, че Гахуд се е върнал от Датина, Гахуд, който беше тръгнал за звездата-гигант, където е скитничката, и нещо се е случило, защото Гахуд е изгубил Латимър. Трябвало да се срещнат, да изслушат доклада му и да решат... — Пръстите ѝ се извиха като нокти на граблива птица. — Друго не знам, Никълъс. Моат не ми нареди нищо. Аз н-н-не бих го предала... тях... никога... но какво лошо има, ако вие останете живи? Чувам как гневът се надига, чувствам го. Познавам ги, каквото и да е станало, те ще пощурят. И ще открият стрелба по вас. Тръгвайте веднага!

Ван Рийн още не беше помръднал. Мълча, докато тя не възвърна някаква част от самоконтрола си. Трепереше, дишането ѝ бе накъсано, но в погледа ѝ се появи сянка на разум. Тогава той я попита:

— Със сигурност ли ще ни убият, мен и Адзел? Добре, побеснели са и точно сега нямат настроение за приказки. Но няма ли да е по-разумно да ни отведат със себе си? Ние разполагаме с информация. Ценни сме като заложници.

— Ти не разбираш. Никога няма да ви освободят. Може да ви измъчват заради знанията ви и със сигурност ще ви промият мозъците.

А аз ще трябва да им помогна. И накрая, когато вече няма да сте им от полза...

— Ще ме фраснат по главата. Да, да, това е ясно. Но старата ми глава не се чупи лесно. — Ван Рийн се наведе напред, опря се с пръсти на облегалката на едно от пилотските кресла, улови погледа ѝ и го задържа. — Теа, ако тръгнем да бягаме, може да се измъкнем, а може и да не успеем. Мисля, че шансовете ни не са особено големи. Най-малкото онези разрушители ще могат да ни надбягат, какъвто съм си дебел в краката. Но ако отидем на Датина, е, може пак да си поприказвам с шефовете ти, след като се поохладят. Вероятно все още можем да се спогодим. Пък и какво могат да загубят, ако ни вземат със себе си? Можеш ли да ги убедиш да не ни убиват, а само да ни пленят?

— Аз... ами, аз...

— Благодаря ти, че ме предупреди, Теа. Мисля, че знам какво ти е коствало. Но не трябва да си навличаш неприятности, което непременно ще стане, ако открият, че сме офейкали и се досетят чия е вината. Защо не отидеш да поприказваш с твоя Моат? Да му напомниш, че още сме тук и че ще е по-добре да насочи пицовите си срещу нас, а ти да ни уведомиш, че сме пленници и трябва да ги последваме на Датина. Мислиш ли, че ще те послуша?

Тя не беше в състояние да говори повече. Само успя да кимне отсечено.

— Добре, айде тичай. — Той ѝ прати една въздушна целувка. Ефектът щеше да е по-изящен, ако не бе толкова мляскащ. Екранът потъмня. Ван Рийн излезе с тежка стъпка от командната зала, за да намери някоя бутилка и Адзел. В този ред. Но първо прекара няколко минути със Свети Дисмас. Ако гневът надвиеше здравия разум на шените, въпреки молбите и аргументите на жената, той нямаше да живее още дълго.

21.

При пълна псевдоскорост, от безименната звезда до слънцето на Датина им отне по-малко от седмица. Плененият кораб трябваше да впрегне всичките си мощности, за да не изостава от бойните съдове, които го обграждаха. Но все пак успя, което наведе землянина и уоденита на някои заключения относно космическите възможности на шените.

Това не беше единственият факт, до който се добраха по време на пътуването. Сред събраната информация обаче не фигурираше съдържанието на съобщението, донесено от Гахуд, нито причината, която подгони флотилията обратно към дома. Но тъмничарите им ги разпитваха през неравни интервали по хиперкома. Разпитите бяха несистематични и се повтаряха, сякаш се провеждаха тогава, когато на някой от шените му хрумнеше да ги разпитва, и бързо се превръщаха в поток от хвалби и заплахи. В повечето случаи Ван Рийн отговаряше правдиво, тъй като чужденците спокойно можеха да получат въпросната информация директно от Теа — население, продуктивност и т.н. на основните светове от Техническата цивилизация; естеството и дейността на Полесотехническата лига; колоритни детайли за тази или онази форма на живот, за тази или онази култура... Теа явно беше потресена от поведението на господарите си и се опитваше да подреди думите им в нещо малко по-смислено. Включвайки се в играта, Ван Рийн измъкваше от нея все нови и нови подробности. Например:

— Лорд Нимран иска да чуе нещо повече за древната история на Земята — каза тя на търговеца. Компютрите на двата кораба превръщаха точките и тиретата в глас и обратното. — По-специално го интересуват случаите, когато една цивилизация е наследявала друга.

— Като гръцката, която изместила минойската, или Западното християнство — Римската империя, или турците — византийците? — попита Ван Рийн. — Тези случаи не са сравними помежду си. А е било и много отдавна. Защо го интересува това?

Можеше да си представи притеснението й.

— Достатъчно е, че го интересува.

— О, аз нямам нищо против да му изнеса няколко лекции. Пък и какво друго да правя, освен да си наля още една бира. Та като говорим за това... — Ван Рийн се наведе и бръкна в охладителя, който Адзел бе донесъл на мостика за негово удобство. — А, ето те, хитруша такава.

Компютърът превърна думите му в хиперимпулси. Приемащият компютър не беше програмиран да превежда, но в паметта му вече бе заложен речниковият състав на англик. Теа сигурно е казала на Нимран, че Ван Рийн не е отговорил директно на въпроса му. Дали Минотавърът не изръмжа и не посегна към пистолета си? Молбата ѝ прозвуча напрегната, въпреки безизразния изкуствен глас на компютъра:

— Не го провокирай. Стават ужасни, когато се разгневят.

Ван Рийн отвори бутилката и изсипа пивото в една халба.

— Да, добре, добре. Просто се опитвам да бъда полезен. Обаче му кажи, че трябва да зная кое по-точно го интересува, преди да задълбая по темата. И защо. Останах с впечатлението, че шенската култура не произвежда учени, които искат да знаят разни неща, водени от едното любопитство.

— Хората надценяват любопитството. То е характерна черта на маймуните.

— Ъ-хъ, ъ-хъ. Всеки вид си има свои инстинкти, понякога подобни на тези на друг вид, но не задължително. Опитвам се да разбера какъв е основният инстинктов модел на твоите... собственици... защото иначе онова, което им кажа, може да не е онова, което те искат да чуят, и да им се стори абсолютно безсмислено. Добре, казваш, че на Датина няма истинска наука. Не съществува интерес към неща, които нямат практическа стойност, не стават за ядене, за пиене (Ааааа!), за търговия или не са полезни по друг начин, който не бих си позволил да назова пред една дама.

— Прекалено опростяваш нещата.

— Знам. С няколко думи не може да се опише и едно-единствено отделно същество, какво остава за цяла една интелигентна раса. Естествено. Но грубо казано, съм прав, нали? Не би ли казала, че това общество не си пада по абстрактната наука и по любопитните дребни факти, от които не може да се извлече непосредствена изгода?

— Много добре, прав си. — Последва пауза, през която Теа изглежда успокояваше Нимран.

Ван Рийн избърса от носа си полепналата пяна и попита:

— Да разбирам ли тогава, че има само една шенска цивилизация?

— Да, да. Изчакай да поговоря с него. — След няколко минути: — Ако не започнеш да отговаряш, последствията може да се окажат неприятни.

— Но нали ти казах, миличка, не ми е ясно за какво точно пита. Не проявява научно любопитство, следователно се интересува от културните катаклизми на Земята, защото фактите могат да му бъдат от полза във връзка с настоящото положение на Датина. Така ли е?

След известно колебание:

— Да.

— Добре, хайде сега да разберем какъв точно вид културна приемственост го интересува. Коя има предвид — насилствена като индуиската, хибридна като техническата или арабската, или постепенна като преминаването на класическата във византийската, или какво?

В очите ѝ несъмнено падна сянката на отчаянието.

— Самата аз не знам нищо за земната история.

— Питай него. Или по-добре аз да го попитам чрез теб.

По този начин Ван Рийн получи потвърждение на подозренията си. Шените не бяха създали великолепните кибернетични системи, които използваша. Наследили са ги от по-ранна раса, заедно с много други неща. Още повече изглежда е било загубено, защото те бяха завоеватели, унищожители, диваци, настанили се самоволно в къща, построена от цивилизовани същества, които те са убили. (Как беше възможно това?)

Което не ги правеше по-малко опасни, както и фактът, че бяха тревопасни. (Що за еволюция бе произвела войнствени тревопасни?)

Бяха достатъчно умни да последват препоръката на компютъра на „Серендипити“ по отношение на планетата край Бета Крусис. Можеха да оценят индустриалния ѝ потенциал. Но повече ги интересуваше да подложат крак на другите, отколкото сами да се възползват подобаващо от нея. Защото не бяха нито търговци, нито индустриалци от значим мащаб. Роботите им произвеждаха вместо тях

основните необходими им стоки и услуги, включително конструирането и поддръжката на самите машини. Не желаеха да поддържат търговски или интелектуални връзки с обществата от Техническата цивилизация. По-скоро вярваха, че съвместното съществуване е невъзможно. (Защо?)

Операцията „Серендипити“ говореше достатъчно. Когато за пръв път са се сблъскали с други видове, които пътуват из космоса и колонизират нови светове по самата граница на съществуващата Техническа сфера на влияние, те са започнали да ги проучват. Методите им са били хаотични и несъмнено различни в зависимост от мястото и времето, без да са непременно враждебни. Шените можеха да бъдат хитри. Тъй като никой вече не помни всички планети, чиито обитатели са тръгнали да скитат из космоса, на един шен не би му се наложило да признае, че идва Отвън, и би могъл да задава много естествени на пръв поглед въпроси.

Въпреки това, не биха могли да се доберат тайничко до подробната информация, която са искали, разчитайки само на подобни светкавични набези. И някой от интелигентните им мъжкарите е стигнал до идеята да въдворят шпиони в самото сърце на вражеската територия — шпиони, които да се радват на ревностното съдействие на своите жертви. Неговите другарчета са се съгласили да му помогнат да постави началото на операцията. Нито един шен не би имал нужното търпение да върти онзи бизнес в Луноград. Но компютрите и човеците-кучета го имали в изобилие.

Дори и така, основната програма на машините и доктрината на хората били създадени от шените. И тук природата на звяра се разкрила отново. *Когато се появи нещо важно и спешно, действайте агресивно — и бързо!* Повечето видове биха предоставили на шпионите си повече свобода, която естествено води до предпазливост и гъвкавост. Шените не биха понесли такова нещо. Инстинктите им диктуват, че появи ли се криза, действието винаги е за предпочитане пред изчакването. Отломките могат да бъдат събрани по-късно.

Шените действително имаха логична причина да не вярват на други раси, овладели космоса. (Което недоверие автоматично прерастваше в смъртоносна омраза.) Самите те не бяха многобройни. Външните им колонии бяха малко на брой, малки по обем и не се радваха на особен успех. Четири пети от възрастното им население не

можеше да се брои за активно и ползотворно — защото женските бяха четири пъти повече от полигамните мъжки и бяха тъпоумни, изцяло подчинени на мъжете си същества. Политическата им структура беше толкова тромава, че граничеше с нелепото. Барониални патриарси, управляващи гигантски имения на принцип, близък до този на отделни кралства. При нужда можеха да се съгласят на съвместни действия, но участието им бе строго доброволно. И това представляваше държавата им. Икономиката беше също толкова примитивна. (Как изобщо раса като тази е излязла от палеолита, да не говорим, че е унищожила друг народ, който е покрил планетата с машини и е протягал ръка към звездите?)

Компаниите на Лигата биха ги купили и продали за жълти стотинки. Външната колонизационна вълна на Техническите раси би могла и да не ги помете, стигнеше ли до тях — защо да си прави труда? — но със сигурност би погълнала всички останали желани светове около Датина. В най-добрия случай, и с цената на кански усилия, шените биха могли да се превърнат в поредния кръстосващ космоса вид — един сред стотиците други. За природа като тяхната подобна перспектива изглеждаше недопустима.

Колкото и нелепо да бе обществото им, самите те далеч не бяха смешни. Напротив, бяха зловеци като бацила на чумата, когато за пръв път ударил Европа. Или дори повече — Европа все пак бе оцеляла.

22.

Слънцето на Датина изглеждаше от познат вид на Адзел — клас F от средна величина, 5,4 пъти по-ярко от земното, по-скоро бяло, отколкото жълто, — докато не го проучи с наличните уреди. Объркан и смаян, той повтори проверката и стигна до същите резултати.

— Това не е нормална звезда — заяви той.

— Върви към свръхнова^[1]?

— Не, отклоненията не са толкова големи. — Адзел увеличи картината, засили светлинните филтри, докато на екрана остана само един диск. Короната грееше огромна, в красив и ведър цвят на седеф, но на нейния фон бушуваха вихри и изригвания сред разноцветни петна, гъсти като белези от шарка. — Забележете нивото на излъчване. Забележете и сложния модел на изригванията. Те говорят за мощно, но нестабилно магнитно поле... А! — Мъничка точка ослепителна светлина избухна и се стопи на повърхността. — Ядрена експлозия в границите на фотосферата. Представете си какви топлинни трансферни вихри и плазмени ефекти са необходими за такова нещо. Спектроскопията потвърждава визуалното впечатление, както и показателите за яркост. Дори и при сегашното ни отстояние, слънчевият вятър е силен, а структурата му постоянно се променя с движението ни навътре. — Адзел наблюдаваше сцената, извил гуменявите си устни в смущаваща усмивка. — Бях чувал за случаи като този, но те са много редки и не вярвах, че ще имам късмета да видя един със собствените си очи.

— Радвам се, че се забавляваш при настоящите обстоятелства — изръмжа Ван Рийн. — Следващия път, когато отида на погребение, ще те взема с мен да потанцуваш джигата под собствен съпровод. Е, за какво става въпрос?

— Слънце, което е не само голямо, но и с необичаен състав, изключително богато на метали. Вероятно се е сгъстило в съседство на наскоро избухнала свръхнова. Освен нормалните еволюционни етапи на основната последователност, е имало и редица допълнителни

синтезни вериги, някои от които са завършили с атомно разцепване. Това влияе на вътрешните процеси, които на свой ред определят излъчването. Приемете я за неравномерно променлива звезда. Не е точно такава, но моделът е толкова сложен, че едва ли се повтаря в границите на обзримото време. Ако правилно интерпретирам показанията, в момента е в период на затихване след връх на активност, който е настъпил... занх-х-х... преди няколко хиляди години, бих казал.

— Без да унищожи живота върху Датина?

— Явно не. Яркостта никога няма да стане толкова голяма, поне докато слънцето не напусне изцяло основната последователност. Въпреки това, трябва да е оказало значителен ефект върху живите организми, особено като се има предвид, че облъчването със заредените частици е било извънредно силно.

Ван Рийн измуча, отпусна се още повече в креслото и посегна към глинената си лула. Обикновено я пушеше тогава, когато искаше да помисли здравата.

Флотилията се приближаваше към Датина. Следвайки инструкциите, компютърът на пленения кораб държеше всичките си сензори отворени и докладваше за активна дейност в този район на космоса — кораби в орбита, кораби, които пристигат, и такива, които заминават, кораби в процес на конструиране. Адзел се зае да свали показанията на самата планета.

Беше четвъртата поред от слънцето, правеше пълно завъртане около него за 2,14 стандартни години при средно разстояние от две астрономически единици. По маса също приличаше на Марс — 0,433 от земната и с диаметър само 7950 километра при екуатора. Въпреки това и едната трета повече топлина и светлина, които получаваше в сравнение със Земята, Датина имаше дебела кислородно-азотна атмосфера. Налягането падаше бързо с увеличаване на надморската височина, но на морското ниво бе малко по-високо от земното. Подобно количество газ със сигурност се дължеше на планетния състав — изобилие от тежки елементи, водещи до обща специфична гравитация от 9,4 и оттам до повърхностно ускорение от 1057 см/сек на квадрат. Богатото на метали ядро трябва да е довело до огромно излъчване на газове посредством вулканична активност, когато планетата е била млада. Днес, в комбинация с доста бързото въртене

около оста — един оборот за седемнадесет часа и петнадесет минути, — се създаваше силно магнитно поле, което отразяваше голяма част от слънчевите частици, които в противен случай можеха да изритат молекулите на въздуха в открития космос. Помагаше и фактът, че Датина нямаше луни.

Чисто визуално, издувайки се на фона на звездната нощ, планетата изглеждаше не по-малко странна. Имаше много по-малко океани от Земята — квантите на разсипнически ултравиолетовото слънце бяха разцепили не една водна молекула. Но понеже планините и континенталните маси не бяха така ясно разграничени, а релефът като цяло по-равен, водата покриваше почти половината от повърхността. Плитки и лишени от приливи и отливи, тези морета бяха покрити от слой водораслоподобни организми — червено-кафяво-жълтеникаво покривало, на места раздрано от слаби вълни, на други съсирено в плаващи острови.

При слабото си осово отклонение и сравнително слаб периферен ефект^[2], полярните зони не се различаваха забележително от екваториалните. Но при големите разлики в атмосферното налягане на различна височина, планинските райони нямаха нищо общо с долините в подножията им — единствено ледници покриваха голите им зъбери. Някои низини, особено близо до океаните, изглеждаха плодородни. Кафеникаво-златистата местна растителност им даваше цвят — гори, поляни и обработваеми площи шаренееха върху екрана. Но огромни райони бяха покрити с пустини и прашни бури метяха червеникавите скали. Безплодието им бе геологически ново явление — а вероятно и исторически не много старо, — защото още се виждаха кулите и полузатрупаните стени на много и големи мъртви градове, както и мрежата от пътища и енергопреносни пилони, необходими в миналото на едно многобройно население.

— Слънцето обгорило ли е повърхността по време на върховата си активност? — Като никога, Ван Рийн почти прошепна въпроса си.

— Не — каза Адзел. — Не е било толкова просто, мисля.

— Защо?

— Ами, покачването на температурата би довело до по-голямо изпарение, повече облаци, по-висока отразителна способност на атмосферата, което води до създаването на ново динамично равновесие. Още повече, дори и да поразят някои райони, в същата

степен би облагодетелствало други. Животът би следвало да е мигрирал към полюсите и към по-големите надморски височини. Но, както виждате, големите ширини и високите места са пострадали не по-малко от другите... Пък и едно проспериращо, високотехнологично общество трябва да е намерило начин да се справи с една обикновена промяна на климата — промяна, която не е настъпила внезапно, не забравяйте.

— Може би са водили война, която е излязла от контрол?

— Не забелязвам следи от широкомащабни военни ядрени операции. А не ми се вярва да има такова биологическо или химическо оръжие, което да унищожи цялата екологична система на една планета, чак до местния еквивалент на обикновената трева. Мисля — добави сериозно Адзел, — че катастрофата е имала много по-мощна причина и много по-страшни последствия.

Не му бе дадена възможност да навлезе в подробности, защото в този момент на кораба бе наредено да навлезе в атмосферата. Двойка разрушители го придружиха. Моат и Теа насочваха роботите от един малък снабдителен кораб. Групата кацна близо до потомствения замък на шена. Въоръжен патрул изтича да ги посрещне.

През следващите три дни на Ван Рийн и Адзел им бе дадена възможност да разгледат забележителностите. Водеше ги Теа.

— Моят господар разреши това по моя препоръка, докато той не се върне от свиканата среща на Великия съвет — обясни тя. — Като ви осигурим по-верен поглед към нашето общество, ще можете по-добре да ни помогнете с информация. — После продължи умолително, без да ги гледа в очите: — Ще помогнете, нали? Нищо друго не сте в състояние да направите, освен да умрете. Моят господар ще се отнася добре с вас, стига да му служите добре.

— Ами нека тогава да видим що за място е мястото, където ще прекараме остатъка от живота си — предложи Ван Рийн.

Групичката им бе тежко охранявана от млади мъжки екземпляри — синовете, племенниците и свитата, които съставляваха бойната сила на Моат — и роботизирани бластери, носещи се около тях на гравитационни платформи. Размерите на Адзел им вдъхваха уважение, макар че той се държеше съвсем кротко. По-млади членове на

семейството и свободни от задължения слуги се влачеха мързеливо отзад. Женските и работниците се пулеха, докато чужденците минаваха покрай тях. Шенската раса не бе напълно лишена от любопитство — както и никое гръбначно от познатите светове. Просто им липсваше интензитета му, характерен за видовете на хората и дракокентаврите. А тези две раси много си приличаха по любовта им към новостите.

„Замък“ не беше точната дума. Някога на мястото му е имало взаимосвързана система от сгради, огромен комплекс със страна пет или шест километра и височина една десета от дължината — и в същото време, въпреки размерите си, бе изящен, многоцветен, с колони от кристал, които нямаха друго предназначение, освен да радват окото, с кули, които се издигаха толкова високо над стените, че куполите им с форма на венчелистчета почти се губеха в небето. Било е място, където милиони са живели и работили — общност, представлявала инженерно цяло, автоматизирано, захранвано с атомна енергия и свързано с останалата част от планетата чрез пътни и комуникационни артерии.

Сега половината тънеше в руини. Съборени колони, пропаднали покриви, ръждясали до неузнаваемост машини, същества, подобни на птици, си виеха гнезда в куличките и същества, подобни на плъхове, припкаха из помещенията. Макар разрушението да бе отминало другата половина и търпеливите самоподдържащи се работи да се грижеха за сградите, кухият екот на прекалено многото коридори и плякосаната голота на твърде многото стаи, площади и тераси действаха по-потискащо от руините.

Теа отказа да им обясни какво се е случило тук преди векове.

— Забранено ли ти е да ни кажеш? — попита Адзел.

Тя прехапа устни.

— Не — отговори с тъжен гласец, — не точно. Но аз не искам. — После добави след кратко мълчание: — Не бихте разбрали. Ще си създадете погрешна представа. По-късно, когато опознаете нашите господари...

Около половината от функциониращата част на комплекса се ползваше активно. Обитателите ѝ не се вълнуваха от миналото. Те изглежда възприемаха огромната структура като част от пейзажа. Руините се бяха превърнали в каменоломни — това беше една от

причините за жалкото им състояние, — а останалото щеше да се напълни с увеличаването на населението. Забързан, енергичен, шумен живот се плискаше между стените и извън тях. Макар роботите да вършеха повечето от основната работа, за поданиците на Моат също оставаха немалко задачи — от техническия надзор до грубите им изкуства и занаяти, от земеделие и лесовъдство до минно дело и лов, от образованието, ограничено до мястото на всеки в това йерархично общество, до военното обучение. Въздушни кораби пренасяха пътници и товари от други баронства. Гравкораби летяха между планетите от системата; хиперкораби пътуваха към и от колониите, наскоро заселени сред по-близките звезди, или кръстосваха по-далечния космос с разузнавателни и империалистични мисии. Дори и в мирното ежедневие на Датина се усещаше гръмотевичната мощ на Минотавъра.

Но този свят беше беден откъм живот. Богат на метали, но беден на живот. Насажденията растяха хилави по прашните полета. Една постоянна слаба воня се носеше из въздуха, довявана от близкия океан, чието покривало от морски растения умираше и гниеше по-бързо, отколкото възстановяваше загубите си. Хълмовете на изток бяха гористи, но дърветата изглеждаха предимно недорасли и чепати, поникнали сред следите от повалени гиганти. Нощем рогът на някой окъснял ловец прозвучаваше оттам по-самотно и от воя на последния жив вълк.

Адзел беше смаян, когато разбра, че шените ловуват и дори отглеждат животни за месо.

— Но нали каза, че са тревопасни? — възмути се той.

— Така е — отвърна Теа. — Слънцегреенето тук дава възможност на растенията да образуват високоенергийни съединения, които могат да поддържат по-активни, и следователно по-интелигентни животни, отколкото на светове със звезди от типа на Сол.

— Знам — кимна Адзел. — Самият аз произхождам от система със звезда от клас F5 — макар че на Затлак, Уоден, животните изразходват тази допълнителна енергия, като растат по-големи, а ние, разумните, сме всеядни. Предполагам, че шените трябва да обработват по специален начин месото, преди да го ядат.

— Точно така. Разбира се, сигурна съм, че знаеш по-добре от мен колко неясна е границата между „месоядните“ и „тревопасните“. Аз,

например, със чела, че на Земята копитните изяждат собствената си плацента след раждането, докато котките и кучетата често пасат трева. Тук, на Датина, съществува и друга възможност. Чрез специфично ензимно действие, соковете на определени плодове правят месото хранително за всяко иначе тревопасно същество. Процесът на обработка е съвсем прост. Бил е открит в... в древни времена от примитивните прародители на днешните шени. А вероятно и още по-рано.

— А на планета, преживяла екологична катастрофа като тази, всеки източник на храна трябва да се оползотворява, разбирам. — Адзел беше доволен.

Поне докато Ван Рийн не се обади:

— Но шените ходят на лов, хей-хо, просто за забавление. Сигурен съм. Видях онзи младеж да се прибира вкъщи, понесъл рогата на плячката си. При това я беше отстрелял с лък, въпреки че има хубава пушка. Чиста проба спорт.

Теа изви вежди.

— И защо не? — предизвика го тя. — Доколкото знам, повечето интелигентни видове обичат лова. И битките. Включително и вашите.

— Да, да. Не казвам, че е лошо, стига да не подгонят мен. Но откъде се взема този инстинкт, който ни кара да се чувстваме добре, когато преследваме и убиваме? Е, може би не при всички е така, и все пак малко са хората, които, макар никога да не биха убили елен, не умират от кеф, когато размажат някоя муха. Отде иде туй нещо? — Ван Рийн размаха пръст. — Ще ви кажа. Ти и аз произхождаме от ловци. Африканският прачовек е бил кръвожадна маймуна. Онези, които не са родени убийци, не живеят достатъчно дълго, за да предадат гнусливостта си на следващото поколение. Но прародителите на шените са пасели трева! Може и да са се посбивали по време на размножителния период, ала не са ловували други животни. Сегашните шени обаче го правят. Това откъде е дошло?

Теа смени темата. Което не беше трудно, при толкова много неща, за които да се говори — безбройните аспекти на една планета и една цивилизация. Трябваше да се признае, че шените бяха цивилизовани в технологичния смисъл на думата. Имаха машини, бяха грамотни, културата им обхващаше цял един свят, а вече излизаше и извън тесните му граници. Разбира се, те просто бяха наследили

създаденото от едно по-древно общество. Но бяха спрели, преди да унищожат всичко, бяха възстановили част от него и дори бяха добавили някои нови неща.

А сега патриарсите им насочваха погледите си и по-далеч. Събрани някъде на Датина, водеха бурни дебати, за да решат — какво? Ван Рийн потръпна в сгъстяващия се здрач. Нощите в тази полупустиня бяха студени. Щеше да е хубаво да се върне към топлината и меката светлина на своя кораб.

Беше си извоювал тази отстъпка след първата нощ, която двамата с Адзел прекараха заключени в една от стаите на замъка. На следващата сутрин той се бе проявил в най-върховната си форма, псувайки, кашляйки, хриптейки, подсмърчайки и кълнейки се във всички човешки и нечовешки светии, включени или не в подборния каталог на светците, че ако прекара още една нощ без защита срещу температурата, радиацията, праха, цветния пращец, тежките метали, чиято въздушен натиск не само принуждаваше чужденците да се тъпчат с хапчета, за да не се отровят, а придаваше гаден вкус и на самия въздух, срещу шума, вонята и всичко на тази планета, чието съществуване би било силен аргумент в подкрепа на манихейската ерес^[3], понеже той не можел да си представи защо един великодушен Бог би пожелал да я натресе на вселената — още една такава нощ и бедното му старо тяло щяло да се превърне във вкочанен и жалък труп... Най-накрая Теа се разтревожи и се нагърби със задачата да ги върне на кораба. Двама военни инженери, с помощта на няколко робота, изключиха тяговия механизъм на кораба на Лигата. И си свършиха работата добре. Без определени части и прибори, пленниците нямаше как да излетят. Можеха спокойно да спят на борда му. Един-двама пазачи с огромни бластерни пушки можеха да стоят на пост отвън.

Късно на третия ден Моат се върна.

Ван Рийн и Адзел наблюдаваха врявата отдалеч, докато поданиците се трупаха да поздравят господаря си. Той се обърна към тях от един висок шлюз на личния си космически флигер. Гласът му тътнеше като приливна вълна и земетресение едновременно. Откъм земята му отговаряха урагани. Младите шени ревяха, рипаха възбудено, танцуваха в кръгове, думкаха по корпуса на флигера, докато той не зазвъня, вдигаха за поздрав архаични мечове и стреляха във

въздуха с модерни енергийни оръжия. От най-високата запазена кула се развя флаг — с цвета на прясна кръв.

— Какво казва той? — попита Ван Рийн. Теа стоеше неподвижно, очите ѝ — разфокусирани, зашеметена, сякаш някой я бе фраснал по главата. Той я хвана за лакътя и я разтърси. — Кажи ми какво казва! — Един от пазачите направи опит да се намеси. Адзел препречи туловището си помежду им, колкото Ван Рийн да изкрещи силно, почти като самия Моат: — Кажи ми какво става! Заповядвам ти!

В състоянието си на шок, тя автоматично се подчини на Минотавъра.

Скоро след това пленниците бяха подкарани към кораба им. Клапаните на шлюзовата камера се затвориха със съскане зад тях. Екраните показваха мразовити звезди над една земя, посивяла и изпъстрена със сенки, замъкът — пламнал от светлините и огромните празнични огньове отпред. Звуковите сензори улавяха далечния вой на вятъра и близката врява, рева на ловджийски рогове, дрънченето и барабания ритъм на шените.

Ван Рийн се обърна към Адзел:

— Един час прави, каквото искаш. Аз ще бъда със Свети Дисмас. Трябва да се изповядам на някого. — Не можа да се въздържи и добави: — Хо, хо, а на бас, че никога не е чувал по-гореща изповед от тази, която ще чуе след малко!

— Аз ще се върна към някои спомени и ще размисля над някои принципи — каза Адзел, — и след един час ще ви чакам на мостика.

Точно там, докато още бяха в системата на безименната звезда, Ван Рийн му бе обяснил защо се е предал на врага.

— Но може би ще успеем да ги изпързалиме — беше възразил Адзел. — Вярно, шансовете ни не са големи. Но, в най-лошия случай, те ще ни прихванат и ще ни унищожат. Бърза и чиста смърт на свободни разумни същества, смърт, която е почти за завиждане. Наистина ли предпочитате да станете роб на Датина?

— Виж — отговори Ван Рийн с необичайна сериозност, — абсолютно задължително е нашите хора да разберат какво са намислили тия типове, и колкото може повече за това какви са те. Имам едно чувство, което вони като развален хамбургер, и то ми нашепва, че не е изключено да изберат войната. Може да победят, може и да загубят. Но дори една изненадваща атака с атомни оръжия

срещу гъстонаселена планета означава колко — милиони убити? Милиарди? И обгорени, ослепени, осакатени... Ами мутациите... Аз съм един грешник, но не съм чак толкова грешен, че да не направя всичко възможно, за да се опитам да спра това нещо.

— Разбира се, разбира се — съгласи се Адзел. И все пак го мъчеше необичайно нетърпение. — Но ако им избягаме, ще можем да ги предупредим още веднъж, да засилим впечатлението от онова, което ще прочетат, когато документите ви бъдат направени публично достояние на Земята. Ако отидем на Датина обаче... о, знам, че сигурно ще съберем изключително важна информация. Но какво ще спечелят от това нашите народи? Шените със сигурност няма да ни разрешат достъп до някой космически кораб. Големият проблем на военното разузнаване винаги е бил не събирането на информация, а изпращането ѝ обратно у дома. Нашето положение е класически пример за това.

— А — ухили се Ван Рийн. — При нормални обстоятелства щеше да си прав. Но, как да ти кажа, навярно няма да сме сами там.

— *Йарру!* — възкликна Адзел. Това го облекчи достатъчно, така че той седна, зави опашка около бутоните си и зачака обяснението.

— Така-а — започна Ван Рийн, разделил вниманието си между разговора, чашата с джин и пурата си. — Оня приятел Гахуд е собственикът на Хю Латимър. Това го знаем от Теа. Също така знаем, че Латимър вече го няма. Знаем също, че е донесъл новини, от които на всички наоколо са им възврели червата. Това е, което знаем със сигурност. Но от него можем да си извадим не едно и две заключения, така да знаеш. От това, че ни изпревариха, излиза, че Датина отстои на около една седмица път. Представи си сега права линия от Сол до тук и до там. Бета Крусис е на около две седмици от Сол. Като извършиш няколко тригонометрични операции, ъгъла между Южен кръст и Компас — е, изчисленията ще са твърде приблизителни, но времето съвпада толкова точно, че няма начин да грешим. Следвай сега мисълта ми. Латимър е докладвал директно на своя шеф, Гахуд, на Датина. Гахуд е потеглил право за Бета Крусис да хвърли едно око — видяхме ги тези шени какви са, като слонове в стъкларски магазин — и Латимър е тръгнал с него. Отнело им е приблизително две седмици и половина. Така че са пристигнали, докато Дейви Фолкейн и Чий Лан още са били там. Нашите приятели не биха могли да съберат свястна

информация за скитничката за по-малко време, само двамата и само с един кораб. Ето обаче, че Гахуд се връща на Датина по най-бързия начин. Когато пристига там, научава за тази среща с нас. Хуква насам и съобщава нещо на другарчетата си. Времето пасва идеално и обяснява много други неща.

— Да-а-а — въздъхна Адзел. Върхът на опашката му се вирна. — Гахуд пристига силно възбуден и без Латимър, който е изчезнал.

— Изчезнал — къде другаде, освен на Бета Крусис? — попита Ван Рийн. — Ако се бе изгубил на друго място, едва ли някой щеше да се развълнува, освен може би Гахуд. Изглежда, че Гахуд се е поспрекчал с нашите приятелчета там. И е избягал с подвита опашка. Защото ако ги беше надвил, едва ли щеше да доприпка тук и да се хвали с това... а и другите шени определено нямаше да реагират с гняв и тревога. Освен това — нямаше да има значение, ако Латимър бе загинал в битка. Просто един слуга, нал тъй? Но, виж, ако са го пленили — хо-хо! Това променя цялата картинка. От него могат да изстискат каква ли не информация, като се започне с това къде е Датина. Нищо чудно, че Гахуд доприпка като ужилен! Шените е трябвало да бъдат предупредени за промяната в положението, преди да са направили сделка с нас. Нал тъй? — Ван Рийн отпи една дълга глътка.

— В такъв случай, изглежда вероятно „Как да е“ да се е отправила към Земята със събраната информация. — Адзел кимна. — Смятате ли, следователно, че може да бъдем освободени от приятелски сили?

— Не бих разчитал на това — поклати глава Ван Рийн, — особено като се има предвид какви същества ни държат в плен — същества, които най-вероятно ще си излеят гнева от поражението върху нас. Освен това, още не сме сигурни, че се готви война. И целта ни е да я предотвратим, ако можем. Обаче не мисля, че „Как да е“ се е отправил към дома. Само се надявам и шените да приемат, че е така, също като теб.

— Че какво друго да направят? — попита смутено Адзел.

— Ти не си човек и човешкото мислене често ти се изплъзва. Също като на шените. Забрави ли, че Фолкейн може да изпрати капсула куриер със запис на информацията? Междувременно, Гахуд си плюе на петите. Фолкейн знае, че Гахуд ще предупреди Датина. И не

след дълго ще стане изключително трудно да се разузнае планетата. Но ако се отпрати директно за там, бързо, към един свят, който разчита, че местоположението му ни е неизвестно и следователно едва ли има много предни постове — той би трябвало да може да се промъкне.

— И вече е там?

— Така предполагам. Нужно е време да проучиш един свят. Разбира се, той си е планирал и път за бягство. — Ван Рийн вдигна глава, изправи гръб, изпъна плещи и изпъчи шкембето си. — Може би ще успее да ни измъкне. А може и да не успее. Но, ако такава е Божията воля, би могъл да занесе у дома допълнителна информация или спешна информация, която ние ще му дадем. Има много гаднички „ако“-та в разсъжденията ми, знам. Шансовете ни не са кой знае какви. Но не мисля, че имаме друг избор, освен да приемем облога.

— Така е — бавно каза Адзел, — нямаме.

Празненството в замъка замираще, когато уоденита се срещна с човека на мостика. Със затихването на огньовете, звездите заблестяха още по-студени и ярки.

— Имаме късмет, че не ни демонтираха комуникаторите — отбеляза Адзел. Нямаше смисъл да влагат каквито и да било емоции в думите си. Онова, което се канеха да направят, можеше да доведе до незабавната им смърт. Но те вече се смятаха за обречени, бяха постигнали вътрешен мир, всеки посвоему, и нито един от тях не беше в настроение за сантименталности. Все пак, когато Ван Рийн седна, драконът положи голямата си люспеста ръка на рамото му и човекът я потупа леко.

— Нямаха причина да го правят — каза Ван Рийн. — Въобще не подозират, че Дейви и Чий може да се спотайват наблизко. Освен това казах на Белданиел, че би ми помогнало да разбере по-добре шените, ако мога да следя програмите им. — Той се изплю. — Програмите им са ужасни.

— Каква вълна ще използвате?

— Стандартна техническа № 3, мисля. Доколкото можах да разбира, шените не я употребяват често. „Как да е“ автоматично държи един приемател настроен на нея.

— Ако „Как да е“ наистина е свободен, в изправност и в обхват. И ако излъчването ни не бъде прихванато.

— Все трябва да разчитаме на нещо, момче. Пък и, ако някой шенски радиооператор случайно засече кода ни, може като нищо да реши, че това е обикновена позивна. Точно с такава цел е създадена. Отвори ми една бира, ако обичаш, и ми напълни лулата ей там. Крайно време е да предам съобщението.

Пръстите му заподскачаха сръчно по клавиатурата.

Никълъс Ван Рийн, Майстор търговец от Полесотехническата лига, вика...

Научихме следното за Датина и нейните жители...

Готови за главното съобщение.

След като разбраха, че местоположението на планетата им е, твърде вероятно, вече известно, шените не реагираха по подобие на повечето разумни същества, като засилят отбраната си и в същото време потърсят начини и средства да се спогодят с нас. Вместо това, техният Велик съвет е решил да рискува всичко в една офанзива, проведена преди разпръснатата и зле организирана Техническа цивилизация да е имала време да събере силите си.

От малкото, което разбрахме по този въпрос, идеята не е неизпълнима от военна гледна точка. Макар слабоефективни, шенските бойни кораби са многобройни и всеки един има много по-голяма огнева мощ от всеки наш кораб от съответния клас. Благодарение на „Серендипити“, военното им разузнаване разполага с огромно количество подробна информация за расите и обществата, които спадат към Техническата цивилизация. Освен това, шените знаят, че Общността е сърцето на тази цивилизация, че тя отдавна живее в мир и че няма никаква представа за плановете на някакви си чужденци да я нападнат. Една враждебно настроена флота може да прекоси територията ѝ незабелязано, а когато се приближи достатъчно, за да я засекат радарите, вече ще е прекалено късно за всеки свят, който не разполага с мащабна отбранителна система.

Планът на шените се гради върху серия от масирани атаки срещу ключовите планети на Общността и срещу някои други. Това ще доведе до всеобщ хаос, от който Датина може да се надява да излезе,

ако не абсолютен победител, то поне като свят с доминираща позиция. Без значение дали шените ще победят или не, очевидно е, че цели цивилизации ще бъдат изтрети от лицето на галактиката, навярно и цели интелигентни видове, а със сигурност милиарди разумни същества ще изгубят живота си.

Несъмнено на врага ще му е необходимо известно време да мобилизира цялата си бойна мощ, да планира операцията и да организира материално-техническото обезпечаване. Може да се очаква известно забавяне поради арогантността на шенските лордове и полуанархичния характер на тяхното общество. От друга страна обаче, вродената им агресивност ще ги накара да пришпорят подготовката и да се примирят с известни слабости в името на по-кратките срокове.

Ако бъде предупредена навреме, Лигата би трябвало да е в състояние да вземе подходящите контрамерки, без да разчита на правителствено съдействие. Това предупреждение трябва да бъде предадено незабавно. До Дейвид Фолкейн, Чий Лан и/или всяко друго разумно същество, което може да ни чуе: не губете и минута с други неща. Незабавно потегляйте към дома и уведовете ръководството на Лигата.

[1] *Свръхнова* (астр.) — звезда, която внезапно става десетки милиони пъти по-ярка, а после постепенно се връща към нормалния си интензитет. При избухване външните ѝ части образуват характерна мъглявина, а остатъкът се превръща в неутронна звезда. — Б.пр. ↑

[2] *Периферен ефект* (еколог.) — тенденцията към по-голямо разнообразие и гъстота на растителния и животинския свят в периферните зони между две различни екосистеми, например между гора и прерия. — Б.пр. ↑

[3] *Манихейство* — дуалистична религиозна система, комбинация от гностичното християнство, будизма, зороастризма и много други елементи, чиято основна доктрина е конфликтът между светлината и тъмнината, като материалното се е смятало за тъмно и зло. В Средновековна Европа последователите му развили някои доста крайни и мизантропски възгледи по отношение на бедните слоеве на населението, които те смятали за излишен товар на обществото. — Б.пр. ↑

23.

Нощта беше млада там, където дебнеше синтиянката. Но пустинята бързаше да запрати събраната през деня горещина обратно към звездите. Техните рояци и трепкащата светлина на едно огромно сияние бяха достатъчно силни, така че зъберите и дюнните се открояваха призрачно сиви, а стените, които тя наблюдаваше, хвърляха сенки. Пухкавата ѝ козина настръхна от студа. Вече минути след кацането, Чий чакаше зад бодливия храст, който си бе набелязала предварително. Никаква миризма не долиташе до нея, освен острия мирис на самия храст, никакъв звук, освен скимтенето на вятъра, никакъв образ, освен булото от носещия се по вятъра пясък.

Предпазливостта ѝ само отчасти се дължеше на животните, които предпочитаха изоставените имения за свои леговища. Оръжията, които носеше — бластер, метател, иглер и зашеметител, — можеха да се справят с всеки хищник, а за защита срещу отровни същества, тя разчиташе на сетивата и рефлексите си. Но повечето от руините, които бе видяла досега, се обитаваха от датинци и следователно представляваха опасност. Макар онези малобройни групи да приличаха повече на полуварварски ловци и животновъди — двамата с Фолкейн все още знаеха твърде малко за местните условия, за да шпионират по-големите и напреднали общности, — все пак притежаваха огнестрелни оръжия. А което беше още по-лошо, Тъпичка докладва, че е засякла електронни предаватели в бърлогите им, несъмнено доставени от търговците на близките „баронства“.

Не бе представлявало особена трудност за кораба да се спуска тайно или да кръжи ниско след мръкване и да се окопава денем в пустинята. Господарите на този свят не очакваха, че местоположението им е разкрито и не си бяха направили труда да изпратят постове в орбита. Нито пък бяха инсталирали някаква система за мониторинг на атмосферния трафик. Но само някой шейх да съобщи за среща с космически чужденци, и положението щеше да се промени за нула време.

Фолкейн не смееше да навести което и да било от селищата. Беше прекалено голям и тромав. Чий Лан можеше да лети ниско с гравтласкач, а после да настани малкото си телце на удобна позиция и да наблюдава обстановката.

Настоящият ѝ обект на наблюдение се оказа празен. Очаквала го бе, между другото. Комплексът от сгради се намираше в центъра на район, толкова оголен от ерозията, че едва ли можеше да изхранва повече от няколко номади. Следите от присъствието им се виждаха — струпани на грамади камънаци, дървени въглища, разпилян боклук. Но не изглеждаха пресни. Племето — не, патриархалният клан би било по-точно — сигурно бе някъде другаде по това време на годината. Добре. Фолкейн можеше да докара кораба тук и да поработи. Този терен изглеждаше по-обещаващ от мястото, което проучваше в момента. От ден на ден се затвърждаваше убеждението им, че ключът към настоящето и бъдещето на Датина се крие в недалечното ѝ минало, в падението на една велика цивилизация.

И на цял един вид. Чий вече не таеше никакви съмнения в това.

Излезе от прикритието си и тръгна към руините. Парчета зидария, счупени колони, разядени от ръжда машини стърчаха от пясъка като надгробни камъни. Високо над главата ѝ се издигаха стени, но бяха обрулени от времето, нащърбени, сринати на места, прозорците им бяха слепи, а вратите зееха. Много малко датински селища са били просто изоставени, когато прилежащата им земя се бе изтощила окончателно. Не, те обикновено са били нападани, плячкосвани и разрушавани. А жителите им — избивани.

Нещо се размърда в сенките. Чий изви гръб, вирна опашка и посегна към колана с кобурите. Но се оказа само едно животинче с няколко чифта крака, което избяга от нея.

Входът, преддверието, или както там се е наричало помещението зад главната порта, някога е представлявало великолепно гледка — огромно пространство, украсено с колони, фонтани и скулптури от изящно обработен мрамор и малахит, издигащи се на стотина метра височина. Сега се бе превърнало в изпълнена с ехо черна пещера. Пясък и боклуци покриваха пода, каменната зидария беше нащърбена, а великолепните мозайки бяха скрити под пепелта на няколко столетия лагерни огньове. Но когато Чий насочи лъча на фенера си нагоре, цветовете се завърнаха с блясък. Тя включи тласкача си и се издигна да

погледне отблизо. Някакви крилати същества се разбягаха с тъничко писукане.

Стените бяха изографисани до самия таван. Колкото и непривична да бе артистичната им концепция, Чий не можеше да не откликне на присъщото им благородство. Цветовете бяха едновременно богати и сдържани, образите — героични и нежни. Тя не знаеше какви факти, митове или алегии изобразяваха, но знаеше, че никога няма да разбере, и от тази мисъл я заболя. Отчасти за да успокои странната болка, Чий насочи цялото си внимание към отделните образи.

Вълнение изпълни сърцето ѝ. Това беше най-ясният портрет на древните датинци, на който бе попадала досега. Фолкейн изкопаваше костите им близо до кораба и намираше строшени черепи и остриета на стрели, заседнали между ребрата на гръдни кошове. Но тук, под единичния сноп светлина на фенера, сред безкрайната нощ, сред студа, вятъра, плясъка на криле и смъртта, тук самите те я гледаха право в очите. И Чий Лан усети тръпки да полазват по гръбнака ѝ.

Строителите не са били много по-различни от шените. Фолкейн не можеше да докаже от находките си, че не са били толкова сходни, колкото са монголоидната и негроидната раси на Земята. С мълчаливия си език, тези рисунки говореха друго.

Не беше въпрос само на типологично различие. Можеше да си създадеш някаква представа за мащабите от другите неща, които присъстваха на стенописите, като все още съществуващите растения и животни. Те показваха, че древните са били по-дребни от днешната раса, високи не повече от сто и осемдесет сантиметра, по-стройни и по-окоsmени, макар че липсваше гривата при мъжките екземпляри. В тези граници обаче, се появяваха най-различни варианти. Всъщност участъкът, който Чий разглеждаше в момента, изглежда е имал за цел да покаже представители на всички възможни райони, всеки облечен в националната си носия и държащ нещо, което най-вероятно е било емблематично за неговата или нейната земя. Ето тук имаше един набит индивид от мъжки пол със златиста козина и издължена глава, който държеше сърп в едната си ръка и изкоренена фиданка в другата. Понататък се виждаше дребна тъмна жена в богато избродирана роба и с леко дръпнати очи, която свиреше на арфа. До нея един плешивко с фустанела и разкривена физиономия бе вдигнал тоягата си, сякаш в

защита, над друга жена, която носеше кошница със зрели плодове и чието лице беше кръгло като луна. Любовта и умелата ръка, създали тази сцена, са били водени от професионално и опитно око.

Днес съществуваше само една раса. Това бе толкова необичайно — и толкова тревожно, — че Чий и Фолкейн си бяха поставили задачата да потвърдят този факт, докато дебнеха около планетата.

И въпреки това шените, специфични като външен вид и култура, не присъстваха никъде в една мозайка, която се бе опитала да изобрази всички. Никъде!

Табу, неприязън, преследване? Чий се изплю презрително при тази мисъл. Всичко открито досега говореше, че изчезналата цивилизация е била единна и подчинена на разума. Една от сериите рисунки върху стената несъмнено проследяваше прогреса още от първобитните времена насам. Един гол мъжкар беше живо изобразен как защитава женската си от огромен хищен звяр — с откършен клон. По-нататък се появяваха заострени метални инструменти — задължително оръдия на труда и нито едно оръжие. Имаше изображения на стотици датинци, работещи заедно... но никога по време на битка. И това не беше така, защото темата изключваше борбата по принцип. Имаше две сцени с индивидуален бой — те трябва да са били ключови инциденти от една завинаги изгубена история или митология. На първата единият съперник размахваше нож, а другият — секира. На втората противниците бяха въоръжени с примитивни пушки, несъмнено предназначени за защита срещу опасни животни... като се има предвид, че на фона се виждаха задвижвани с пара превозни средства и електропроводи.

Занаятите през различните епохи също бяха намерили място в мозайката. Някои бяха познати на Чий, като земеделието и дърводелството. За други можеше само да гадае. (Нещо, свързано с церемониал? С наука? Мъртвите не могат да ни кажат.) Но ловуването не беше сред тях, нито животновъдството, освен на породи, които очевидно се отглеждаха за вълна, нито риболова, нито месарството.

Всичко се връзваше с основната идея — храненето. На Датина интелигентността се бе развила сред тревопасни. Макар и необичайно, това се срещаше достатъчно често, за да са известни някои основни принципи. Разумните същества с вегетарианско хранене не са с почисти души от всеядните или месоядните. Но греховете им са

различни. Сред другите неща, макар понякога да приемат дуелите за нещо нормално или да отчитат високо ниво на престъпления от страст, никой от тези видове не е стигнал сам до идеята за война и намират за отблъскваща самата мисъл за преследване. Като правило са стадни същества и социалните им единици — семейства, кланове, племена, нации или други групи, за които е трудно да се намерят имена — се сливат с лекота в по-големи общности с подобрението на комуникациите и транспорта.

Шените нарушаваха всички тези правила. Убиваха за забавление, деляха планетата си на патриархални баронства, създаваха оръжия и бойни кораби, заплашваха една съседна цивилизация, която не ги бе засегнала по никакъв начин... „Накратко, — помисли си Чий Лан, — те се държат като хора. Ако успеем да разберем как са се появили от утробата на този някога обещаващ свят, може би ще знаем как да се справим с тях.“

„Или поне ще знаем как те смятат да се справят с нас.“

Комуникаторът ѝ я прекъсна. Устройството беше така настроено към организма ѝ, че да не може да бъде засечено. Кодовите прещраквания прозвучаха неестествено високо в черепа ѝ. „Връщай се незабавно“. Нито тя, нито Фолкейн биха предали съобщение, освен в случай на опасност. Чий превключи тласкача си на висока скорост и излетя през вратата.

Звездите блещукаха мразовито, сиянието танцуваше в странни фигури, пустинята се кълбеше гола под нея. Наоколо нямаше враждебна активност, не бе предупредена за подобна и край кораба, така че тя свали лицевата си маска и се стрелна на максимална скорост. Вятърът дюдюкаше и се връзваше в нея. Стоте километра ѝ се сториха като хиляда.

„Как да е“ лежеше на дъното на сух, обрасъл с хрусталаци каньон и не се виждаше отгоре. Чий се спусна косо покрай стърчащите останки на малкото селище на ръба на каньона, където Фолкейн се занимаваше с разкопките си. Снижи се в сенките и превключи фенера и очилата си на инфрачервено виждане. Все още нямаше видима причина за предпазливост, но за месоядно като нея, това си беше въпрос на инстинкт. Вейки се замотаха в краката ѝ, прошумоляха листа, тя разтвори клоните и увисна пред една от шлюзовите камери.

Сензорите на Тъпичка я разпознаха и клапаните се отвориха. Чий се стрелна вътре.

— Дейв! — изкрещя тя. — Какво става, в името на Цуча, проклета да е?

— Каквото ти душа поиска. — Гласът му по интеркома никога не бе звучал толкова безизразно. — На мостика съм.

Можеше да прелети с тласкача до командната зала, но щеше да е почти толкова бързо и далеч по-удовлетворително, ако използваше за целта мускулите си. Отново на четири крака, с вирната опашка, оголени зъби и очи, които святкаха в зелено, Чий препусна през кораба и скочи на скорост в креслото си.

— *Ниаор!* — извика тя.

Фолкейн я погледна. Тъй като не беше лягал, след като тя излезе на разузнавателната си мисия, още бе облечен в прашния комбинезон, с който работеше денем, ноктите му бяха почернели от мръсотия, а кожата — загрубяла. Едно избелено от слънцето кичурче коса падаше на слепоочието му.

— Получих съобщение — каза й той.

— Какво? — напрегна се Чий, като в същото време не можеше да си намери място от нетърпение. — От кого?

— От Стария Ник, лично. Той е на тази планета... заедно с Адзел. — Фолкейн се обърна към главното командно табло, сякаш душата на кораба се намираще някъде там. — Прочети още веднъж съобщението — нареди той.

Изреченията се заизсипваха отсечено и равно.

Последва ги мълчание, което сякаш щеше да продължи вечно.

Най-накрая Чий се размърда.

— Какво предлагаш да направим? — тихо попита тя.

— Да се подчиним, разбира се — сви рамене Фолкейн. Тонът му беше бездушен като на компютъра. — Колкото и бързо да отнесем съобщението у дома, все ще сме закъснели. Но първо трябва да решим как да се измъкнем оттук. Тъпичка засича сигнали от все повече кораби на предни постове. Предполагам, че шените най-после са се разтревожили за шпиони като нас. Въпросът е, дали да се измъкнем на пръсти с всички системи на минимален режим и да се надяваме, че няма да ни забележат? Или да излетим на пълна мощност и да

разчитаме на изненадата, преднината и възможните избягващи маневри в дълбокия космос?

— Последното — отговори Чий. — Спасителната ни операция и без това вече ще е вдигнала на крак врага. Ако уцелим точния момент, можем да скочим между техните патрули и...

— Ъ? — изправи гръб Фолкейн. — Каква спасителна операция?

— Адзел — поясни Чий. Поведението ѝ беше въздържано, но мустаците ѝ трепереха. — И Ван Рийн, без съмнение. Трябва да приберем Адзел, нали се сещаш?

— Не, не се сещам! Слушай, ти, въртоглава котарано такава...

— Вярно е, че с него непрекъснато се караме — призна Чий, — но той си остава мой приятел, както и твой. — Тя кривна глава и огледа човека от главата до петите. — Винаги съм те имала за почтена личност, Дейв.

— Ами, но... но аз съм такъв, дявол го взел! — изкрещя Фолкейн. — Не чу ли? Заповедите ни са да излитаме право към дома!

— Това какво общо има с цената на яйцата? Не искаш ли да спасиш Адзел?

— Естествено, че искам! Дори ако трябва да платя със собствения си живот. Но...

— Ще позволиш ли няколко думи от оня дебелогъз Ван Рийн да те спрат?

Фолкейн си пое накъсано въздух.

— Чуй ме, Чий — заговори той. — Ще ти го обясня много бавно. Ван Рийн иска да изоставим и него. Дори не споменава къде точно се намират. Тъй като по необходимост е използвал вълна, която отскача от атмосферата и обикаля цялата планета, няма как да разберем къде са.

— Тъпичка, можеш ли да откриеш източника на това съобщение? — попита Чий.

— Съдейки по модела на отражение в йоносферата — да, с приемлива приблизителност — отговори компютърът. — Източникът съвпада с едно от по-големите населени места, не много далеч от тук, което идентифицирахме като такова по време на навлизането ни в атмосферата.

Чий се обърна към Фолкейн.

— Видя ли?

— Ти си тази, която нищо не вижда! — бурно възрази той. — Адзел и Ван Рийн не са важни в сравнение с онова, което е заложено на карта. Нито ти или аз. Просто случаят е такъв, че те не могат да предупредят Лигата, а ние можем.

— Както и ще направим, след като приберем Адзел.

— И да рискуваме да ни свалят или сами да попаднем в плен, или... — Фолкейн замълча. — Познавам те, Чий. Ти произлизах от хищници, които действат сами или на изключително малки групи. Оттам идват и инстинктите ти. Твоят свят не познава такива неща като нациите. Идеята за всемирния алтруизъм е непонятна за теб. Чувството ти за дълг е силно като моето, може би и по-силно, но се отнася само до твоите роднини и приятели. Хубаво. Това ми е ясно. Така, сега да си представим, че си развихриш въображението за момент и осъзнаеш накъде бия. В името на дяволовите топки, направи една проста сметка! Един живот не се равнява на един милиард живота!

— Определено — съгласи се Чий. — Което обаче не ни освобождава от нашето морално задължение.

— Казвам ти...

Фолкейн не стигна по-далеч. Тя беше извадила зашеметителя си и го бе насочила право между очите му. Може би щеше да се опита да ѝ го отнеме, ако насреща си имаше човек, но знаеше, че не може да се мери с нея по бързина. Затова застина на мястото си и я чу да казва:

— Предпочитам да не те изваждам от строя и да си губя времето да те връзвам. Без помощта ти, може и да не успея да измъкна нашите хора. Но въпреки това ще се опитам. И наистина, Дейв, кажи си честно. Признай, че имаме сносен шанс да свършим работата. Ако не е така — срещу тия шенски селяндури, — значи трябва да ни въдворят в най-близкия дом за слабоумни.

— Какво искаш от мен? — прошепна той.

— Да ми обещаеш, че ще направиш всичко по силите си да приберем Адзел.

— Можеш ли да ми имаш доверие?

— Ако не мога, на единия от нас ще му се наложи да убие другия. — Пистолетът ѝ все така сочеше недвусмислено между очите му, но главата ѝ клюмна уморено. — А това би ми било изключително неприятно, Дейв.

Той седя цяла минута, без да помръдне. После удари с юмрук по страничната облегалка на креслото и се изсмя гръмогласно.

— Добре, дяволче такава! Печелиш. Това си е чиста проба изнудване... но, в името на Юда, аз нямам нищо против!

Пистолетът ѝ се озова обратно в кобура. Чий скочи в скута му. Фолкейн я почеса по гърба и я погъделичка под брадичката. Тя, на свой ред, го замилва с опашката си по бузата. И междувременно каза:

— Ще имаме нужда и от тяхната помощ. Като се започне с подробно описание на местонахождението им. Предполагам, че в началото ще откажат. Трябва да им обясниш недвусмислено в съобщението си, че нямат друг избор, освен да ни сътрудничат. Или ще си тръгнем всички заедно, или няма да тръгне никой.

24.

Чий Лан отново работеше сама. „Как да е“ се бе скрил под хоризонта. Отпред имаше други космически кораби — два разрушителя, един флитер и временно извадения от строя кораб, в който държаха пленниците. Корпусите блещукаха заскрежени в умиращата нощ. Зад тях крепостта на Моат се издигаше като планина. Беше много тихо.

Придвижвайки се като привидение сред скалите, редките храсталаци и ниските хълмчета, Чий се приближаваше. Знаеше, че пазачите са двама. Вече различаваше силуета на единия — тъмна сянка с рошава грива, която крачеше неспокойно край едно подвижно оръдие. Парата от дъха му се кълбеше във въздуха, металът по снаряжението му подрънкваше. Тя напрегна очите си, вкуси предутринния въздух и заразчита сигналите, препращани до мозъка ѝ от всяко косъмче на козината и мустачките ѝ. Не долавяше нищо. Или Ван Рийн и Адзел им бяха подали грешна информация, или вторият пазач бе напуснал поста си, без някой да го смени... или в това чуждо за нея обкръжение Чий пропускаше жизненоважни сетивни следи.

„Времето ми изтича! Не след дълго ония в замъка ще се раздвижат. Йо-хо-хо, напред.“

Тя се хвърли през последния пясъчен участък. Би било по-добре да удари отгоре. Но тласкачът ѝ, както и радиосвързката в близък обхват с приятелите ѝ в кораба, можеха да бъдат засечени от някой проклет детектор. Нямаше значение. Часовоят не забеляза белия силует, който летеше към него. Веднага щом се приближи достатъчно, тя се прилепи към земята, извади зашеметителя си и стреля. Би предпочела да го убие, но това можеше да вдигне шум. Свръхзвуковият залп завъртя шенския войник около оста му. Секунда по-късно той се срина с дрънчене, достойно за Деня на Страшния съд. Или не? Поне на нея така ѝ се стори. Чий насочи фенерчето си към кораба — свят-свят-свят. Да имат късмет да не гледат към екраните, онези двамата!

Гледаха. Един шлюз се отвори и рампата се плъзна безшумно към земята. Излезе Адзел, самият той огромен и стоманеносив на звездната светлина. На гърба му, където една от гръбните плочки бе отстранена, за да се направи място за ездач, се мъдреше Никълъс Ван Рийн. Чий подскочи да ги пресрещне. Надежда припламна в сърцето ѝ. Ако наистина успеят да се измъкнат незабелязано...

Някой изрева от тъмното близо до бойните кораби. Секунда покъсно се чу цвърчащият звук на енергиен залп.

— Продължавайте... нататък! — изкрещя Чий. Лъчът на фенерчето ѝ посочи към невидимия Фолкейн. Стрелна се нагоре с антиграва си и включи комуникатора.

— Забелязаха ни, Дейв. Оня лайнар, часовоят, сигурно е бил мръднал да се изпикае. — Тя се спусна по низходяща крива към стрелеца.

— Да дойда ли да ви измъкна? — прозвуча гласът на Фолкейн.

— Задръж малко. Може би... — Един изстрел проблесна в нейна посока. Бяха я видели. Чий се наведе, усещайки горещината на лъча, подушвайки озона и йоните му, полузашеметена от ярката му светлина. Шенът можеше първо да се прикрие и да я издебне от засада, но това би било чуждо на природата му. Той се хвърли напред. Чий превключи на пълна мощност, излезе от стремителната си парабола на няколко сантиметра над главата му, като го удари с цялата си тежест. Той се срина. Чий избягна на косъм сблъсъка с кораба отпред.

Замъкът закънтя от писъка на алармите. Черната му маса се събуди със стотици светлилки. Шени се заизсипваха на рояци през портата. Повечето бяха въоръжени — сигурно спяха с проклетите си оръжия. Четирима вече се бяха овързали с каишите на индивидуални флитери. Чий пое след галопиращия силует на Адзел. Той не би могъл да надбяга преследвачи като тези. Тя щеше да го покрива от въздуха...

— Какво става? — изляя Фолкейн. — Да идвам ли?

— Не, не още. Теб ще те оставим за десерт изненадка. — Чий извади от кобура собствения си бластер. Достатъчно си е играла с разни дрън-дрън-та-пляс зашеметители. Враговете се бяха издигнали и летяха след уоденита и човека. Нея не бяха забелязали още. Чий набра височина над тях, прицели се и стреля два пъти. Единият се разби в облак прах. Другият продължи да лети, но не помръдваше, освен когато вятърът не раздвижеше безжизнените му крайници.

Третият зави към нея. Добър беше. Влязоха в близък бой. За четвъртия, който настигаше бегълците, Чий не можеше да стори нищо.

Адзел спря рязко, толкова рязко, че Ван Рийн падна от гърба му и се затъркала с вайкане през трънаците. Уоденитът взе един камък и го хвърли. Той попадна с дрънчене в целта си. С повреден флитер, шенът се строполи на земята.

Другарите му, невероятно бързи, макар и спешени, не бяха много по-назад. Откриха огън. Адзел ги нападна стремително, хвърляше се ту насам, ту натам, от време на време някой залп или куршум се забиваха в люспите му, ала без да го наранят особено. И той беше смъртен, разбира се. Достатъчно силен или достатъчно точен изстрел можеше да го убие. Но той успя да се шмугне навреме сред шените. Копита, ръце, опашка и зъби влязоха в действие.

Сваленият летец също не бе пострадал тежко. Видя къде е изпуснал оръжието си и хукна да си го вземе. Ван Рийн го пресрещна.

— О, не, душко, няма да я бъде тая — задъхано изрече търговецът. — Туй нещо ще си го занеса у дома и ще видя дали няма в него някоя нова идеяка, която да патентовам. — По-висок, по-широк и с мускули като опънати въжета, Минотавърът се нахвърли върху дебелия стар човек. Но Ван Рийн вече го нямаше там. Незнайно как се бе шмугнал встрани. После изпълни един каратистки удар с крак. Шенът изкрещя. — Ха, и на тебе ли ти е нежно туй местенце? — учтиво попита Ван Рийн.

Датинецът се отдръпна и заобикаля бавно в кръг. Двамата се гледаха, като от време на време местеха очи към бластера, който лъщеше върху пясъка помежду им. Шенът сведе глава и нападна. Вече бе разбрал, че има насреща си противник с известни умения, затова вдигна ръцете си в блок. Никой землянин, попаднал в тях, не би оцелял. Ван Рийн се засили да го посрещне. В последното дихание преди сблъсъка, той отново отстъпи встрани, завъртя се и се метна върху гърба на връхлитащия воин-гигант.

— Господ да пази праведните! — изрева Ван Рийн, бръкна в туниката си, извади Свети Дисмас и фрасна врага си. Шенът се строполи на земята.

— Ю-ху! — извика Ван Рийн и изду бузи над поваления колос. — Не съм вече толкоз млад. — Върна статуетката на мястото ѝ, вдигна

бластера, огледа го, колкото да схване как се използва, и се озърна за мишени.

Нямаше нито една подръка. Чий Лан бе надвила противника си. Адзел топуркаше обратно. Шенската тълпа се бе разпръснала и бягаше към замъка.

— Надявах се на такъв резултат — отбеляза уоденитът. — Той е в съгласие с психиката им. Инстинктът да нападаш сляпо би трябвало, повече или по-малко, да върви ръка за ръка със склонността към паническо бягство. В противен случай, видът им едва ли е щял да оцелее дълго в примитивния си период.

Чий се спусна при тях.

— Давайте да тръгваме, преди да са си събрали ума — каза тя.

— Да, опасявам се, че не са чак толкова глупави — въздъхна Ван Рийн. — Когато кажат на роботите си да спрат да се мотаят без работа...

Дълбок жужащ звук разцепи нощта. Един от разрушителите потрепна върху приземителите си.

— Което току-що направиха — отбеляза Чий. После добави в комуникатора си: — Елате и ги изяжте, приятели.

„Как да е“ се издигна над хоризонта.

— Залегнете! — извика Адзел и прикри другите двама с тялото си, което понасяше по-добре високите температури и радиацията.

Засвяткаха енергийни лъчи. Ако някой от бойните кораби успееше да излети, Фолкейн и Тъпичка щяха да загазят. Мунициите им бяха изчерпани по време на битката при Сатана. Но знаеха какво има да става, бяха загрели, изпълнени с готовност и хъс да се възползват докрай от предимството на изненадата. Първият разрушител успя да изстреля само един зле насочен снаряд, преди да му подкосят краката. Наклони се, удари съседа си и двата се катурнаха с дрънчене, от което земята се разтресе. Корабът на Лигата обезвреди флитера на Моат — с помощта на три залпа, от които пясъкът отдолу се стопи — и кацна.

— Браво на нас! — извика Ван Рийн. Адзел го пхна под едната си мишница. — Какво правиш? — възмути се той. Уоденитът сграбчи Чий за опашката и препусна към шлюзовата камера.

Примижаваше срещу шеметните светкавици, препъваше се под гръмотевичния тътен, едва си поемаше дъх сред пушека и парите,

докато корабът обстрелваше замъка. На мостика Фолкейн протестираше:

— Не е необходимо да нараняваме мирните граждани.

Тъпичка отвърна:

— В съгласие с предварителните ти нареждания, взимам необходимите мерки да унищожавам само инсталации, чийто радиорезонанс подсказва наличието на тежко въоръжение и торпедни складове.

— Можеш ли да ме свържеш с някой вътре? — попита Фолкейн.

— Ще се настроя на вълните, които, според наблюденията ни, датинците обичайно използват за комуникация... Да. Засякох опит за връзка с нас.

Екранът потрепна. Целият на черти, разкривен и полудял от статичното електричество, се появи образът на Теа Белданиел. Лицето ѝ се бе превърнало в маска на ужаса. Стаята зад нея се тресеше и стените се пропукваха под ударите на кораба. От известно време Фолкейн вече не виждаше фасадата на замъка. На екрана се кълбеше единствено прах, пронизван от пламъците на ядрени мечове и огнените кълба на взривяващи се снаряди. Черепът му прокънтя — самият той бе наполовина оглушал от ада, който изливаше над замъка. Чу я да казва, сякаш много отдалеч:

— Дейви, Дейви, ти ли ни причиняваш това?

Той стисна до болка страничните облегалки на пилотското кресло и промълви през стиснати зъби:

— Не съм го искал. Вие ме принудихте. А сега ме чуй. Това е само колкото да усетите вкуса на войната, ти и твоите хора. Най-малката, най-леката и най-внимателно предписаната доза от отровата, с която можем да ви натъпчем. Скоро си заминаваме. Надявах се да сме много далеч, преди да сте осъзнали какво е станало. Но може би така е по-добре. Защото не мисля, че сте в състояние да повикате другарчетата си на помощ достатъчно бързо, за да ни хванете. А и знаете какво ви очаква.

— Дейви... моят господар Моат... е мъртъв... Видях как го удари един залп, изчезна в кълбо от пламъци... — Тя не можа да продължи нататък.

— По-добре ще ти е без господар — увери я Фолкейн. — Като на всяко друго човешко същество. Но кажи на другите. Кажи им, че

Полесотехническата лига не им се сърди и не иска да води война. Само че ако ни принудят, ще си свършим работата докрай. Твоите шени няма да бъдат избити — ние сме по-милостиви, отколкото са били те към древните датинци. Но ако ни предизвикат, ще им отнемем машините и ще ги превърнем в пустинни овчари. Предлагам да ги накараш да обмислят условия за капитулация. Покажи им какво е станало тук и им кажи, че са били глупаци да застават на пътя на свободните хора!

Тя го погледна отчаяно. Жалост подръпна струните на сърцето му и той може би щеше да каже още нещо. Но Адзел, Чий Лан и Никълъс Ван Рийн вече бяха на борда. Крепостта беше срината със земята. С цената на малко жертви, надяваше се, но и със силата на ужасяващ урок по зададената тема. Фолкейн прекъсна връзката.

— Прекрати огъня — нареди той. — Излитай и поеми курс към Земята.

25.

— В продължение на двадесет и четири часа не е засечена друга следа от хипертяга, освен нашата — докладва Тъпичка.

Фолкейн въздъхна с облекчение. Дългото му тяло се отпусна в по-удобна поза — полуизлегнат на стола и с крака върху масичката в салона.

— Това май слага край на проблема. — Той се усмихна. — Извън опасност сме и на път към дома.

Защото, в безбрежната самота сред звездите, кой и как би открил една-едничка прашинка, след като веднъж се е изгубила в безкрая, заедно с живота, който носи в себе си? Слънцето на Датина се бе смалило до една от няколкото по-ярки точки сред стотиците, които изпълваха панорамните екрани. Двигателите мърмореха кротко, климатикът подправяше въздуха с аромати на лятна поляна, тютюнът ухаеше прекрасно, очакваше ги един изпълнен с мир и спокойствие месец до дома.

А Юда му беше свидетел, че се нуждаеха от почивка!

Но първо трябваше да се успокои във връзка с един тревожен въпрос.

— Сигурна ли си, че не сте били облъчени с прекалено голяма доза радиация, докато бяхте навън? — попита той.

— Казах ти вече, проверих всеки от нас чак до хромозомите — сопна му се Чий. — Аз съм ксенобиолог, както знаеш — знаеш, нали? — а корабът ни е добре съоръжен за този вид изследвания. Адзел бе облъчен най-силно, защото ни защити с тялото си, но дори и в неговия случай, вредите не са непоправими при лекарствата, с които разполагаме. — Тя се сви на другия си хълбок върху възглавничката си на една пейка, посочи с цигарето си към уоденита, който се бе проснал на пода, и добави: — Разбира се, ще трябва да те лекувам по пътя, вместо да се отдам на рисуване или на скулптурите си... Ти, сантиментална буца такава, защо не си взе едно парче олово, да се криеш с него?

Адзел се ухили похотливо.

— То от тебе може ли някой да се добере до олово? Всичкото си го заграбила за себе си — каза той. — И познай къде си го скрила.

Чий запръска слюнки от възмущение. Ван Рийн удари по масата — чашата му с бира подскочи — и избухна в смях:

— Туш! Нямах представа, че си толкова остроумен.

— Ти на това остроумие ли му викаш? — измърмори синтиянката. — Е, като за него може и да мине за такова.

— О, има още да учи — призна Ван Рийн, — но важното е, че започна. Ще го уредим да играе в комедии за камерна публика, да. Какво ще кажете за „Колко е важно да бъдеш сериозен“^[1]? Хо!

Препратката на Ван Рийн към класиката мина покрай ушите на останалите.

— Бих предложил да си направим купон по случай това че отървахме кожата — обади се Фолкейн. — За съжаление обаче...

— Точно така — прекъсна го Ван Рийн. — Работата преди удоволствието, стига да не трае дълго. Трябва да подредим различната информация, до която се добрахме, докато ни е още прясна, защото ако я оставим да загние и да се вмирише в главите ни, може да изгубим дирите на част от заключенията, към които води.

— Ъ? — примигна Фолкейн. — Какво имате предвид?

Ван Рийн се наведе напред и подпря гушите си върху едната си огромна лапа.

— Необходим ни е ключ към природата на шените, така че да знаем как да се справим с тях.

— Но това не е ли работа за професионалисти? — попита Адзел. — След като Лигата бъде предупредена за съществуването на реална заплаха, тя ще намери начини да проведе детайлно научно изследване на Датина и ще си направи много по-достоверни и пълни заключения, отколкото бихме могли да направим ние, въз основа на недостатъчната информация, с която разполагаме.

— Да, да, да — раздразнено каза Ван Рийн, — но времето ни притиска. Не можем да бъдем сигурни каква ще е следващата стъпка на шените. Току-виж решили да атакуват възможно най-бързо и да се пробват да ни смелят на захарна тръстика за ром, въпреки урока, който им предаде ти, Тъпичка.

— Не съм програмирана да преподавам формални инструкции — заяви машината.

Ван Рийн не ѝ обърна внимание.

— Може и да не са склонни на подобни самоубийствени решения — продължи той. — Обаче за всеки случай, ние трябва да имаме някаква теория за тях, от която да започнем. Може да е погрешна, но пак ще е по-добре от нищо, защото ще насочи ксенолозите към нещо конкретно. Когато разберем дълбоките мотиви, които шпорят шените, тогава ще сме в състояние да говорим на разбираем за тях език и евентуално да постигнем някакъв мир.

— Не е моя работа да поправам един землянин относно употребата на земни изрази — намеси се Адзел, — но не се ли казва „дълбоките мотиви, които *определят поведението* на шените“?

Ван Рийн почервения.

— Добре, добре, проклет педагогник такъв! Какви са дънните желания на шените? Какво ги движи всъщност? Ако успеем да вникнем — о, не научно, Чий Лан, без разните му там формули, — а да ги почувстваме, един вид поетически да се съпричастим, и хоп! — те не са вече никакви непонятни чудовища, а същества, с които можем да се разберем. А специалистите от Лигата могат да си забъркат техните специалитети по-късно. Времето, обаче, е толкова ценно. Можем да спестим много от него, а може би да спасим и живота на много същества, ако се върнем на Земята с една хипопо... една хипото... дяволите да го вземат този англик!... с една хипотетична програма за проучване, а защо не и за по-нататъшните действия на Лигата.

Ван Рийн пресуши бирата си. Поуспокоен от последното, той запали лулата си, облегна се назад и продължи:

— Разполагаме с опита и информацията, които натрупахме. Освен това познаваме и аналогични ситуации, които да ни помогнат. Не мисля, че които и да било разумни същества могат да бъдат стопроцентово уникални в една толкова голяма вселена. Така че можем да се възползваме от знанията си за други раси. Да вземем например теб, Чий Лан. Знаем, че си хищник, — макар и дребен — а това означава, че притежаваш инстинкти, които те правят агресивна в границите на разумното. Ти, Адзел, си едно голямо всеядно, толкова голямо, че на предците ти не им се е налагало да бранят територията си от други видове. Вие сте по-склонни към мирно съвместно

съществуване, но сте и дяволски независими, по свой си, кротък начин. Ако някой се опита да ви дава тон в живота, вие няма да го убие, както би направила Чий, не, просто няма да му обърнете внимание. А ние, хората, също сме всеядни, но нашите примитивни предци са ловували на групи и освен това нямаме определен размножителен сезон, а сме сексуално активни през цялата година. И тези две неща определят същността ни на хора. Нал тъй? Признавам, че всичко това е твърде общо, и все пак, ако успеем да вместим онова, което знаем за шените, в един по-обобщен модел...

Всъщност, точно тази идея бе тляла в подсъзнанието на всеки от тях. В течение на разговора, те развиха някои нейни аспекти. И понеже тези аспекти бяха логично съвместими помежду си, Ван Рийн, Фолкейн, Чий и Адзел в крайна сметка решиха, че заключението до което водят, макар и твърде схематично, би следвало да е вярно по същество. По-сетнешните ксенологични изследвания го потвърдиха.

Дори и свят като Земята, благословен със стабилно слънце, не бе подминат от периоди на масово измиране. Климатичните условия се променяли за една нощ (в геологически мащаби, разбира се) и организми, благоденствали в продължение на хиляди години, изчезвали от лицето на планетата. Така, в края на кредата^[2] динозаврите стигнали до трагичния финал на дългата си кариера. В края на плиоцена^[3] повечето от големите бозайници — тези, чиито имена, дадени им впоследствие, обикновено завършват на „териум“ — престанали да се препъват из пейзажа. Причините са неясни и до ден-днешен. Остава голяят факт — няма нищо сигурно на този свят.

На Датина положението било по-лошо. Нейното слънце по принцип я бомбардирало с далеч по-голямо количество различни частици, в сравнение с онова, което получавала Земята. А в неравномерните по интервал върхове на активност, разликата ставала многократно по-голяма. Магнитното поле и атмосферата не успявали да предпазят изцяло повърхността ѝ. Възможно е мутациите, появили се при по-раншен върхов период, да са довели до нетипичното за тревопасни същества развитие — древните шени, които говорели, мечтаели и създавали оръдия на труда. Ако това е така, по същата причина трябва да се приеме, че е съществувал и жесток естествен

подбор — защото историята на планета като тази е обречена да бъде история на екологични катастрофи.

Следващата радиационна буря се забавила достатъчно, така че расата да достигне пълния си капацитет на интелигентност, да развие своя технология, да открие научния метод, да създаде единно общество, което било на крачка от втурването сред звездите, а може и вече да го е било направило. Тогава слънцето отново засилило активността си.

Снеговете се разтопили, океаните покачили нивото си, бреговете райони и ниските долини потънали под водата. Тропиците били изгорени и се превърнали в савани или в пустини. Всичко това можело да бъде превъзможнато. Всъщност, твърде е вероятно именно екологичната катастрофа да е стимулирала последния скок в технологиите, планетарния съюз и стремежа към открития космос.

Но атаката станала още по-интензивна. Тази втора фаза се характеризирала не толкова с увеличаване на електромагнитната енергия, на температурата и светлинното излъчване. По-скоро представлявала цяла система от нови процеси, възникнали с преминаването на някакъв праг вътре в полудялата звезда. Към планетата завалели протони, електрони, мезони^[4], рентгенови кванти. Магнитосферата се нажежила от синхротронна^[5] радиация, горните слоеве на атмосферата — от вторични емисии^[6]. Много форми на живот трябва да са измрели още през първите една-две години. Други, зависими от тях, ги последвали. Екологичната пирамида се сринала. Мутацията връхлетяла планетата като сърп и всичко отишло по дяволите.

Колкото и да била развита, цивилизацията не можела да съществува автономно. Не можела да синтезира по изкуствен път всичко необходимо. Обработваемите земи се превърнали в прашни полета, овощните градини оголели, морските растения изгнили в мръсна пяна, горите изсъхнали и изчезнали в пожари, появили се нови болести. Малко по малко населението намаляло, производствата били изоставени поради липса на персонал и ресурси, знанието потънало в забвение, хоризонтите се свили до неузнаваемост. Един по-агресивен вид навярно е щял да се бори по-настъргено за оцеляването си — а може би не, — но във всеки случай, датинците не били в състояние да

се справят с подобна задача. Все повече и повече от оцелелите се връщали постепенно към варварството.

И после, сред варварите, се появила нова мутация.

Полезна мутация.

Тревопасните не могат лесно да се превърнат в месоядни, дори ако са в състояние да обработват месото така, че да става за ядене. Но могат да се отърсят от инстинктите, които ги карат да се събират в групи, прекалено големи, за да ги изхрани една опустошена земя. Могат да придобият инстинкт, който ги учи да ловуват животните, чието месо е част от хранителните им навици — да защитават, с абсолютен фанатизъм, територията, която гарантира оцеляването им — тяхното и на техните семейства. Да се преместят, ако тази територия стане необитаема, и да завладеят най-близкото парче плодородна земя. Да усъвършенстват оръжията, организацията, институциите, митовете, религиите и символите, необходими...

... за да се превърнат в кръвожадни тревопасни.

И те биха стигнали по-далеч в кръвожадността си от хищниците, чиито въоръжени с нокти и зъби предци са развили ограничения на агресивността си, за да не намалее опасно собственият им вид. Биха могли да отидат по-далеч даже от всеядните, които, макар и с не толкова страховита физика и следователно с по-малобройни изначални основания да обуздават своята войнственост, са носели някакви подобия на оръжие още от момента, в който първата искра на протоинтелигентност се е зародила в тях, и по този начин са изкоренили от същността си най-крайните форми на тази войнственост.

Разбира се, това е едно твърде произволно и схематично твърдение с много изключения от правилото. Но общата идея може би ще стане по-ясна, ако сравним миролюбивия лъв с дивото прасе, което може да нападне безпричинно, а може и да не нападне, и него на свой ред сравним с носорозите или големите черни диви бикове от южната част на Африка.

Първоначалното население на Датина нямало никакъв шанс. Можело да се бори храбро, но не особено успешно. Дори да излезело победител в дадена схватка, то рядко се сещало да преследва разбития враг, а ако претърпявало поражение, се разпръсвало. Цивилизацията им вече издъхвала, индивидите им били обезверени, политико-

икономическата им система регресирала до феодализъм. Дори ако една или повече групи са успели да избягат в космоса, те така и не се върнали да потърсят отмъщение.

Банди шени нахлували в даден район, превземали сградите, убивали и изяждали онези от древните датинци, които не били кастрирани и поробили преди това. Без съмнение по-късно завоевателите сключвали примирие с околните поселища, чиито жители с трогателно дръзновение вярвали, че чужденците вече са получили своето. Не минавали обаче много години и следващото гладно за земя поколение шени се изпокарвало с бащите си и тръгвало на път да си търси щастието.

Окончателното завладяване не било резултат от някакъв генерален план. По-скоро шените превзели Датина в рамките на няколко века, поради простата причина, че били по-добре пригодени към новите условия. В една икономика, която се характеризирала главно с оскъдност, и при която един индивид се нуждаел от хектари земя, за да се изхрани, агресивността давала плодове — благодарение на нея можело да се сдобиеш с тези хектари и пак с нейна помощ, да ги задържиш впоследствие. Вероятно разликата в статута на половете, необичайна сред разумните същества, била друга мутация, също благоприятна, и като такава станала част от общия генотип. Поради многото жертви сред мъжките шени — бойците, — било осигурено максимално размножаване, като на всеки мъжки индивид се падали по няколко женски. Ловът и битките били най-важните занимания, а женските, които трябвало да осигурят продължението на рода, не можели да участват в тях. Като следствие от това, те изгубили известна част от своята интелигентност и предприемчивост. (Спомнете си, че първоначалното шенско население било твърде малобройно и дълго време се характеризирало с нисък прираст. По тази причина генетичните изменения продължили да играят голяма роля. Някои твърде странни характеристики, като гривата при мъжките, се превърнали в постоянни — плюс други качества, които всъщност били по-скоро неблагоприятни, макар и не в критична степен.)

И така, с течение на времето отцеубийствената раса завладяла планетата. Условията започнали да се подобряват с понижаването на радиацията, развили се нови форми на живот, стари се завърнали от убежищата, където били преживели катастрофата. Щяло да мине

много време преди Датина да си възвърне предишното плодородие. Но нищо не пречело да се възроди технологичната ѝ култура. Черпейки от останки, книги и от знанията на малкото последни роби, останали от първоначалната раса, шените започнали да строят наново онова, за чието унищожение били допринесли.

Но тук специфичната конфигурация от движещи импулси, които им служели вярно през хилядолетията на хаос, им изиграла лоша шега. Защото как може да съществува общество, отговарящо на изискванията на високите технологии, в което всеки мъжкар живее сам с харема си и посреща на нож всеки друг, който се осмели да навлезе в територията му?

Отговорът се крие в това, че фактите не били толкова прости, колкото изглеждат на пръв поглед. Съществували са толкова различия от шен до шен, колкото от човек до човек. По-слабите винаги са склонни да се прикрепят към по-силните, вместо да се превърнат в изгнаници. Така се развило по-отвореното домакинство — няколко семейства от по един мъж и много жени, подредени в строга йерархия и под абсолютната власт на един патриарх — това представлявала фундаменталната социална единица на шенското общество, съответстваща на племето при хората, на матриархалния клан при синтиянциите или на номадските групи при уоденитите.

Сливането на основните групи в по-големи формирания е труден процес на всяка планета и е твърде вероятно в резултат да се появят патологични организации, чието запазване с течение на времето се осъществява все повече с помощта на силови методи, докато в крайна сметка не се стигне до окончателното им саморазпадане. Спомнете си, например, за нациите, империите и световните организации на Земята. Но не е задължително винаги да става така.

Шените били разумни същества. Можели да схванат с разума си необходимостта от съвместни действия, също както повечето други видове. И макар да не били емоционално готови да се обединят в планетарен съюз, то междубарониалната конфедерация можели да преглътнат.

Особено след като видели, че им се открива път за щурм — атаката на Минотавърта — срещу звездите!

— Да — кимна Ван Рийн, — ако наистина са такива, като нищо ще се справим с тях.

— Като ги изритаме обратно в Каменната епоха и не им дадем да мръднат оттам — изръмжа Чий Лан.

Адзел вирна глава.

— Какви са тези сквернословия, Чий? Дори не искам да те слушам!

— А ти какво искаш, да ги оставим да търчат насам-натам и да размахват атомни оръжия?

— Хайде, хайде — каза Ван Рийн. — Хайде, хайде, хайде. Дайте да не приказваме лоши работи за цяла една раса. Сигурен съм, че ще влязат в пътя, ако се подходи към тях както трябва. — Той се ухили и потри ръце. — Е, доста парички можем да изкараме от тези шени. — Усмивката му стана още по-широка и самодоволна. — И така, приятели, мисля, че си свършихме работата за днес. Разчовъркахме си мозъците, родихме няколко заключения и си заслужихме едно малко празненство. Дейви, синко, да предположим, че сложиш началото му, като донесеш една бутилка „Женевер“ и няколко каси бира...

Фолкейн се стегна вътрешно.

— Опитвах се да ви го кажа по-рано, сър. Пивото, което току-що изпихте, беше последното на борда.

Скаридоподобните очи на Ван Рийн за малко да изскочат от орбитите си.

— Корабът излетя от Луна, без да зареди с допълнителни провизии — обясни Фолкейн. — Само стандартните порции. Включително и малко количество алкохолни напитки, разбира се... но, ами, откъде можех да зная, че ще се присъедините към нас и... — Гласът му заглъхна. Ураганът се надигаше.

— Какво-о-о-о? — Крясъкът на Ван Рийн се размножи в подплашено ехо. — Искаш да кажеш... искаш да кажеш... един месец в космоса... и нищо за пиене, освен... *Дори и бира няма?*

Следващият половин час не подлежеше на описание.

[1] „Колко е важно да бъдеш сериозен“ — комедия от ирландския поет, писател, драматург и литературен критик Оскар Уайлд (1895). — Б.пр. ↑

[2] *Креда* (геол.) — период от мезозойската ера, преди 70 000 000 — 135 000 000 години. — Б.пр. ↑

[3] *Плиоцен* (геол.) — период преди 1 000 000 — 10 000 000 години, който се характеризира с увеличаване размера и популациите на бозайниците, с образуването на планини и постепенно захлаждане на климата. — Б.пр. ↑

[4] *Мезон* (физ.) — елементарна частица с маса средна между масите на електроните и протоните, положително или отрицателно заредена. — Б.пр. ↑

[5] *Синхротрон* (физ.) — вид циклотрон (ускорител, в който частиците се ускоряват в спирални пътеки с помощта на постоянно магнитно поле), състоящ се от магнитни участъци, редуващи се с участъци, където частиците са електростатично ускорени. — Б.пр. ↑

[6] *Вторична емисия* — излъчване на електрони от дадена материя в резултат на бомбардиране с електрони или йони. — Б.пр. ↑

26.

Но половин земна година след това...

Чандра Махасвани, заместник-министър на Външното министерство на Земната общност, погледна към оранжево-златистото кълбо, около което бойният кораб се движеше в орбита, после върна погледа си към предишния му обект и каза възмутено:

— Не можете да направите това! Вие, някакъв си взаимноизгоден съюз на... на капиталисти... да заробите една разумна раса, цял един свят!

Флотски адмирал Виахо от Полесотехническата лига го погледна студено.

— А какво, според вас, се канеха да ни направят шените на нас? — Той беше роден на Фера и острите му като сабя бивни го затрудняваха в учленяването на човешката реч. Но презрението му се долавяше повече от ясно.

— Дори не си направихте труда да ни уведомите. Ако разследването на Свободен Гарвър не беше разкрило доказателства, достатъчно неоспорими, за да ме доведат тук лично...

— И защо ѝ е на Лигата да се консултира с Общността или с кое да е правителство? — Виахо посочи с дългия си закривен нокът към Датина, която се въртеше около оста си на екраните. — Ние сме извън тяхната юрисдикция. Би трябвало да са доволни, че сами се справяме с една заплаха, при това без да им искаме такса за услугата.

— Справяте се, така ли? — възмути се Махасвани. — Като струпвате около планетата огромна армада... без явна провокация... и принуждавате тези бедни, ъ-ъ, шени да предадат всичко, за което са работили толкова упорито, космическата си флота, основните си производства... като нарушавате суверенитета им... и им налагате пълна икономическа зависимост — това ли наричате справяне със ситуацията? О, не, сър. Мога да ви уверя в обратното. Единственият резултат от действията ви е зараждането на една омраза, която скоро ще избухне в по-мощен конфликт. Правителството на Общността

настоява за политика на помирение. Не забравяйте, че една бъдеща война не може да бъде водена без нашето участие.

— Никаква война няма да има — заяви Виахо. — Ще се погрижим за това. И то не като ги „поробим“, между другото. Признавам, зуга-я, че им отнехме военния потенциал, надзираваме индустрията им и сме на път така да свържем икономиката им с нашата, че да не е в състояние да функционира самостоятелно. И го правим именно по тази причина — за да обречем на неуспех всеки евентуален реваншизъм от тяхна страна. Не че очакваме да се появи такъв. Шените всъщност нямат кой знае колко против да им нарежда някой, особено ако този някой е доказал, че е по-силен от тях.

Една жена от човешкия род мина покрай отворената врата със записна ролка в ръката. Виахо ѝ даде знак да влезе.

— Бихте ли дошла за минутка, моля?... Свободна Белданиел, Свободен Махасвани от Земята... Свободна Белданиел е най-ценната ни връзка с шените. Тя е била отгледана от тях, както може би сте чули. Не сте ли съгласна, че Лигата прави най-доброто за цялата раса?

Тънката жена на средна възраст смръщи чело, не от гняв, а в знак на размисъл.

— Не мога да кажа със сигурност, сър — откровено призна тя. — Но не знам и какво по-добро може да се направи, от това да бъдат превърнати в най-новия член на Техническата цивилизация. Алтернативата би била пълното им унищожение. — Тя се засмя. Явно новата работа като цяло ѝ допаднаше. — Не забравяйте, че и самите вие държите да оцелеете.

— Ами икономическата страна на въпроса? — настояваше на своето Махасвани.

— Е, ние, естествено, не можем да работим на вересия — каза Виахо. — Но не сме и пирати. Когато правим инвестиции, очакваме съответната възвращаемост. Но бизнесът не е само сметки и цифри. Като подобряваме условията на този свят, ние облагодетелстваме и неговите обитатели.

Махасвани пламна.

— Да не искате да кажете... че вашата проклета Лига, сър, има за крайна цел да си присвои функциите на правителство?

— Не точно — измърка Виахо. — Едно правителство не би могло да постигне толкова много. — Той разви дългото си тяло от

дивана, на който се бе разположил. — А сега, ако ни извините, мен и Свободна Белданиел, чака ни работа.

На Земята, в една градина, под сянката на палмови дървета, над синята морска шир и бялата пяна на вълните, обкръжен от момичета, които припкаха да му носят пиене и тютюн, Никълъс Ван Рийн се извърна от екрана, на който вървеше запис, донесен от последната експедиция до Сатана. Гигантската звезда се бе смалила в далечината, планините се възпрявяха спокойни над бурите, които вилнееха в ниското. Той се усмихна мазно към множеството по-малки екрани, на които се мъдреха образите на човешки и нечовешки лица, принадлежащи на най-влиятелните индустриални магнати в познатата галактика.

— Добре, приятели — започна Ван Рийн, — убедихте се, че претенциите ми над туй нещо са напълно основателни, т.е. убедихте се, че ви държа в ръчичките си. Обаче аз съм един уморен старец, чието единствено желание е да си седи на слънце и да си пише мемоарите, е, да кажем и едно ромче за последно преди вечеря — ще побързаш ли, миличка, моля те? — пък и без това съм в бизнеса със захар и подправки и други хубави нещица, а не с мрачни сатанински фабрики. Хич не ми трябва сам да разработвам туй нещо, на таз хубава планетка, дето парите ще потекат като река след майски дъжд. Не, аз ще съм доволен да ви продам правото за разработване... естествено, ще добавим и една малка клауза за подялба на печалбата, нищо екстравагантно, да кажем трийсет или четирийсет процента от нетната печалба... Аз съм много разумен човек. Е, ще започваме ли наддаването?

Отвъд луната „Как да е“ набираще скорост към открития космос. Фолкейн дълго гледа в кърмовия екран.

— Какво момиче беше... — промърмори той.

— Кой, Вероника ли? — попита Чий.

— Ами, да. И тя. — Фолкейн запали лулата си. — Не знам защо въобще потеглихме отново на път, при положение че имаме повече

пари, отколкото бихме могли да изхарчим до края на живота си. Наистина не знам.

— Аз знам защо тръгна ти — заяви Чий. — Още един ден, както го беше ударил на живот, и щеше да умреш от изтощение. — Тя размаха опашка. — Колкото до мен, бях започнала да се отегчавам. Добре ще е пак да вдигнем очи към някое ново небе.

— И да открием нови духовни хоризонти — вметна Адзел.

— Да, разбира се — съгласи се Фолкейн. — Шегувах се. Но ми се стори твърде претенциозно да кажа, че мястото ни е на границата на познатия космос.

Тъпичка плесна на масата тесте карти и набор чипове за покер, използвайки механичните ръце, които бяха инсталирани точно за тази цел.

— В такъв случай, капитане — каза тя, — и съобразно програмата, която ти начерта за следващите няколко часа, препоръчително е да си затвориш устата и да раздадеш картите.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.